

Έκθεση Πεπραγμένων ΕΕΤ
2012

ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΕΤ

Διοικητικό Συμβούλιο

Πρόεδρος

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΖΑΝΙΑΣ

Πρόεδρος Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε.

Αντιπρόεδροι

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΝΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

Διευθύνων Σύμβουλος

Τράπεζας Eurobank Ergasias Α.Ε.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΑΝΤΖΟΥΝΗΣ

Διευθύνων Σύμβουλος Alpha Bank

ΣΤΑΥΡΟΣ ΛΕΚΚΑΚΟΣ

Διευθύνων Σύμβουλος Τράπεζας Πειραιώς Α.Ε.

Μέλη

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΣΙΓΑΝΟΣ

Αντιπρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος

Νέου Ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου Ελλάδος
Α.Τ.Ε.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΡΩΜΟΣΙΟΣ

Διευθύνων Σύμβουλος

Τράπεζας Millennium Bank

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΑΜΒΡΙΛΗΣ

Πρόεδρος και Εντεταλμένος Σύμβουλος

Attica Bank Α.Τ.Ε.

GRANT CARSON

Citi Country Officer

Citibank International plc

ΣΠΥΡΟΣ ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ

Πρόεδρος Εκτελεστικής Επιτροπής ΕΕΤ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΓΚΟΡΤΣΟΣ

Γενικός Γραμματέας

Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών

Εκτελεστική Επιτροπή

Πρόεδρος

ΣΠΥΡΟΣ ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ

Γενικός Διευθυντής Alpha Bank

Αναπληρωτής Προέδρου ΕΕ

ΒΥΡΩΝ ΜΠΑΛΛΗΣ

Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος

Τράπεζας Eurobank Ergasias Α.Ε.

Μέλη

ΠΕΤΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος

Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΠΑΠΑΣΠΥΡΟΥ

Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος

Τράπεζας Πειραιώς Α.Ε.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΒΛΑΧΟΣ

Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος

Νέου Ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου
Ελλάδος Α.Τ.Ε.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΟΥΤΑΣ

Head Operation & Technology

Citibank International plc

ΧΡΗΣΤΟΣ ΓΚΟΡΤΣΟΣ

Γενικός Γραμματέας

Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών

Συντονιστική Επιτροπή Αγορών και Κεφαλαίων

Μέλη

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ

Γενικός Διευθυντής
Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε.

ΦΩΚΙΩΝ ΚΑΡΑΒΙΑΣ

Γενικός Διευθυντής
Τράπεζας Eurobank Ergasias Α.Ε.

ΑΡΤΕΜΗΣ ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ

Γενικός Διευθυντής
Alpha Bank

ΑΝΘΙΜΟΣ ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΣ

Deputy CEO
Τράπεζας Πειραιώς Α.Ε.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ

Αναπληρωτής Γενικός Διευθυντής Τραπεζικής Επιχειρήσεων
Νέου Ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου Ελλάδος Α.Τ.Ε.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΓΚΟΡΤΣΟΣ

Γενικός Γραμματέας Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών

Συνοπτικός Πίνακας Περιεχομένων

Ενότητα Πρώτη:

Οι εξελίξεις στο θεσμικό και ρυθμιστικό πλαίσιο λειτουργίας του τραπεζικού συστήματος

- A. Το έργο του G-20 και του Συμβουλίου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας
- B. Θέματα λειτουργίας και εποπτείας τραπεζών
- Γ. Λειτουργία και εποπτεία κεφαλαιαγορών
- Δ. Συστήματα και μέσα πληρωμών
- E. Θέματα προστασίας καταναλωτή
- ΣΤ. Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας – Θέματα φυσικής ασφάλειας
- Z. Νομικά - Φορολογικά θέματα

Ενότητα Δεύτερη: Οι δραστηριότητες της ΕΕΤ

- A. Λειτουργία και εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων
- B. Λειτουργία και εποπτεία κεφαλαιαγορών
- Γ. Συστήματα και μέσα πληρωμών
- Δ. Θέματα προστασίας καταναλωτή
- E. Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας – Θέματα φυσικής ασφάλειας
- ΣΤ. Νομικά - Φορολογικά θέματα
- Z. Θέματα Διεθνούς Εμπορικού Επιμελητηρίου (ΔΕΕ)
- H. Αναπτυξιακή δραστηριότητα
- Θ. Επικοινωνιακή δραστηριότητα

Ενότητα Τρίτη: Εκπροσώπηση της ΕΕΤ

- A. Στην Ελλάδα
- B. Στο εξωτερικό

Ενότητα τέταρτη: Ελληνικό Τραπεζικό Ινστιτούτο

- A. Εκπαιδευτικές υπηρεσίες
- B. Εξεταστικό κέντρο
- Γ. Θεσμικές υπηρεσίες

Αναλυτικός Πίνακας Περιεχομένων

Ενότητα Πρώτη

Οι εξελίξεις στο θεσμικό και ρυθμιστικό πλαίσιο λειτουργίας του τραπεζικού συστήματος	17
A. Εργασίες του G20 και του Συμβουλίου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας	19
1. Συνεδρίαση των Υπουργών Οικονομικών και των Διοικητών των Κεντρικών Τραπεζών των κρατών μελών του G20 στο Μεξικό στις 25-26 Φεβρουαρίου 2012	19
2. Συνεδρίαση των Υπουργών Οικονομικών και των Διοικητών των Κεντρικών Τραπεζών των κρατών μελών του G20 στις ΗΠΑ στις 19-20 Απριλίου 2012	19
3. Δελτίο τύπου της Συνόδου Κορυφής του G20 στο Μεξικό στις 18-19 Ιουνίου 2012	20
4. Θεματική αξιολόγηση των συστημάτων εγγύησης καταθέσεων από το Συμβούλιο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας	21
5. Σχέδια ανάκαμψης και διευθέτησης των συστημικά σημαντικών τραπεζών	22
6. Ενίσχυση της επίβλεψης και της ρυθμιστικής παρέμβασης στο «σκιώδες» τραπεζικό σύστημα ...	23
B. Θέματα λειτουργίας και εποπτείας τραπεζών	24
1. Διεθνές επίπεδο	24
1.1 Αναθεώρηση του κανονιστικού πλαισίου του χαρτοφυλακίου συναλλαγών	24
1.2 Η λειτουργία του εσωτερικού ελέγχου στις τράπεζες	24
1.3 Πλαίσιο αντιμετώπισης των εγχώριων συστημικά σημαντικών τραπεζών	26
1.4 Κεφαλαιακές απαιτήσεις για την έκθεση των τραπεζών σε κεντρικούς αντισυμβαλλομένους	26
1.5 Διαχείριση κινδύνων που συνδέονται με τον διακανονισμό συναλλαγών σε συνάλλαγμα	27
1.6 Πρόοδος εφαρμογής του κανονιστικού πλαισίου «Βασιλεία II» και «Βασιλεία III»	27
1.7 Αποτελέσματα της άσκησης παρακολούθησης της εφαρμογής του κανονιστικού πλαισίου «Βασιλεία III»	28
2. Ευρωπαϊκό επίπεδο	29
2.1 Γνωστοποιήσεις των μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων	29
2.2 Σκιώδες Τραπεζικό Σύστημα	29
2.3 Ανάκαμψη και διευθέτηση χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	30
2.4 Σχέδιο τεχνικών εκτελεστικών προτύπων για τα ίδια κεφάλαια των πιστωτικών ιδρυμάτων	32
2.5 Ανάλυση επιπτώσεων της εφαρμογής του κανονιστικού πλαισίου «Βασιλεία III»	33

2.6 Κατευθυντήριες γραμμές αναφορικά με την αξία σε κίνδυνο (stressed Value at Risk)	33
2.7 Κατευθυντήριες γραμμές αναφορικά με τον αυξανόμενο κίνδυνο αθέτησης και τον κίνδυνο μετάδοσης (incremental default and migration risk charge)	34
2.8 Σχέδιο μοντέλου βάσης δεδομένων των στοιχείων που πρέπει να δημοσιοποιούνται για εποπτικούς σκοπούς	34
2.9 Σχέδια τεχνικών εκτελεστικών προτύπων στο πλαίσιο της πρότασης Κανονισμού “CRR”	34
2.10 Συλλογή δεδομένων αναφορικά με τους υψηλά αμειβόμενους στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	35
2.11 Κίνδυνοι και αδυναμίες του ευρωπαϊκού χρηματοπιστωτικού συστήματος	35
2.12 Η πορεία προς μια «ευρωπαϊκή τραπεζική ένωση»: οι προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη διαμόρφωση ενός «ενιαίου εποπτικού μηχανισμού» στον τραπεζικό τομέα	36
2.13 Η «Έκθεση Liikanen»	37
2.14 Αξιολόγηση της καταλληλότητας των μελών του διοικητικού συμβουλίου των πιστωτικών ιδρυμάτων	38
3. Εθνικό επίπεδο	39
3.1 Νόμος 4051/2012 «Ρυθμίσεις συνταξιοδοτικού περιεχομένου και άλλες επείγουσες ρυθμίσεις εφαρμογής του Μνημονίου Συνεννόησης του ν. 4046/2012»	39
3.2 Νόμος 4046/2012 – Επείγουσες διατάξεις για τη μείωση του ελληνικού δημόσιου χρέους	41
3.3 Στοιχεία και πληροφορίες που οφείλουν να υποβάλλουν σε περιοδική βάση στην Τράπεζα της Ελλάδος τα εποπτευόμενα ιδρύματα για σκοπούς άσκησης εποπτείας	41
3.4 Σύσταση Επιτροπής Μέτρων Εξυγίανσης	42
3.5 Καθορισμός του ποσοστού των σταθμισμένων κατά κίνδυνο στοιχείων ενεργητικού που οφείλουν να καλύπτουν με κύρια βασικά ίδια κεφάλαια τα πιστωτικά ιδρύματα	42
3.6 Υπαγωγή των συνεταιριστικών τραπεζών Λέσβου-Λήμνου ΣΥΝ. Π.Ε., Αχαϊκής ΣΥΝ. Π.Ε. και Λαμίας ΣΥΝ. Π.Ε. στις διατάξεις των άρθρων 63B, 63Δ και 68 του ν. 3601/2007	42
3.7 Τεχνικά κριτήρια σχετικά με τη διαφάνεια και τις δημοσιοποιήσεις από τα πιστωτικά ιδρύματα εποπτικής φύσεως πληροφοριών	44
3.8 Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου «Ρυθμίσεις εφαρμογής των νόμων 3864/2010, 4021/2011, 4046/2011, 4051/2012 και 4071/2012»	45
3.9 Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου αναφορικά με τις ρυθμίσεις θεμάτων κεφαλαιακής ενίσχυσης των πιστωτικών ιδρυμάτων	45
3.10 Τροποποίηση Καταστατικού της Τράπεζας της Ελλάδος	46
3.11 Ανακοίνωση της Τράπεζας της Ελλάδος για τον Πιστωτικό Αναπτυξιακό Συνεταιρισμό Νομού Μαγνησίας – ΣΥΝ.Π.Ε. με διακριτικό τίτλο «Μαγνησιακή Πίστη»	47

3.12 Πράξη Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος 2661/3.7.2012	47
3.13 Πράξη Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος 2662/3.7.2012	48
3.14 Αποφάσεις της Επιτροπής Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων και της Επιτροπής Μέτρων Εξυγίανσης της Τράπεζας της Ελλάδος αναφορικά με την Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος	48
3.15 Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου αριθμ. 38 για τη ρύθμιση θεμάτων ανακεφαλαιοποίησης των πιστωτικών ιδρυμάτων	49
3.16 Τροποποιήσεις του ν. 3864/2010 και του ν. 3601/2007	49
Γ. Λειτουργία και εποπτεία κεφαλαιαγορών	51
1. Διεθνές επίπεδο	51
1.1 Εξωχρηματιστηριακά παράγωγα	51
1.2 Αρχές για τους φορείς των υποδομών του χρηματοπιστωτικού τομέα	51
1.3 Αρχές για την ανάκαμψη και τη διευθέτηση των φορέων υποδομών του χρηματοπιστωτικού τομέα	52
1.4 Δημιουργία ομάδας δράσης για τους χρηματοοικονομικούς δείκτες αναφοράς	52
1.5 Διεθνείς ρυθμιστικές εξελίξεις στην αγορά τιτλοποιήσεων	53
1.6 Αρχές για τις γνωστοποιήσεις των τίτλων που εξασφαλίζονται από περιουσιακά στοιχεία (Asset Backed Securities)	53
2. Ευρωπαϊκό επίπεδο	54
2.1 Οδηγία 2004/39/EK για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (MiFID)	54
2.2 Αναθεώρηση Οδηγίας 2003/6/EK για την κατάχρηση αγοράς	55
2.3 Οδηγία 2010/73/EE για το ενημερωτικό δελτίο	55
2.4 Ανοικτές πωλήσεις και συμβόλαια ανταλλαγής πιστωτικής αθέτησης	56
2.5 Κανονισμός για τα εξωχρηματιστηριακά παράγωγα, τους κεντρικούς αντισυμβαλλομένους και τα αρχεία καταγραφής συναλλαγών (EMIR)	59
2.6 Κεντρικά Αποθετήρια Τίτλων	60
2.7 Πρόταση Κανονισμού για τις δέσμες επενδυτικών προϊόντων για ιδιώτες επενδυτές (PRIIPs)	61
2.8 Φόρος επί των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών	62
2.9 Οργανισμοί Αξιολόγησης Πιστοληπτικής Ικανότητας	63
2.10 Οργανισμοί Συλλογικών Επενδύσεων σε Κινητές Αξίες (ΟΣΕΚΑ)	64
2.11 Οδηγία 2011/61/EE για τους διαχειριστές οργανισμών εναλλακτικών επενδύσεων (AIFMD)	65
2.12 TARGET2-Securities	65

3. Εθνικό επίπεδο	66
3.1 Παράταση της απαγόρευσης των ανοικτών πωλήσεων.....	66
3.2 Νόμος 4050/23.2.2012 «Κανόνες τροποποίησης τίτλων, εκδόσεως ή εγγυήσεως του Ελληνικού Δημοσίου με συμφωνία των Ομολογιούχων»	66
3.3 Δημοσίευση Πρόσκλησης και Πληροφοριακού Δελτίου από την Ελληνική Δημοκρατία για την ανταλλαγή ομολόγων από τους κατόχους του ιδιωτικού τομέα	66
3.4 Αναβολή εφαρμογής του φόρου υπεραξίας μετοχών	67
3.5 Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2010/73/ΕΕ σχετικά με το ενημερωτικό δελτίο.....	67
3.6 Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2009/65/ΕΚ σχετικά με τους οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες και τις ανώνυμες εταιρείες διαχείρισης κεφαλαίων	68
3.7 Συστήματα και μηχανισμοί ελέγχου σε περιβάλλον αυτοματοποιημένων συναλλαγών.....	69
Δ. Συστήματα και μέσα πληρωμών	70
1. Ευρωπαϊκό επίπεδο.....	70
1.1 Καθιέρωση τεχνικών απαιτήσεων για τις μεταφορές πίστωσης και τις άμεσες χρεώσεις σε ευρώ (SEPA end-date).....	70
1.2 Ασφάλεια των πράξεων πληρωμής που διενεργούνται μέσω του διαδικτύου	71
1.3 Υπηρεσίες ηλεκτρονικής ταυτοποίησης στην εσωτερική αγορά	71
1.4 Έλεγχοι γνησιότητας και καταλληλότητας των τραπεζογραμματίων ευρώ και εκ νέου θέση αυτών σε κυκλοφορία	72
1.5 Ανταλλαγή δεδομένων για υπηρεσίες χρηματικού	72
2. Εθνικό επίπεδο.....	73
2.1 Είσπραξη τελών κυκλοφορίας αυτοκινήτων και μοτοσυκλετών	73
2.2 Καταβολή μηνιαίων συντάξεων	73
2.3 Πληρωμή βεβαιωμένων στις ΔΟΥ ατομικών οφειλών σε πιστωτικά ιδρύματα	74
2.4 Είσπραξη του Φόρου Ακίνητης Περιουσίας	74
2.5 Μέτρα εφαρμογής των Κανονισμών (ΕΚ) 1338/2001 και (ΕΕ) 1210/2010 περί προστασίας του ευρώ και κατάργηση της ΠΔ/ΤΕ 2639/2010.....	74
2.6 Χορήγηση επιδόματος πετρελαίου θέρμανσης	75
2.7 Ημέρες γενικής και ειδικής αργίας για το έτος 2013	75
2.8 Καταγραφή της φυσικής παρουσίας των συνταξιούχων του ΙΚΑ	75

E. Θέματα προστασίας καταναλωτή	76
1. Διεθνές επίπεδο - Αρχές αναφορικά με τις πρακτικές «εξασφάλισης» (underwriting) κατά την παροχή ενυπόθηκων δανείων	76
2. Ευρωπαϊκό επίπεδο	76
2.1 Ζητήματα εφαρμογής της Οδηγίας 2008/48/EK για τις συμβάσεις καταναλωτικής πίστης	76
2.2 Θέματα πρότασης Οδηγίας για την ενυπόθηκη πίστη	78
2.3 Ευρωπαϊκή διαδικασία μικροδιαφορών	78
2.4 Τραπεζικοί λογαριασμοί	79
2.5 Εναλλακτική και ηλεκτρονική επίλυση διαφορών	80
2.6 Αναθεώρηση της οδηγίας για την ασφαλιστική διαμεσολάβηση	80
2.7 Δράση της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών στον τομέα της προστασίας καταναλωτή	80
3. Εθνικό επίπεδο.....	80
3.1 Κοινή Υπουργική Απόφαση Ζ1-111/7.3.2012	80
3.2 ΠΟΛ 1199/22.10.2012 «Κοινοποίηση της αριθ. 126/2012 γνωμοδότησης του ΝΣΚ»	82
ΣΤ. Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας – Θέματα φυσικής ασφάλειας	83
1. Διεθνές επίπεδο	83
1.1 Έκδοση αναθεωρημένων Συστάσεων της FATF για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.....	83
1.2 Εθνικές δικαιοδοσίες υψηλού κινδύνου σε θέματα καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας	83
2. Ευρωπαϊκό επίπεδο	84
2.1 Εφαρμογή της Οδηγίας 2005/60/EK	84
3. Εθνικό επίπεδο	84
3.1 Μη συνεργάσιμα κράτη για το έτος 2012	84
3.2 Τροποποίηση του νόμου 3691/2008	84
3.3 Πράξη Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος αριθμ. 2652/2012	85
3.4 Διορισμός Προέδρου και μελών του Φορέα διαβούλευσης ιδιωτικού τομέα για την αντιμετώπιση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας	85
3.5 Εγκύκλιος υπ' αριθμ. 49 της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς	85

Z. Νομικά - Φορολογικά θέματα	86
1. Ευρωπαϊκό επίπεδο	86
1.1 Προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα	86
1.2 Επαρκείς, ασφαλείς και βιώσιμες συντάξεις	86
1.3 Ευρωπαϊκή προσέγγιση της συλλογικής προσφυγής	86
1.4 Ευρωπαϊκό εταιρικό δίκαιο	87
1.5 Αποφυγή φορολόγησης εκ μέρους των επιχειρήσεων	87
1.6 Εκσυγχρονισμός των κανόνων της ΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις.....	87
1.7 Διαβούλευση για το Ευρωπαϊκό πτωχευτικό δίκαιο	88
1.8 Διευκόλυνση της πρόσβασης σε χρηματοδότηση των επιχειρήσεων	88
1.9 Μηχανισμοί διαγραφής χρεών (bail-in/debt write-down tool) στο πλαίσιο της διευθέτησης προβληματικών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	88
1.10 Βραχυπρόθεσμη ασφάλιση εξαγωγικών πιστώσεων	89
2. Εθνικό επίπεδο	89
2.1 Παροχή στοιχείων από τα πιστωτικά ιδρύματα στο Υπουργείο Οικονομικών	89
2.2 Φορολόγηση της υπεραξίας μετοχών	90
2.3 Αναστολή πλειστηριασμών	90
2.4 Νόμος 4038/2012 «Επείγουσες ρυθμίσεις που αφορούν την εφαρμογή του μεσοπρόθεσμου πλαισίου δημοσιονομικής στρατηγικής 2012-2015»	90
2.5 Νόμος 4052/2012 αρμοδιότητας Υπουργείων Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης	91
2.6 Δήλωση και έλεγχος περιουσιακής κατάστασης βουλευτών, δημόσιων λειτουργών και υπαλλήλων, ιδιοκτητών μέσων μαζικής ενημέρωσης και άλλων κατηγοριών προσώπων	92
2.7 Νόμος 4072/2012 «Βελτίωση επιχειρηματικού περιβάλλοντος – Νέα εταιρική μορφή – Σήματα – Μεσίτες ακινήτων – Ρύθμιση θεμάτων ναυτιλίας, λιμένων και αλιείας και άλλες διατάξεις»	92
2.8 Νόμος 4055/2012 «Δίκαιη δίκη και εύλογη διάρκεια αυτής».....	93
2.9 Νόμος 4093/2012 «Έγκριση Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016 – Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής του ν. 4046/2012 και του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016»	94
2.10 Σχέδιο νόμου για τους οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες, την προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στις διατάξεις των Οδηγιών 2010/78/ΕΕ, 2010/73/ΕΕ, 2011/96/ΕΕ, 2009/133/ΕΚ, 2004/113/ΕΚ και άλλες διατάξεις	94

Ενότητα Δεύτερη: Οι δραστηριότητες της ΕΕΤ	95
A. Λειτουργία και εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων	97
1. Διεθνές και Ευρωπαϊκό επίπεδο	97
B. Λειτουργία και εποπτεία κεφαλαιαγορών	98
1. Ευρωπαϊκό επίπεδο.....	98
1.1 Συμμετοχή σε διαβουλεύσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και ενημέρωση μελών	98
1.2 Εναρμόνιση των διαδικασιών για τις εταιρικές πράξεις και τις γενικές συνελεύσεις	98
1.3 TARGET2-Securities	99
2. Εθνικό επίπεδο	99
2.1 Δημόσια διαβούλευση επί του σχεδίου νόμου για την ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας 2010/73/ΕΕ σχετικά με το ενημερωτικό δελτίο	99
2.2 Φορολογία υπεραξίας από τη μεταβίβαση εισηγμένων μετοχών	99
2.3 Αναθέωση του Ελληνικού Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης	99
2.4 Παροχή πληροφοριακής συνδρομής προς το Υπουργείο Οικονομικών στο πλαίσιο προετοιμασίας για το EcoFin	100
Γ. Συστήματα και μέσα πληρωμών	101
1. Ευρωπαϊκό επίπεδο	101
1.1 Ενιαίος Χώρος Πληρωμών σε Ευρώ (SEPA)	101
1.2 Έκδοση τραπεζογραμματίων ευρώ δεύτερης γενιάς (ES2)	101
1.3 Έκτη έκδοση του συστήματος πληρωμών TARGET2	101
1.4 Διακοπή του έργου υλοποίησης ενός πανευρωπαϊκού πλαισίου ηλεκτρονικών πληρωμών (SEPA e-Payment Framework)	102
1.5 Πλαίσιο Ενιαίας Ευρωπαϊκής Αγοράς Μετρητών (SECA – Single European Cash Area)	102
2. Εθνικό επίπεδο	102
2.1 Ειδική Αργία Διατραπεζικών Συναλλαγών	102
2.2 Συστήματα και Μέσα Πληρωμών πλην Μετρητών	103
2.3 Μετρητά	106
2.4 Πρόληψη και αντιμετώπιση της απάτης στα μέσα και συστήματα πληρωμών	108

Δ. Θέματα προστασίας καταναλωτή	110
1. Ευρωπαϊκό επίπεδο	110
1.1 Υπολογιστική εφαρμογή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τον υπολογισμό του ΣΕΠΕ σύμφωνα με την Οδηγία 2008/48/EK	110
1.2 Μελέτες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την εφαρμογή της Οδηγίας 2008/48/EK για τις συμβάσεις καταναλωτικής πίστης	110
1.3 Αποστολή αιτήματος προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή προς παροχή ερμηνευτικών διευκρινίσεων για τον υπολογισμό του ΣΕΠΕ στις συμβάσεις καταναλωτικής πίστης	111
1.4 Διαβούλευση επί της πρότασης Οδηγίας σχετικά με τις συμβάσεις πίστωσης για ακίνητα κατοικίας (ενυπόθηκη πίστη)	111
1.5 Έρευνες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την υπερχρέωση των καταναλωτών	112
1.6 Τραπεζικοί λογαριασμοί	112
1.7 Λοιπά θέματα	113
2. Εθνικό επίπεδο	113
2.1 Ν. 3869/2010 «Ρύθμιση οφειλών υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων»	113
2.2 Πρόγραμμα διευκόλυνσης δανειοληπτών	113
E. Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας – Θέματα φυσικής ασφάλειας	114
1. Διεθνές και Ευρωπαϊκό επίπεδο	114
2. Εθνικό επίπεδο	114
2.1 Επικαιροποιημένο διατραπεζικό ενημερωτικό έντυπο της πελατείας των πιστωτικών ιδρυμάτων με τίτλο «Συστηθήκατε; Αν όχι ... κάντε το τώρα ...»	114
2.2 Στατιστικά στοιχεία ληστειών τραπεζικών καταστημάτων και ATM για το έτος 2012	115
2.3 Αντιμετώπιση του φαινομένου εκρήξεων ATM	115
2.4 Τοποθέτηση θυρών ασφαλείας στα καταστήματα πιστωτικών ιδρυμάτων που λειτουργούν στα νησιά	115
ΣΤ. Νομικά - Φορολογικά θέματα	116
1. Ευρωπαϊκό επίπεδο	116
1.1 Πρόταση Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση Ευρωπαϊκής Διαταγής Διατήρησης Λογαριασμού	116
1.2 Έρευνα της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σε βάρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πληρωμών	116
1.3 Λοιπά νομικά θέματα	117

2. Εθνικό επίπεδο	117
2.1 Ζητήματα του ν. 3758/2009 για τις εταιρείες ενημέρωσης οφειλετών	117
2.2 Ειδική εισφορά 1% υπέρ ΟΑΕΔ	118
2.3 Συγκρότηση Ομάδας Εργασίας σχετικά με τα ποσοστά ανάκτησης των απαιτήσεων στο πλαίσιο της αναγκαστικής εκτέλεσης (recovery rates)	118
2.4 Καθιέρωση ηλεκτρονικής διαδικασίας για τις κατασχέσεις εις χείρας τραπεζών ως τρίτων δυνάμει του Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων (ΚΕΔΕ)	118
2.5 Συλλογή Νομοθεσίας	119
2.6 Ομάδα Εργασίας με αντικείμενο την αναζήτηση εγγράφων και πιστοποιητικών από τις νομικές υπηρεσίες των τραπεζών στο Γ.Ε.ΜΗ.	119
2.7 Αξιολόγηση της Ελλάδας ως προς την εφαρμογή των προτύπων για τη διαφάνεια και την ανταλλαγή πληροφοριών για φορολογικούς σκοπούς	119
2.8 Λοιπά νομικά θέματα	120
2.9 Κοινοβουλευτικός Έλεγχος	120
2.10 Φορολογική και εποπτική μεταχείριση της ανταλλαγής Ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου (ΟΕΔ) στο πλαίσιο της εθελοντικής συμμετοχής του ιδιωτικού τομέα στην αναδιάταξη του ελληνικού χρέους	120
2.11 Εξορθολογισμός της φορολογίας των τραπεζικών εσόδων	121
2.12 Φορολογία εξωχρηματιστηριακών παραγώγων	121
2.13 Φορολογία υπεραξίας ομολόγων	122
2.14 FATCA	122
2.15 Λοιπά φορολογικά θέματα	122
Z. Θέματα Διεθνούς Εμπορικού Επιμελητηρίου (ΔΕΕ)	123
H. Αναπτυξιακή δραστηριότητα	124
1. Συνεργασία ΕΕΤ – Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων (ΥΠΑΝ)	124
1.1 Κείμενο διαβούλευσης της ΕΕΤ για θέματα ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας	124
1.2 Επενδυτικός (Αναπτυξιακός) Νόμος	124
1.3 Συνεργασία ΕΕΤ – Υπ. Ανάπτυξης και Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΤΕπ)	124
1.4 Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων	124
1.5 Εθνικό Συμβούλιο Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (ΕΣΜΕ)	125
2. Συνεργασία ΕΕΤ με το Υπουργείο Οικονομικών	125
2.1 Ρυθμίσεις στεγαστικών δανείων	125

2.2 Παροχή της εγγύησης του Ελληνικού Δημοσίου σε δάνεια που χορηγήθηκαν για την ενίσχυση φυσικών αλλά και νομικών προσώπων από φυσικές καταστροφές αλλά και επιχειρήσεων όλων των κλάδων της οικονομίας	125
2.3 Τροποποίηση της διαδικασίας βεβαίωσης ληξιπρόθεσμων δανείων εγγυημένων, από το Ελληνικό Δημόσιο	125
3. Συνεργασία ΕΕΤ – Υπ. Οικονομικών και Τράπεζας της Ελλάδος (ΤτΕ)	125
4. Συνεργασία ΕΕΤ με το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας και Αιγαίου	126
5. Συνεργασία ΕΕΤ – ΕΤΕΑΝ ΑΕ	126
6. Συνεργασία ΕΕΤ με το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής	127
7. Συνεργασία ΕΕΤ με Υπ. Ανάπτυξης & Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων	127
8. Συνεργασία ΕΕΤ με ΟΕΚ/ΟΑΕΔ	127
9. Συνεργασία ΕΕΤ με Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων.....	127
10. Συνεργασία ΕΕΤ με Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων	127
11. Προώθηση σχέσεων της ΕΕΤ με παραγωγικές τάξεις	128
12. Συμμετοχή της ΕΕΤ σε Επιτροπές και Ομάδες Εργασίας του δημόσιου και ευρύτερου δημόσιου τομέα	128
Θ. Επικοινωνιακή δραστηριότητα	129
1. Συνεντεύξεις – Παρουσιάσεις – Ενημερώσεις	129
2. Εκδόσεις	129
3. Οργάνωση και συμμετοχή σε συνέδρια/ημερίδες/εκδηλώσεις κατά το έτος 2012	129
4. Λοιπές δράσεις επικοινωνίας	131
5. Διεθνείς Δραστηριότητες	131
Ενότητα Τρίτη – Εκπροσώπηση της ΕΕΤ	133
A. Στην Ελλάδα	134
B. Στο εξωτερικό	135

Ενότητα Τέταρτη – Ελληνικό Τραπεζικό Ινστιτούτο	137
A. Εκπαιδευτικές υπηρεσίες	138
1. Ανοικτή (διατραπεζική) εκπαίδευση	139
2. Ενδοεπιχειρησιακά προγράμματα	139
3. Προγράμματα πιστοποίησης γνώσεων	142
3.1 Η κανονιστική συμμόρφωση στις τράπεζες	142
3.2 European Foundation Certificate in Banking	142
4. Προγράμματα προετοιμασίας για τις εξετάσεις CFA (Chartered Financial Analyst)	142
5. Εκπαιδευτικές εκδόσεις	143
B. Εξεταστικό κέντρο	143
1. Πιστοποίηση επαγγελματικής επάρκειας για την παροχή επενδυτικών υπηρεσιών	143
2. Αξιολόγηση γνώσεων σε ενδοεπιχειρησιακό επίπεδο	143
2.1 Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο	143
2.2 Eurobank	143
Γ. Θεσμικές υπηρεσίες	144
1. Εθνικό επίπεδο	144
1.1 Πιστοποίηση για την παροχή υπηρεσιών ασφαλιστικής διαμεσολάβησης	144
1.2 Εγκύκλιος ΛΑΕΚ 2012	144
1.3 Πιστοποίηση εκπαιδευτών ενηλίκων	145
2. Διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο	145
2.1 European Banking & Financial Services Training Association (EBTN)	145
2.2 Διακρατικές συνεργασίες	146
3. Χρηματοοικονομικός Εγγραμματισμός (Financial Literacy)	146
3.1 Οργανισμός για την Οικονομική Συνεργασία και Ανάπτυξη (ΟΟΣΑ)	146
3.2 Σωματείο «Επιχειρηματικότητα Νέων»/Junior Achievement Greece (ΣΕΝ/JA Greece)	146

Ενότητα Πρώτη

Οι εξελίξεις στο θεσμικό και ρυθμιστικό πλαίσιο
λειτουργίας του τραπεζικού συστήματος

A. Εργασίες του G20 και του Συμβουλίου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας

1. Συνεδρίαση των Υπουργών Οικονομικών και των Διοικητών των Κεντρικών Τραπεζών των κρατών μελών του G20 στο Μεξικό στις 25-26 Φεβρουαρίου 2012

Στις 25-26 Φεβρουαρίου 2012, έλαβε χώρα στο Μεξικό, συνεδρίαση των Υπουργών Οικονομικών και των Διοικητών των Κεντρικών Τραπεζών των κρατών μελών του G20. Σύμφωνα με το δελτίο τύπου που δημοσιεύτηκε σχετικά, τα κράτη μέλη του G20, μεταξύ άλλων:

- (α) Θεωρούν ότι έγινε σημαντική πρόοδος στην Ευρώπη σε ό,τι αφορά την ενίσχυση της δημοσιονομικής πολιτικής, την υιοθέτηση μέτρων για την άμβλυνση της δημοσιονομικής κρίσης, την προώθηση της ανάπτυξης και τη βιωσιμότητα της Ελλάδας.
- (β) Σε συνέχεια της Συνόδου Κορυφής στις Κάννες, όπου ζητήθηκε να εξεταστεί η επάρκεια των πόρων του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ), επισημαίνεται αφενός μεν ότι αντικείμενο επεξεργασίας αποτελεί η διασφάλιση της έγκαιρης παροχής χρηματοδότησης στο πλαίσιο του ΔΝΤ και αφετέρου ότι η αύξηση των εισφορών των μελών του, βραχυπρόθεσμα, θα μπορούσε να επιτευχθεί μέσω διμερούς δανεισμού και συμφωνιών επαναγοράς με αρκετά από τα μέλη του.
- (γ) Τέλος, επισημαίνεται ότι θα πρέπει προσεχώς να αναληφθούν συγκεκριμένες πρωτοβουλίες στη θεματική του «κοινωνικού αποκλεισμού» (financial inclusion).

2. Συνεδρίαση των Υπουργών Οικονομικών και των Διοικητών των Κεντρικών Τραπεζών των κρατών μελών του G20 στις ΗΠΑ στις 19-20 Απριλίου 2012

Στις 19-20 Απριλίου 2012, έλαβε χώρα στην Ουάσινγκτον συνεδρίαση των Υπουργών Οικονομικών και των Διοικητών των Κεντρικών Τραπεζών των κρατών μελών του G20. Σύμφωνα με το δελτίο τύπου που δημοσιεύτηκε σχετικά, επισημαίνονται ιδίως σε ό,τι αφορά τις εξελίξεις στον χρηματοπιστωτικό τομέα, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

- (α) Οι πρόσφατες οικονομικές εξελίξεις μαρτυρούν μια μικρή ανάκαμψη της οικονομίας παγκοσμίως. Ωστόσο, οι προοπτικές ανάπτυξης για το έτος 2012 παραμένουν μικρές, η απομόχλευση δημιουργεί πιέσεις στην κατανάλωση και την ανάπτυξη των επενδύσεων και η κινητικότητα (volatility) στις αγορές παραμένει υψηλή, με αποτέλεσμα οι κίνδυνοι να παραμένουν ακόμη σε υψηλά επίπεδα.
- (β) Τα κράτη μέλη του G20 επιβεβαιώνουν την πρόθεσή τους να εξακολουθήσουν να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για τη διασφάλιση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας.
- (γ) Σε σχέση με την πρόοδο των εργασιών για την υιοθέτηση και εφαρμογή των μεταρρυθμιστικών μέτρων του χρηματοπιστωτικού τομέα σε συνέχεια της κρίσης, τα μέλη του G20 επιβεβαιώνουν

για ακόμη μια φορά τη δέσμευσή τους για την τήρηση του χρονοδιαγράμματος που έχει συμφωνηθεί μεταξύ τους και την υιοθέτηση των μέτρων σε παγκόσμιο επίπεδο χωρίς διακρίσεις.

Τέλος, δηλώνεται η υποστήριξη των μέτρων που λαμβάνονται και των ενεργειών που γίνονται από:

- το FSB για την προώθηση του νέου πλαισίου για τους κεντρικούς αντισυμβαλλομένους και τα εξωχρηματιστηριακά παράγωγα,
- το IASB και το FASB για την επίτευξη σύγκλισης των λογιστικών προτύπων περί τα μέσα του 2013,
- το FSB, το ΔΝΤ και την Παγκόσμια Τράπεζα για τη μελέτη των επιπτώσεων των μεταρρυθμίσεων του χρηματοπιστωτικού τομέα στις αναδυόμενες αγορές και τις αναπτυσσόμενες οικονομίες, και
- το FSB αναφορικά με τη θεματική του “legal entity identifier”.

(δ) Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται τέλος στις ενέργειες που έχουν ήδη δρομολογηθεί για την υιοθέτηση των συστάσεων αναφορικά με την αποφυγή του «αποκλεισμού προσώπων από το χρηματοπιστωτικό σύστημα».

3. Δελτίο τύπου της Συνόδου Κορυφής του G20 στο Μεξικό στις 18-19 Ιουνίου 2012

Στις 18-19 Ιουνίου 2012 πραγματοποιήθηκε η Σύνοδος Κορυφής των κρατών μελών του G20 στο Μεξικό. Σε ό,τι αφορά τις μεταρρυθμίσεις που λαμβάνουν χώρα στο χρηματοπιστωτικό σύστημα για την αντιμετώπιση των αιτίων της πρόσφατης διεθνούς χρηματοπιστωτικής κρίσης, συζητήθηκαν και αποφασίστηκαν, μεταξύ άλλων, τα εξής:

(α) Επισημάνθηκε η σημαντική πρόοδος που έχει συντελεστεί σε ό,τι αφορά την υιοθέτηση:

- του κανονιστικού πλαισίου της Επιτροπής της Βασιλείας για την Τραπεζική Εποπτεία, γνωστό ως «Βασιλεία III»,
- των κανόνων αναφορικά με τις παγκοσμίως συστημικά σημαντικές τράπεζες,
- των κανόνων διευθέτησης προβληματικών τραπεζών,
- των κανόνων διαπραγμάτευσης εξωχρηματιστηριακών παραγώγων,
- του πλαισίου για το σκιώδες τραπεζικό σύστημα, και
- των κανόνων για τις πολιτικές αποδοχών.

Επιβεβαιώθηκε επίσης η δέσμευση των κρατών μελών του G20 για την έγκαιρη υιοθέτηση και αποτελεσματική εφαρμογή των εν λόγω κανόνων στις εθνικές δικαιοδοσίες τους.

(β) Τονίστηκε η ανάγκη επίσημης των εργασιών και λήψης μέτρων προκειμένου να αποφεύγεται στο εξής η μηχανιστική στήριξη στις αξιολογήσεις πιστοληπτικής ικανότητας και να ενισχυθούν η διαφάνεια και ο ανταγωνισμός μεταξύ των οργανισμών αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας.

- (γ) Υιοθετήθηκε η μελέτη που εκπονήθηκε από το FSB σε συνεργασία με το ΔΝΤ και την Παγκόσμια Τράπεζα για τον εντοπισμό τυχόν ανεπιθύμητων συνεπειών των μεταρρυθμίσεων που δρομολογούνται στον χρηματοπιστωτικό τομέα στις αναδυόμενες αγορές και τις αναπτυσσόμενες οικονομίες.
- (δ) Υιοθετήθηκαν οι συστάσεις και το αναθεωρημένο καταστατικό του FSB που αφορούν την απόκτηση νομικής προσωπικότητας του εν λόγω φορέα, την ενίσχυση της διακυβέρνησης και οικονομικής αυτονομίας του και την ενίσχυση της αρμοδιότητάς του σε ό,τι αφορά τον συντονισμό της υιοθέτησης και εφαρμογής των διεθνών χρηματοπιστωτικών προτύπων, διατηρώντας παράλληλα τους δεσμούς του με την Τράπεζα Διεθνών Διακανονισμών.
- (ε) Τα μέλη του G20 συμφώνησαν επίσης με την υιοθέτηση των αναθεωρημένων συστάσεων της FATF και δεσμεύτηκαν για την εφαρμογή τους.
- (στ) Τέλος, δόθηκε αρκετή έμφαση στα θέματα της αντιμετώπισης του «αποκλεισμού» συγκεκριμένων κατηγοριών πληθυσμού ή/και επιχειρήσεων από το χρηματοπιστωτικό σύστημα και στην ανάγκη ενίσχυσης της χρηματοπιστωτικής εκπαίδευσης.

4. Θεματική αξιολόγηση των συστημάτων εγγύησης καταθέσεων από το Συμβούλιο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας

Το Συμβούλιο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (εφεξής FSB) δημοσίευσε στις 8 Φεβρουαρίου 2012 έκθεση θεματικής αξιολόγησης που πραγματοποίησε αναφορικά με τα συστήματα εγγύησης καταθέσεων των δικαιοδοσιών του. Η πρόσφατη χρηματοπιστωτική κρίση ανέδειξε, μεταξύ άλλων, τον σημαντικό ρόλο που επιτελούν τα συστήματα εγγύησης καταθέσεων σε ό,τι αφορά ιδίως την ενίσχυση της εμπιστοσύνης των καταθετών. Όπως επισημαίνεται στην έκθεση, πριν από την κρίση, υπήρχαν σημαντικές διαφοροποιήσεις μεταξύ των επιμέρους συστημάτων που λειτουργούσαν στα κράτη που εκπροσωπούνται στο FSB. Αυτό άλλαξε σε συνέχεια της κρίσης, η οποία οδήγησε σε μεγαλύτερη σύγκλιση ως προς τα χαρακτηριστικά που πρέπει να διέπουν τη λειτουργία τους, όπως για παράδειγμα τα επίπεδα κάλυψης των καταθέσεων, οι περίοδοι καταβολής αποζημίωσης στους καταθέτες, η υιοθέτηση μηχανισμών χρηματοδότησης των συστημάτων εκ των προτέρων (ex ante), και η ενίσχυση της ανταλλαγής πληροφορήσεων και του συντονισμού με τους λοιπούς φορείς του προστατευτικού δικτύου των τραπεζών (bank safety net).

Σύμφωνα με την έκθεση, είκοσι ένα (21) από τα είκοσι τέσσερα (24) μέλη του FSB (με τελευταία την Αυστραλία, η οποία έλαβε μέτρα κατά τη διάρκεια της χρηματοπιστωτικής κρίσης) διαθέτουν σύστημα εγγύησης καταθέσεων νομοθετικά καθορισμένο. Από τα λοιπά μέλη του FSB η Κίνα και η Νότια Αφρική επιβεβαίωσαν την πρόθεσή τους να υιοθετήσουν μηχανισμό για την εγγύηση καταθέσεων, ενώ η Σαουδική Αραβία θεωρεί ότι οι κανόνες περί προληπτικής εποπτείας του νομοθετικού της πλαισίου παρέχουν επαρκή προστασία στους καταθέτες.

Όπως προκύπτει από την αξιολόγηση, οι θεματικές στις οποίες χρειάζεται μεγαλύτερη ενίσχυση είναι ιδίως οι ακόλουθες:

- (α) Μέλη των συστημάτων εγγύησης καταθέσεων: Σε ορισμένα μέλη του FSB, όπως για παράδειγμα η Ελβετία, επιχειρήσεις οι οποίες δεν είναι πιστωτικά ιδρύματα, αλλά αποδέχονται καταθέσεις και συμμετέχουν στο εθνικό σύστημα πληρωμών δεν καλύπτονται από το εγχώριο σύστημα εγγύησης καταθέσεων.

- (β) Επίπεδο κάλυψης: Σε ορισμένα κράτη (π.χ. Γερμανία, Ιαπωνία, ΗΠΑ) τα όρια κάλυψης των καταθέσεων τόσο σε ό,τι αφορά τους καλυπτόμενους καταθέτες όσο και σε σχέση με τα καλυπτόμενα ποσά είναι αρκετά υψηλό.
- (γ) Καταβολή αποζημιώσεων και χρηματοδοτική στήριξη: Οι μηχανισμοί που διέπουν την καταβολή αποζημιώσεων διαφέρουν μεταξύ των κρατών τόσο σε ό,τι αφορά την ενεργοποίησή τους όσο και σε σχέση με την ταχύτητα καταβολής της αποζημίωσης.
- (δ) Αρμοδιότητες και ενσωμάτωση στα συστατικά στοιχεία του προστατευτικού δικτύου των τραπεζών: Οι αρμοδιότητες των συστημάτων εγγύησης καταθέσεων μεταξύ των κρατών μελών που αξιολογήθηκαν εντάσσονται συστηματικά στις ακόλουθες κατηγορίες:
- «περιορισμένα» συστήματα, τα οποία φέρουν ευθύνη μόνο για την αποζημίωση των καλυπτόμενων καταθετών (Αυστραλία, Γερμανία, Χονγκ Κονγκ, Ινδία, Ολλανδία, Σιγκαπούρη και Ελβετία),
 - συστήματα, τα οποία εκτός της ανωτέρω αρμοδιότητας έχουν και ορισμένες άλλες ευθύνες, όπως για παράδειγμα αρμοδιότητες διευθέτησης (Αργεντινή, Βραζιλία και Ηνωμένο Βασίλειο),
 - αρμοδιότητες περιορισμού ζημίας, σύμφωνα με τις οποίες το σύστημα έχει τη δυνατότητα επιλογής μεταξύ περισσότερων στρατηγικών διευθέτησης (Καναδάς, Γαλλία, Ινδονησία, Ιταλία, Ιαπωνία, Μεξικό, Ρωσία, Ισπανία και Τουρκία), και
 - αρμοδιότητες περιορισμού κινδύνων, σύμφωνα με τις οποίες το σύστημα έχει εκτενείς αρμοδιότητες ελαχιστοποίησης του κινδύνου, που περιλαμβάνουν τη λήψη μέτρων διευθέτησης, καθώς επίσης και την άσκηση προληπτικής επίβλεψης (Κορέα και Ηνωμένες Πολιτείες).
- (ε) Διακυβέρνηση: Αναφορικά με τη διακυβέρνηση των συστημάτων, επισημαίνεται ότι σε ορισμένες περιπτώσεις κυρίαρχο ρόλο διαδραματίζουν συγκεκριμένοι φορείς, όπως για παράδειγμα η κυβέρνηση (Ρωσία), ο τραπεζικός κλάδος (Αργεντινή, Βραζιλία, Γερμανία, Ιταλία, Ελβετία) ή η εποπτική αρχή, γεγονός που ενδέχεται να μην επιτρέπει, κατά περίπτωση, –λόγω της έλλειψης των αναγκαίων ελέγχων και ισορροπιών– την αποτελεσματική εκπλήρωση των στόχων των συστημάτων εγγύησης καταθέσεων.

5. Σχέδια ανάκαμψης και διευθέτησης των συστημικά σημαντικών τραπεζών

Στις 2 Νοεμβρίου 2012, το FSB έθεσε σε διαβούλευση κατευθυντήριες οδηγίες σε ό,τι αφορά τα σχέδια ανάκαμψης και διευθέτησης (εξυγίανσης) των συστημικά σημαντικών τραπεζών. Το εν λόγω κείμενο απευθύνεται κυρίως στις εθνικές αρμόδιες αρχές στο πλαίσιο της θέσπισης εκ μέρους τους των απαιτήσεων που θα πρέπει να πληρούν τα εν λόγω σχέδια ανάκαμψης και διευθέτησης των τραπεζών σύμφωνα με την έκθεση του FSB “*Key Attributes of Effective Resolution Regimes for Financial Institutions*”.

Το κείμενο διαβούλευσης αξιοποιεί την εμπειρία που έχει αποκομιστεί μέχρι σήμερα ιδίως σε ό,τι αφορά:

- τα γεγονότα που αποτελούν το σημείο εκκίνησης (triggers) για τη λήψη μέτρων ανάκαμψης,
- την ανάπτυξη στρατηγικών και λειτουργικών σχεδίων διευθέτησης προσαρμοσμένων στις ανάγκες διαφορετικών δομών τραπεζικών ομίλων, και
- την ταυτοποίηση καθοριστικής σημασίας λειτουργιών που θα ήταν αναγκαίο να διατηρηθούν σε περιόδους κρίσης για λόγους συστημικής σταθερότητας.

6. Ενίσχυση της επίβλεψης και της ρυθμιστικής παρέμβασης στο «σκιώδες» τραπεζικό σύστημα

Το FSB έθεσε στις 18 Νοεμβρίου 2012 σε διαβούλευση τρία (3) κείμενα συστάσεων αναφορικά με την ενίσχυση της επίβλεψης και της ρυθμιστικής παρέμβασης στο «σκιώδες» τραπεζικό σύστημα (shadow banking system), εκ των οποίων:

- το πρώτο αναφέρεται γενικά στα προβλήματα που έχουν αναδειχθεί από τη λειτουργία του σκιώδους τραπεζικού συστήματος και την προσέγγιση που προτείνει το FSB για την αντιμετώπισή τους,
- το δεύτερο περιέχει συστάσεις για την αξιολόγηση και την αντιμετώπιση των κινδύνων που απορρέουν από τη δραστηριοποίηση στο σκιώδες τραπεζικό σύστημα επιχειρήσεων, εκτός των τραπεζών, και
- το τρίτο περιέχει συστάσεις για την αντιμετώπιση των κινδύνων που συνδέονται με τον δανεισμό τίτλων στο πλαίσιο του σκιώδους τραπεζικού συστήματος.

Ως «σκιώδες τραπεζικό σύστημα» νοείται η πιστωτική διαμεσολάβηση, η οποία περιλαμβάνει επιχειρήσεις και δραστηριότητες εκτός του ρυθμιζόμενου τραπεζικού συστήματος (είτε πλήρως είτε μερικώς). Συνεπώς, το σκιώδες τραπεζικό σύστημα αφορά τη μη τραπεζική πιστωτική διαμεσολάβηση.

B. Θέματα λειτουργίας και εποπτείας τραπεζών

1. Διεθνές επίπεδο

1.1 Αναθεώρηση του κανονιστικού πλαισίου του χαρτοφυλακίου συναλλαγών

Η Επιτροπή της Βασιλείας για την Τραπεζική Εποπτεία (εφεξής Επιτροπή της Βασιλείας) δημοσίευσε στις 3 Μαΐου 2012 κείμενο διαβούλευσης αναφορικά με τη συνολική αναθεώρηση του κανονιστικού πλαισίου του χαρτοφυλακίου συναλλαγών, με σκοπό την ενίσχυση της ανθεκτικότητας του τραπεζικού συστήματος. Ήδη από τον Ιούλιο του 2009, η Επιτροπή της Βασιλείας προέβη σε αναθεώρηση του πλαισίου για τους κινδύνους αγοράς. Με την εν λόγω αναθεώρηση αυξήθηκαν σημαντικά οι κεφαλαιακές απαιτήσεις ιδίως για τις τιτλοποιήσεις και τα δομημένα πιστωτικά προϊόντα, σε συνέχεια των μεγάλης έκτασης ζημιών που υπέστησαν οι τράπεζες κατά τη διάρκεια της πρόσφατης χρηματοπιστωτικής κρίσης. Ωστόσο, τα μέτρα αυτά βασίστηκαν σε μεγάλο βαθμό στο υφιστάμενο πλαίσιο και ορισμούς.

Το παρόν κείμενο διαβούλευσης προτείνει τη συνολική αναθεώρηση του πλαισίου για τους κινδύνους αγοράς, καθώς επίσης και συγκεκριμένα μέτρα για τη βελτίωση των κεφαλαιακών απαιτήσεων στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών. Σημαντικά σημεία των προτεινόμενων κανόνων αποτελούν, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

- (α) Καθιέρωση πιο αντικειμενικών ορίων μεταξύ του χαρτοφυλακίου συναλλαγών και του τραπεζικού χαρτοφυλακίου, με γνώμονα τη μείωση του πεδίου για ρυθμιστικό αρμπιτράζ.
- (β) Μετάβαση από την εφαρμογή του μοντέλου για την αξιολόγηση της αξίας σε κίνδυνο (value at risk) στο μοντέλο της αναμενόμενης ζημίας (expected shortfall) κάτι το οποίο, υποστηρίζει η Επιτροπή της Βασιλείας ότι αποτυπώνει καλύτερα τον κίνδυνο των μειωμένων πιθανοτήτων (tail risk).
- (γ) Βαθμονόμηση (calibrating) του αναθεωρημένου πλαισίου τόσο σε ό,τι αφορά την τυποποιημένη μέθοδο όσο και τη μέθοδο εσωτερικών διαβαθμίσεων για μια περίοδο σημαντικής έντασης (significant financial stress) στο χρηματοπιστωτικό σύστημα.
- (δ) Ενσωμάτωση του κινδύνου έλλειψης ρευστότητας στην αγορά.
- (ε) Αναθεώρηση της τυποποιημένης μεθόδου, ώστε να παρουσιάζει μεγαλύτερη ευαισθησία στον κίνδυνο και να λειτουργεί αξιόπιστα ως υποκατάστατο της μεθόδου εσωτερικών διαβαθμίσεων.

1.2 Η λειτουργία του εσωτερικού ελέγχου στις τράπεζες

Στις 28 Ιουνίου 2012, η Επιτροπή της Βασιλείας δημοσίευσε έκθεση αναφορικά με την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της λειτουργίας του εσωτερικού ελέγχου των τραπεζών. Η πρωτοβουλία αυτή εντάσσεται στο πλαίσιο των προσπαθειών της Επιτροπής της Βασιλείας για την ενίσχυση της άσκησης εποπτείας με βάση και τα διδάγματα από την πρόσφατη διεθνή χρηματοπιστωτική κρίση. Το νέο κείμενο αρχών αντικαθιστά εκείνο του 2011 με τίτλο «Εσωτερικός έλεγχος στις τράπεζες και οι σχέσεις των εποπτικών αρχών με τους ελεγκτές» (**Internal audit in banks and the supervisor's relationship with auditors**) και βασίζεται στις αρχές της Επιτροπής της Βασιλείας για την ενίσχυση

της εταιρικής διακυβέρνησης των τραπεζών (**Principles for Enhancing Corporate Governance**), με τις οποίες καθιερώνεται η υποχρέωση των τραπεζών να διαθέτουν μονάδα εσωτερικού ελέγχου με επαρκείς εξουσίες, ανεξαρτησία, πόρους και πρόσβαση στο διοικητικό συμβούλιο της τράπεζας.

Όπως επισημαίνει η Επιτροπή της Βασιλείας, η αποτελεσματική λειτουργία του εσωτερικού ελέγχου έχει καθοριστική σημασία τόσο για το διοικητικό συμβούλιο και τη διοίκηση της τράπεζας όσο και για τις εποπτικές αρχές.

Στο κείμενο περιέχονται είκοσι (20) αρχές, οι οποίες αφορούν συνοπτικά τα εξής:

(α) Στην πρώτη κατηγορία εντάσσονται οι αρχές που είναι σχετικές με τις απαιτήσεις των εποπτικών αρχών σε ό,τι αφορά τη λειτουργία του εσωτερικού ελέγχου των τραπεζών (αρχές 1-15). Μεταξύ άλλων, προβλέπεται ότι:

- μια αποτελεσματική μονάδα εσωτερικού ελέγχου αξιολογεί ανεξάρτητα και αντικειμενικά την ποιότητα και αποτελεσματικότητα των διαδικασιών εσωτερικού ελέγχου, διαχείρισης κινδύνων και εταιρικής διακυβέρνησης, κάτι το οποίο λειτουργεί υποστηρικτικά για τη διοίκηση και το διοικητικό συμβούλιο της τράπεζας σε ό,τι αφορά την προστασία της τράπεζας και της φήμης της (αρχή 1),
- η μονάδα εσωτερικού ελέγχου πρέπει να είναι ανεξάρτητη από τις ελεγχόμενες από αυτήν δραστηριότητες (αρχή 2),
- κάθε δραστηριότητα της τράπεζας (περιλαμβανομένων εκείνων που αποτελούν αντικείμενο ανάθεσης σε τρίτους) και κάθε μονάδα της τράπεζας θα πρέπει να υπόκειται σε εσωτερικό έλεγχο (αρχή 6),
- η μονάδα εσωτερικού ελέγχου πρέπει να αναφέρεται στην Επιτροπή Εσωτερικού Ελέγχου (η οποία λειτουργεί σε επίπεδο διοικητικού συμβουλίου) ή στο διοικητικό συμβούλιο και να πληροφορεί τη διοίκηση για τα ευρήματά της (αρχή 12), και
- η μονάδα εσωτερικού ελέγχου πρέπει αφενός μεν να συμπληρώνει και αφετέρου να αξιολογεί τις μονάδες λειτουργικής διαχείρισης, διαχείρισης κινδύνων και κανονιστικής συμμόρφωσης (αρχή 13).

(β) Στη δεύτερη κατηγορία εντάσσεται η αρχή 16, η οποία αφορά τη σχέση μεταξύ της εποπτικής αρχής και της μονάδας εσωτερικού ελέγχου. Σύμφωνα με την αρχή αυτή, οι αρμόδιες εποπτικές αρχές θα πρέπει να έχουν τακτική επικοινωνία με τη μονάδα εσωτερικού ελέγχου προκειμένου:

- να ανταλλάσσουν απόψεις για τις περιοχές κινδύνου που εντοπίζονται και από τις δύο πλευρές,
- να κατανοούν τα μέτρα αντιμετώπισης των εν λόγω κινδύνων από την τράπεζα, και
- να ελέγχουν τις αντιδράσεις της τράπεζας για την αντιμετώπιση των κινδύνων που εντοπίζονται.

(γ) Η τρίτη κατηγορία περιλαμβάνει αρχές σχετικά με την εποπτική αξιολόγηση της μονάδας εσωτερικού ελέγχου (αρχές 17-20).

1.3 Πλαίσιο αντιμετώπισης των εγχώριων συστημικά σημαντικών τραπεζών

Η Επιτροπή της Βασιλείας δημοσίευσε στις 28 Ιουνίου 2012 κείμενο διαβούλευσης αναφορικά με την αντιμετώπιση των εγχώριων συστημικά σημαντικών τραπεζών. Το κείμενο αυτό διαβούλευσης βασίζεται στο κείμενο μεθοδολογίας που είχε εκπονήσει ο ίδιος φορέας για τον εντοπισμό, αντίστοιχα, των παγκοσμίως συστημικά σημαντικών τραπεζών και την καθιέρωση πρόσθετων απαιτήσεων απορρόφησης ζημιών γι' αυτές, τον Νοέμβριο του 2011, το οποίο και υιοθετήθηκε από το G20.

Το προτεινόμενο από την Επιτροπή της Βασιλείας πλαίσιο αρχών για τις εγχώριες συστημικά σημαντικές τράπεζες περιλαμβάνει δώδεκα (12) αρχές, οι οποίες, συστηματικά, διακρίνονται σε δύο κατηγορίες:

- οι αρχές 1-7 της πρώτης κατηγορίας αναφέρονται στη μεθοδολογία με την οποία μια τράπεζα αξιολογείται ως συστημικά σημαντική σε εγχώριο επίπεδο, και
- οι αρχές 8-12 της δεύτερης κατηγορίας εστιάζουν στην καθιέρωση υψηλότερων απαιτήσεων απορρόφησης ζημιών για τις εν λόγω τράπεζες.

Μεταξύ άλλων, προβλέπεται ότι η μεθοδολογία αξιολόγησης θα πρέπει να αντανakλά τις ενδεχόμενες επιπτώσεις ή αρνητικές εξωτερικότητες από την πτώχευση μιας εγχώριας συστημικά σημαντικής τράπεζας, ενώ το σημείο αναφοράς για την αξιολόγηση της επίδρασης της αποτυχίας μιας τράπεζας θα πρέπει να είναι η εγχώρια οικονομία. Περαιτέρω, η αξιολόγηση των επιπτώσεων από την πτώχευση μιας τράπεζας σε εγχώριο επίπεδο θα πρέπει να βασίζεται κατ' αρχήν στις ακόλουθες παραμέτρους:

- μέγεθος,
- διασυνδεσιμότητα (interconnectedness),
- δυνατότητα υποκατάστασης με αξιολόγηση επίσης του βαθμού συγκέντρωσης του τραπεζικού συστήματος της χώρας, και
- πολυπλοκότητα, περιλαμβανομένων των ζητημάτων που ανακύπτουν από τυχόν διασυννοριακή δραστηριότητα της τράπεζας.

Οι εθνικές αρμόδιες εποπτικές αρχές θα πρέπει να πραγματοποιούν συχνές αξιολογήσεις της συστημικής σημαντικότητας των τραπεζών, ώστε να διασφαλίζεται ότι οι αξιολογήσεις αυτές αποτυπώνουν την τρέχουσα κάθε φορά κατάσταση του χρηματοπιστωτικού συστήματος.

Τέλος, οι υψηλότερες απαιτήσεις απορρόφησης ζημιών που θα επιβάλλονται σε μια τράπεζα θα πρέπει να είναι ανάλογες με τον βαθμό συστημικής σημαντικότητάς της.

1.4 Κεφαλαιακές απαιτήσεις για την έκθεση των τραπεζών σε κεντρικούς αντισυμβαλλομένους

Η Επιτροπή της Βασιλείας δημοσίευσε αναθεωρημένο κείμενο κανόνων σε σχέση με τις κεφαλαιακές απαιτήσεις για την έκθεση των τραπεζών σε κεντρικούς αντισυμβαλλομένους. Οι τροποποιήσεις που επέρχονται στο αρχικό κείμενο κανόνων του 2006 αφορούν τα κάτωθι:

- Παράρτημα 4 - Γενικές διατάξεις και ορισμοί,
- Παράρτημα 4 τμήμα II - Σκοπός εφαρμογής,
- Παράρτημα 4 (νεοεισαχθέν τμήμα IX) – Κεντρικοί αντισυμβαλλόμενοι και έκθεση των τραπεζών σε αυτούς, και
- Λοιπές τροποποιήσεις του κανονιστικού πλαισίου Βασιλεία II εκτός του Παραρτήματος 4.

1.5 Διαχείριση κινδύνων που συνδέονται με τον διακανονισμό συναλλαγών σε συνάλλαγμα

Στις 17 Αυγούστου 2012, η Επιτροπή της Βασιλείας έθεσε σε διαβούλευση κείμενο κατευθυντήριων γραμμών αναφορικά με τη διαχείριση κινδύνων που συνδέονται με τον διακανονισμό συναλλαγών σε συνάλλαγμα. Οι πρώτες κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής της Βασιλείας στη θεματική αυτή είχαν εκδοθεί το 2000. Έκτοτε επήλθαν ωστόσο σημαντικές αλλαγές στην αγορά αυτή, καθώς αναπτύχθηκε με πολύ μεγάλη ταχύτητα.

Οι προτεινόμενες κατευθυντήριες γραμμές αποσκοπούν στην αναθεώρηση και επικαιροποίηση εκείνων του 2000 με γνώμονα τη διασφάλιση ότι οι αναλαμβανόμενοι σχετικά κίνδυνοι αντιμετωπίζονται αποτελεσματικά. Το αναθεωρημένο κείμενο περιλαμβάνει επτά (7) κατευθυντήριες γραμμές για την αντιμετώπιση, μεταξύ άλλων:

- του βασικού κινδύνου (principal risk),
- του κινδύνου αντικατάστασης κόστους (replacement cost risk),
- του λειτουργικού κινδύνου,
- του κινδύνου ρευστότητας, και
- του νομικού κινδύνου για τις συναλλαγές σε συνάλλαγμα.

1.6 Πρόοδος εφαρμογής του κανονιστικού πλαισίου «Βασιλεία II» και «Βασιλεία III»

Η Επιτροπή της Βασιλείας δημοσίευσε στις 11 Ιουνίου 2012 έκθεση προόδου της εφαρμογής του κανονιστικού πλαισίου «Βασιλεία II», «Βασιλεία 2,5» και «Βασιλεία III» από τα μέλη της. Σε σχέση με τις δύο προηγούμενες εκθέσεις της Επιτροπής της Βασιλείας για το θέμα αυτό τον Σεπτέμβριο 2011 και τον Μάρτιο 2012, παρατηρείται σημαντική πρόοδος, χωρίς ωστόσο αυτό να σημαίνει ότι δεν υπάρχουν προβλήματα.

- (α)** Ειδικότερα, μέχρι τα τέλη Μαΐου 2012, σε 21 από τα 27 κράτη που εκπροσωπούνται στην Επιτροπή της Βασιλείας, είχε υιοθετηθεί το σύνολο των κανόνων του πλαισίου, γνωστού ως «Βασιλεία II» (η έναρξη εφαρμογής των εν λόγω κανόνων είχε οριστεί για τα τέλη του 2006). Περαιτέρω, η Ινδονησία και η Ρωσία έχουν εφαρμόσει τους κανόνες του Πυλώνα 1 της Βασιλείας II (ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις), ενώ η Αργεντινή, η Κίνα, η Τουρκία και οι ΗΠΑ έχουν ξεκινήσει τη διαδικασία εφαρμογής των εν λόγω κανόνων.
- (β)** Όσον αφορά το κανονιστικό πλαίσιο, γνωστό ως «Βασιλεία 2,5» (κανόνες για τους κινδύνους αγοράς), το οποίο θα έπρεπε να είχε τεθεί σε εφαρμογή από τα τέλη του 2011, 20 από τα κράτη που εκπροσωπούνται στην Επιτροπή της Βασιλείας έχουν ήδη εφαρμόσει τους εν λόγω κανόνες. Ωστόσο, η Αργεντινή, η Ινδονησία, το Μεξικό, η Ρωσία, η Τουρκία και οι ΗΠΑ δεν έχουν δημοσιεύσει το τελικό κείμενο εφαρμογής των κανόνων. Ειδικότερα, η Ρωσία και οι ΗΠΑ έχουν δημοσιεύσει σχέδιο κειμένου εφαρμογής των κανόνων το οποίο καλύπτει όμως μόνον εν μέρει το πλαίσιο «Βασιλεία 2,5». Η Σαουδική Αραβία έχει δημοσιεύσει τελικό κείμενο εφαρμογής των κανόνων, οι οποίοι όμως δεν έχουν τεθεί σε εφαρμογή μέχρι στιγμής.

(γ) Αναφορικά με το νέο κανονιστικό πλαίσιο, γνωστό ως «Βασιλεία III», σχέδιο κειμένου εφαρμογής των κανόνων δεν έχει δημοσιευθεί σε 7 κράτη που εκπροσωπούνται στην Επιτροπή της Βασιλείας και συγκεκριμένα, στην Αργεντινή, το Χονγκ Κονγκ, την Ινδονησία, την Κορέα, τη Ρωσία, την Τουρκία και τις ΗΠΑ. Η πλειοψηφία ωστόσο των εν λόγω κρατών εκτιμά ότι θα είναι σε θέση να εκδώσουν το τελικό κείμενο κανόνων εμπρόθεσμα και εντός του χρονοδιαγράμματος εφαρμογής που έχει οριστεί για την 1η Ιανουαρίου του 2013.

1.7 Αποτελέσματα της άσκησης παρακολούθησης της εφαρμογής του κανονιστικού πλαισίου «Βασιλεία III»

Η Επιτροπή της Βασιλείας δημοσίευσε στις 20 Σεπτεμβρίου 2012 τα αποτελέσματα της έκθεσης παρακολούθησης της εφαρμογής του κανονιστικού πλαισίου, γνωστού ως «Βασιλεία III». Η Επιτροπή της Βασιλείας έχει ενημερώσει τα μέλη της ότι ανά τακτά χρονικά διαστήματα θα δημοσιεύει επικαιροποιημένη έκθεση σε ό,τι αφορά την πρόοδο εφαρμογής των διατάξεων του εν λόγω κανονιστικού πλαισίου. Η έκθεση περιλαμβάνει στοιχεία τα οποία είναι ενημερωμένα μέχρι και την 31η Δεκεμβρίου 2011, ενώ δεν λαμβάνονται υπόψη οι μεταβατικές διατάξεις του πλαισίου. Θεωρείται δηλαδή –για τους σκοπούς της άσκησης– ότι το κανονιστικό πλαίσιο «Βασιλεία III» τίθεται άμεσα και πλήρως σε εφαρμογή στο σύνολό του. Η πρώτη έκθεση είχε δημοσιευθεί τον Απρίλιο του 2012 περιλαμβάνοντας στοιχεία μέχρι και την 30ή Ιουνίου 2011. Ο συνολικός αριθμός των τραπεζών που συμμετείχαν στην άσκηση ανέρχεται στις 209, εκ των οποίων:

- στην Ομάδα 1 περιλαμβάνονται 102 τράπεζες με βασικά ίδια κεφάλαια (Tier 1) που ξεπερνούν τα 3 δις και διεθνή παρουσία, και
- στην Ομάδα 2 περιλαμβάνονται οι λοιπές 107 τράπεζες.

Συμπερασματικά, για την Ομάδα 1 των τραπεζών που συμμετείχαν, ο μέσος όρος των βασικών ιδίων κεφαλαίων (Common Equity Tier 1 – CET1), με βάση τις τροποποιήσεις που επιφέρει η «Βασιλεία III» στη σύνθεση των ιδίων κεφαλαίων, ανέρχεται στο 7,7% σε σύγκριση με το ελάχιστο ποσοστό του 4,5% που απαιτείται δυνάμει του νέου πλαισίου. Προκειμένου όλες οι τράπεζες της Ομάδας 1 να φτάσουν το ελάχιστο ποσοστό του 4,5%, θα απαιτηθούν επιπλέον ίδια κεφάλαια (CET1) της τάξεως των 11,9 δις. ευρώ. Τα συνολικά πρόσθετα κεφάλαια που θα χρειαστούν για το όριο του 7% του νέου πλαισίου –αν περιληφθούν και τα κεφαλαιακά αποθέματα συντήρησης (capital conservation buffers)– ανέρχονται στο ποσό των 374,1 δις. Σε σύγκριση με την άσκηση που πραγματοποιήθηκε τον Ιούνιο του 2011, η έλλειψη κεφαλαίων (CET1) για το ελάχιστο όριο του 4,5% μειώθηκε κατά 29,6 δις. και για το όριο του 7% κατά 111,5 δις. ευρώ.

Αναφορικά με την Ομάδα 2 των τραπεζών που συμμετείχαν, ο μέσος όρος των βασικών ιδίων κεφαλαίων (CET1), ανέρχεται στο 8,8% σε σύγκριση με το ελάχιστο ποσοστό του 4,5% που απαιτείται δυνάμει του νέου πλαισίου. Προκειμένου όλες οι τράπεζες της Ομάδας 2 να φτάσουν το ελάχιστο ποσοστό του 4,5%, θα απαιτηθούν επιπλέον ίδια κεφάλαια (CET1) της τάξεως των 7,6 δις. ευρώ. Τα συνολικά πρόσθετα κεφάλαια που θα χρειαστούν για το όριο του 7% του νέου πλαισίου –αν περιληφθούν και τα κεφαλαιακά αποθέματα συντήρησης (capital conservation buffers)– ανέρχονται στο ποσό των 21,7 δις. Σε σύγκριση με την άσκηση που πραγματοποιήθηκε τον Ιούνιο του 2011, η έλλειψη κεφαλαίων (CET1) για το ελάχιστο όριο του 4,5% μειώθηκε κατά 29,6 δις. και για το όριο του 7% κατά 111,5 δις. ευρώ.

2. Ευρωπαϊκό επίπεδο

2.1 Γνωστοποιήσεις των μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων

Η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (εφεξής ΕΒΑ) έθεσε σε διαβούλευση στις 13 Φεβρουαρίου 2012 σχέδιο εκτελεστικών τεχνικών προτύπων αναφορικά με τις γνωστοποιήσεις (reporting) των μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων. Σύμφωνα με το άρθρο 383 της πρότασης Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις, γνωστού ως “CRR IV”, τα πιστωτικά ιδρύματα οφείλουν να κοινοποιούν στις αρμόδιες αρχές τις κατωτέρω πληροφορίες για όλα τα μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα, συμπεριλαμβανομένων των μεγάλων ανοιγμάτων που εξαιρούνται από την εφαρμογή του άρθρου 384, παρ. 1:

- την ταυτότητα του πελάτη ή της ομάδας συνδεδεμένων πελατών έναντι των οποίων ένα πιστωτικό ίδρυμα έχει μεγάλο χρηματοδοτικό άνοιγμα,
- την αξία του ανοίγματος προτού ληφθεί υπόψη η επίδραση των ενεργειών μείωσης πιστωτικού κινδύνου, όταν συντρέχει περίπτωση,
- τον τύπο χρηματοδοτούμενης ή μη χρηματοδοτούμενης πιστωτικής προστασίας, όπου χρησιμοποιείται, και
- την αξία του ανοίγματος, αφού ληφθεί υπόψη η επίδραση των ενεργειών μείωσης πιστωτικού κινδύνου.

Στο ίδιο άρθρο ορίζεται επίσης ότι αν ένα πιστωτικό ίδρυμα υπόκειται στις διατάξεις του Μέρους 3, Τίτλος II, Κεφάλαιο 3 της πρότασης Κανονισμού, κοινοποιεί στις αρμόδιες αρχές τα είκοσι (20) μεγαλύτερα χρηματοδοτικά ανοίγματά του σε ενοποιημένη βάση, εκτός εκείνων που εξαιρούνται βάσει της εφαρμογής του άρθρου 384, παρ. 1. Η κοινοποίηση γίνεται τουλάχιστον δύο φορές κατ’ έτος.

Το ως άνω σχέδιο εκτελεστικών τεχνικών προτύπων της ΕΒΑ αφορά τον καθορισμό:

- των ενιαίων μορφότυπων για την κοινοποίηση, οι οποίοι πρέπει να είναι ανάλογοι με τη φύση, την κλίμακα και την πολυπλοκότητα των δραστηριοτήτων των πιστωτικών ιδρυμάτων,
- των συχνοτήτων και ημερομηνιών για την κοινοποίηση, και
- των εφαρμογών πληροφοριακών συστημάτων (IT) που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την κοινοποίηση.

Η ύπαρξη ενιαίων απαιτήσεων γνωστοποίησης και αναφορών κρίνεται απαραίτητη στο πλαίσιο της καθιέρωσης ενός κοινού πλαισίου κανόνων (single rulebook) με γνώμονα την επίτευξη σύγκλισης και εναρμόνισης των εποπτικών πρακτικών.

2.2 Σκιώδες Τραπεζικό Σύστημα

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 19 Μαρτίου 2012 δημοσίευσε Πράσινη Βίβλο αναφορικά με το σκιώδες τραπεζικό σύστημα. Όπως επισημαίνεται ήδη στην εισαγωγή της Πράσινης Βίβλου, το σκιώδες τραπεζικό σύστημα αφορά ένα πεδίο μη τραπεζικών πιστωτικών δραστηριοτήτων που δεν είχε αποτελέσει αντικείμενο προληπτικής ρύθμισης και εποπτείας. Η σκιώδης τραπεζική διεκπεραιώνει σημαντικές

λειτουργίες στο χρηματοπιστωτικό σύστημα. Το FSB σε σχετικές με τη θεματική αυτή εκθέσεις του έχει επισημάνει ότι η άτακτη χρεοκοπία επιχειρήσεων που διενεργούν σκιώδεις τραπεζικές δραστηριότητες μπορεί να προκαλέσει συστημικό κίνδυνο, τόσο άμεσα όσο και μέσω των διασυνδέσεών τους με το «κανονικό» (regular) τραπεζικό σύστημα.

Με τα δεδομένα αυτά, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή φρονεί ότι αποτελεί προτεραιότητα η ενδεδειγμένη εξέταση των ζητημάτων που εγείρονται από τις δραστηριότητες σκιώδους τραπεζικής και από τις οντότητες που τις ασκούν.

Στην Πράσινη Βίβλο λαμβάνεται ως σημείο αναφοράς ο ορισμός του FSB για το σκιώδες τραπεζικό σύστημα, σύμφωνα με τον οποίο ως τέτοιο νοείται «το σύστημα πιστωτικής διαμεσολάβησης που περιλαμβάνει οντότητες και δραστηριότητες εκτός του κανονικού τραπεζικού συστήματος».

Ο ορισμός αυτός συνεπάγεται ότι το σκιώδες τραπεζικό σύστημα βασίζεται σε δύο αλληλένδετους πυλώνες:

- (α) Επιχειρήσεις που λειτουργούν εκτός του κανονικού τραπεζικού συστήματος και ασκούν μία από τις ακόλουθες δραστηριότητες:
 - αποδοχή χρηματοδότησης με καταθετικά χαρακτηριστικά,
 - μετατροπή της ληκτότητας ή/και της ρευστότητας,
 - μεταβίβαση πιστωτικού κινδύνου, και
 - χρησιμοποίηση άμεσης ή έμμεσης χρηματοοικονομικής μόχλευσης.
- (β) Δραστηριότητες που θα μπορούσαν να αποτελέσουν σημαντικές πηγές χρηματοδότησης μη τραπεζικών οντοτήτων. Οι δραστηριότητες αυτές περιλαμβάνουν την τιτλοποίηση, τον δανεισμό τίτλων και τις πράξεις επαναγοράς (“repos”).

Στην Πράσινη Βίβλο επισημαίνονται οι κίνδυνοι (π.χ. συσσώρευση υψηλού επιπέδου και αφανούς μόχλευσης, ρυθμιστικό αρμπιτράζ) και τα οφέλη (π.χ. εναλλακτικές μορφές επένδυσης, ενίσχυση της ρευστότητας) που ενέχει η σκιώδης τραπεζική και αναλύονται στο πλαίσιο αυτό οι προκλήσεις που απορρέουν από τη λειτουργία της για τις εποπτικές και τις ρυθμιστικές αρχές. Ιδίως απασχολεί:

- η δυσκολία ταυτοποίησης και παρακολούθησης των εν λόγω επιχειρήσεων και των δραστηριοτήτων τους, και
- η προσέγγιση που θα πρέπει να υιοθετηθεί για τη ρυθμιστική παρέμβαση και την εποπτεία των οντοτήτων σκιώδους τραπεζικής.

2.3 Ανάκαμψη και διευθέτηση χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων

Η πρόταση Οδηγίας για την ανάκαμψη (recovery) και διευθέτηση (resolution) χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, η οποία υποβλήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά το έτος 2012, ενσωματώνει τα πορίσματα των διαβουλεύσεων που διενεργήθηκαν τα τελευταία τέσσερα (4) έτη και επιχειρεί να θέσει ένα ολοκληρωμένο νομικό πλαίσιο το οποίο, μεταξύ άλλων, αποσκοπεί στην αποτελεσματική διαχείριση κρίσεων, τη διασφάλιση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας και τη μείωση του ηθικού κινδύνου. Οι κυριότερες ενότητες της πρότασης Οδηγίας, η οποία περιέχει 113 άρθρα, είναι οι ακόλουθες:

(α) Τίτλος II «Λήψη προπαρασκευαστικών μέτρων»

Κεφάλαιο I «Σχεδιασμός της ανάκαμψης και της διευθέτησης» (recovery and resolution planning)

Στο παρόν κεφάλαιο περιέχονται διατάξεις για:

- την υποχρέωση των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων να καταρτίζουν σχέδια ανάκαμψης,
- το περιεχόμενο των εν λόγω σχεδίων, και
- την αξιολόγηση των σχεδίων αυτών από τις αρμόδιες εθνικές αρχές (άρθρα 5-8).

Σχετικά με τα σχέδια διευθέτησης, προβλέπεται ότι οι αρμόδιες αρχές θα έχουν την υποχρέωση να καταρτίζουν τα σχέδια αυτά επί τη βάση πληροφοριών που θα παρέχονται από τα ίδια τα πιστωτικά ιδρύματα.

Κεφάλαιο II «Αξιολόγηση της δυνατότητας διευθέτησης και αρμοδιότητες προληπτικού χαρακτήρα»

Σύμφωνα με τις προτεινόμενες διατάξεις, ένα χρηματοπιστωτικό ίδρυμα δύναται να χαρακτηριστεί δεκτικό διευθέτησης, αν οι αρμόδιες αρχές μπορούν να εφαρμόσουν τα εργαλεία διευθέτησης χωρίς να προκληθούν υπέρμετρα αρνητικές επιπτώσεις για την οικονομία και τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους, διασφαλίζοντας συγχρόνως τη συνέχεια των σημαντικών λειτουργιών του χρηματοπιστωτικού ιδρύματος. Προβλέπονται, επίσης, μέτρα για την άρση των εμποδίων στην ομαλή διευθέτηση του χρηματοπιστωτικού ιδρύματος, όπως π.χ. η πώληση συγκεκριμένων περιουσιακών στοιχείων και η παύση ή συρρίκνωση ορισμένων δραστηριοτήτων.

Κεφάλαιο III «Υποστήριξη μελών του ιδίου ομίλου»

Προβλέπεται η παροχή ενδοομιλικής στήριξης επί τη βάση οικειοθελών συμφωνιών μεταξύ των μελών του ομίλου. Οι σχετικές συμφωνίες θα μπορούν να συναφθούν υπό την προϋπόθεση ότι τα συμβαλλόμενα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα δεν παραβιάζουν τις υποχρεώσεις τους σχετικά με την τήρηση ιδίων κεφαλαίων και ρευστότητας, σύμφωνα με την Οδηγία 2006/48/EK, και εφόσον δεν διατρέχουν κίνδυνο αφερεγγυότητας. Επιπλέον, προβλέπεται έγκριση των εν λόγω συμφωνιών από τους μετόχους των συμβαλλόμενων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, πρόσθετες προϋποθέσεις για την ενεργοποίηση της συμφωνημένης βοήθειας και δικαίωμα των αρμόδιων αρχών να εναντιωθούν στην παροχή της.

(β) Τίτλος III «Έγκαιρη παρέμβαση» (early intervention)

Στην ενότητα αυτή παρατίθενται τα μέτρα που δύναται να λάβουν οι αρμόδιες αρχές, επιπροσθέτως εκείνων του άρθρου 136 της Οδηγίας 2006/48/EK, σε περίπτωση που ένα χρηματοπιστωτικό ίδρυμα παραβιάζει ή ενδέχεται να παραβιάσει τις υποχρεώσεις του σύμφωνα με την εν λόγω Οδηγία. Ένα από τα μέτρα αυτά είναι, ενδεικτικά, ο διορισμός ειδικής προσωρινής διοίκησης (special management).

(γ) Τίτλος IV «Διευθέτηση» (resolution)

Κεφάλαιο I «Σκοποί, προϋποθέσεις και γενικές αρχές» και Κεφάλαιο II «Εκτίμηση της αξίας»

Στις διατάξεις των κεφαλαίων αυτών προβλέπονται οι σκοποί της διαδικασίας διευθέτησης, αλλά και οι προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται προκειμένου να ληφθούν μέτρα διευθέτησης. Επιπλέον,

προβλέπονται διατάξεις αναφορικά με την εκτίμηση της αξίας των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων του διευθετούμενου χρηματοπιστωτικού ιδρύματος (άρθρα 30-31).

Κεφάλαιο III «Εργαλεία διευθέτησης»

Ως εργαλεία διευθέτησης ορίζονται:

- η πώληση τμήματος της επιχείρησης (sale of business tool),
- η δημιουργία μεταβατικού πιστωτικού ιδρύματος (bridge bank tool),
- ο διαχωρισμός περιουσιακών στοιχείων (asset separation tool), και
- η διάσωση του πιστωτικού ιδρύματος «με ίδια μέσα» (bail-in).

Κεφάλαιο IV «Αρμοδιότητες διευθέτησης» και Κεφάλαιο V «Δικλείδες ασφαλείας»

Για την υλοποίηση των εργαλείων διευθέτησης καθιερώνεται η εξουσία των αρμόδιων εθνικών αρχών να λαμβάνουν μια σειρά μέτρων όπως, μεταξύ άλλων, η μεταβίβαση μετοχικού κεφαλαίου και χρεωστικών τίτλων, η ρύθμιση ή διαγραφή ορισμένων χρεών και περιουσιακών στοιχείων του χρηματοπιστωτικού ιδρύματος και η επιμήκυνση της ληκτότητας χρεωστικών τίτλων εκδόσεως του χρηματοπιστωτικού ιδρύματος. Παράλληλα, προβλέπονται αρμοδιότητες για τη μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων ευρισκόμενων σε τρίτες χώρες, την αναστολή ορισμένων υποχρεώσεων του χρηματοπιστωτικού ιδρύματος και του δικαιώματος τρίτων προσώπων για πρόωρη καταγγελία συμβάσεων που έχουν συνάψει με το διευθετούμενο χρηματοπιστωτικό ίδρυμα.

Κεφάλαιο VI «Διαδικαστικές υποχρεώσεις» και Κεφάλαιο VII «Δικαίωμα εναντίωσης και αποκλεισμός λοιπών διαδικασιών»

Στις σχετικές διατάξεις προβλέπεται η υποχρέωση του χρηματοπιστωτικού ιδρύματος να παρέχει ενημέρωση στις αρμόδιες αρχές, αλλά και το δικαίωμα των θιγόμενων προσώπων να προσφύγουν στη δικαιοσύνη και να αμφισβητήσουν τη νομιμότητα των πράξεων των αρμόδιων αρχών. Ωστόσο, σε περίπτωση δικαίωσης των εν λόγω προσώπων, προβλέπεται μόνο δικαίωμα αποζημίωσής τους, καθώς τα μέτρα που θα έχουν ληφθεί βάσει των αποφάσεων αυτών δεν θα μπορούν να ακυρωθούν.

Τα κράτη μέλη καλούνται να έχουν ενσωματώσει την Οδηγία στο εθνικό τους δίκαιο μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2014 και να τη θέσουν σε εφαρμογή από την 1η Ιανουαρίου 2015. Σε σχέση με τις διατάξεις που διέπουν την εφαρμογή του εργαλείου “bail-in” προβλέπεται έναρξη εφαρμογής από την 1η Ιανουαρίου 2018.

2.4 Σχέδιο τεχνικών εκτελεστικών προτύπων για τα ίδια κεφάλαια των πιστωτικών ιδρυμάτων

Η EBA δημοσίευσε στις 4 Απριλίου 2012 σχέδιο τεχνικών εκτελεστικών προτύπων αναφορικά με τα ίδια κεφάλαια των πιστωτικών ιδρυμάτων (πρώτο μέρος). Το εν λόγω σχέδιο περιλαμβάνει 14 τεχνικά εκτελεστικά πρότυπα και καλύπτει, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες θεματικές:

- βασικά ίδια κεφάλαια (Common Equity Tier 1),
- πρόσθετα ίδια κεφάλαια (Additional Tier 1),
- αφαιρετικά στοιχεία των ιδίων κεφαλαίων, και
- μεταβατικές διατάξεις.

Τα τεχνικά εκτελεστικά πρότυπα εξειδικεύουν ορισμένες διατάξεις για τα ίδια κεφάλαια της πρότασης Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου αναφορικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας των πιστωτικών ιδρυμάτων και των επιχειρήσεων επενδύσεων, γνωστού ως “CRR”.

2.5 Ανάλυση επιπτώσεων της εφαρμογής του κανονιστικού πλαισίου «Βασιλεία III»

Η ΕΒΑ δημοσίευσε στις 4 Απριλίου 2012 τα αποτελέσματα της ανάλυσης επιπτώσεων της εφαρμογής του νέου κανονιστικού πλαισίου, γνωστού ως «Βασιλεία III», σε ό,τι αφορά τα ευρωπαϊκά πιστωτικά ιδρύματα. Για την ανάλυση των δυνητικών επιπτώσεων της εφαρμογής των υποχρεώσεων που καθιερώνονται με τους νέους κανόνες, χρησιμοποιήθηκαν τα ενοποιημένα στοιχεία 158 ευρωπαϊκών πιστωτικών ιδρυμάτων που συμμετείχαν στην έρευνα, όπως ίσχυαν στις 30 Ιουνίου 2011. Η μελέτη επιπτώσεων αφορά ιδίως:

- τις αλλαγές που πρόκειται να επέλθουν με τη «Βασιλεία III» στους συντελεστές φερεγγυότητας των πιστωτικών ιδρυμάτων, περιλαμβανομένων των πρόσθετων κεφαλαιακών απαιτήσεων που καθιερώνονται για τις παγκοσμίως συστημικά σημαντικές τράπεζες,
- τις αλλαγές που επέρχονται σε ό,τι αφορά τα στοιχεία «Κεφαλαίου κοινών μετοχών της Κατηγορίας 1» (Common Equity Tier 1),
- τις αλλαγές που επέρχονται στον υπολογισμό των σταθμισμένων στοιχείων του ενεργητικού ως αποτέλεσμα των τροποποιήσεων του ορισμού των ιδίων κεφαλαίων και των νέων απαιτήσεων που καθιερώνονται για την τιτλοποίηση, το χαρτοφυλάκιο συναλλαγών και τον κίνδυνο αντισυμβαλλομένου,
- το κεφαλαιακό απόθεμα συντήρησης (capital conservation buffer),
- τον δείκτη μόχλευσης, και
- τους δύο νέους δείκτες ρευστότητας.

Η ΕΒΑ επισημαίνει ότι για την ανάλυση των επιπτώσεων της εφαρμογής του κανονιστικού πλαισίου έλαβε ως βάση την πλήρη εφαρμογή του πλαισίου «Βασιλεία III», χωρίς να ληφθούν υπόψη ούτε τυχόν διαφοροποιήσεις του ευρωπαϊκού πλαισίου που θα το ενσωματώσει, το οποίο τελεί ακόμη υπό επεξεργασία, ούτε οι προβλεπόμενες μεταβατικές διατάξεις.

Τα 158 πιστωτικά ιδρύματα που συμμετείχαν στην έρευνα χωρίστηκαν σε δύο κατηγορίες βάσει του συνόλου των στοιχείων του ενεργητικού τους. Η πρώτη ομάδα (Group 1) περιλαμβάνει 48 πιστωτικά ιδρύματα με διεθνή παρουσία και ίδια κεφάλαια ύψους 3 δισ. ευρώ και άνω και η δεύτερη ομάδα (Group 2) 110 πιστωτικά ιδρύματα. Στην έκθεση της ΕΒΑ αναλύονται διεξοδικά οι επιπτώσεις των προαναφερθεισών αλλαγών που επέρχονται με τη «Βασιλεία III», καθώς και οι λόγοι στους οποίους αποδίδονται αυτές.

2.6 Κατευθυντήριες γραμμές αναφορικά με την αξία σε κίνδυνο (stressed Value at Risk)

Στις 16 Μαΐου 2012, η ΕΒΑ εξέδωσε κατευθυντήριες γραμμές αναφορικά με την αξία σε κίνδυνο. Οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές αποτελούν σύμφωνα με την ΕΒΑ χρήσιμο εργαλείο για την αντιμετώπιση των αδυναμιών του κανονιστικού πλαισίου κεφαλαιακής επάρκειας και διαχείρισης κινδύνων των πιστωτικών ιδρυμάτων.

Οι κατευθυντήριες γραμμές περιέχουν διατάξεις αναφορικά με τα μοντέλα υπολογισμού της αξίας σε κίνδυνο που εφαρμόζουν τα πιστωτικά ιδρύματα, τα οποία χρησιμοποιούν τη μέθοδο εσωτερικών διαβαθμίσεων για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων για τον κίνδυνο αγοράς στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών. Κύρια στοιχεία των κατευθυντήριων γραμμών αποτελούν ιδίως:

- η ταυτοποίηση των περιόδων κρίσης,
- η μεθοδολογία αξιολόγησης της “Stressed VaR”, και
- το τεστ χρήσης (use test).

2.7 Κατευθυντήριες γραμμές αναφορικά με τον αυξανόμενο κίνδυνο αθέτησης και τον κίνδυνο μετάδοσης (incremental default and migration risk charge)

Σημαντικά σημεία των εν λόγω κατευθυντήριων γραμμών, οι οποίες εκδόθηκαν στις 16 Μαΐου 2012 από την EBA, αποτελούν:

- η διάδραση μεταξύ αθέτησης και περιστατικών μετάδοσης (interdependence between default and migration events),
- η αξιολόγηση κέρδους και ζημιών, και
- ζητήματα ρευστότητας.

2.8 Σχέδιο μοντέλου βάσης δεδομένων των στοιχείων που πρέπει να δημοσιοποιούνται για εποπτικούς σκοπούς

Η EBA δημοσίευσε στις 28 Μαΐου 2012 κείμενο διαβούλευσης αναφορικά με την εγκαθίδρυση ενός μοντέλου βάσης δεδομένων (Data Point Model) των στοιχείων που πρέπει να δημοσιοποιούνται για εποπτικούς σκοπούς. Τα σχέδια εκτελεστικών τεχνικών προτύπων της EBA CP 50 και CP 51 περί των εποπτικών δημοσιεύσεων περιλαμβάνουν στοιχεία τα οποία θα πρέπει, κατά την εκτίμηση της EBA να κατηγοριοποιηθούν σε μια βάση δεδομένων με σκοπό την όσο το δυνατόν μεγαλύτερη εναρμόνιση των δημοσιοποιήσεων στις οποίες προβαίνουν τα πιστωτικά ιδρύματα.

2.9 Σχέδια τεχνικών εκτελεστικών προτύπων στο πλαίσιο της πρότασης Κανονισμού “CRR”

Η EBA δημοσίευσε προς διαβούλευση στις 7 Ιουνίου 2012 σχέδια τεχνικών εκτελεστικών προτύπων για τα ακόλουθα θέματα στο πλαίσιο της πρότασης Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων», γνωστού ως “CRR”:

- τις εποπτικές απαιτήσεις αναφορών για τη γενική απαίτηση κάλυψης ρευστότητας (liquidity coverage) και την απαίτηση σταθερής χρηματοδότησης (stable funding),
- τις εποπτικές απαιτήσεις αναφορών για τον συντελεστή μόχλευσης, και
- τις εποπτικές απαιτήσεις αναφορών για τα ίδια κεφάλαια.

Με τα εν λόγω πρότυπα, τα οποία θα αποτελέσουν μέρος του ενιαίου βιβλίου κανόνων (EU single rulebook), επιδιώκεται η εξειδίκευση των κύριων χαρακτηριστικών (όπως η μορφή, στοιχεία του περιεχομένου, η συχνότητα και η ηλεκτρονική επεξεργασία), των αναφορών που θα πρέπει να υποβάλλονται σχετικά από τα πιστωτικά ιδρύματα προς τις αρμόδιες εποπτικές αρχές. Τέλος, η ΕΒΑ δημοσίευσε στις 17 Ιουλίου 2012 κείμενο διαβούλευσης αναφορικά με σχέδιο ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων για τον υπολογισμό των ειδικών και των γενικών ρυθμίσεων πιστωτικού κινδύνου βάσει του άρθρου 105(4) της πρότασης Κανονισμού “CRR”. Η ΕΒΑ επισημαίνει ότι στον βαθμό που η νομοπαραγωγική διαδικασία βρίσκεται σε εξέλιξη σε ό,τι αφορά την πρόταση Κανονισμού, τα εν λόγω πρότυπα θα αναπροσαρμοστούν σύμφωνα με τις τροποποιήσεις που πιθανόν να επέλθουν με την έκδοση του Κανονισμού.

2.10 Συλλογή δεδομένων αναφορικά με τους υψηλά αμειβόμενους στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα

Η Οδηγία 2010/76/ΕΕ (γνωστή ως “CRD III”), τροποποιεί, μεταξύ άλλων, το άρθρο 22 της Οδηγίας 2006/48/ΕΚ, ορίζοντας ότι οι αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους καταγωγής συγκεντρώνουν πληροφορίες για τον αριθμό ατόμων ανά πιστωτικό ίδρυμα που ανήκουν σε επίπεδο αμοιβών τουλάχιστον ενός εκατομμυρίου ευρώ, συμπεριλαμβανομένων του σχετικού επιχειρηματικού τομέα και των βασικών στοιχείων μισθού, των πρόσθετων αμοιβών, των μακροπρόθεσμων επιβραβεύσεων και συνταξιοδοτικών εισφορών. Αυτές οι πληροφορίες διαβιβάζονται στην ΕΒΑ, η οποία τις γνωστοποιεί συνολικά στη βάση κράτους μέλους καταγωγής σε κοινό μορφότυπο διαβίβασης στοιχείων. Η ΕΒΑ μπορεί να καταρτίζει κατευθυντήριες γραμμές για να διευκολύνει την εφαρμογή της εν λόγω διάταξης και να διασφαλίζει τη συνέπεια των πληροφοριών που συγκεντρώνονται με απώτερο σκοπό τη συγκριτική αξιολόγηση των τάσεων και των πρακτικών των πολιτικών αποδοχών.

Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΒΑ εξέδωσε στις 27 Ιουλίου 2012 κείμενο κατευθυντήριων γραμμών, οι οποίες αφορούν:

- το πεδίο εφαρμογής των ως άνω διατάξεων,
- τις απαιτήσεις που θα πρέπει να τηρούν τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα αναφορικά με την παρεχόμενη πληροφόρηση, τον μορφότυπο και τη συχνότητα της εν λόγω πληροφόρησης, και
- ορισμένες μεταβατικές διατάξεις.

2.11 Κίνδυνοι και αδυναμίες του ευρωπαϊκού χρηματοπιστωτικού συστήματος

Σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 32 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1093/2010 για τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών, η τελευταία, με την επιφύλαξη των καθηκόντων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Συστημικού Κινδύνου (εφεξής ΕΣΣΚ), τα οποία ορίζονται στον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1092/2010, διαβιβάζει, τουλάχιστον μία φορά ετησίως ή και συχνότερα, αν κρίνει σκόπιμο, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Επιτροπή και το ΕΣΣΚ, εκτιμήσεις τάσεων, δυνητικών κινδύνων και τρωτών σημείων στους τομείς αρμοδιότητάς της.

Στο πλαίσιο αυτό, τον Ιούλιο 2012, η ΕΒΑ εξέδωσε Έκθεση αναφορικά με τους κινδύνους και τις αδυναμίες του ευρωπαϊκού χρηματοπιστωτικού συστήματος. Στην έκθεση γίνεται αναφορά στις κύριες εξελίξεις και τις τάσεις που επηρέασαν τον ευρωπαϊκό χρηματοπιστωτικό τομέα το έτος του 2011,

καθώς και στις εκτιμήσεις της ΕΒΑ αναφορικά με τους κύριους κινδύνους και τις αδυναμίες που ελλοχεύουν ακόμη για το χρηματοπιστωτικό σύστημα τόσο σε μικρο- όσο και σε μακρο-προληπτικό επίπεδο.

2.12 Η πορεία προς μια «ευρωπαϊκή τραπεζική ένωση»: οι προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη διαμόρφωση ενός «ενιαίου εποπτικού μηχανισμού» στον τραπεζικό τομέα

Στις 13 Σεπτεμβρίου 2012 η Ευρωπαϊκή επιτροπή δημοσίευσε:

- **μία Ανακοίνωση** σχετικά με ένα «Χρονοδιάγραμμα προς μία (Ευρωπαϊκή) Τραπεζική Ένωση»,
- **μία πρόταση Κανονισμού του Συμβουλίου** για την ανάθεση ειδικών καθηκόντων στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα σε σχέση με πολιτικές που αφορούν τη (μικρο-)προληπτική εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων και τη θεσμοθέτηση ενός «ενιαίου εποπτικού μηχανισμού» σε σχέση με τα πιστωτικά ιδρύματα, και
- **μία πρόταση Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου** για την τροποποίηση του Κανονισμού 1093/2010 που διέπει τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών ενόψει της θεσμοθέτησης του «ενιαίου εποπτικού μηχανισμού».

Στην Ανακοίνωσή της, η Επιτροπή προτείνει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο (το Συμβούλιο EcoFin) τα ακόλουθα:

- (α) Να υιοθετήσουν άμεσα, εντός του 2012, τις δύο (2) προαναφερθείσες προτάσεις Κανονισμών, ως πρώτο βήμα για τη διαμόρφωση της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ένωσης.
- (β) Να υιοθετήσουν, επίσης εντός του 2012, τις εκκρεμείς προτάσεις Κανονισμών και Οδηγιών που αφορούν:
 - την τροποποίηση του ισχύοντος ρυθμιστικού πλαισίου για τη μικρο-προληπτική ρυθμιστική παρέμβαση στο τραπεζικό σύστημα, και την καθιέρωση νέου ρυθμιστικού πλαισίου για τη μακρο-προληπτική ρυθμιστική παρέμβαση σε αυτό, κατ' ενσωμάτωση των συναφών προτάσεων της Επιτροπής της Βασιλείας για την Τραπεζική Εποπτεία (γνωστών ως "Basel III framework"),
 - την τροποποίηση του ισχύοντος ρυθμιστικού πλαισίου για την εγγύηση καταθέσεων, και
 - την καθιέρωση κανόνων σε ευρωπαϊκό επίπεδο για τη διευθέτηση προβληματικών πιστωτικών ιδρυμάτων.
- (γ) Να διερευνήσουν, σε μεσοπρόθεσμη βάση, τη διαμόρφωση των συνθηκών για τη δημιουργία:
 - ενός πανευρωπαϊκού συστήματος εγγύησης καταθέσεων,
 - ενός πανευρωπαϊκού φορέα διευθέτησης προβληματικών πιστωτικών ιδρυμάτων, και
 - ενός πανευρωπαϊκού ταμείου για τη χρηματοδότηση των χρηματοδοτικών ανοιγμάτων σε περίπτωση που αποφασιστεί η διευθέτηση προβληματικών πιστωτικών ιδρυμάτων, ώστε να καταστεί δυνατή η πλήρης υλοποίηση της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ένωσης.

2.13 Η «Έκθεση Liikanen»

Στις 2 Οκτωβρίου 2012, δημοσιεύτηκε Έκθεση αναφορικά με την αναδιάρθρωση της δομής του ευρωπαϊκού τραπεζικού συστήματος, γνωστή ως «Έκθεση Liikanen» από το όνομα του επικεφαλής της Ομάδας Εργασίας, στο πλαίσιο της οποίας εκπονήθηκε. Αντικείμενο επεξεργασίας της Ομάδας Εργασίας που εκπόνησε την έκθεση κατ' εντολή του Επιτρόπου Εσωτερικής Αγοράς, Michel Barnier, ήταν η μελέτη της τυχόν ανάγκης αναδιάρθρωσης του ευρωπαϊκού τραπεζικού συστήματος, με γνώμονα τη διασφάλιση της σταθερότητάς του και λαμβάνοντας υπόψη εθνικές πρωτοβουλίες που αναλήφθηκαν ή τελούν υπό επεξεργασία σχετικά, όπως για παράδειγμα στις ΗΠΑ και στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Σύμφωνα με την Ομάδα Εργασίας, η οποία μελέτησε την υφιστάμενη δομή του ευρωπαϊκού τραπεζικού συστήματος, κατά τη διάρκεια της κρίσης δεν αναδείχτηκε κάποιο ιδιαίτερο πρόβλημα σε σχέση με το υπάρχον επιχειρηματικό μοντέλο της «καθολικής τραπεζικής» (universal banking model). Το μείζον ζήτημα που ανέκυψε ήταν η ανάληψη υπερβολικών κινδύνων σε σχέση με σύνθετα χρηματοπιστωτικά προϊόντα και στον τομέα της ενυπόθηκης πίστης, καθώς και η υπέρμετρη στήριξη σε βραχυπρόθεσμη χρηματοδότηση. Η ανάληψη των κινδύνων δεν συνοδευόταν από κατάλληλη κεφαλαιακή επάρκεια και ο συστημικός κίνδυνος που αναπτύχθηκε λόγω της διασυνδεσιμότητας μεταξύ των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων ήταν πολύ μεγάλος.

Οι επικείμενες αναθεωρήσεις στο ρυθμιστικό πλαίσιο, ιδίως με την υιοθέτηση στο ενωσιακό δίκαιο του κανονιστικού πλαισίου «Βασιλεία III» και της πρότασης Οδηγίας για τη διαχείριση τραπεζικών κρίσεων, αναμένεται ότι θα συμβάλει σημαντικά στην αποφυγή στο μέλλον τέτοιων κινδύνων. Ωστόσο, προτείνεται παράλληλα, η λήψη πρόσθετων μέτρων σύμφωνα με τα ακόλουθα:

- (α) Κρίνεται σκόπιμος ο διαχωρισμός της επενδυτικής δραστηριότητας της διαπραγμάτευσης για ίδιο λογαριασμό (proprietary trading) και η άσκσή της μέσω ξεχωριστής νομικής οντότητας αν η δραστηριότητα αυτή αφορά μεγάλα ποσά σε σχέση με τις λοιπές δραστηριότητες του πιστωτικού ιδρύματος. Ωστόσο, το υφιστάμενο μοντέλο της «καθολικής τραπεζικής» διατηρείται στο μέτρο που οι δραστηριότητες αυτές θα ασκούνται εντός του ίδιου τραπεζικού ομίλου.
- (β) Δίδεται έμφαση στην ανάγκη εκπόνησης και υλοποίησης αποτελεσματικών και ρεαλιστικών σχεδίων ανάκαμψης και διευθέτησης των πιστωτικών ιδρυμάτων σύμφωνα με τις ρυθμίσεις της σχετικής πρότασης Οδηγίας.
- (γ) Δίδεται έμφαση στην ανάγκη χρησιμοποίησης, όπου κρίνεται αναγκαίο, στοχευμένων εργαλείων “bail-in” με γνώμονα την ορθότερη, κατά το δυνατόν, μεταχείριση των επενδυτών σε περίπτωση που λάβει χώρα η διευθέτηση πιστωτικού ιδρύματος.
- (δ) Κρίνεται αναγκαία η προσαρμογή του ευρωπαϊκού δικαίου με βάση τη δρομολογηθείσα αναθεώρηση του πλαισίου που διέπει το χαρτοφυλάκιο συναλλαγών (trading book) από την Επιτροπή της Βασιλείας για την Τραπεζική Εποπτεία.
- (ε) Κρίνεται αναγκαία η λήψη μέτρων για την ενίσχυση της εταιρικής διακυβέρνησης και, ιδίως, η ενδυνάμωση του διοικητικού συμβουλίου και της διοίκησης, η ενίσχυση της διαχείρισης κινδύνων, η βελτίωση των πολιτικών αποδοχών, η ενίσχυση των δημοσιοποιήσεων των κινδύνων στους οποίους εκτίθενται τα πιστωτικά ιδρύματα και η ενίσχυση των κυρωτικών αρμοδιοτήτων των αρμόδιων αρχών.

2.14 Αξιολόγηση της καταλληλότητας των μελών του διοικητικού συμβουλίου των πιστωτικών ιδρυμάτων

Η EBA δημοσίευσε στις 22 Νοεμβρίου 2012 κατευθυντήριες γραμμές αναφορικά με την αξιολόγηση της καταλληλότητας των μελών του διοικητικού συμβουλίου και των στελεχών με σημαντικές αρμοδιότητες των πιστωτικών ιδρυμάτων.

Σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 11 της Οδηγίας 2006/48/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριότητας πιστωτικών ιδρυμάτων, οι αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους παρέχουν άδεια λειτουργίας σε πιστωτικό ίδρυμα μόνο με την προϋπόθεση ότι δύο τουλάχιστον πρόσωπα καθορίζουν αποτελεσματικά τον προσανατολισμό της δραστηριότητας του πιστωτικού ιδρύματος. Δεν παρέχουν δε την άδεια λειτουργίας, όταν τα εν λόγω πρόσωπα δεν έχουν τα απαιτούμενα εκέγγυα ήθους ή επαρκή πείρα για την άσκηση των καθηκόντων αυτών. Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 22 της ίδιας Οδηγίας, οι αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους καταγωγής απαιτούν από κάθε πιστωτικό ίδρυμα να διαθέτει ένα άρτιο πλαίσιο διακυβέρνησης, που περιλαμβάνει σαφή οργανωτική διάρθρωση με ευκρινείς, διαφανείς και συνεπείς γραμμές ευθύνης, αποτελεσματικές διαδικασίες εντοπισμού, διαχείρισης, παρακολούθησης και αναφοράς των κινδύνων τους οποίους αναλαμβάνει ή ενδέχεται να αναλάβει, καθώς και επαρκείς μηχανισμούς εσωτερικού ελέγχου περιλαμβανομένων κατάλληλων διοικητικών και λογιστικών διαδικασιών. Στην πρόταση Οδηγίας, γνωστής ως “CRD IV” για την αναθεώρηση της Οδηγίας 2006/48/ΕΚ, προβλέπεται επίσης ότι όλα τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου των πιστωτικών ιδρυμάτων οφείλουν να διαθέτουν καθ’ όλη τη διάρκεια της θητείας τους τα απαιτούμενα εκέγγυα ήθους, επαρκείς γνώσεις, ικανότητες και εμπειρία, καθώς επίσης και να διαθέτουν επαρκή χρόνο για την εκπλήρωση των καθηκόντων τους.

Σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της EBA, την ευθύνη της διαρκούς αξιολόγησης και καταλληλότητας των μελών του έχει το ίδιο το διοικητικό συμβούλιο του πιστωτικού ιδρύματος. Σε ό,τι αφορά το περιεχόμενό τους, οι κατευθυντήριες γραμμές αναφέρονται:

- στα γενικά και ειδικότερα κριτήρια αξιολόγησης που πρέπει να χρησιμοποιούνται,
- στις πολιτικές αξιολόγησης που πρέπει να αναπτύσσουν τα πιστωτικά ιδρύματα,
- στα διορθωτικά μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται αν ένα μέλος του διοικητικού συμβουλίου πάψει να πληροί τα απαιτούμενα κριτήρια, καθώς και
- στη διαδικασία αξιολόγησης που θα πρέπει να ακολουθείται από τις εποπτικές αρχές.

3. Εθνικό επίπεδο

3.1 Νόμος 4051/2012 «Ρυθμίσεις συνταξιοδοτικού περιεχομένου και άλλες επείγουσες ρυθμίσεις εφαρμογής του Μνημονίου Συνεννόησης του ν. 4046/2012»

Με τον ν. 4051/2012 επέρχονται –κατ’ εφαρμογή του ν. 4046/2012– τροποποιήσεις στους ακόλουθους νόμους:

- στον ν. 3864/2010 για το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (υπό α),
- στον ν. 3601/2007 για την ανάληψη και άσκηση δραστηριοτήτων από τα πιστωτικά ιδρύματα και την επάρκεια ιδίων κεφαλαίων των πιστωτικών ιδρυμάτων και των επιχειρήσεων επενδύσεων (υπό β), και
- στον ν. 3746/2009 για το Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων και Επενδύσεων (υπό γ).

(α) Τροποποιήσεις του ν. 3864/2010

Με το άρθρο 9 του ν. 4051/2012, το οποίο φέρει τον τίτλο «Ρύθμιση θεμάτων ανακεφαλαιοποίησης των πιστωτικών ιδρυμάτων», επέρχονται τροποποιήσεις σε ό,τι αφορά τη λειτουργία του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (εφεξής Ταμείο) ιδίως σε ό,τι αφορά τα εξής:

(i) Ως όργανα του Ταμείου ορίζονται το «Γενικό Συμβούλιο» και η «Εκτελεστική Επιτροπή». Το Γενικό Συμβούλιο, το οποίο είναι πενταμελές, είναι αρμόδιο για την επίβλεψη της άσκησης των εξουσιών και αρμοδιοτήτων του Ταμείου, καθώς και για τον έλεγχο της διοίκησης και των δραστηριοτήτων του. Αντίστοιχα, η Εκτελεστική Επιτροπή του Γενικού Συμβουλίου, η οποία είναι τριμελής, είναι αρμόδια για την προπαρασκευή του έργου, την εφαρμογή των αποφάσεων και την εκτέλεση των πράξεων του Ταμείου. Ιδιαίτερα διεξοδικά ορίζονται:

- η σύνθεση των δύο ως άνω οργάνων,
- ο αριθμός και η διαδικασία για τη σύγκλησή τους, καθώς και τα περί απαρτίας τους, και
- η αυτονομία με την οποία πρέπει να λειτουργούν τα μέλη του Γενικού Συμβουλίου και της Εκτελεστικής Επιτροπής, η υποχρέωση πίστης στο Ταμείο, και κανόνες για την αποφυγή σύγκρουσης συμφερόντων.

(ii) Σημαντικές αλλαγές επέρχονται επίσης σε ό,τι αφορά τις διαδικασίες ενεργοποίησης του Ταμείου. Ειδικότερα, σύμφωνα με το νέο άρθρο 6 του ν. 3864/2010, πιστωτικό ίδρυμα του οποίου η βιωσιμότητα έχει αξιολογηθεί από την Τράπεζα της Ελλάδος μπορεί να υποβάλει αίτημα στο Ταμείο για κεφαλαιακή ενίσχυση, κατόπιν υπόδειξης της Τράπεζας της Ελλάδος. Το αίτημα του πιστωτικού ιδρύματος για κεφαλαιακή ενίσχυση πρέπει να συνοδεύεται από επιχειρησιακό σχέδιο και λεπτομερές χρονοδιάγραμμα εφαρμογής των μέτρων που περιγράφονται στο επιχειρησιακό σχέδιο.

(iii) Αναφορικά με τα εργαλεία ανακεφαλαιοποίησης, η κατά τον παρόντα νόμο κεφαλαιακή ενίσχυση παρέχεται μέσω συμμετοχής του Ταμείου σε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου του πιστωτικού ιδρύματος με την έκδοση:

- κοινών μετοχών, ή
- υπό αίρεση μετατρέψιμων ομολογιών.

Το Ταμείο εκδίδει τίτλους παραστατικούς δικαιωμάτων κτήσης μετοχών για τις κοινές μετοχές που αναλαμβάνει σύμφωνα με τα προαναφερθέντα, όταν προβαίνει σε κεφαλαιακή ενίσχυση πιστωτικών ιδρυμάτων κατ' εφαρμογή του άρθρου 7α. Τους τίτλους αυτούς δύναται να αναλάβει ο ιδιωτικός τομέας που συμμετέχει στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου κατά τον λόγο της συμμετοχής του στην αύξηση. Αν η συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου είναι τουλάχιστον ίση με το ποσοστό που θα καθορισθεί με Απόφαση του Υπουργού Οικονομικών (όχι μικρότερο του 10%) επί του ποσού της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου, το Ταμείο ασκεί το δικαίωμα ψήφου στη Γενική Συνέλευση περιορισμένα, δηλαδή μόνο για τις αποφάσεις τροποποίησης του καταστατικού, περιλαμβανομένης της αύξησης ή μείωσης κεφαλαίου ή της παροχής σχετικής εξουσιοδότησης στο διοικητικό συμβούλιο, συγχώνευσης, διάσπασης, μετατροπής, αναβίωσης, παράτασης της διάρκειας ή διάλυσης της εταιρείας μεταβίβασης στοιχείων του ενεργητικού, περιλαμβανομένης της πώλησης θυγατρικών, ή για όποιο άλλο θέμα απαιτείται αυξημένη πλειοψηφία σύμφωνα με τον κ.ν. 2190/1920.

(β) Τροποποιήσεις του ν. 3601/2007

Με το άρθρο 10 του ν. 4051/2012 επέρχονται, μεταξύ άλλων, οι ακόλουθες τροποποιήσεις στον βασικό τραπεζικό νόμο (ν. 3601/2007):

(i) Η Τράπεζα της Ελλάδος (εφεξής ΤτΕ) μπορεί να ορίζει με γενικής ισχύος απόφασή της το ποσοστό του συνόλου των σταθμισμένων κατά κίνδυνο στοιχείων ενεργητικού, που πρέπει να καλύπτεται με ειδικές κατηγορίες στοιχείων ιδίων κεφαλαίων, όπως αυτές ορίζονται σε αποφάσεις γενικής ισχύος της Τράπεζας της Ελλάδος. Το σύνολο των σταθμισμένων κατά κίνδυνο στοιχείων ενεργητικού ορίζεται ως το άθροισμα των κεφαλαιακών απαιτήσεων όπως αυτές ορίζονται στην παρ. 1, πολλαπλασιασμένο με συντελεστή 12,5.

(ii) Η ΤτΕ μπορεί να απαιτεί από τα πιστωτικά ιδρύματα να καταρτίζουν και να της υποβάλουν σχέδιο ανάκαμψης ακόμη και αν δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις της παρ. 1 του άρθρου 62 (δηλαδή τα πιστωτικά ιδρύματα δεν συμμορφώνονται ή για τα οποία υπάρχουν ισχυρές ενδείξεις μη συμμόρφωσής τους προς τις απαιτήσεις του νόμου και των σχετικών αποφάσεών της να προβαίνουν έγκαιρα στις απαραίτητες ενέργειες ή να λαμβάνουν τα κατάλληλα διορθωτικά μέτρα προκειμένου να αντιμετωπιστούν τυχόν ελλείψεις ή αδυναμίες) ή να καταρτίζει η ίδια σχέδια εξυγίανσης.

(iii) Τροποποιήσεις σε ό,τι αφορά τα άρθρα 63Δ (εντολή μεταβίβασης) και 63Ε (μεταβατικό πιστωτικό ίδρυμα) του ν. 3601/2007, καθώς επίσης και σε άλλες διατάξεις του ίδιου νόμου που αφορούν τα μέτρα εξυγίανσης.

(γ) Τροποποιήσεις του ν. 3746/2009

Με το άρθρο 11 του ν. 4051/2012 επέρχονται τροποποιήσεις στον ν. 3746/2009 για το Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων και Επενδύσεων (εφεξής ΤΕΚΕ). Μεταξύ άλλων, ορίζεται ότι κατ' εξαίρεση, σε περίπτωση που τα διαθέσιμα του ενεργητικού του Σκέλους Κάλυψης Καταθέσεων του ΤΕΚΕ κατέλθουν του ορίου του ενός επί τοις εκατό (1%) των καταθέσεων που αποτελούν τη βάση υπολογισμού της εισφοράς, οι ετήσιες εισφορές των πιστωτικών ιδρυμάτων θα ορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο του ΤΕΚΕ ποσοστιαία, με τέτοιο τρόπο, ώστε τα διαθέσιμα να αποκαθίστανται σε επίπεδο ανώτερο του ως άνω ποσοστιαίου ορίου του 1%. Περιέχονται επίσης ρυθμίσεις σε ό,τι αφορά τα διαθέσιμα του Σκέλους Κάλυψης Καταθέσεων που τηρούνται σε λογαριασμούς τρίμηνων προθεσμιακών καταθέσεων

του ΤΕΚΕ στα συμμετέχοντα σε αυτό πιστωτικά ιδρύματα. Τέλος, επέρχονται αλλαγές σε σχέση με τη σύνθεση και τις προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούν τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου του ΤΕΚΕ.

3.2 Νόμος 4046/2012 – Επείγουσες διατάξεις για τη μείωση του ελληνικού δημόσιου χρέους

Με τον ν. 4046/2012 «Έγκριση των Σχεδίων Συμβάσεων Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης μεταξύ του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (Ε.Τ.Χ.Σ.), της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Τράπεζας της Ελλάδος, του Σχεδίου του Μνημονίου Συνεννόησης μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Τράπεζας της Ελλάδος και άλλες επείγουσες διατάξεις για τη μείωση του δημοσίου χρέους και τη διάσωση της εθνικής οικονομίας» διαμορφώθηκε το θεσμικό πλαίσιο για την αναδιάταξη του ελληνικού χρέους και την αντικατάσταση των Ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου με νέους τίτλους. Ειδικότερα, με την παρ. 2 του άρθρου 1 εγκρίθηκαν τα εξής:

- (i) Το Σχέδιο Μνημονίου Συνεννόησης (Memorandum of Understanding) μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της ΤτΕ, το οποίο αποτελείται από:
 - το Μνημόνιο Οικονομικής και Χρηματοπιστωτικής Πολιτικής (Memorandum of Economic and Financial Policies),
 - το Μνημόνιο Συνεννόησης στις Συγκεκριμένες Προϋποθέσεις Οικονομικής Πολιτικής (Memorandum of Understanding on Specific Economic Policy Conditionality), και
 - το Τεχνικό Μνημόνιο Συνεννόησης (Technical Memorandum of Understanding) με τα παραρτήματα και τους πίνακες που το συνοδεύουν στην αγγλική ως επίσημη γλώσσα, και σε μετάφρασή του στην ελληνική γλώσσα.
- (ii) Τα σχέδια των Επιστολών Πρόθεσης (Letters of Intent) του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Οικονομικών, καθώς και του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος προς:
 - τον Πρόεδρο των κρατών μελών της Ευρωζώνης, τον αρμόδιο Αντιπρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις Οικονομικές και Νομισματικές Υποθέσεις και το Ευρώ, και τον Πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, και
 - το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο.

3.3 Στοιχεία και πληροφορίες που οφείλουν να υποβάλλουν σε περιοδική βάση στην Τράπεζα της Ελλάδος τα εποπτευόμενα ιδρύματα για σκοπούς άσκησης εποπτείας

Με την ΠΔ/ΤΕ 2651/20.1.2012, η οποία αντικαθιστά την ΠΔ/ΤΕ 2640/18.1.2011, επανακαθορίζεται η περιοδική υποβολή στη Διεύθυνση Εποπτείας Πιστωτικού Συστήματος της Τράπεζας της Ελλάδος στοιχείων από τα εποπτευόμενα ιδρύματα για την άσκηση προληπτικής εποπτείας. Η Πράξη αυτή εκδόθηκε λαμβάνοντας υπόψη:

- την ανάγκη αναδιαμόρφωσης του ισχύοντος πλαισίου υποβολής εποπτικών στοιχείων, δυνάμει της αναθεώρησης του πλαισίου που αφορά τις τιτλοποιήσεις, τις αναθεωρημένες αναφορές σχετικά με τον κίνδυνο αγοράς, την επέκταση του κινδύνου Διακανονισμού-Παράδοσης και στις θέσεις εκτός του χαρτοφυλακίου συναλλαγών και τις προβλέψεις για τις εποπτικές αναφορές σχετικά με τις πολιτικές αμοιβών,

- τη σκοπιμότητα τεχνικής βελτίωσης του πλαισίου υποβαλλόμενων εποπτικών αναφορών λόγω σημαντικών αλλαγών του νομικού και κανονιστικού πλαισίου, και
- την ανάγκη συστηματικής και καλύτερης ποιότητας εποπτικής πληροφόρησης.

3.4 Σύσταση Επιτροπής Μέτρων Εξυγίανσης

Με την ΠΔ/ΤΕ 2653/29.2.2012 συστάθηκε «Επιτροπή Μέτρων Εξυγίανσης» στην Τράπεζα της Ελλάδος, λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη να διαχωριστούν οι λειτουργίες αφενός μεν της εποπτείας των πιστωτικών ιδρυμάτων και αφετέρου της λήψης μέτρων εξυγίανσης και λοιπών μέτρων (ορισμός επιτρόπου, παράταση εκπλήρωσης υποχρεώσεων) επί πιστωτικών ιδρυμάτων. Ειδικότερα, κρίθηκε ότι η λήψη αποφάσεων επί των δύο αυτών κατηγοριών θεμάτων πρέπει να γίνεται από διαφορετικά και πλήρως διακριτά μεταξύ τους όργανα.

Μέλη της Επιτροπής Μέτρων Εξυγίανσης είναι σύμφωνα με την Πράξη, ο Υποδιοικητής στον οποίο αναφέρεται η Μονάδα Εξυγίανσης Πιστωτικών Ιδρυμάτων ως Πρόεδρος, ο Διευθυντής της Διεύθυνσης Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας και ο Διευθυντής της Διεύθυνσης Συστημάτων Πληρωμών και Διακανονισμού της Τράπεζας της Ελλάδος. Στην αποκλειστική αρμοδιότητα της εν λόγω Επιτροπής ανήκει η έκδοση όλων των κανονιστικών και ατομικών διοικητικών πράξεων, οι οποίες προβλέπονται στα άρθρα 63-63ΣΤ του ν. 3601/2007. Στην ίδια Πράξη ορίζονται επίσης η ανεξαρτησία της εν λόγω Επιτροπής και η υποχρέωση ενημέρωσης και ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ της Επιτροπής Τραπεζικών και Πιστωτικών Θεμάτων και της Επιτροπής Μέτρων Εξυγίανσης της ΤτΕ.

3.5 Καθορισμός του ποσοστού των σταθμισμένων κατά κίνδυνο στοιχείων ενεργητικού που οφείλουν να καλύπτουν με κύρια βασικά ίδια κεφάλαια τα πιστωτικά ιδρύματα

Με την ΠΔ/ΤΕ 2654/29.2.2012 ορίζεται –κατ’ εξουσιοδότηση της παρ. 4 του άρθρου 27 του ν. 3601/2007 όπως τροποποιήθηκε με τον ν. 4051/2012, σύμφωνα με τα προαναφερθέντα υπό 3.1– ότι το ποσοστό των σταθμισμένων κατά κίνδυνο στοιχείων ενεργητικού που οφείλουν να καλύπτουν τα πιστωτικά ιδρύματα που έχουν την έδρα τους στην Ελλάδα με στοιχεία κύριων βασικών ιδίων κεφαλαίων καθορίζεται, κατ’ ελάχιστον σε:

- 9% από την 30ή Σεπτεμβρίου 2012, και
- 10% από την 30ή Ιουνίου 2013.

Στην Πράξη ορίζεται ποια νοούνται ως κύρια βασικά ίδια κεφάλαια για τους σκοπούς της τόσο σε ατομική όσο και σε ενοποιημένη βάση. Τα πιστωτικά ιδρύματα οφείλουν να τηρούν τα ανωτέρω ποσοστά τουλάχιστον στο καθορισμένο ύψος καθ’ όλη τη διάρκεια της λειτουργίας τους.

3.6 Υπαγωγή των συνεταιριστικών τραπεζών Λέσβου-Λήμνου ΣΥΝ.Π.Ε., Αχαϊκής ΣΥΝ.Π.Ε. και Λαμίας ΣΥΝ.Π.Ε. στις διατάξεις των άρθρων 63B, 63Δ και 68 του ν. 3601/2007

Η Επιτροπή Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων (εφεξής ΕΠΑΘ) της ΤτΕ εξέδωσε στις 18 Μαρτίου 2012 τρεις (3) αποφάσεις της αναφορικά με την ανάκληση των αδειών λειτουργίας τριών (3) συνεταιριστικών τραπεζών. Πρόκειται ειδικότερα για τις αποφάσεις:

- **ΕΠΑΘ 34/3/18.3.2012** «Ανάκληση άδειας λειτουργίας του πιστωτικού ιδρύματος με την επωνυμία «ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΛΑΜΙΑΣ ΣΥΝ.Π.Ε.», θέση αυτού σε ειδική εκκαθάριση και διορισμός ειδικού εκκαθαριστή»,
- **ΕΠΑΘ 34/2/18.3.2012** «Ανάκληση άδειας λειτουργίας του πιστωτικού ιδρύματος με την επωνυμία «ΑΧΑΪΚΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΣΥΝ.Π.Ε.», θέση αυτού σε ειδική εκκαθάριση και διορισμός ειδικού εκκαθαριστή», και
- **ΕΠΑΘ 34/1/18.3.2012** «Ανάκληση άδειας λειτουργίας του πιστωτικού ιδρύματος με την επωνυμία «ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΛΕΣΒΟΥ-ΛΗΜΝΟΥ ΣΥΝ.Π.Ε.», θέση αυτού σε ειδική εκκαθάριση και διορισμός ειδικού εκκαθαριστή».

Και στις τρεις ως άνω αποφάσεις επισημαίνεται ότι εξαιτίας των ανυπέρβλητων προβλημάτων που αντιμετωπίζουν τα συγκεκριμένα πιστωτικά ιδρύματα λόγω των υψηλών ποσοστών μη εξυπηρετούμενων δανείων και της επί μακρόν αδυναμίας τους να αναλάβουν πρωτοβουλίες που θα αποκαθιστούσαν τη βιωσιμότητά τους, προκύπτει αδυναμία αύξησης των ιδίων κεφαλαίων τους, ώστε να αρθεί η ανεπάρκειά τους. Στο πλαίσιο αυτό, βάσει του άρθρου 8, παρ. 1 στοιχεία α) και γ) του ν. 3601/2007 ανακλήθηκε η άδειά τους και απαγορεύτηκε η άσκηση εκ μέρους τους όλων των δραστηριοτήτων του άρθρου 11, παρ. 1 του ν. 3601/2007. Περαιτέρω, για καθένα από τα ανωτέρω πιστωτικά ιδρύματα ορίστηκε στις εν λόγω αποφάσεις ειδικός εκκαθαριστής.

Περαιτέρω, στις 23 Μαρτίου 2012, εκδόθηκαν οι ακόλουθες αποφάσεις της Επιτροπής Μέτρων Εξυγίανσης (εφεξής ΕΜΕ) της Τράπεζας της Ελλάδος:

- **ΕΜΕ 1/1/23.3.2012** Εντολή μεταβίβασης περιουσιακών στοιχείων του πιστωτικού ιδρύματος με την επωνυμία «ΑΧΑΪΚΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΣΥΝ.Π.Ε.» στο πιστωτικό ίδρυμα με την επωνυμία «ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.»,
- **ΕΜΕ 1/2/23.3.2012** Καθορισμός του ανταλλάγματος για τη μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων του σε ειδική εκκαθάριση ΠΙ με την επωνυμία «ΑΧΑΪΚΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΣΥΝ.Π.Ε.» στο ΠΙ με την επωνυμία «ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.»
- **ΕΜΕ 1/3/23.3.2012** Καθορισμός της διαφοράς αξίας μεταξύ στοιχείων παθητικού και στοιχείων ενεργητικού που μεταβιβάζονται από το σε ειδική εκκαθάριση ΠΙ με την επωνυμία «ΑΧΑΪΚΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΣΥΝ.Π.Ε.» στο ΠΙ με την «ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.»,
- **ΕΜΕ 1/4/23.3.2012** Εντολή μεταβίβασης περιουσιακών στοιχείων του πιστωτικού ιδρύματος με την επωνυμία «ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΛΕΣΒΟΥ-ΛΗΜΝΟΥ ΣΥΝ.Π.Ε.» στο πιστωτικό ίδρυμα με την επωνυμία «ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.»,
- **ΕΜΕ 1/5/23.3.2012** Καθορισμός του ανταλλάγματος για τη μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων του σε ειδική εκκαθάριση ΠΙ «ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΛΕΣΒΟΥ-ΛΗΜΝΟΥ ΣΥΝ.Π.Ε.» στο ΠΙ «ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.»,
- **ΕΜΕ 1/6/23.3.2012** Καθορισμός της διαφοράς αξίας μεταξύ στοιχείων παθητικού και στοιχείων ενεργητικού που μεταβιβάζονται από το σε ειδική εκκαθάριση ΠΙ «ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΛΕΣΒΟΥ-ΛΗΜΝΟΥ ΣΥΝ.Π.Ε.» στο ΠΙ «ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.»
- **ΕΜΕ 1/7/23.3.2012** Εντολή μεταβίβασης περιουσιακών στοιχείων του πιστωτικού ιδρύματος με την επωνυμία «ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΛΑΜΙΑΣ ΣΥΝ.Π.Ε.» στο πιστωτικό ίδρυμα με την επωνυμία «ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.»,

- **ΕΜΕ 1/8/23.3.2012** Καθορισμός του ανταλλάγματος για τη μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων του σε ειδική εκκαθάριση ΠΙ με την επωνυμία «ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΛΑΜΙΑΣ ΣΥΝ.Π.Ε.» στο ΠΙ με την επωνυμία «ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.», και
- **ΕΜΕ 1/9/23.3.2012** Καθορισμός της διαφοράς αξίας μεταξύ στοιχείων παθητικού και στοιχείων ενεργητικού που μεταβιβάζονται από το σε ειδική εκκαθάριση ΠΙ «ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΛΑΜΙΑΣ ΣΥΝ.Π.Ε.» στο ΠΙ «ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.».

Με τις αποφάσεις αυτές ορίζονται, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα άρθρα 63B, 63Δ και 68 του ν. 3601/2007, ανά επιμέρους πιστωτικό ίδρυμα, τα ακόλουθα:

- (α) Η υποχρέωση του ειδικού εκκαθαριστή των ως άνω υπό ειδική εκκαθάριση πιστωτικών ιδρυμάτων να μεταβιβάσει παραχρήμα στο πιστωτικό ίδρυμα «Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε.» το σύνολο των συμβατικών σχέσεων τους από συμβάσεις ανοίγματος τραπεζικού λογαριασμού ταμειυτηρίου, όψεως, τρεχούμενου ή/και άλλου συναφούς με αυτούς λογαριασμού που καταρτίστηκαν μεταξύ των σε ειδική εκκαθάριση πιστωτικών ιδρυμάτων και τρίτων. Ανακοινώνεται ότι η Τράπεζα της Ελλάδος διενήργησε, σύμφωνα με το άρθρο 63Δ του ν. 3601/2007 όπως ισχύει, την προβλεπόμενη σε αυτό διαγωνιστική διαδικασία για την εύρεση αναδόχου του συνόλου των καταθέσεων των παραπάνω συνεταιριστικών τραπεζών.
- (β) Το αντάλλαγμα που θα καταβάλει το πιστωτικό ίδρυμα «Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε.» στα υπό ειδική εκκαθάριση πιστωτικά ιδρύματα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παρ. 3 και 4 του άρθρου 63Δ του ν. 3601/2007.
- (γ) Τον καθορισμό της διαφοράς αξίας μεταξύ στοιχείων παθητικού και στοιχείων ενεργητικού που μεταβιβάζονται από τα σε ειδική εκκαθάριση πιστωτικά ιδρύματα στο πιστωτικό ίδρυμα «Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε.».

3.7 Τεχνικά κριτήρια σχετικά με τη διαφάνεια και τις δημοσιοποιήσεις από τα πιστωτικά ιδρύματα εποπτικής φύσεως πληροφοριών

Η ΤτΕ δημοσίευσε στις 16 Μαρτίου 2012 την Πράξη Διοικητή 2655/2012 αναφορικά με τα τεχνικά κριτήρια σχετικά με τη διαφάνεια και τις δημοσιοποιήσεις από τα πιστωτικά ιδρύματα εποπτικής φύσεως πληροφοριών. Με την Πράξη αυτή, αντικαθίσταται η ΠΔ/ΤΕ 2592/2007 αναφορικά με την δημοσιοποίηση από τα πιστωτικά ιδρύματα εποπτικής φύσεως πληροφοριών σχετικά με την κεφαλαιακή επάρκεια, τους κινδύνους που αναλαμβάνουν καθώς και τη διαχείρισή τους. Στα στοιχεία και τις πληροφορίες που θα πρέπει να δημοσιοποιούνται περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων:

- γενικές πληροφορίες για το πιστωτικό ίδρυμα και τις θυγατρικές του,
- πληροφορίες για τα ίδια κεφάλαια του πιστωτικού ιδρύματος (διάρθρωση των ιδίων κεφαλαίων και κεφαλαιακή επάρκεια),
- πληροφορίες για την έκθεση του πιστωτικού ιδρύματος σε κινδύνους και αξιολόγησή τους (πιστωτικός κίνδυνος, κίνδυνος αγοράς, λειτουργικός κίνδυνος, ανοίγματα σε μετοχές τα οποία δεν περιλαμβάνονται στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών και κίνδυνος επιτοκίου από θέσεις που δεν περιλαμβάνονται στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών), και
- πληροφορίες αναφορικά με την πολιτική αποδοχών και τις αποδοχές προσωπικού.

3.8 Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου «Ρυθμίσεις εφαρμογής των νόμων 3864/2010, 4021/2011, 4046/2011, 4051/2012 και 4071/2012»

Στις 30 Απριλίου 2012, δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ η Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου «Ρυθμίσεις θεμάτων εφαρμογής των νόμων 3864/2010, κεφαλαιακής ενίσχυσης των πιστωτικών ιδρυμάτων», με την οποία επέρχονται τροποποιήσεις, μεταξύ άλλων στον ν. 3864/2010 περί του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας. Ειδικότερα, με το άρθρο 2 της Πράξης ορίζονται τα ακόλουθα:

- (α) Η δυνατότητα του Ταμείου, αν προκαταβάλει την εισφορά που προβλέπεται στην παρ.10 του άρθρου 6 του ν. 3864/2010 ενόψει της συμμετοχής του σε μελλοντική αύξηση μετοχικού κεφαλαίου πιστωτικού ιδρύματος:
- (i) να ορίζει έως δύο εκπροσώπους του στο Διοικητικό Συμβούλιο του πιστωτικού ιδρύματος, που έχουν όλες τις εξουσίες που ορίζονται στο άρθρο 10 του νόμου αυτού και εισηγούνται στο Διοικητικό Συμβούλιο τα αναγκαία μέτρα για τη διασφάλιση των συμφερόντων του Ταμείου και επιβλέπουν τη λήψη τους, και
 - (ii) μπορεί να ζητά από το πιστωτικό ίδρυμα κάθε στοιχείο και πληροφορία που θεωρεί απαραίτητα για την εκπλήρωση του σκοπού του, να διενεργεί ειδικούς ελέγχους και γενικά να ασκεί τα δικαιώματά του, κατ' εφαρμογή του άρθρου 11.
- (β) Η προκαταβολή από το Ταμείο ενόψει της συμμετοχής του, κατά τις διατάξεις του ν. 3864/2010, σε μελλοντική αύξηση μετοχικού κεφαλαίου πιστωτικού ιδρύματος το οποίο έχει κριθεί βιώσιμο από την Τράπεζα της Ελλάδος, της εισφοράς του στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου ή μέρους της εισφοράς αυτής και μέχρι του ποσού που προσδιορίζεται από την Τράπεζα της Ελλάδος (χωρίς την τήρηση της διαδικασίας που προβλέπεται στην παρ. 3 και κατά παρέκκλιση της διαδικασίας της παρ. 4 του άρθρου 6), ύστερα από απόφαση της Τράπεζας της Ελλάδος αν πληρούνται οι προϋποθέσεις που ορίζονται σχετικά.

3.9 Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου αναφορικά με τις ρυθμίσεις θεμάτων κεφαλαιακής ενίσχυσης των πιστωτικών ιδρυμάτων

Στις 19 Απριλίου 2012, δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ η Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου «Ρυθμίσεις θεμάτων κεφαλαιακής ενίσχυσης των πιστωτικών ιδρυμάτων», με την οποία επέρχονται τροποποιήσεις, μεταξύ άλλων:

- στον ν. 3864/2010 περί του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (υπό α), και
- στον ν. 3601/2007 για την ανάληψη και άσκηση δραστηριοτήτων από τα πιστωτικά ιδρύματα και την επάρκεια ιδίων κεφαλαίων των πιστωτικών ιδρυμάτων και των επιχειρήσεων παροχής επενδυτικών υπηρεσιών (υπό β).

(α) Τροποποιήσεις ν. 3864/2010

Οι σημαντικότερες τροποποιήσεις που επέρχονται με το άρθρο 1 της εν λόγω Πράξης στον ν. 3864/2010 αφορούν τα ακόλουθα:

- αύξηση του κεφαλαίου του Ταμείου στο ποσό των πενήντα δισεκατομμυρίων (50.000.000.000) ευρώ (από δέκα δισεκατομμύρια (10.000.000.000) ευρώ),

- τροποποίηση της διάταξης που αφορά τη σύνθεση της περιουσίας του Ταμείου,
- πρόβλεψη περί χορήγησης από το Ταμείο, μετά από απόφαση της Τράπεζας της Ελλάδος, σε πιστωτικό ίδρυμα το οποίο έχει κριθεί βιώσιμο από την Τράπεζα της Ελλάδος και το οποίο έχει υποβάλει αίτημα κεφαλαιακής ενίσχυσης σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 6, βεβαίωσης με την οποία δεσμεύεται [το Ταμείο] ότι θα συμμετάσχει στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου του εν λόγω πιστωτικού ιδρύματος για το ποσό που προσδιορίζεται από την Τράπεζα της Ελλάδος,
- τις εξουσίες που αποκτά σε ό,τι αφορά το πιστωτικό ίδρυμα το Ταμείο αν χορηγήσει σε αυτό την ως άνω βεβαίωση μέχρι την ολοκλήρωση της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου του πιστωτικού ιδρύματος, και
- τη δυνατότητα του Ταμείου να χορηγεί εγγύηση προς τα πιστωτικά ιδρύματα που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του ν. 3864/2010, καθώς επίσης και να χορηγεί ασφάλεια επί των περιουσιακών του στοιχείων για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών του από την εγγύηση αυτή.

(β) Τροποποιήσεις ν. 3601/2007

Σύμφωνα με το άρθρο 2 της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου, στο άρθρο 63Δ του ν. 3601/2007 για το μεταβατικό πιστωτικό ίδρυμα, προστίθεται νέα παράγραφος 17, σύμφωνα με την οποία, το άρθρο 9 του ν. 3959/2011 περί αναστολής πραγματοποίησης συγκέντρωσης επιχειρήσεων αν δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις που ορίζονται σχετικά στην εν λόγω διάταξη, δεν εφαρμόζεται σε συγκεντρώσεις επιχειρήσεων που προκύπτουν κατά την εφαρμογή του άρθρου 63Δ του ν. 3601/2007. Το κύρος των δικαιπραξιών που καταρτίζονται κατ' εφαρμογή του άρθρου 63Δ εξαρτάται από την απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού που εκδίδεται κατά το πρώτο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 8 του ν. 3959/2011, εντός τριάντα ημερών από τη γνωστοποίηση της συγκέντρωσης. Σε περίπτωση δε άπρακτης παρόδου της παραπάνω προθεσμίας εφαρμόζεται αναλόγως το τρίτο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 8 του ν. 3959/2011.

3.10 Τροποποίηση Καταστατικού της Τράπεζας της Ελλάδος

Στις 24 Απριλίου 2012, εγκρίθηκε ομόφωνα από την 79η Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας της Ελλάδος (εφεξής ΤτΕ), πρόταση, σύμφωνα με απόφαση του Γενικού Συμβουλίου της, τροποποίησης των άρθρων 1, 8, 13, 26, 28, 31, 55Α και 71 του Καταστατικού της. Οι τροποποιήσεις αυτές αφορούν, ειδικότερα, τα ακόλουθα:

- την παράταση της διάρκειας της ΤτΕ μέχρι την 31η Δεκεμβρίου του 2050,
- τη μη δυνατότητα κατοχής μετοχών της Τράπεζας από πρόσωπα επί των οποίων η ΤτΕ ασκεί εποπτεία σύμφωνα με το άρθρο 55Α του Καταστατικού της ή με διάταξη νόμου, επιχειρήσεις συνδεδεμένες με αυτά, μέλη των διοικητικών συμβουλίων ή διαχειριστές τέτοιων προσώπων, σύζυγοι και συγγενείς αυτών έως δεύτερου βαθμού,
- τη μη δυνατότητα άσκησης δικαιώματος ψήφου στη Γενική Συνέλευση της ΤτΕ από μέτοχο, εκτός του Δημοσίου και όσων εμπίπτουν στο άρθρο 3 του ν. 2292/1953, για αριθμό ψήφων που υπερβαίνει το αντιστοιχούν σε δύο εκατοστά του μετοχικού κεφαλαίου ποσοστό,
- τη λειτουργία του Γενικού Συμβουλίου και της Εκτελεστικής Επιτροπής της ΤτΕ,

- την ανάθεση στην ΤτΕ μακροπροληπτικής αρμοδιότητας προς ενίσχυση της ανθεκτικότητας του χρηματοπιστωτικού συστήματος και μείωση της συσσώρευσης συστημικών κινδύνων, και
- όσον αφορά ειδικά τις χρήσεις 2012 - 2020 ορίζεται ότι τα έσοδα από τα ομόλογα του ελληνικού Δημοσίου που η ΤτΕ διατηρούσε στο επενδυτικό χαρτοφυλάκιο της την 31.12.2011 είναι δυνατόν να μεταφέρονται σε αυτό υπό τις οριζόμενες στην παρ. 3 του άρθρου 71 του Καταστατικού της προϋποθέσεις.

3.11 Ανακοίνωση της Τράπεζας της Ελλάδος για τον Πιστωτικό Αναπτυξιακό Συνεταιρισμό Νομού Μαγνησίας – ΣΥΝ.Π.Ε. με διακριτικό τίτλο «Μαγνησιακή Πίστη»

Η ΤτΕ εξέδωσε στις 7 Ιουνίου 2012 ανακοίνωση με την οποία ενημερώνει ότι ο «Πιστωτικός Αναπτυξιακός Συνεταιρισμός Νομού Μαγνησίας – ΣΥΝ.Π.Ε.» με διακριτικό τίτλο «Μαγνησιακή Πίστη» δεν αποτελεί ούτε πιστωτικό ίδρυμα ούτε συνεταιριστική τράπεζα, καθότι δεν έχει λάβει σχετική άδεια από την Τράπεζα της Ελλάδος, ούτε εκκρεμεί αίτημα αδειοδότησής του. Η Τράπεζα της Ελλάδος επισημαίνει επίσης ότι απαγορεύεται η διενέργεια τραπεζικών εργασιών χωρίς την άδειά της.

3.12 Πράξη Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος 2661/3.7.2012

Με την ΠΔ/ΤΕ 2661/3.7.2012 επέρχονται τροποποιήσεις στις ακόλουθες ΠΔ/ΤΕ κατ' ενσωμάτωση στο ελληνικό δίκαιο της Οδηγίας 2010/76/ΕΕ (γνωστής με το ακρωνύμιο "CRD III") «για την τροποποίηση των Οδηγιών 2006/48/ΕΚ και 2006/49/ΕΚ όσον αφορά τις κεφαλαιακές απαιτήσεις για το χαρτοφυλάκιο συναλλαγών και για τις πράξεις επανατιτλοποίησης, καθώς και τον εποπτικό έλεγχο των πολιτικών αποδοχών»:

- ΠΔ/ΤΕ 2630/2010 για τον ορισμό των ιδίων κεφαλαίων των πιστωτικών ιδρυμάτων που έχουν την έδρα τους στην Ελλάδα,
- ΠΔ/ΤΕ 2588/2007 για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι του πιστωτικού κινδύνου σύμφωνα με την τυποποιημένη προσέγγιση,
- ΠΔ/ΤΕ 2589/2007 για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι του πιστωτικού κινδύνου με την προσέγγιση των εσωτερικών διαβαθμίσεων,
- ΠΔ/ΤΕ 2590/2007 για τις ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις των πιστωτικών ιδρυμάτων για τον λειτουργικό κίνδυνο,
- ΠΔ/ΤΕ 2594/2007 για τον κίνδυνο αντισυμβαλλομένου,
- ΠΔ/ΤΕ 2635/2010 αναφορικά με την εποπτεία και τον έλεγχο των μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων των πιστωτικών ιδρυμάτων, και
- ΠΔ/ΤΕ 2646/2011 για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων των πιστωτικών ιδρυμάτων για τον κίνδυνο αγοράς.

3.13 Πράξη Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος 2662/3.7.2012

Με την ΠΔ/ΤΕ 2662/3.7.2012 επέρχονται τροποποιήσεις:

- αφενός μεν στην ΠΔ/ΤΕ 2653/29.2.2012 για τη σύσταση της Επιτροπής Μέτρων Εξυγίανσης, και
- αφετέρου στην ΠΔ/ΤΕ 336/22.9.1984 σε σχέση με την Επιτροπή Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων.

3.14 Αποφάσεις της Επιτροπής Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων και της Επιτροπής Μέτρων Εξυγίανσης της Τράπεζας της Ελλάδος αναφορικά με την Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος

3.14.1 Ανάκληση της άδειας λειτουργίας

Στη συνεδρίαση 46/27.7.2012 της Επιτροπής Τραπεζικών και Πιστωτικών Θεμάτων (εφεξής ΕΠΑΘ) της Τράπεζας της Ελλάδος αποφασίστηκε η ανάκληση της άδειας λειτουργίας του πιστωτικού ιδρύματος με την επωνυμία «Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος ΑΕ» και η θέση αυτού σε ειδική εκκαθάριση σύμφωνα με το άρθρο 68 του ν. 3601/2007. Ως ειδικός εκκαθαριστής του ως άνω ιδρύματος ορίστηκε ο κ. Νικόλαος Μαράντος.

3.14.2 Εντολή μεταβίβασης περιουσιακών στοιχείων του υπό ειδική εκκαθάριση πιστωτικού ιδρύματος «Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος ΑΕ» στο πιστωτικό ίδρυμα με την επωνυμία «Τράπεζα Πειραιώς ΑΕ»

Με την απόφαση 4/1/27.7.2012 της Επιτροπής Μέτρων Εξυγίανσης (εφεξής ΕΜΕ) καθορίστηκε η υποχρέωση του ειδικού εκκαθαριστή του σε ειδική εκκαθάριση πιστωτικού ιδρύματος με την επωνυμία «Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος» να μεταβιβάσει παραχρήμα το σύνολο των στοιχείων που αναφέρονται στο παράρτημα της ίδιας απόφασης της ΕΜΕ στο πιστωτικό ίδρυμα με την επωνυμία «Τράπεζα Πειραιώς ΑΕ».

Σύμφωνα με την ίδια απόφαση, εκτιμάται ότι την 31.12.2011 οι συνολικές καταθέσεις πελατών στην Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος ανέρχονταν σε ποσό ευρώ δεκαπέντε δισεκατομμυρίων επτακοσίων σαράντα ενός εκατομμυρίων τριακοσίων είκοσι οκτώ χιλιάδων (€ 15.741.328.000) και ότι το εγγυημένο από το ΤΕΚΕ μέρος, σύμφωνα με το άρθρο 9 του ν. 3746/2009, όπως ισχύει, είναι δεκατέσσερα δισεκατομμύρια διακόσια ενενήντα τρία εκατομμύρια εκατόν σαράντα τέσσερις χιλιάδες ευρώ (€ 14.293.144.000).

3.14.3 Καθορισμός της διαφοράς μεταξύ στοιχείων παθητικού και στοιχείων ενεργητικού που μεταβιβάζονται από το υπό ειδική εκκαθάριση πιστωτικό ίδρυμα «Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος ΑΕ» στο πιστωτικό ίδρυμα «Τράπεζα Πειραιώς Α.Ε.»

Με την απόφαση 4/2/27.7.2012 της ΕΜΕ ορίστηκε η διαφορά μεταξύ της προσωρινώς αποτιμηθείσας αξίας των μεταβιβαζόμενων στο πιστωτικό ίδρυμα με την επωνυμία «Τράπεζα Πειραιώς ΑΕ» στοιχείων παθητικού του υπό εκκαθάριση πιστωτικού ιδρύματος με την επωνυμία «Αγροτική Τράπεζα

της Ελλάδος ΑΕ» και της προσωρινώς αποτιμηθείσας αξίας των ομοίως μεταβιβαζόμενων στοιχείων ενεργητικού στο ποσό των 6.675.890.000, το σύνολο της οποίας θα καταβληθεί από το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας στο πιστωτικό ίδρυμα με την επωνυμία «Τράπεζα Πειραιώς ΑΕ».

3.14.4 Καθορισμός του ανταλλάγματος για τη μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων του υπό ειδική εκκαθάριση πιστωτικού ιδρύματος «Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος» στο πιστωτικό ίδρυμα «Τράπεζα Πειραιώς ΑΕ»

Με την απόφαση 4/3/27.7.2012 της ΕΜΕ καθορίστηκε ότι το ανάλλαγμα που θα καταβάλει το πιστωτικό ίδρυμα με την επωνυμία «Τράπεζα Πειραιώς ΑΕ» στο υπό ειδική εκκαθάριση πιστωτικό ίδρυμα με την επωνυμία «Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος» για τη μεταβίβαση των καθορισθέντων περιουσιακών στοιχείων ανέρχεται στο ποσό των 95.000.000 ευρώ.

3.15 Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου αριθμ. 38 για τη ρύθμιση θεμάτων ανακεφαλαιοποίησης των πιστωτικών ιδρυμάτων

Στις 12 Νοεμβρίου 2012, δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως η Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου υπ' αριθμ. 38 «Ρύθμιση θεμάτων κατ' εφαρμογή των παραγράφων 1 και 4 του άρθρου 7 του ν. 3864/2010 (Α' 119), όπως τροποποιήθηκε με την περίπτωση 8 της υποπαραγράφου Δ1 της παραγράφου Δ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 (Α' 222)» με την οποία ρυθμίστηκαν:

- θέματα ανάληψης από το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας των (αδιάθετων) κοινών μετοχών που θα εκδοθούν στο πλαίσιο της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου που θα αποφασιστεί από τις ελληνικές τράπεζες,
- η κάλυψη από το Ταμείο και τα χαρακτηριστικά των υπό αίρεση μετατρέψιμων ομολογιών (CoCos) που πρόκειται να εκδοθούν από τις ελληνικές τράπεζες, και
- θέματα που αφορούν την έκδοση τίτλων παραστατικών δικαιωμάτων κτήσης μετοχών (warrants) που θα εκδώσει το Ταμείο για τις κοινές μετοχές που θα αναλάβει εφόσον επιτευχθεί το ελάχιστο ποσοστό συμμετοχής (10%) των ιδιωτών.

3.16 Τροποποιήσεις του ν. 3864/2010 και του ν. 3601/2007

Στις 26 Νοεμβρίου 2012, κατατέθηκε στο Ελληνικό Κοινοβούλιο σχέδιο νόμου με τα άρθρα 164 και 165 του οποίου, μεταξύ άλλων, προτείνονται τροποποιήσεις του ν. 3864/2010 για το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας και του ν. 3601/2007. Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 164 του σχεδίου νόμου, επέρχονται, μεταξύ άλλων, τροποποιήσεις στον ν. 3864/2010 αναφορικά με:

- τη χρονική διάρκεια του Ταμείου,
- την περιουσία του ταμείου,
- την υποβολή λεπτομερούς σχεδίου αναδιάρθρωσης, και
- τα δικαιώματα ψήφου του Ταμείου.

Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 165 του σχεδίου νόμου, επέρχονται τροποποιήσεις στον ν. 3601/2007 και, συγκεκριμένα:

- στην παρ. 13 του άρθρου 63Δ του ν. 3601/2007, προστίθεται εδάφιο αναφορικά με τη διενέργεια της καταβολής των αναφερόμενων στο άρθρο ποσών,
- στην παρ. 15 του άρθρου 63Δ του ν. 3601/2007, αντικαθίσταται το δεύτερο εδάφιο αναφορικά με την αναπροσαρμογή του ποσού της διαφοράς μεταξύ της αξίας των μεταβιβαζόμενων στοιχείων του παθητικού και της αξίας των μεταβιβαζόμενων στοιχείων του ενεργητικού του υποκείμενου σε μέτρα εξυγίανσης πιστωτικού ιδρύματος, και
- το προτελευταίο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 63 Ε αντικαθίσταται, ώστε να προβλέπεται η αναπροσαρμογή της αξίας των μεταβιβαζόμενων στοιχείων του παθητικού και της αξίας των μεταβιβαζόμενων στοιχείων του ενεργητικού του υποκείμενου σε μέτρα εξυγίανσης πιστωτικού ιδρύματος.

Γ. Λειτουργία και εποπτεία κεφαλαιαγορών

1. Διεθνές επίπεδο

1.1 Εξωχρηματιστηριακά παράγωγα

Στις 29 Φεβρουαρίου 2012, η Διεθνής Οργάνωση Επιτροπών Κεφαλαιαγοράς (εφεξής IOSCO) δημοσίευσε κείμενο συστάσεων τις οποίες οφείλουν να ακολουθούν οι εγχώριες αρμόδιες αρχές κατά την υιοθέτηση του πλαισίου για την εκκαθάριση των τυποποιημένων εξωχρηματιστηριακών παραγώγων με βάση τις δεσμεύσεις του G20 για τη βελτίωση της διαφάνειας, την άμβλυση του συστημικού κινδύνου και την ενίσχυση της προστασίας των επενδυτών από περιπτώσεις κατάχρησης αγοράς. Η έκθεση περιλαμβάνει δεκαεπτά (17) συστάσεις, οι οποίες ρυθμίζουν, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα ζητήματα:

- αν η υποχρέωση εκκαθάρισης θα πρέπει να εφαρμόζεται σε ένα προϊόν μεμονωμένα ή σε μια ομάδα προϊόντων,
- την ύπαρξη ενδεχόμενων εξαιρέσεων από την απαίτηση υποχρεωτικής εκκαθάρισης,
- τον κατάλληλο δίαυλο επικοινωνίας μεταξύ των αρμόδιων αρχών και του επενδυτικού κοινού,
- διάφορα ζητήματα διασυννοριακής φύσης κατά την εφαρμογή της απαίτησης υποχρεωτικής εκκαθάρισης, και
- την παρακολούθηση και τον επαναπροσδιορισμό σε συνεχή βάση της διαδικασίας εκκαθάρισης.

1.2 Αρχές για τους φορείς των υποδομών του χρηματοπιστωτικού τομέα

Στις 16 Απριλίου 2012, η Επιτροπή Συστημάτων Πληρωμών και Διακανονισμού (εφεξής CPSS) και η IOSCO δημοσίευσαν κείμενο Αρχών, οι οποίες θα πρέπει να διέπουν τους φορείς των υποδομών του χρηματοπιστωτικού τομέα. Οι εκδοθείσες βασικές Αρχές αντικαθιστούν το υφιστάμενο σύνολο κανόνων τόσο της CPSS όσο και της IOSCO, εναρμονίζοντας και ενισχύοντας τα διεθνή πρότυπα επίβλεψης των υποδομών του χρηματοπιστωτικού τομέα, μετά και την αξιολόγηση των επιπτώσεων της πρόσφατης διεθνούς χρηματοπιστωτικής κρίσης στις εν λόγω υποδομές. Οι βασικές Αρχές θα εφαρμόζονται:

- στα συστημικά σημαντικά συστήματα πληρωμών,
- στα κεντρικά αποθετήρια αξιών,
- στα συστήματα διακανονισμού κινητών αξιών,
- στους κεντρικούς αντισυμβαλλομένους, και
- στα αρχεία καταγραφής συναλλαγών.

Σε συνέχεια της ως άνω έκθεσης οι δύο φορείς δημοσίευσαν στις 14 Δεκεμβρίου 2012 έκθεση αναφορικά με το πλαίσιο γνωστοποιήσεων για τους φορείς των υποδομών του χρηματοπιστωτικού τομέα (“disclosure framework”), καθώς και τη μεθοδολογία που θα πρέπει να χρησιμοποιείται για την

αξιολόγηση των Αρχών αλλά και των αρμοδιοτήτων των εποπτικών αρχών. Με το εν λόγω πλαίσιο εξειδικεύεται η μορφή και το περιεχόμενο των γνωστοποιήσεων στις οποίες οφείλουν να προβαίνουν οι φορείς των υποδομών, ενώ η μεθοδολογία αξιολόγησης παρέχει κατευθύνσεις για τις εποπτικές αρχές προκειμένου να τις διευκολύνει στο έργο της παρακολούθησης της εφαρμογής των Αρχών.

1.3 Αρχές για την ανάκαμψη και τη διευθέτηση των φορέων υποδομών του χρηματοπιστωτικού τομέα

Στις 31 Ιουλίου 2012, οι CPSS-IOSCO δημοσίευσαν κείμενο διαβούλευσης αναφορικά με τα μέτρα ανάκαμψης και διευθέτησης για τους φορείς των υποδομών του χρηματοπιστωτικού τομέα. Το κείμενο της διαβούλευσης εστιάζει στα κύρια σημεία που θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για κάθε επιμέρους κατηγορία φορέων με γνώμονα την εφαρμογή αποτελεσματικών μέτρων ανάκαμψης και διευθέτησης. Κύριο ζητούμενο αποτελεί η διασφάλιση της απρόσκοπτης παροχής των βασικών λειτουργιών των ανωτέρω υποδομών σε περιόδους κρίσης και των συμφερόντων όλων των αντισυμβαλλομένων.

Οι προτεινόμενοι κανόνες θα πρέπει να εφαρμόζονται συμπληρωματικά:

- αφενός μεν με τις «Αρχές αναφορικά με τη διευθέτηση στο πλαίσιο εξυγίανσης και εκκαθάρισης χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων» που υιοθέτησε το Συμβούλιο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (FSB) τον Νοέμβριο 2011, και
- αφετέρου με τις «Αρχές για τις υποδομές του χρηματοπιστωτικού τομέα» που υιοθετήθηκαν από τους CPSS-IOSCO τον Απρίλιο 2012.

Τα κυριότερα συμπεράσματα που προέκυψαν συνοψίζονται στα εξής:

- (α)** Κρίνεται αναγκαία για την απρόσκοπτη λειτουργία του χρηματοπιστωτικού τομέα η θέσπιση κανόνων για την ανάκαμψη των υποδομών του χρηματοπιστωτικού τομέα σε περιόδους κρίσης, και σε περίπτωση που δεν υπάρχει προοπτική ανάκαμψης, για τη διευθέτησή τους.
- (β)** Οι προαναφερθείσες Αρχές των CPSS-IOSCO θέτουν το πλαίσιο των ελάχιστων κανόνων, διαδικασιών και αποτελεσματικών στρατηγικών για την ανάκαμψη που θα πρέπει να ακολουθούν οι φορείς των υποδομών σε περιόδους κρίσης.
- (γ)** Οι αρμόδιες αρχές οφείλουν να διασφαλίζουν τη θέσπιση των ανωτέρω κανόνων, διαδικασιών και στρατηγικών.
- (δ)** Σε περίπτωση αδυναμίας ανάκαμψης, οι προαναφερθείσες Αρχές του FSB θέτουν το πλαίσιο για τη διευθέτηση των φορέων υποδομών.

Η διαβούλευση επί του ως άνω κειμένου έληξε στις 28 Σεπτεμβρίου 2012.

1.4 Δημιουργία ομάδας δράσης για τους χρηματοοικονομικούς δείκτες αναφοράς

Στις 14 Σεπτεμβρίου 2012 η IOSCO δημοσίευσε δελτίο τύπου με το οποίο ανακοίνωσε τη δημιουργία ειδικής ομάδας δράσης για τους χρηματοοικονομικούς δείκτες αναφοράς (benchmarks). Σκοπός της ομάδας δράσης θα είναι η εξέταση των ζητημάτων που έχουν προκύψει σε συνέχεια της υπό διερεύνηση υπόθεσης για την προσπάθεια χειραγώγησης των δεικτών αναφοράς LIBOR, EURIBOR και TIBOR. Οι χρηματοοικονομικοί δείκτες αναφοράς έχουν καθοριστικό ρόλο κατά την τιμολόγηση

πολλών χρηματοπιστωτικών μέσων. Κατά συνέπεια, η ύπαρξη τυχόν αμφιβολιών για την ακεραιότητα και την ακρίβεια της λειτουργίας των δεικτών υπονομεύει την εμπιστοσύνη στις χρηματοπιστωτικές αγορές, διαστρεβλώνει την εικόνα για τις συνθήκες που επικρατούν στον πραγματικό τομέα της οικονομίας και προκαλεί, ενδεχομένως, απώλειες στους επενδυτές και στους συμμετέχοντες φορείς της αγοράς.

1.5 Διεθνείς ρυθμιστικές εξελίξεις στην αγορά τιτλοποιήσεων

Στις 16 Νοεμβρίου 2012, η IOSCO δημοσίευσε έκθεση αναφορικά με τις ρυθμιστικές εξελίξεις σε διεθνές επίπεδο σε ό,τι αφορά τις τιτλοποιήσεις. Στην έκθεση περιλαμβάνονται συστάσεις οι οποίες στόχο έχουν να διασφαλίσουν την υγιή και βιώσιμη ανάπτυξη της αγοράς τιτλοποιήσεων, η οποία γνωρίζει σημαντική ύφεση από το ξέσπασμα της διεθνούς χρηματοπιστωτικής κρίσης και έπειτα. Στο κείμενο της έκθεσης, η IOSCO:

- διατυπώνει απόψεις αναφορικά με τη συμβολή μιας υγιούς αγοράς τιτλοποιήσεων στην οικονομική μεγέθυνση, ως εναλλακτική πηγή χρηματοδότησης του τραπεζικού τομέα,
- αναφέρεται στον ρόλο που διαδραματίζει το ρυθμιστικό πλαίσιο των τιτλοποιήσεων αφενός μεν στη μείωση του συστημικού κινδύνου, αφετέρου δε στην αποκατάσταση της εμπιστοσύνης των επενδυτών στην εν λόγω αγορά,
- παρουσιάζει την εικόνα της αγοράς τιτλοποιήσεων σε διεθνές επίπεδο,
- συνοψίζει τα βασικά σημεία των παρατηρήσεων που έλαβε κατά τη διάρκεια της δημόσιας διαβούλευσης (Ιούνιος - Αύγουστος 2012), κυρίως όσον αφορά τα θέματα της διατήρησης του κινδύνου (risk retention), των απαιτήσεων διαφάνειας και της τυποποίησης των γνωστοποιήσεων,
- προβαίνει στη διατύπωση συστάσεων σχετικά με τα ανωτέρω θέματα, και
- παραθέτει μια σειρά μεσοπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων προτεραιοτήτων για περαιτέρω διερεύνηση.

1.6 Αρχές για τις γνωστοποιήσεις των τίτλων που εξασφαλίζονται από περιουσιακά στοιχεία (Asset Backed Securities)

Στις 27 Νοεμβρίου 2012, η IOSCO δημοσίευσε έκθεση αναφορικά με τις αρχές που θα πρέπει να διέπουν το καθεστώς γνωστοποιήσεων των τίτλων που εξασφαλίζονται από περιουσιακά στοιχεία (ABS) και τις οποίες θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη οι ρυθμιστικές αρχές όταν αναπτύσσουν ή αναθεωρούν το καθεστώς γνωστοποιήσεων επί των συγκεκριμένων τίτλων. Απώτερο στόχο της υιοθέτησης των εν λόγω αρχών αποτελεί σύμφωνα με την IOSCO, η ενίσχυση της προστασίας του επενδυτή.

2. Ευρωπαϊκό επίπεδο

2.1 Οδηγία 2004/39/EK για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (MiFID)

2.1.1 Πολιτική αποδοχών για τις επιχειρήσεις που παρέχουν επενδυτικές υπηρεσίες

Στις 17 Σεπτεμβρίου 2012, η Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών (εφεξής ESMA) δημοσίευσε κείμενο διαβούλευσης αναφορικά με την καθιέρωση κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με την πολιτική αποδοχών που θα πρέπει να ακολουθούν οι επιχειρήσεις επενδύσεων υπό το καθεστώς της οδηγίας 2004/39/EK για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (MiFID). Τα βασικά σημεία των προτεινόμενων κατευθυντήριων γραμμών περιλαμβάνουν τα εξής:

(α) Γενικές υποχρεώσεις

Σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές, οι επιχειρήσεις επενδύσεων οφείλουν:

- να διασφαλίζουν ότι οι πολιτικές αποδοχών που ακολουθούν σε καμία περίπτωση δεν παρακάμπτουν τις υποχρεώσεις που προβλέπονται από τη MiFID και τις κατευθυντήριες γραμμές που θεσπίζει η ESMA,
- να λαμβάνουν υπόψη, κατά τον σχεδιασμό των πολιτικών αποδοχών που επιθυμούν να ακολουθήσουν, τον κώδικα επαγγελματικής δεοντολογίας και τις πιθανές καταστάσεις σύγκρουσης συμφερόντων που ενδέχεται να προκύψουν, και
- να διαθέτουν ένα επαρκές σύστημα ελέγχου προκειμένου να διασφαλίζεται η ορθή και αποτελεσματική εφαρμογή των πολιτικών αποδοχών που υιοθετούν.

(β) Είδη αποδοχών

- Για τους σκοπούς των κατευθυντήριων γραμμών, οι αποδοχές περιλαμβάνουν όλα τα είδη των πληρωμών ή των πρόσθετων παροχών που παρέχονται άμεσα ή έμμεσα από τις επιχειρήσεις επενδύσεων σε όλα τα πρόσωπα που εμπλέκονται στην παροχή επενδυτικών υπηρεσιών και/ή επενδυτικών δραστηριοτήτων. Οι αποδοχές διακρίνονται:
- είτε σε σταθερές αποδοχές, δηλαδή αποδοχές ή πρόσθετες παροχές που δεν συνδέονται με την απόδοση των εργαζομένων,
- είτε σε μεταβλητές αποδοχές, δηλαδή πρόσθετες αποδοχές ή παροχές που συνδέονται με την απόδοση των εργαζομένων ή, σε ορισμένες περιπτώσεις, με άλλους παράγοντες σύμφωνα με τις συμβάσεις των εργαζομένων.

(γ) Πεδίο εφαρμογής

Οι κατευθυντήριες γραμμές επικεντρώνονται στις αποδοχές όλου του προσωπικού που εμπλέκεται στην παροχή επενδυτικών υπηρεσιών και/ή επενδυτικών δραστηριοτήτων. Ειδικότερα, αφορούν:

- το προσωπικό που έρχεται σε άμεση επαφή με τους πελάτες,
- το προσωπικό που ασχολείται με τις πωλήσεις, και/ή
- το προσωπικό που εμπλέκεται με έμμεσο τρόπο στην παροχή επενδυτικών υπηρεσιών και του οποίου οι αποδοχές ενδέχεται να δημιουργήσουν κίνητρα, ώστε να ενεργήσουν κατά των συμφερόντων των πελατών.

2.1.2 Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με ορισμένες πτυχές του ελέγχου καταλληλότητας και της λειτουργίας της κανονιστικής συμμόρφωσης

Στις 6 Ιουλίου 2012, η ESMA εξέδωσε κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με (α) ορισμένες πτυχές του ελέγχου καταλληλότητας, η διενέργεια του οποίου προβλέπεται στην Οδηγία 2004/39/EK για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (MiFID), και (β) τη λειτουργία της κανονιστικής συμμόρφωσης σύμφωνα με τους κανόνες της ανωτέρω οδηγίας. Όπως επισημαίνει η ESMA, οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές λαμβάνουν υπόψη το νέο πλαίσιο που υποβλήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Οκτώβριο του 2011 για την αναθεώρηση της Οδηγίας 2004/39/EK. Με την έκδοση κατευθυντήριων γραμμών επιδιώκεται η αντιμετώπιση της ύπαρξης ορισμένων αδυναμιών και ελλείψεων που έχουν παρατηρηθεί το τελευταίο διάστημα κατά την εφαρμογή των ελέγχων καταλληλότητας στο πλαίσιο των υποχρεώσεων για την προστασία του επενδυτή, καθώς και η επίτευξη μεγαλύτερης σαφήνειας και η ενίσχυση της σημασίας της κανονιστικής συμμόρφωσης.

2.2 Αναθεώρηση Οδηγίας 2003/6/EK για την κατάχρηση αγοράς

2.2.1 Χειραγώγηση των χρηματοοικονομικών δεικτών αναφοράς

Σε συνέχεια της υποβολής το 2011 πρότασης Οδηγίας και πρότασης Κανονισμού για την αναθεώρηση της Οδηγίας 2003/6/EK, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπέβαλε πρόσθετες τροποποιήσεις στις ανωτέρω νομοθετικές προτάσεις, οι οποίες αφορούν τη ρητή απαγόρευση της χειραγώγησης των χρηματοοικονομικών δεικτών αναφοράς (benchmarks), συμπεριλαμβανομένων των LIBOR και EURIBOR και καθιστούν κάθε παρεμφερή χειραγώγηση ποινικό αδίκημα.

Στο πλαίσιο αυτό, τον Σεπτέμβριο του 2012 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε κείμενο διαβούλευσης αναφορικά με την ενδεχόμενη καθιέρωση ρυθμιστικού πλαισίου που θα διέπει την ανάπτυξη και τη χρήση των χρηματοοικονομικών δεικτών αναφοράς σε χρηματοπιστωτικές και άλλες συμβάσεις. Το περιεχόμενο της διαβούλευσης ήταν ιδιαίτερος ευρύ και στόχευε στο να διερευνηθούν όχι μόνον οι δείκτες αναφοράς, οι οποίοι αφορούν επιτόκια όπως το LIBOR, αλλά και δείκτες τιμών εμπορευμάτων (commodities prices) και τιμών κτηματαγοράς (real estate prices), καθώς και να εντοπιστούν τυχόν προβλήματα που υπάρχουν κατά την ανάπτυξη και τη χρήση των δεικτών αναφοράς. Σύμφωνα με το κείμενο διαβούλευσης, οι δείκτες αναφοράς θα πρέπει να λειτουργούν με ακέραιο τρόπο, να μην υπόκεινται σε καταστάσεις σύγκρουσης συμφερόντων, να αντανακλούν τα πραγματικά οικονομικά μεγέθη τα οποία μετρούν και να χρησιμοποιούνται με τον πλέον ορθολογικό τρόπο.

2.3 Οδηγία 2010/73/ΕΕ για το ενημερωτικό δελτίο

2.3.1 Σχέδιο πρότασης Κανονισμού κατ' εξουσιοδότηση

Στις 30 Μαρτίου 2012, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε σχέδιο πρότασης Κανονισμού κατ' εξουσιοδότηση σχετικά με την Οδηγία 2010/73/ΕΕ η οποία τροποποίησε την Οδηγία 2003/71/EK για το ενημερωτικό δελτίο. Ο Κανονισμός κατ' εξουσιοδότηση τροποποιεί και συμπληρώνει επιμέρους διατάξεις του ισχύοντος Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 809/2004 αναφορικά με τη μορφή και το περιεχόμενο του ενημερωτικού δελτίου, του βασικού ενημερωτικού δελτίου, του περιληπτικού σημειώματος και των τελικών όρων και όσον αφορά τις απαιτήσεις γνωστοποίησης. Ειδικότερα, ο προτεινόμενος Κανονισμός προσδιορίζει τα ακόλουθα:

- τη μορφή του βασικού ενημερωτικού δελτίου,
- τη μορφή και το λεπτομερές περιεχόμενο των κύριων πληροφοριών που πρέπει να περιλαμβάνονται στο περιληπτικό σημείωμα, και
- το πλαίσιο γνωστοποίησης.

2.3.2 Έκδοση τεχνικών προτύπων σχετικά με την Οδηγία για το ενημερωτικό δελτίο

Στις 20 Ιουνίου 2012, η ESMA δημοσίευσε κείμενο διαβούλευσης αναφορικά με την έκδοση τεχνικών προτύπων σχετικά με την Οδηγία 2003/71/ΕΚ για το ενημερωτικό δελτίο, όπως τροποποιήθηκε με την Οδηγία 2010/73/ΕΕ. Το εν λόγω κείμενο αποτελούσε το τρίτο μέρος της διαβούλευσης της ESMA για την παροχή συμβουλής προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (το πρώτο είχε δημοσιευτεί τον Οκτώβριο 2011, ενώ το δεύτερο τον Φεβρουάριο 2012) και είχε ως στόχο την περαιτέρω αποσαφήνιση ορισμένων προϋποθέσεων που αναφέρονται στον Κανονισμό 809/2004 για το ενημερωτικό δελτίο, όπως ισχύει. Ειδικότερα, η διαβούλευση επικεντρώθηκε στην ανάγκη περαιτέρω αποσαφήνισης του καθεστώτος γνωστοποίησης, καθώς και του αναλογικού καθεστώτος γνωστοποίησης στις περιπτώσεις έκδοσης μετατρέψιμων ή ανταλλάξιμων χρεωστικών τίτλων.

2.4 Ανοικτές πωλήσεις και συμβόλαια ανταλλαγής πιστωτικής αθέτησης

2.4.1 Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 236/2012 για τις ανοικτές πωλήσεις και ορισμένες πτυχές των συμβολαίων ανταλλαγής πιστωτικής αθέτησης (CDS)

Στις 24 Μαρτίου 2012 δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ο Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 236/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14ης Μαρτίου 2012 για τις ανοικτές πωλήσεις και ορισμένες πτυχές των συμβολαίων ανταλλαγής πιστωτικής αθέτησης. Ως ημερομηνία έναρξης εφαρμογής των διατάξεων του Κανονισμού ορίζεται η 1η Νοεμβρίου 2012.

Σύμφωνα με τον Κανονισμό, ως ανοικτή πώληση μετοχών ή χρεωστικών τίτλων ορίζεται η πώληση των εν λόγω χρηματοπιστωτικών μέσων, τα οποία ο πωλητής δεν κατέχει κατά τη στιγμή της σύναψης της σύμβασης πώλησης συμπεριλαμβανομένης μιας πώλησης στην οποία κατά τον χρόνο σύναψης της συμφωνίας πώλησης ο πωλητής έχει δανειστεί ή έχει συμφωνήσει να δανειστεί τη μετοχή ή τον χρεωστικό τίτλο για παράδοση κατά τον διακανονισμό. Στο πεδίο εφαρμογής της πρότασης Κανονισμού υπόκεινται:

- όλα τα χρηματοπιστωτικά μέσα που αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης εντός της ΕΕ, αλλά και εξωχρηματιστηριακά,
- τα παράγωγα προϊόντα, τα οποία σχετίζονται με χρηματοπιστωτικό μέσο ή εκδότη χρηματοπιστωτικού μέσου που αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης εντός της ΕΕ και εξωχρηματιστηριακά, και
- οι χρεωστικοί τίτλοι (debt instruments), οι οποίοι εκδίδονται από κράτος μέλος της ΕΕ ή από την ΕΕ, καθώς και παράγωγα προϊόντα που συνδέονται με χρεωστικούς τίτλους κράτους μέλους ή της ΕΕ.

2.4.2 Έκδοση των κατ' εξουσιοδότηση κανονισμών της Επιτροπής για τις ανοικτές πωλήσεις και ορισμένες πτυχές των συμβολαίων ανταλλαγής πιστωτικής αθέτησης

Εντός του Οκτωβρίου 2012 δημοσιεύτηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης όλες οι κατ' εξουσιοδότηση πράξεις οι οποίες συμπληρώνουν τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 236/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14ης Μαρτίου 2012 για τις ανοικτές πωλήσεις και ορισμένες πτυχές των συμβολαίων ανταλλαγής πιστωτικής αθέτησης. Ειδικότερα, πρόκειται για τους εξής Κανονισμούς:

(α) Ο κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 826/2012 της Επιτροπής της 29ης Ιουνίου 2012 για τη συμπλήρωση του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τα ρυθμιστικά τεχνικά πρότυπα για:

- τις απαιτήσεις κοινοποίησης και δημοσιοποίησης αναφορικά με τις καθαρές αρνητικές θέσεις,
- τις λεπτομέρειες των προς κοινοποίηση στην ESMA πληροφοριών συναφών με καθαρές αρνητικές θέσεις, και
- τη μέθοδο υπολογισμού της αξίας συναλλαγών για τον προσδιορισμό των εξαιρέσιμων μετοχών.

(β) Ο εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 827/2012 της Επιτροπής της 29ης Ιουνίου 2012 για τον καθορισμό εκτελεστικών τεχνικών προτύπων όσον αφορά:

- τα μέσα δημοσιοποίησης καθαρής θέσης σε μετοχές,
- τον μορφότυπο των πληροφοριών που πρέπει να παρέχονται στην ESMA σχετικά με τις καθαρές αρνητικές θέσεις,
- τους τύπους συμφωνιών, ρυθμίσεων και μέτρων που διασφαλίζουν επαρκώς ότι οι μετοχές ή οι κρατικοί χρεωστικοί τίτλοι είναι διαθέσιμοι για διακανονισμό, και
- τον προσδιορισμό του βασικού τόπου διαπραγμάτευσης για μια μετοχή.

(γ) Ο κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 918/2012 της Επιτροπής της 5ης Ιουλίου 2012 περί συμπλήρωσης του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2012 όσον αφορά:

- τους ορισμούς,
- τον υπολογισμό των καθαρών αρνητικών θέσεων,
- τις καλυμμένες συμβάσεις αντιστάθμισης κρατικού πιστωτικού κινδύνου,
- τα όρια κοινοποίησης για καθαρές αρνητικές θέσεις σε κρατικούς χρεωστικούς τίτλους,
- τις παραμέτρους και τις μεθόδους υπολογισμού των ορίων ρευστότητας για την αναστολή των περιορισμών στις ανοικτές πωλήσεις κρατικών χρεωστικών τίτλων,
- τη σημαντική πτώση της αξίας για χρηματοπιστωτικά μέσα διαφορετικά από τις ρευστές μετοχές, και
- τα κριτήρια και τους παράγοντες που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για τον προσδιορισμό των ανεπιθύμητων συμβάντων ή εξελίξεων και απειλών.

(δ) Ο κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 919/2012 της Επιτροπής της 5ης Ιουλίου 2012 που συμπληρώνει τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 236/2012 σχετικά με τα ρυθμιστικά τεχνικά πρότυπα για τη μέθοδο υπολογισμού της μείωσης της αξίας των ρευστοποιήσιμων μετοχών και άλλων χρηματοπιστωτικών μέσων.

Οι ανωτέρω Κανονισμοί εφαρμόζονται από την 1η Νοεμβρίου 2012. Παράλληλα, η ESMA δημοσίευσε στον ιστότοπό της τα εξής:

- τα όρια κοινοποίησης στις αρμόδιες αρχές των σημαντικών καθαρών αρνητικών θέσεων σε κρατικούς χρεωστικούς τίτλους,
- κατάλογο με τις μετοχές για τις οποίες ο βασικός τόπος διαπραγμάτευσης βρίσκεται σε τρίτη χώρα, και
- κατάλογο Ερωτήσεων και Απαντήσεων αναφορικά με την εφαρμογή του Κανονισμού ο οποίος αναμένεται να ενημερώνεται σε συνεχή βάση.

2.4.3 Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις δραστηριότητες ειδικής διαπραγμάτευσης και τη συνεπή εφαρμογή των εξαιρέσεων από την εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2012 για τις ανοικτές πωλήσεις και ορισμένες πτυχές των συμβολαίων ανταλλαγής πιστωτικής αθέτησης

Στις 17 Σεπτεμβρίου 2012, η ESMA δημοσίευσε κείμενο διαβούλευσης σχετικά με κατευθυντήριες γραμμές για τις δραστηριότητες ειδικής διαπραγμάτευσης και τη συνεπή εφαρμογή των εξαιρέσεων, καθώς και τη διαδικασία που θα πρέπει να ακολουθήσουν οι επιχειρήσεις και οι αρμόδιες αρχές σε ό,τι αφορά την κοινοποίηση για τη χρήση των εξαιρέσεων. Σκοπός των κατευθυντήριων γραμμών είναι να αποσαφηνίσουν:

- το πεδίο εφαρμογής των εξαιρέσεων για τις δραστηριότητες ειδικής διαπραγμάτευσης,
- τον προσδιορισμό της αρμόδιας αρχής στην οποία θα απευθύνεται η κοινοποίηση, κυρίως σε ό,τι αφορά την κοινοποίηση επιχειρήσεων που εδρεύουν σε τρίτες χώρες,
- τη διαδικασία που θα πρέπει να ακολουθείται από τις επιχειρήσεις επενδύσεων και τα πιστωτικά ιδρύματα κατά την κοινοποίηση της πρόθεσής τους να κάνουν χρήση των εξαιρέσεων, καθώς και τα κριτήρια που θα πρέπει να αξιολογούνται από τις αρμόδιες αρχές κατά τη λήψη της κοινοποίησης, και
- τη διαδικασία που οφείλουν να ακολουθήσουν οι επιχειρήσεις επενδύσεων και τα πιστωτικά ιδρύματα κατά την κοινοποίηση της πρόθεσής τους να κάνουν χρήση των εξαιρέσεων, πριν από την έναρξη της ισχύος των ανωτέρω κατευθυντήριων γραμμών.

2.5 Κανονισμός για τα εξωχρηματιστηριακά παράγωγα, τους κεντρικούς αντισυμβαλλομένους και τα αρχεία καταγραφής συναλλαγών (EMIR)

2.5.1 Δημοσίευση του Κανονισμού για τα εξωχρηματιστηριακά παράγωγα, τους κεντρικούς αντισυμβαλλομένους και τα αρχεία καταγραφής συναλλαγών

Στις 27 Ιουλίου 2012, δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ο Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 648/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 4ης Ιουλίου 2012 για τα εξωχρηματιστηριακά παράγωγα, τους κεντρικούς αντισυμβαλλομένους και τα αρχεία καταγραφής συναλλαγών. Ως ημερομηνία έναρξης εφαρμογής των διατάξεων του Κανονισμού ορίζεται η εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή του στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα βασικά σημεία του Κανονισμού επικεντρώνονται στις εξής θεματικές:

- (α) Καθιέρωση υποχρέωσης εκκαθάρισης των εξωχρηματιστηριακών παραγώγων σε κεντρικούς αντισυμβαλλομένους, προκειμένου να μειωθεί ο κίνδυνος αντισυμβαλλόμενου.
- (β) Καθιέρωση υποχρέωσης καταχώρισης όλων των παραγώγων συμβολαίων (όχι μόνον όσων αποτελούν αντικείμενο εξωχρηματιστηριακής διαπραγμάτευσης) σε αρχεία καταγραφής συναλλαγών.
- (γ) Ισχυροποίηση του ρόλου που διαδραματίζει η ESMA: Βασικό σημείο τριβής μεταξύ των οργάνων της ΕΕ υπήρξαν οι προϋποθέσεις αδειοδότησης των κεντρικών αντισυμβαλλομένων. Τελικά, αποφασίστηκε η ισχυροποίηση του ρόλου της ESMA και των «σωμάτων εποπτών», μέσω της παροχής δυνατότητας απόρριψης της αίτησης αδειοδότησης ενός κεντρικού αντισυμβαλλόμενου που κατά τη γνώμη τους δεν πληροί τις απαραίτητες προϋποθέσεις για να λειτουργήσει εντός ΕΕ.
- (δ) Μη-χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις: Καθιερώνεται ένα ειδικό πλαίσιο για τις μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις, το οποίο προβλέπει την υποχρέωση εκκαθάρισης των εξωχρηματιστηριακών παραγώγων που διαθέτουν σε κεντρικούς αντισυμβαλλομένους, αν το μέγεθος της θέσης που κατέχουν σε εξωχρηματιστηριακά παράγωγα υπερβαίνει συγκεκριμένα όρια τα οποία θα τεθούν από την ESMA και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.
- (ε) Εξαιρέσεις: Καθιερώνεται ένα ειδικό καθεστώς για τα συνταξιοδοτικά ταμεία, το οποίο προβλέπει λιγότερο αυστηρές υποχρεώσεις και το οποίο θα εφαρμοστεί για τρία (3) έτη από την έναρξη ισχύος του Κανονισμού.
- (στ) Αναγνώριση των κεντρικών αντισυμβαλλομένων από τρίτες χώρες: Οι κεντρικοί αντισυμβαλλόμενοι που προέρχονται από τρίτες χώρες θα λαμβάνουν άδεια λειτουργίας εντός ΕΕ υπό την προϋπόθεση ότι το νομοθετικό πλαίσιο που διέπει τους κεντρικούς αντισυμβαλλομένους στη χώρα προέλευσης κρίνεται ισοδύναμο με το αντίστοιχο ευρωπαϊκό.

2.5.2 Έκδοση κανονιστικών και εκτελεστικών τεχνικών προτύπων

Στις 19 Δεκεμβρίου 2012, υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στο πλαίσιο του Κανονισμού 648/2012 και για τη συγκεκριμενοποίηση διατάξεών του, έξι (6) κατ' εξουσιοδότηση και τρεις (3) εκτελεστικοί Κανονισμοί.

Ειδικότερα, οι **κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμοί** αφορούν τα εξής:

- τις κεφαλαιακές απαιτήσεις του κεντρικού αντισυμβαλλόμενου,
- τις υποχρεώσεις του κεντρικού αντισυμβαλλόμενου,
- την υποχρέωση εκκαθάρισης, τις λεπτομέρειες οι οποίες πρέπει να περιλαμβάνονται στο δημόσιο μπρώο, την πρόσβαση στον τόπο διαπραγμάτευσης, θέματα που αφορούν τους μη χρηματοοικονομικούς αντισυμβαλλομένους, και τις τεχνικές μείωσης κινδύνου για τις συμβάσεις εξωχρηματιστηριακών παραγώγων που δεν εκκαθαρίζονται από κεντρικό αντισυμβαλλόμενο,
- τις αναφορές που θα πρέπει να γνωστοποιούνται στα αρχεία καταγραφής συναλλαγών για κάθε κατηγορία παραγώγων,
- τις λεπτομέρειες της αίτησης καταχώρισης των αρχείων καταγραφής συναλλαγών στην ESMA, και
- θέματα που αφορούν τη διαφάνεια και τη διαθεσιμότητα των δεδομένων.

Αντίστοιχα, οι **εκτελεστικοί Κανονισμοί** αφορούν τα εξής:

- τον προσδιορισμό του μορφότυπου των αρχείων και των πληροφοριών που πρέπει να διατηρούνται από τους κεντρικούς αντισυμβαλλομένους,
- τον καθορισμό του μορφότυπου και της συχνότητας των αναφορών του κεντρικού αντισυμβαλλόμενου σε αρχείο καταγραφής συναλλαγών για τις διάφορες κατηγορίες παραγώγων, και
- τον καθορισμό του μορφότυπου της αίτησης καταχώρισης των αρχείων καταγραφής συναλλαγών στην ESMA.

Με την υιοθέτηση των ανωτέρω κανόνων ολοκληρώθηκε, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, το νομοθετικό πλαίσιο που διέπει την υποχρεωτική εκκαθάριση –μέσω κεντρικών αντισυμβαλλομένων– επιλέξιμων εξωχρηματιστηριακών παραγώγων και τη γνωστοποίηση των συναλλαγών σε χρηματοπιστωτικά παράγωγα μέσα.

2.6 Κεντρικά Αποθετήρια Τίτλων

Στις 7 Μαρτίου 2012, υποβλήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρόταση Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου αναφορικά με τη βελτίωση των διαδικασιών διακανονισμού στην Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κεντρικά αποθετήρια αξιών. Η εν λόγω νομοθετική πρωτοβουλία αποσκοπεί σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην ενίσχυση της ασφάλειας και της σταθερότητας του χρηματοπιστωτικού συστήματος.

Τα βασικά σημεία της πρότασης Κανονισμού είναι, μεταξύ άλλων, τα εξής:

- (α)** Τα αποθετήρια θα μπορούν να παρέχουν τραπεζικές υπηρεσίες επικουρικές προς τον διακανονισμό (banking services ancillary to settlement):
- είτε μέσω ενός εξουσιοδοτημένου πιστωτικού ιδρύματος το οποίο θα λειτουργεί ως εκπρόσωπος διακανονισμού για το αποθετήριο (settlement agent),
 - είτε, κατά παρέκκλιση, το ίδιο το αποθετήριο θα μπορεί να παρέχει τραπεζικές υπηρεσίες επικουρικές προς τον διακανονισμό, κατόπιν γραπτού αιτήματος της εποπτικής αρχής του κράτους μέλους στο οποίο εδρεύει το αποθετήριο προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και υπό την προϋπόθεση ότι πληροί μια σειρά αυστηρών εποπτικών απαιτήσεων.

- (β) Μέχρι την 1η Ιανουαρίου 2015 ο κύκλος διακανονισμού θα εναρμονιστεί σε όλα τα κράτη μέλη και θα οριστεί σε δύο (2) ημέρες μετά την ημερομηνία κατά την οποία λαμβάνει χώρα η συναλλαγή σε οργανωμένες αγορές (T+2), διατηρώντας, ωστόσο, τη δυνατότητα διακανονισμού μιας συναλλαγής σε συντομότερο χρονικό διάστημα.
- (γ) Προβλέπεται η εναρμόνιση των κανόνων που διέπουν την ολοκλήρωση του διακανονισμού στα κράτη μέλη (settlement discipline measures) μέσω της λήψης κοινών μέτρων για την πρόληψη και την αντιμετώπιση περιπτώσεων αποτυχίας κατά τον διακανονισμό (settlement fails). Ειδικότερα, οι συμμετέχοντες στην αγορά οι οποίοι δεν παραδίδουν τους τίτλους που κατέχουν κατά τη συμφωνημένη ημερομηνία διακανονισμού (intended settlement date) θα υφίστανται χρηματικές κυρώσεις και θα οφείλουν να αγοράζουν τους εν λόγω τίτλους στην αγορά και να τους παραδίδουν στους αντισυμβαλλομένους (διαδικασία 'buy-in').
- (δ) Προβλέπεται η καθιέρωση «ευρωπαϊκού διαβατηρίου» για τα αποθετήρια που έχουν λάβει άδεια λειτουργίας από κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είτε μέσω ελεύθερης παροχής υπηρεσιών είτε μέσω της λειτουργίας υποκαταστήματος. Τα αποθετήρια που έχουν έδρα σε τρίτες χώρες θα πρέπει να λαμβάνουν αναγνώριση από την ESMA, κατόπιν γνωμοδότησης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με βάση την ισοδυναμία του νομοθετικού και εποπτικού πλαισίου της χώρας καταγωγής τους με το αντίστοιχο ευρωπαϊκό.
- (ε) Τα αποθετήρια οφείλουν να συμμορφώνονται με μια σειρά οργανωτικές και λειτουργικές υποχρεώσεις, καθώς και αυστηρούς κανόνες επαγγελματικής συμπεριφοράς.
- (στ) Προβλέπεται η άρση των εμποδίων που υπάρχουν κατά την πρόσβαση: (i) των εκδοτών στα αποθετήρια, (ii) μεταξύ των αποθετηρίων, και (iii) μεταξύ αποθετηρίων και άλλων φορέων υποδομών.

2.7 Πρόταση Κανονισμού για τις δέσμες επενδυτικών προϊόντων για ιδιώτες επενδυτές (PRIPs)

Στις 3 Ιουλίου 2012, υποβλήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρόταση Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου αναφορικά με το έγγραφο βασικής πληροφόρησης για επενδυτικά προϊόντα (Key Information Document). Σκοπός της πρότασης είναι η βελτίωση της ποιότητας της ενημέρωσης που παρέχεται στους ιδιώτες επενδυτές προκειμένου να είναι σε θέση να συγκρίνουν διάφορα επενδυτικά προϊόντα και να επιλέγουν το προϊόν που ανταποκρίνεται περισσότερο στις ανάγκες τους. Τα σημαντικότερα στοιχεία της πρότασης Κανονισμού αφορούν τα ακόλουθα:

- (α) **Πεδίο εφαρμογής:** Σύμφωνα με το προοίμιο σε συνδυασμό με το άρθρο 2 της πρότασης Κανονισμού, το πεδίο εφαρμογής καταλαμβάνει την ανάπτυξη και πώληση επενδυτικών προϊόντων, των οποίων η απόδοση εκτίθεται στις διακυμάνσεις των αποδόσεων υποκείμενων στοιχείων ή τιμών αναφοράς εκτός των επιτοκίων. Ενδεικτικά, αναφέρονται τα επενδυτικά κεφάλαια (είτε ανοικτού είτε κλειστού τύπου, περιλαμβανομένων των ΟΣΕΚΑ), τα δομημένα προϊόντα, τα ασφαλιστικά προϊόντα των οποίων η αξία εξαγοράς συμβολαίου (surrender value) εξαρτάται εμμέσως από την πορεία των αποδόσεων υποκείμενων μεγεθών, καθώς και τα παράγωγα προϊόντα.
- (β) **Μορφή και περιεχόμενο εγγράφου βασικής πληροφόρησης:** Το «έγγραφο βασικής πληροφόρησης» θα βασίζεται σε ένα ενιαίο πρότυπο ενημέρωσης όσον αφορά τη δομή, το περιεχόμενο

και την παρουσίαση για όλα τα είδη επενδυτικών προϊόντων. Επίσης, μεταξύ άλλων, θα περιέχει ειδική ενότητα στην οποία θα παρατίθεται προειδοποίηση προς τους ενδιαφερόμενους ιδιώτες επενδυτές, ότι ενδέχεται να απολέσουν μέρος του κεφαλαίου τους.

(γ) Ευθύνη: Σύμφωνα με την πρόταση Κανονισμού, ο αρχικός «κατασκευαστής» (manufacturer) του επενδυτικού προϊόντος φέρει ευθύνη για την προετοιμασία του εγγράφου βασικής πληροφόρησης.

(δ) Διάθεση του εντύπου: Το έντυπο βασικής πληροφόρησης κατά κανόνα θα πρέπει να δίδεται στον επενδυτή δωρεάν και σε εύλογο χρονικό διάστημα πριν από τη διενέργεια της συναλλαγής επί του επενδυτικού προϊόντος.

2.8 Φόρος επί των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπέβαλε στις 28 Σεπτεμβρίου 2011 πρόταση Οδηγίας του Συμβουλίου αναφορικά με ένα κοινό σύστημα φορολόγησης των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών και την τροποποίηση της Οδηγίας 2008/7/ΕΚ. Στο πεδίο εφαρμογής της πρότασης Οδηγίας εντάσσονται τα χρηματοπιστωτικά μέσα που είναι διαπραγματεύσιμα στις αγορές κεφαλαίου, τα μέσα χρηματαγοράς (με εξαίρεση τα μέσα πληρωμών), τα μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων και τα παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα. Επιπρόσθετα, ο φόρος καλύπτει και τις συναλλαγές που πραγματοποιούνται εκτός οργανωμένων αγορών (εξωχρηματιστηριακές συναλλαγές).

Σύμφωνα με την πρόταση Οδηγίας, ο φόρος χρηματοπιστωτικών συναλλαγών θα επιβάλλεται σε κάθε συναλλαγή υπό την προϋπόθεση ότι τουλάχιστον ένα από τα συμβαλλόμενα μέρη είναι εγκατεστημένο σε κράτος μέλος της ΕΕ («αρχή της εγκατάστασης»). Ο προτεινόμενος φόρος δεν μπορεί να είναι μικρότερος από:

- 0,1% για συναλλαγές επί χρηματοπιστωτικών μέσων (μετοχές, ομόλογα κ.λπ.), και
- 0,01% για συναλλαγές επί παράγωγων χρηματοπιστωτικών μέσων.

Ωστόσο, τα κράτη μέλη θα είναι ελεύθερα να εφαρμόζουν υψηλότερα ποσοστά.

Λόγω του ότι, όπως προέκυψε από τις συνεδριάσεις του EcoFin, δεν συμφώνησαν όλα τα κράτη μέλη για την επιβολή ενός φόρου επί των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών, ορισμένα εξ αυτών αποφάσισαν την ενεργοποίηση του αιτήματος ενισχυμένης συνεργασίας (Enhanced Cooperation Procedure) σύμφωνα με το άρθρο 20 της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τα άρθρα 326 έως 334 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής ΣΛΕΕ).

Στο πλαίσιο αυτό, στις 25 Οκτωβρίου 2012 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε πρόταση Απόφασης του Συμβουλίου για τη βελτίωση της συνεργασίας στον τομέα της φορολόγησης των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών. Σύμφωνα με το άρθρο 1 της ανωτέρω απόφασης: «το Βέλγιο, η Γερμανία, η Εσθονία, η Ελλάδα, η Ισπανία, η Γαλλία, η Ιταλία, η Αυστρία, η Πορτογαλία, η Σλοβενία και η Σλοβακία εξουσιοδοτούνται να καθιερώσουν ενισχυμένη συνεργασία μεταξύ τους στον τομέα της δημιουργίας ενιαίου συστήματος φορολόγησης των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών εφαρμόζοντας τις σχετικές διατάξεις των συνθηκών».

Η εν λόγω πρωτοβουλία επί της ουσίας επιτρέπει στα συγκεκριμένα κράτη μέλη να ενεργούν σε συνεννόηση μεταξύ τους, αξιοποιώντας τα θεσμικά όργανα της ΕΕ και προλαμβάνοντας τυχόν στρεβλώσεις που ενδεχομένως προκύψουν από την ανάληψη παρόμοιων πρωτοβουλιών σε εθνικό επίπεδο.

Τέλος, στις 12 Δεκεμβρίου 2012 η ολομέλεια του ΕΚ υιοθέτησε με μεγάλη πλειοψηφία Σύσταση σχετικά με την ανωτέρω πρόταση, σύμφωνα με την οποία το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε την πρόταση απόφασης του Συμβουλίου, με την επιφύλαξη των συμμετεχόντων κρατών μελών.

2.9 Οργανισμοί Αξιολόγησης Πιστοληπτικής Ικανότητας

2.9.1 Έκδοση Κανονισμών κατ' εξουσιοδότηση

Στις 30 Μαΐου 2012, δημοσιεύτηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης τέσσερις (4) Κανονισμοί κατ' εξουσιοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, οι οποίοι συμπληρώνουν επιμέρους διατάξεις του ισχύοντος Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1060/2009 για τους Οργανισμούς Αξιολόγησης Πιστοληπτικής Ικανότητας (εφεξής ΟΑΠΙ). Ειδικότερα, με τους εν λόγω Κανονισμούς καθιερώνονται ρυθμίσεις για τα ακόλουθα:

- (α) Το περιεχόμενο και τη μορφή των περιοδικών αναφορών για τα δεδομένα των αξιολογήσεων που πρέπει να ζητούνται από τους ΟΑΠΙ προς τον σκοπό της διαρκούς εποπτείας που ασκείται από την ESMA.
- (β) Τη θέσπιση κανονιστικών τεχνικών προτύπων για την αξιολόγηση της συμμόρφωσης των μεθοδολογιών αξιολόγησης πιστοληπτικής. Για τον καθορισμό του κατάλληλου επιπέδου αξιολόγησης, η ESMA θα εξετάζει αν η μεθοδολογία αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας έχει αποδεδειγμένο ιστορικό συνέπειας και ακρίβειας όσον αφορά την πρόβλεψη της πιστοληπτικής ικανότητας και μπορεί να λαμβάνει υπόψη μεθόδους επικύρωσης, όπως κατάλληλες μελέτες αθέτησης ή μετάβασης σχεδιασμένες για τη δοκιμή της συγκεκριμένης μεθοδολογίας.
- (γ) Τη θέσπιση κανονιστικών τεχνικών προτύπων για τον τρόπο με τον οποίο θα παρουσιάζονται οι πληροφορίες που διαβιβάζουν οι ΟΑΠΙ σε κεντρικό αρχείο της ESMA και για πληροφορίες που πρέπει να υποβάλλονται στην ESMA από έναν ΟΑΠΙ στην αίτησή του για εγγραφή ή για πιστοποίηση.

2.9.2 Επίτευξη τριμερούς συμφωνίας επί των νομοθετικών προτάσεων για την αναθεώρηση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1060//2009

Στις 27 Νοεμβρίου 2012, επιτεύχθηκε συμφωνία μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής επί της πρότασης Κανονισμού και της πρότασης Οδηγίας σχετικά με την τροποποίηση του νομοθετικού πλαισίου για τους ΟΑΠΙ, οι οποίες είχαν υποβληθεί τον Νοέμβριο 2011. Τα βασικότερα σημεία στα οποία επήλθε συμφωνία είναι, μεταξύ άλλων, τα εξής:

- (α) **Θέσπιση «ημερολογίου» έκδοσης κρατικών αξιολογήσεων:** Οι ΟΑΠΙ οφείλουν να δημοσιεύουν τις αξιολογήσεις δημόσιου χρέους χωρίς προηγούμενο αίτημα (unsolicited) και υποχρεούνται να θεσπίσουν συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα σύμφωνα με το οποίο θα δημοσιεύουν τις αξιολογήσεις τους σε συγκεκριμένες ημερομηνίες τρεις (3) φορές ετησίως. Οι αξιολογήσεις της κρατικής πιστοληπτικής ικανότητας θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις ειδικές συνθήκες που επικρατούν σε κάθε κράτος μέλος.
- (β) **Σύγκρουση συμφερόντων:** Σε ό,τι αφορά την αντιμετώπιση των καταστάσεων σύγκρουσης συμφερόντων, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο πρότεινε την επιβολή ορίων στο ποσοστό που κατέχουν οι επενδυτές στους ΟΑΠΙ. Ειδικότερα, όταν ένας επενδυτής κατέχει παράλληλα ποσοστό

σε περισσότερους του ενός ΟΑΠΙ, το ποσοστό αυτό δεν θα πρέπει να υπερβαίνει το 5% και θα πρέπει να γνωστοποιείται στο κοινό.

(γ) Αστική ευθύνη: Όταν ένας ΟΑΠΙ έχει διαπράξει, εκ προθέσεως ή λόγω βαριάς αμέλειας, κάποια παράβαση προκαλώντας ζημία σε έναν επενδυτή ή σε έναν εκδότη, ο επενδυτής ή ο εκδότης θα μπορούν να καταθέτουν αγωγές για αστική ευθύνη του ΟΑΠΙ.

2.10 Οργανισμοί Συλλογικών Επενδύσεων σε Κινητές Αξίες (ΟΣΕΚΑ)

2.10.1 Πρόταση Οδηγίας για την αναθεώρηση της Οδηγίας 2009/65/ΕΚ για τους οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες (ΟΣΕΚΑ)

Στις 3 Ιουλίου 2012, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπέβαλε πρόταση Οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση της Οδηγίας 2009/65/ΕΚ για τον συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων σχετικά με ορισμένους οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες (ΟΣΕΚΑ) όσον αφορά τις λειτουργίες του θεματοφύλακα, τις πολιτικές αποδοχών και τις κυρώσεις. Ειδικότερα, η πρόταση αφορά τις εξής θεματικές:

- τον ακριβή ορισμό των καθηκόντων και υποχρεώσεων των θεματοφυλάκων που ενεργούν για λογαριασμό ενός ΟΣΕΚΑ,
- τη θέσπιση κανόνων σχετικά με την πολιτική αποδοχών των διαχειριστών ΟΣΕΚΑ με γνώμονα τη μη ενθάρρυνση της ανάληψης υπερβολικών κινδύνων, και
- την καθιέρωση κοινών κανόνων σε ό,τι αφορά την επιβολή διοικητικών προστίμων, ώστε να διασφαλίζεται ότι θα υπερβαίνουν τα δυνητικά οφέλη από την παραβίαση διατάξεων.

2.10.2 Κείμενο διαβούλευσης για τους οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες (ΟΣΕΚΑ)

Στις 26 Ιουλίου 2012, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε κείμενο διαβούλευσης αναφορικά με τους ΟΣΕΚΑ. Ειδικότερα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη το διαρκώς εξελισσόμενο τοπίο στον τομέα των επενδυτικών κεφαλαίων, επιδιώκει να διερευνήσει περαιτέρω το καθεστώς λειτουργίας τους και να θέσει τις βάσεις για την καθιέρωση ενός νέου ρυθμιστικού πλαισίου στον τομέα αυτό. Τα βασικότερα σημεία στα οποία επικεντρώνεται το κείμενο είναι τα εξής:

- τα κεφάλαια της χρηματαγοράς (Money Market Funds) και το ρυθμιστικό πλαίσιο που θα πρέπει να τα διέπει,
- η συμμετοχή των επενδυτικών κεφαλαίων σε πράξεις δανεισμού κινητών αξιών (securities lending) και σε συμφωνίες επαναγοράς (repurchase (repo) arrangements),
- η έκθεση των επενδυτικών κεφαλαίων σε εξωχρηματιστηριακά παράγωγα τα οποία μελλοντικά θα υπόκεινται σε κεντρική εκκαθάριση, και
- οι διαφορετικές μέθοδοι για τον υπολογισμό της καθαρής αξίας ενεργητικού (Net Asset Value) για τα κεφάλαια της χρηματαγοράς.

2.10.3 Κατευθυντήριες γραμμές για ΔΑΚ και λοιπά θέματα ΟΣΕΚΑ

Στις 18 Δεκεμβρίου 2012, η ESMA δημοσίευσε στην επίσημη γλώσσα των κρατών μελών της ΕΕ κατευθυντήριες γραμμές για τις αρμόδιες αρχές και τις εταιρείες διαχείρισης ΟΣΕΚΑ σχετικά με τα διαπραγματεύσιμα αμοιβαία κεφάλαια (εφεξής ΔΑΚ), καθώς και ορισμένα άλλα θέματα που αφορούν τους ΟΣΕΚΑ. Σκοπός των κατευθυντήριων γραμμών είναι η προστασία των επενδυτών μέσω της παροχής οδηγιών σχετικών με:

- τις πληροφορίες οι οποίες θα πρέπει να γνωστοποιούνται σε σχέση με τους ΟΣΕΚΑ που παρακολουθούν δείκτη και τα ΔΑΚ, και
- τους κανόνες τους οποίους θα πρέπει να τηρούν οι ΟΣΕΚΑ όταν προβαίνουν σε εξωχρηματιστηριακές συναλλαγές επί παραγώγων, καθώς και όταν εφαρμόζουν τεχνικές αποδοτικής διαχείρισης χαρτοφυλακίου.

2.11 Οδηγία 2011/61/ΕΕ για τους διαχειριστές οργανισμών εναλλακτικών επενδύσεων (AIFMD)

Στις 19 Δεκεμβρίου 2012, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υιοθέτησε κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμό ο οποίος συμπληρώνει και συγκεκριμενοποιεί διατάξεις της Οδηγίας 2011/61/ΕΕ για τους Διαχειριστές Οργανισμών Εναλλακτικών Επενδύσεων (εφεξής ΔΟΕΕ). Ο κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμός αφορά, μεταξύ άλλων, το αρχικό κεφάλαιο και τα ίδια κεφάλαια των ΔΟΕΕ, τις προϋποθέσεις άσκησης δραστηριοτήτων από τους ΔΟΕΕ, τις καταστάσεις συγκρούσεων συμφερόντων, τη διαχείριση κινδύνων, θέματα οργανωτικών απαιτήσεων και θέματα αναφορικά με την αποτίμηση περιουσιακών στοιχείων του οργανισμού εναλλακτικών επενδύσεων.

Παράλληλα η ESMA δημοσίευσε, επίσης, στις 19 Δεκεμβρίου 2012 δύο κείμενα διαβούλευσης αναφορικά με τους Διαχειριστές Οργανισμών Εναλλακτικών Επενδύσεων, τα οποία αφορούν:

- κανονιστικά τεχνικά πρότυπα αναφορικά με τα είδη των ΔΟΕΕ, και
- κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με βασικά χαρακτηριστικά της λειτουργίας των ΔΟΕΕ.

2.12 TARGET2-Securities

Στις 30 Ιουνίου 2012, έληξε η προθεσμία για την υπογραφή της Συμφωνίας-Πλαισίου από τα ευρωπαϊκά αποθετήρια για τη συμμετοχή τους στην ευρωπαϊκή πλατφόρμα διακανονισμού Target2-Securities. Τη Συμφωνία-Πλαίσιο υπέγραψαν είκοσι τέσσερα (24) συνολικά αποθετήρια, μεταξύ αυτών και το BOGS της Τράπεζας της Ελλάδος, το οποίο θα είναι από τα πρώτα αποθετήρια που θα μεταβούν στη νέα πλατφόρμα διακανονισμού τον Ιούνιο του 2015.

3. Εθνικό επίπεδο

3.1 Παράταση της απαγόρευσης των ανοικτών πωλήσεων

Στις 26 Ιανουαρίου 2012, δημοσιεύτηκε η Απόφαση 608/26.1.2012 του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς με την οποία παρατάθηκε η απαγόρευση των ανοικτών πωλήσεων μετοχών εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αθηνών μέχρι τις 25 Ιουλίου 2012, ενώ κατά την 623η/24.7.2012 συνεδρίασή του το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε να παρατείνει εκ νέου την απαγόρευση των ανοικτών πωλήσεων **μέχρι την 31η Οκτωβρίου 2012**. Στην ανακοίνωσή της η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς επεσήμανε ότι, «αφού έλαβε υπόψη τις συνθήκες που επικρατούν στην ελληνική και στις ευρωπαϊκές κεφαλαιαγορές, τις πρόσφατες αποφάσεις απαγόρευσης των ανοικτών πωλήσεων που έλαβαν οι ισπανικές και ιταλικές εποπτικές αρχές (CNMV και CONSOB) και το γεγονός ότι από 1.11.2012 τίθεται σε ισχύ κανονισμός της ΕΕ για τις ανοικτές πωλήσεις, αποφάσισε να παρατείνει την απαγόρευση των ανοικτών πωλήσεων (*short selling*) στο Χρηματιστήριο Αθηνών μέχρι και την 31η Οκτωβρίου 2012».

Ωστόσο, στις 25 Οκτωβρίου 2012 το ΔΣ της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς αποφάσισε να παρατείνει εκ νέου την απαγόρευση των ανοικτών πωλήσεων στο Χρηματιστήριο Αθηνών από την **1η Νοεμβρίου 2012 μέχρι την 31η Ιανουαρίου 2013**. Στην ανακοίνωσή της η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς επισημαίνει ότι «ελήφθησαν υπόψη οι συνθήκες που επικρατούν στην ελληνική και στις ευρωπαϊκές κεφαλαιαγορές».

Σε συνέχεια των ανωτέρω και σύμφωνα με το άρθρο 27, παρ. 2 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 236/2012 για τις ανοικτές πωλήσεις και ορισμένες πτυχές των συμβολαίων ανταλλαγής πιστωτικής αθέτησης, η ESMA δημοσίευσε την 1η Νοεμβρίου 2012 γνωμοδότηση σύμφωνα με την οποία:

- οι τρέχουσες εξελίξεις συνιστούν σοβαρή απειλή για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα και την εμπιστοσύνη της αγοράς στην Ελλάδα,
- το μέτρο της παράτασης εκ νέου της απαγόρευσης των ανοικτών πωλήσεων στο Χρηματιστήριο Αθηνών είναι κατάλληλο και ανάλογο για την αντιμετώπιση της απειλής, και
- η προτεινόμενη διάρκεια του μέτρου είναι αιτιολογημένη.

3.2 Νόμος 4050/23.2.2012 «Κανόνες τροποποιήσεως τίτλων, εκδόσεως ή εγγυήσεως του Ελληνικού Δημοσίου με συμφωνία των Ομολογιούχων»

Στις 23 Φεβρουαρίου 2012, δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ο ν. 4050/2012 «Κανόνες τροποποιήσεως τίτλων, εκδόσεως ή εγγυήσεως του Ελληνικού Δημοσίου με συμφωνία των Ομολογιούχων» με τον οποίο θεσμοθετήθηκαν οργανωμένες και αποτελεσματικές διαδικασίες, με την εφαρμογή των οποίων, οι κάτοχοι ομολόγων μπόρεσαν να αποφασίσουν την αναπροσαρμογή του δημόσιου χρέους, συμφωνώντας στην τροποποίηση τίτλων που κατείχαν.

3.3 Δημοσίευση Πρόσκλησης και Πληροφοριακού Δελτίου από την Ελληνική Δημοκρατία για την ανταλλαγή ομολόγων από τους κατόχους του ιδιωτικού τομέα

Στις 24 Φεβρουαρίου 2012, δημοσιεύτηκαν η Πρόσκληση και το Πληροφοριακό Δελτίο που απευθύνθηκαν στους κατόχους ομολόγων του ιδιωτικού τομέα κατόπιν έγκρισης από το Υπουργικό Συμβούλιο της

Ελληνικής Δημοκρατίας. Η πρόταση ανταλλαγής ή/και η πρόσκληση για τη λήψη συναίνεσης επέτρεψαν στους κατόχους του ιδιωτικού τομέα να ανταλλάξουν ομόλογα τα οποία είχαν επιλεγεί να συμμετέχουν στο PSI με:

- νέα Ομόλογα της Ελληνικής Δημοκρατίας,
- βραχυπρόθεσμους τίτλους του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, και
- αποσπώμενους τίτλους ΑΕΠ που έχουν εκδοθεί από την Ελληνική Δημοκρατία.

3.4 Αναβολή εφαρμογής του φόρου υπεραξίας μετοχών

Στις 11 Απριλίου 2012 δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ο ν. 4072/2012 «Βελτίωση επιχειρηματικού περιβάλλοντος – Νέα εταιρική μορφή – Σήματα – Μεσίτες ακινήτων – Ρύθμιση θεμάτων ναυτιλίας, λιμένων και αλιείας και άλλες διατάξεις». Στο άρθρο 322 του εν λόγω νόμου, παρ. 7 έως 10, περιέχονταν νέες ρυθμίσεις αναφορικά με τη φορολόγηση της υπεραξίας. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τις διατάξεις αυτές, ο φόρος υπεραξίας προβλεπόταν ότι θα επιβληθεί από την 1η Ιανουαρίου 2013 αντί της 2ας Απριλίου 2012, όπως προέβλεπε η Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου «Ρυθμίσεις κατεπειγόντων θεμάτων εφαρμογής του ν. 4024/2011 Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις, ενιαίο μισθολόγιο – βαθμολόγιο, εργασιακή εφεδρεία και άλλες διατάξεις εφαρμογής του μεσοπρόθεσμου πλαισίου δημοσιονομικής στρατηγικής 2012–2015» και των Υπουργείων Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Εσωτερικών, Οικονομικών, Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων που αφορούν την εφαρμογή του μεσοπρόθεσμου πλαισίου δημοσιονομικής στρατηγικής 2012-2015» (ΦΕΚ 268 Α'), που είχε δημοσιευτεί στις 31 Δεκεμβρίου 2012.

3.5 Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2010/73/ΕΕ σχετικά με το ενημερωτικό δελτίο

Στις 26 Νοεμβρίου κατατέθηκε στο Ελληνικό Κοινοβούλιο σχέδιο νόμου, με το οποίο, μεταξύ άλλων, ενσωματώνεται στο ελληνικό δίκαιο η Οδηγία 2010/73/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Νοεμβρίου 2010 «για την τροποποίηση των Οδηγιών 2003/71/ΕΚ σχετικά με το ενημερωτικό δελτίο που πρέπει να δημοσιεύεται κατά τη δημόσια προσφορά κινητών αξιών ή την εισαγωγή τους προς διαπραγμάτευση και 2004/109/ΕΚ για την εναρμόνιση των προϋποθέσεων διαφάνειας σχετικά με εκδότες των οποίων οι κινητές αξίες έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά». Ειδικότερα, με τα άρθρα 118-135 του σχεδίου νόμου:

- (α)** Το εθνικό νομοθετικό πλαίσιο εναρμονίζεται με τις αλλαγές που προβλέπει η ως άνω Οδηγία ως προς τον τρόπο υπολογισμού των ελάχιστων ή μέγιστων ποσών ορισμένων προσφορών και ως προς το ύψος αυτών. Για τις προσφορές αυτές προβλέπεται εξαίρεση από την εφαρμογή του νόμου και ελάχιστες ή καθόλου υποχρεώσεις των εκδοτών ως προς την κατάρτιση ή δημοσίευση του ενημερωτικού δελτίου, εφόσον πληρούνται οι προβλεπόμενοι όροι για το ύψος της συνολικής προσφοράς ή της αξίας των προσφερόμενων τίτλων ανά μονάδα.
- (β)** Εισάγονται αλλαγές ως προς τα κριτήρια επιλογής προσδιορισμού του κράτους μέλους καταγωγής του εκδότη που έχει συσταθεί σε τρίτη χώρα. Το ύψος αυτό υπολογίζεται σε ευρώ ή σε ισοπόσο ποσό άλλου νομίσματος κράτους μέλους.

- (γ) Για τη μη υπαγωγή προσφορών αυξάνεται το προβλεπόμενο μέγιστο όριο, από 2.500.000 ευρώ σε 5.000.000 ευρώ για προσφορές μετοχικών κινητών αξιών, καθώς και από 50.000.000 ευρώ σε 75.000.000 ευρώ για προσφορές μη μετοχικών τίτλων. Τα εν λόγω όρια υπολογίζονται σε περίοδο δώδεκα (12) μηνών.
- (δ) Για τις προσφορές μη μετοχικών κινητών αξιών καθιερώνεται η απαίτηση αυτές να εκδίδονται συνεχώς ή κατ' επανάληψη από πιστωτικό ίδρυμα και να πληρούνται σωρευτικά ορισμένες προϋποθέσεις.
- (ε) Επιπλέον, με τα άρθρα 132 έως 135 του σχεδίου νόμου επέρχονται τροποποιήσεις στον ν. 3556/2007, ο οποίος εναρμονίζεται με συγκεκριμένες προβλέψεις της Οδηγίας 2010/73/ΕΕ και εισάγει αλλαγές που σχετίζονται με τον καθορισμό του κράτους μέλους καταγωγής για εκδόσεις μη μετοχικών κινητών αξιών με ονομαστική αξία μικρότερη των 1.000 ευρώ, όταν ο εκδότης έχει συσταθεί σε τρίτη χώρα.
- (στ) Αναπροσαρμόζεται το ελάχιστο όριο της αξίας των χρεωστικών τίτλων ανά μονάδα από 50.000 ευρώ σε 100.000 ευρώ προκειμένου ο εκδότης να εξαιρεθεί από την υποχρέωση δημοσίευσης της ετήσιας, εξαμηνιαίας και τριμηνιαίας οικονομικής έκθεσης. Διατηρούνται, τέλος, οι μειωμένες υποχρεώσεις της απαλλαγής από την υποχρέωση της δημοσίευσης των ανωτέρω περιοδικών εκθέσεων και σε εκδότες που εκδίδουν αποκλειστικά χρεωστικούς τίτλους ονομαστικής αξίας ανά μονάδα τουλάχιστον 50.000 ευρώ, εφόσον οι τίτλοι αυτοί έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε οργανωμένη αγορά εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης πριν την 31η Δεκεμβρίου 2010 και για όσο χρονικό διάστημα οι τίτλοι αυτοί είναι σε κυκλοφορία.

3.6 Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2009/65/ΕΚ σχετικά με τους οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες και τις ανώνυμες εταιρείες διαχείρισης κεφαλαίων

Στις 26 Νοεμβρίου κατατέθηκε στο Ελληνικό Κοινοβούλιο σχέδιο νόμου, με το οποίο, μεταξύ άλλων, ενσωματώνεται στο ελληνικό δίκαιο η Οδηγία 2009/65/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009 «για τον συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων σχετικά με ορισμένους οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες (ΟΣΕΚΑ)», όπως τροποποιήθηκε από την Οδηγία 2010/78/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Νοεμβρίου 2010 και την Οδηγία 2011/61/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 8ης Ιουνίου 2011.

Ειδικότερα, με τα άρθρα 1-106 του σχεδίου νόμου, τα οποία θα αντικαταστήσουν στο σύνολό τους τις διατάξεις του ν. 3283/2004, ρυθμίζονται κυρίως τα εξής:

- η δυνατότητα των εταιρειών διαχείρισης, δηλαδή των ΑΕΔΑΚ, να ορίζονται ως εταιρείες διαχείρισης ΟΣΕΚΑ με έδρα σε άλλο κράτος μέλος από αυτό στο οποίο βρίσκεται η έδρα τους,
- η απλοποίηση της διαδικασίας κοινοποίησης της πρόθεσης των ΟΣΕΚΑ να διαθέτουν μερίδιά τους σε άλλο κράτος μέλος («διαβατήριο» ΟΣΕΚΑ),
- η θέσπιση δυνατότητας διασυννοριακής συγχώνευσης ΟΣΕΚΑ,
- η δημιουργία δομής κύριου και τροφοδοτικού ΟΣΕΚΑ,

- η βελτίωση της παρεχόμενης πληροφόρησης προς τους επενδυτές με την αντικατάσταση του απλοποιημένου ενημερωτικού δελτίου των ΟΣΕΚΑ από το έντυπο «Βασικές πληροφορίες για τον επενδυτή», και
- η βελτίωση των μηχανισμών συνεργασίας μεταξύ των αρμόδιων εθνικών εποπτικών αρχών.

3.7 Συστήματα και μηχανισμοί ελέγχου σε περιβάλλον αυτοματοποιημένων συναλλαγών

Στις 21 Αυγούστου 2012 η Τράπεζα της Ελλάδος απέστειλε στα πιστωτικά ιδρύματα την Εγκύκλιο Διοίκησης αριθ. 2 με θέμα: «Συμμόρφωση των Πιστωτικών Ιδρυμάτων με τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Αρχής Αξιών και Αγορών (ΕΑΚΑΑ) σχετικά με συστήματα και μηχανισμούς ελέγχου σε περιβάλλον αυτοματοποιημένων συναλλαγών για χώρους διαπραγμάτευσης, επιχειρήσεις επενδύσεων και αρμόδιες αρχές», με την οποία εξειδικεύει τις σχετικές με το ανωτέρω θέμα διατάξεις της ΠΔ/ΤΕ 2577/09.03.2006 «Πλαίσιο αρχών λειτουργίας και κριτηρίων αξιολόγησης της οργάνωσης και των Συστημάτων Εσωτερικού Ελέγχου των πιστωτικών και χρηματοδοτικών ιδρυμάτων και σχετικές αρμοδιότητες των διοικητικών τους οργάνων». Με την εν λόγω εγκύκλιο η Τράπεζα της Ελλάδος επιθυμεί να διασφαλίσει την κοινή, ενιαία και συνεπή εφαρμογή των διατάξεων του ν. 3606/2007 για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων ενσωματώνοντας στις πρακτικές εποπτείας της τις κατευθυντήριες γραμμές της ESMA με τίτλο: «Συστήματα και μηχανισμοί ελέγχου σε περιβάλλον αυτοματοποιημένων συναλλαγών για χώρους διαπραγμάτευσης, επιχειρήσεις επενδύσεων και αρμόδιες αρχές» που δημοσιεύτηκαν στις 24 Φεβρουαρίου 2012.

Δ. Συστήματα και μέσα πληρωμών

1. Ευρωπαϊκό επίπεδο

1.1 Καθιέρωση τεχνικών απαιτήσεων για τις μεταφορές πίστωσης και τις άμεσες χρεώσεις σε ευρώ (SEPA end-date)

Στις 30 Μαρτίου 2012 δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 260/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «σχετικά με την καθιέρωση τεχνικών απαιτήσεων για τις μεταφορές πίστωσης και τις άμεσες χρεώσεις σε ευρώ και την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 924/2009».

Οι βασικές διατάξεις του Κανονισμού, αφορούν, μεταξύ άλλων:

- την υιοθέτηση καταληκτικής ημερομηνίας, **1.2.2014**, πέραν της οποίας οι μεταφορές πίστωσης και οι άμεσες χρεώσεις σε ευρώ πραγματοποιούνται σύμφωνα με τις τεχνικές απαιτήσεις που ορίζουν συγκεκριμένα άρθρα και το Παράρτημα του Κανονισμού,
- την κατάργηση, ήδη από **1.11.2012**, τυχόν πολυμερών διατραπεζικών προμηθειών (Multilateral Interchange Fees – MIFs) για διασυνοριακές πράξεις πληρωμής άμεσης χρέωσης,
- την κατάργηση, από **1.2.2017**, τυχόν πολυμερών διατραπεζικών προμηθειών (Multilateral Interchange Fees – MIFs) για εγχώριες πράξεις πληρωμής άμεσης χρέωσης,
- την προσβασιμότητα των λογαριασμών πληρωμών. Ειδικότερα:
 - (α) για πράξεις πληρωμών άμεσης χρέωσης ο δικαιούχος δε θα πρέπει να υποχρεώνει τον πληρωτή να τηρεί λογαριασμό πληρωμών σε φορέα παροχής υπηρεσιών πληρωμών συγκεκριμένου κράτους μέλους,
 - (β) για πράξεις πληρωμών μεταφοράς πίστωσης ο πληρωτής δε θα πρέπει να υποχρεώνει έναν δικαιούχο να τηρεί λογαριασμό πληρωμών σε φορέα παροχής υπηρεσιών πληρωμών συγκεκριμένου κράτους μέλους,
- την κατάργηση, από **1.2.2016**, της υποχρέωσης των χρηστών υπηρεσιών πληρωμών να παρέχουν τον Business Identification Code (BIC) του φορέα παροχής υπηρεσιών πληρωμών του δικαιούχου κατά την εκτέλεση πράξης πληρωμής μέσω μεταφοράς πίστωσης ή άμεσης χρέωσης,
- την κατάργηση, από **1.2.2016**, των εθνικών υποχρεώσεων που επιβάλλουν τα κράτη μέλη σχετικά με την παροχή στοιχείων, βάσει διακανονισμών που επιβάλλονται στους φορείς παροχής υπηρεσιών πληρωμής για τις στατιστικές του ισοζυγίου πληρωμών, που αφορούν πράξεις πληρωμών των χρηστών υπηρεσιών πληρωμών πελατών τους, και
- την υποχρεωτική, από **1.2.2016**, και προαιρετική, από **1.2.2014**, χρησιμοποίηση του προτύπου ISO 20022 XML από τους χρήστες υπηρεσιών πληρωμών οι οποίοι δρομολογούν ή λαμβάνουν μεμονωμένες μεταφορές πίστωσης ή άμεσες χρεώσεις που ομαδοποιούνται προς διαβίβαση και εφόσον ο χρήστης υπηρεσιών πληρωμών δεν είναι καταναλωτής ή πολύ μικρή επιχείρηση.

1.2 Ασφάλεια των πράξεων πληρωμής που διενεργούνται μέσω του διαδικτύου

Στις 20 Απριλίου 2012 δημοσιεύτηκε από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) κείμενο συστάσεων για την ασφάλεια των πράξεων πληρωμής με:

- κάρτα πληρωμών,
- μεταφορά πίστωσης, και
- με άμεση χρέωση

που διενεργούνται μέσω διαδικτύου.

Οι δεκατέσσερις (14) Συστάσεις της ΕΚΤ έχουν αναπτυχθεί στο πλαίσιο των εργασιών του “European Forum on the Security of Retail Payments (EFSRP)”, στο οποίο συμμετέχουν οι ευρωπαϊκές εποπτικές αρχές και οι ευρωπαϊκές και εθνικές αρχές επίβλεψης των συστημάτων πληρωμών. Στόχος της ΕΚΤ είναι η συμβολή των εν λόγω συστάσεων ασφάλειας στην πρόληψη και καταπολέμηση περιστατικών απάτης και την ενίσχυση της εμπιστοσύνης των χρηστών υπηρεσιών πληρωμών μέσω διαδικτύου.

Η υιοθέτηση των συστάσεων από τις εθνικές αρχές που συμμετέχουν στο EFSRP θα βασιστεί στο ισχύον κανονιστικό πλαίσιο.

1.3 Υπηρεσίες ηλεκτρονικής ταυτοποίησης στην εσωτερική αγορά

Στις 4 Ιουνίου 2012 δημοσιεύτηκε πρόταση Κανονισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την ηλεκτρονική ταυτοποίηση και τις υπηρεσίες εμπιστοσύνης για ηλεκτρονικές συναλλαγές στην εσωτερική αγορά. Τα κύρια σημεία της πρότασης Κανονισμού συνοψίζονται στα ακόλουθα:

- (α)** Καθορισμός κανόνων για την ηλεκτρονική ταυτοποίηση και τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες εμπιστοσύνης με στόχο να διασφαλιστεί η ορθή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.
- (β)** Καθορισμός των όρων υπό τους οποίους τα κράτη μέλη αναγνωρίζουν και αποδέχονται τα μέσα ηλεκτρονικής ταυτοποίησης φυσικών και νομικών προσώπων που εμπίπτουν σε κοινοποιημένο σύστημα ηλεκτρονικής ταυτοποίησης άλλου κράτους μέλους.
- (γ)** Θέσπιση διατάξεων για τις ηλεκτρονικές υπογραφές, τις ηλεκτρονικές σφραγίδες, τις ηλεκτρονικές χρονοσφραγίδες, τα ηλεκτρονικά έγγραφα, τις υπηρεσίες ηλεκτρονικής παράδοσης δεδομένων και την πιστοποίηση ιστοτόπων.
- (δ)** Διασφάλιση ότι οι υπηρεσίες και τα προϊόντα εμπιστοσύνης που συμμορφώνονται με τις διατάξεις του Κανονισμού επιτρέπεται να κυκλοφορούν ελεύθερα στην εσωτερική αγορά.

1.4 Έλεγχοι γνησιότητας και καταλληλότητας των τραπεζογραμματίων ευρώ και εκ νέου θέση αυτών σε κυκλοφορία

Στις 7 Σεπτεμβρίου 2012, το Διοικητικό Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας εξέδωσε την Απόφαση ΕΚΤ/2012/19 που τροποποιεί την Απόφαση ΕΚΤ/2010/14 σχετικά με τους ελέγχους γνησιότητας και καταλληλότητας των τραπεζογραμματίων ευρώ και την εκ νέου θέση αυτών σε κυκλοφορία.

Τα βασικά σημεία της νέας Απόφασης, η οποία άρχισε να ισχύει από την 21η Σεπτεμβρίου 2012, αφορούν τα ακόλουθα:

- (α)** Οι φορείς που διαχειρίζονται μετρητά θα επανακυκλοφορούν τραπεζογραμμάτια ευρώ μέσω μηχανημάτων επεξεργασίας τραπεζογραμματίων, μόνο εάν τα μηχανήματα επεξεργασίας έχουν ελεγχθεί επιτυχώς από το Ευρωσύστημα και έχουν αναρτηθεί στον κατάλογο που δημοσιεύεται στον διαδικτυακό τόπο της ΕΚΤ, και μόνο για τις ονομαστικές αξίες και τις σειρές των τραπεζογραμματίων ευρώ που δημοσιεύονται από την ΕΚΤ. Επίσης, προστέθηκε ο ορισμός των τραπεζογραμματίων ευρώ και έχουν συμπεριληφθεί, όπου χρειάστηκε, αναφορές σε σειρές τραπεζογραμματίων σε σχέση με την ονομαστική τους αξία.
- (β)** Τα ελάχιστα πρότυπα αυτοματοποιημένης διαλογής τραπεζογραμματίων ευρώ ως προς την καταλληλότητά τους προς κυκλοφορία, τα οποία ενδιαφέρουν μόνο τους κατασκευαστές μηχανημάτων επεξεργασίας τραπεζογραμματίων, διαγράφονται και εφεξής θα δημοσιεύονται σε όλες τις επίσημες γλώσσες της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον διαδικτυακό τόπο της ΕΚΤ αντί να αποτελούν παράρτημα της Απόφασης ΕΚΤ/2010/14, όπως ισχύει.
- (γ)** Οι κατηγορίες και η χρήση των μηχανημάτων (π.χ. μηχανήματα που χειρίζονται οι ίδιοι οι πελάτες και μηχανήματα που χειρίζονται οι υπάλληλοι του φορέα διαχείρισης μετρητών) έχουν αποσαφηνιστεί με σκοπό την αποφυγή σύγχυσης όταν μηχανήματα που έχουν αναρτηθεί στον κατάλογο που δημοσιεύεται στον διαδικτυακό τόπο της ΕΚΤ στη μία κατηγορία, χρησιμοποιούνται σαν μηχανήματα διαφορετικής κατηγορίας. Επιπλέον, εναρμονίστηκαν τα ονόματα των κατηγοριών των μηχανημάτων που χειρίζονται οι ίδιοι οι πελάτες και οι υπάλληλοι.
- (δ)** Προκειμένου να βελτιστοποιηθεί από τους φορείς που διαχειρίζονται μετρητά και τις αρμόδιες εθνικές αρχές η διαχείριση των τραπεζογραμματίων που δεν ταυτοποιούνται σαφώς από τα μηχανήματα, η νέα Απόφαση προβλέπει ότι οι φορείς που διαχειρίζονται μετρητά μπορούν να τα παραδώσουν στην Εθνική Κεντρική τους Τράπεζα (και όχι στις αρμόδιες εθνικές αρχές, όπως ίσχυε έως σήμερα), μαζί με τραπεζογραμμάτια ευρώ που προσδιορίζονται ως γνήσια και ακατάλληλα προς κυκλοφορία, με την προϋπόθεση ότι θα παραδίδονται αμέσως, και πάντως το αργότερο είκοσι εργάσιμες ημέρες μετά την κατάθεσή τους στο μηχάνημα.

1.5 Ανταλλαγή δεδομένων για υπηρεσίες χρηματικού

Στις 20 Ιουλίου 2012, το Διοικητικό Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας εξέδωσε την Κατευθυντήρια γραμμή ΕΚΤ/2012/16 σχετικά με την ανταλλαγή δεδομένων για υπηρεσίες χρηματικού. Η κατευθυντήρια γραμμή καθορίζει τις προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούν οι Εθνικές Κεντρικές Τράπεζες όσον αφορά τη χρήση της εφαρμογής ανταλλαγής δεδομένων για υπηρεσίες χρηματικού (Data Exchange for Cash Services – DECS) με στόχο, την περαιτέρω εναρμόνιση των εν λόγω υπηρεσιών στο Ευρωσύστημα.

Καθώς οι υπηρεσίες χρηματικού που προσφέρουν σήμερα οι Εθνικές Κεντρικές Τράπεζες ποικίλλουν σε σημαντικό βαθμό, η εφαρμογή αυτή (DECS) διασφαλίζει τη δυνατότητα ανταλλαγής δεδομένων για διασυννοριακές συναλλαγές μετρητών και μεταφορές μεγάλων ποσοτήτων τραπεζογραμματίων ευρώ μεταξύ Εθνικών Κεντρικών Τραπεζών που χρησιμοποιούν διαφορετικά συστήματα διαχείρισης χρηματικού. Η DECS εφαρμόζεται μόνο στην ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ Εθνικών Κεντρικών Τραπεζών και δεν επηρεάζει την παροχή υπηρεσιών χρηματικού από τις Εθνικές Κεντρικές Τράπεζες σε εγχώριο επίπεδο.

Στον πρώτο κύκλο μετάπτωσης, με έναρξη λειτουργίας από 1η Οκτωβρίου 2012, συμμετέχουν εννέα (9) Εθνικές Κεντρικές Τράπεζες, μεταξύ των οποίων δεν περιλαμβάνεται η Τράπεζα της Ελλάδος.

2. Εθνικό επίπεδο

2.1 Είσπραξη τελών κυκλοφορίας αυτοκινήτων και μοτοσυκλετών

Στις 13 Νοεμβρίου 2012 εκδόθηκε η ΠΟΛ. 1206 του Υπουργού Οικονομικών με θέμα «*Ανάθεση είσπραξης τελών κυκλοφορίας έτους 2013 και καθορισμός διαδικασίας είσπραξης τελών κυκλοφορίας των ιδιωτικής και δημόσιας χρήσης αυτοκινήτων οχημάτων και μοτοσυκλετών έτους 2013 και επομένων ετών*».

Σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υποπαράγραφο Ε7 του ν. 4093/2012 «*Έγκριση Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016 – Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής του ν. 4046/2012 και του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016*» για τα τέλη κυκλοφορίας έτους 2013 και επόμενων, καταργείται η μέχρι σήμερα χρήση του ειδικού σήματος τελών κυκλοφορίας και για την καταβολή των τελών σε κάποιο από τα τριάντα τέσσερα (34) πιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν στη χώρα μας και αποδέχτηκαν τους όρους σχετικής πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος του Υπουργείου Οικονομικών, απαιτείται η χρήση Κωδικού Πληρωμής.

Τα τέλη κυκλοφορίας εισπράττονται κατά το χρονικό διάστημα από την 1η Νοεμβρίου έως την 31η Δεκεμβρίου του προηγούμενου έτους εκείνου το οποίο αφορούν. Κατ' εξαίρεση, για το πρώτο έτος εφαρμογής της νέας διαδικασίας η καταβολή των τελών κυκλοφορίας άρχισε τη 15η Νοεμβρίου 2012.

2.2 Καταβολή μηνιαίων συντάξεων

Σύμφωνα με τα τελευταία εδάφια της περίπτωσης 8 της υποπαραγράφου ΙΑ.6. της παραγράφου ΙΑ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 «*Έγκριση Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016 – Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής του ν. 4046/2012 και του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016*», από την 1.1.2013 ως ημερομηνία καταβολής όλων των μηνιαίων συντάξεων κύριων, επικουρικών και μερισμάτων των Ασφαλιστικών Οργανισμών αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας και του Δημοσίου ορίζεται η τελευταία εργάσιμη ημέρα του προηγούμενου μήνα.

Ωστόσο, με το άρθρο 57 του νόμου 4144/2013 «*Αντιμετώπιση της παραβατικότητας στην Κοινωνική Ασφάλιση και στην αγορά εργασίας και λοιπές διατάξεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας*», προβλέφθηκε πως από 1.2.2013 ως ημερομηνία καταβολής των μηνιαίων συντάξεων κύριων, επικουρικών και μερισμάτων των Ασφαλιστικών Οργανισμών αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας και του Δημοσίου ορίζεται η προτελευταία εργάσιμη ημέρα του προηγούμενου μήνα. Ο ΟΑΕΕ και ο ΟΓΑ εξακολουθούν να καταβάλλουν τις συντάξεις κατά την πρώτη εργάσιμη ημέρα κάθε μήνα.

2.3 Πληρωμή βεβαιωμένων στις ΔΟΥ ατομικών οφειλών σε πιστωτικά ιδρύματα

Στις 14 Δεκεμβρίου 2012, δημοσιεύτηκε η απόφαση του Υφυπουργού Οικονομικών με θέμα «Πληρωμή βεβαιωμένων στις ΔΟΥ ατομικών οφειλών σε πιστωτικά ιδρύματα και στα ΕΛΤΑ» (ΠΟΛ 1212/2012). Ειδικότερα, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην απόφαση, η πληρωμή των βεβαιωμένων στις ΔΟΥ ατομικών οφειλών (φυσικών και μη προσώπων) και όσων από αυτές τελούν σε διευκόλυνση τμηματικής καταβολής ή νομοθετική ρύθμιση, διενεργείται σε πιστωτικά ιδρύματα ή στα ΕΛΤΑ, με τη χρήση μοναδικού κωδικού, ο οποίος ονομάζεται «Ταυτότητα Οφειλής» (ΤΟ) και «Ταυτότητα Ρυθμισμένης Οφειλής» (ΤΡΟ) αντίστοιχα. Με τους ανωτέρω κωδικούς ο φορολογούμενος δύναται να καταβάλει είτε το σύνολο, είτε μέρος της οφειλής του ή των δόσεων αποπληρωμής αυτής.

Ο εν λόγω κωδικός ακολουθεί την οφειλή μέχρι την εξόφλησή της και αντίστοιχα τη ρύθμιση μέχρι την εξόφληση ή την απώλεια αυτής.

Ο υπόχρεος, προκειμένου να καταβάλει τις οφειλές του, επιλέγει τον φορέα είσπραξης (πιστωτικό ίδρυμα ή ΕΛΤΑ) που επιθυμεί, καθώς και τον τρόπο πληρωμής (πληρωμή σε κατάσταση ή χρήση των εναλλακτικών δικτύων εξυπηρέτησης που παρέχονται από τους φορείς είσπραξης). Τα πιστωτικά ιδρύματα ή τα ΕΛΤΑ που συμμετέχουν στην είσπραξη, δεν μπορούν να αρνηθούν την είσπραξη, εάν ο υπόχρεος προς καταβολή δεν τηρεί λογαριασμό πληρωμών σε αυτά, ούτε να του επιβάλουν κάποιας μορφής οικονομική επιβάρυνση.

Τέλος, από την 1η Ιουνίου 2013 η πληρωμή βεβαιωμένων ατομικών οφειλών θα μπορεί να διενεργείται στις ΔΟΥ μόνο κατ' εξαίρεση.

2.4 Είσπραξη του Φόρου Ακίνητης Περιουσίας

Στις 11 Δεκεμβρίου 2012, το Υπουργείο Οικονομικών απέστειλε πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για τη συμμετοχή των πιστωτικών ιδρυμάτων και των ΕΛΤΑ στη διαδικασία είσπραξης του Φόρου Ακίνητης Περιουσίας (ΦΑΠ) για τα έτη 2010, 2011 και 2012, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 27 έως 58 του ν. 3842/2010 «Αποκατάσταση φορολογικής δικαιοσύνης, αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής και άλλες διατάξεις».

2.5 Μέτρα εφαρμογής των Κανονισμών (ΕΚ) 1338/2001 και (ΕΕ) 1210/2010 περί προστασίας του ευρώ και κατάργηση της ΠΔ/ΤΕ 2639/2010

Στις 20 Δεκεμβρίου 2012, δημοσιεύτηκε ο νόμος 4099/2012 «Οργανισμοί συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες και ανώνυμες εταιρείες διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων, Οδηγία 2009/65/ΕΚ. Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στις διατάξεις των Οδηγιών 2010/78/ΕΕ, 2010/73/ΕΕ, 2011/96/ΕΕ, 2009/133/ΕΚ, 2004/113/ΕΚ. Ευρωπαϊκή Συνεταιριστική Εταιρεία. Μέτρα εφαρμογής των Κανονισμών (ΕΚ) 1338/2001 και (ΕΕ) 1210/2010 περί προστασίας του ευρώ και άλλες διατάξεις».

Με τα άρθρα 156 έως 160 του νόμου ενσωματώνονται στην ελληνική έννομη τάξη οι προβλέψεις των Κανονισμών (ΕΚ) 1338/2001 και (ΕΕ) 1210/2010 περί προστασίας του ευρώ και καταργείται, από 20.12.2012, η Πράξη του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος αριθμ. 2639/2010 «Κυρώσεις σε πιστωτικά ιδρύματα και ανταλλακτήρια συναλλάγματος για τη μη παρακράτηση παραχαραγμένων ή κίβδηλων κερμάτων ευρώ».

2.6 Χορήγηση επιδόματος πετρελαίου θέρμανσης

Στις 16 Νοεμβρίου 2012, εκδόθηκε η Υπουργική Απόφαση σχετικά με τη «Χορήγηση επιδόματος πετρελαίου θέρμανσης και καθορισμός του ύψους, των δικαιούχων, των προϋποθέσεων και της διαδικασίας χορήγησης αυτού».

Σύμφωνα με την Απόφαση, η πληρωμή του επιδόματος θέρμανσης διενεργείται μέσω πιστωτικών ιδρυμάτων αποκλειστικά με πίστωση τραπεζικού λογαριασμού του δικαιούχου του επιδόματος σε μορφή IBAN.

2.7 Ημέρες γενικής και ειδικής αργίας για το έτος 2013

Στις 24 Ιουλίου 2012 ανακοινώθηκαν από την Τράπεζα της Ελλάδος οι ημέρες γενικής αργίας του ελληνικού τραπεζικού συστήματος για το έτος 2013.

Αργίες τραπεζών για το έτος 2013			
Μήνας	Ημερομηνία	Μέρα	Αιτιολογία
Ιανουάριος	1	Τρίτη	Πρωτοχρονιά
Μάρτιος	18	Δευτέρα	Καθαρά Δευτέρα
Μάρτιος	25	Δευτέρα	Εθνική Εορτή
Μάιος	3	Παρασκευή	Μεγάλη Παρασκευή
Μάιος	6	Δευτέρα	Δευτέρα του Πάσχα
Ιούνιος	24	Δευτέρα	Αγίου Πνεύματος
Αύγουστος	15	Πέμπτη	Κοίμηση της Θεοτόκου
Οκτώβριος	28	Δευτέρα	Εθνική Εορτή
Δεκέμβριος	28	Τετάρτη	Χριστούγεννα
Δεκέμβριος	26	Πέμπτη	Δεύτερη ημέρα Χριστουγέννων

Η 1η Μαΐου 2013, ημέρα Τετάρτη, συνιστά ημέρα αργίας διατραπεζικών συναλλαγών του συστήματος πληρωμών μεγάλης αξίας TARGET2.

Επίσης, η Τράπεζα της Ελλάδος ανακοίνωσε και τις ημέρες ειδικής αργίας διατραπεζικών συναλλαγών για το έτος 2013, σύμφωνα με το άρθρο 11 του ν. 3336/2005. Ειδικότερα, πρόκειται για την 29.3.2013 Μεγάλη Παρασκευή (Πάσχα Καθολικών/Προτεσταντών), και την 1.4.2013 Δευτέρα του Πάσχα (Πάσχα Καθολικών/Προτεσταντών).

2.8 Καταγραφή της φυσικής παρουσίας των συνταξιούχων του ΙΚΑ

Στις 2 Ιουλίου 2012 ξεκίνησε, για δεύτερη χρονιά, η ετήσια καταγραφή της φυσικής παρουσίας των συνταξιούχων του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ στα καταστήματα των τραπεζών και των ΕΛΤΑ. Η διαδικασία καταγραφής της φυσικής παρουσίας των συνταξιούχων ολοκληρώθηκε στις 28 Σεπτεμβρίου 2012, σύμφωνα με το χρονοπρόγραμμα του ΙΚΑ.

Η καταγραφή της φυσικής παρουσίας των συνταξιούχων του ΙΚΑ έτους 2012, όπως και αυτή του 2011, έγινε εντελώς ανέξοδα για το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.

Ε. Θέματα προστασίας καταναλωτή

1. Διεθνές επίπεδο - Αρχές αναφορικά με τις πρακτικές «εξασφάλισης» (underwriting) κατά την παροχή ενυπόθηκων δανείων

Περί τα τέλη Απριλίου 2012, το FSB εξέδωσε κείμενο αρχών σε σχέση με τους ελάχιστους κανόνες «εξασφάλισης» (underwriting practices) των τραπεζών κατά τη χορήγηση ενυπόθηκων δανείων, ιδίως, σε περιόδους στις οποίες η αγορά ακινήτων παρουσιάζει άνθηση. Οι αρχές του FSB αφορούν κυρίως τα ακόλουθα θέματα:

- την επαλήθευση του εισοδήματος του καταναλωτή,
- την αξιολόγηση της ικανότητας του δανειολήπτη να εξυπηρετήσει το δάνειο που λαμβάνει,
- την υιοθέτηση κατάλληλου συντελεστή αξίας του δανείου προς την αξία του ενυπόθηκου ακινήτου (loan-to-value (LTV) ratio),
- την αποτελεσματική διαχείριση της εμπράγματης ασφάλειας,
- τη συνετή «χρήση» της ασφάλισης του ενυπόθηκου δανείου, και
- την καθιέρωση αποτελεσματικών νομοθετικών πλαισίων, εργαλείων και αρμοδιοτήτων.

2. Ευρωπαϊκό επίπεδο

2.1 Ζητήματα εφαρμογής της Οδηγίας 2008/48/ΕΚ για τις συμβάσεις καταναλωτικής πίστης

Καθ' όλη τη διάρκεια του 2012, σε ευρωπαϊκό επίπεδο έλαβαν χώρα εκτεταμένες εργασίες αναφορικά με διάφορα θέματα σχετικά με την εφαρμογή της Οδηγίας 2008/48/ΕΚ για τις συμβάσεις καταναλωτικής πίστης. Οι σημαντικότερες εξ αυτών εντάσσονται στις ακόλουθες πρωτοβουλίες:

(α) Οι κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τον Υπολογισμό του Συνολικού Ετήσιου Πραγματικού Επιτοκίου (ΣΕΠΕ) σύμφωνα με την Οδηγία 2008/48/ΕΚ

Οι κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής, οι οποίες δεν είναι νομικά δεσμευτικές, παρέχουν διευκρινίσεις σε σχέση με τις έννοιες του ΣΕΠΕ και του «συνολικού κόστους της πίστωσης», όπως προβλέπονται από την Οδηγία 2008/48/ΕΚ. Στο κείμενο των κατευθυντήριων γραμμών εξετάζονται τα ακόλουθα θέματα:

- ο ρόλος του ΣΕΠΕ σε σύγκριση με το χρεωστικό επιτόκιο,
- οι κανόνες γνωστοποίησης του ΣΕΠΕ στο στάδιο της διαφήμισης, σε προσυμβατικό στάδιο και κατά τη σύναψη της σύμβασης,
- πληροφοριακά στοιχεία, εκτός του ΣΕΠΕ, σχετικά με το κόστος της πίστωσης και τα χαρακτηριστικά του πιστωτικού προϊόντος τα οποία γνωστοποιούνται στον δανειολήπτη κατά το προσυμβατικό στάδιο,
- η αποσαφήνιση στοιχείων κόστους που περιλαμβάνονται στον υπολογισμό του ΣΕΠΕ,

- ο τρόπος μέτρησης του χρόνου που μεσολαβεί μεταξύ των ημερομηνιών που λαμβάνονται υπόψη κατά τον υπολογισμό του ΣΕΠΕ, και
- η αποσαφήνιση ορισμένων από τις παραδοχές που περιέχονται στο Παράρτημα Ι, τμήμα ΙΙ της Οδηγίας 2008/48/ΕΚ (όπως ισχύει μετά την τροποποίησή της από την Οδηγία 2011/90/ΕΕ).

(β) Η υπολογιστική εφαρμογή (excel) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τον υπολογισμό του ΣΕΠΕ σύμφωνα με την Οδηγία 2008/48/ΕΚ

Περί τα τέλη του 2012, αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής υπολογιστική εφαρμογή (excel) για τον υπολογισμό του Συνολικού Ετήσιου Πραγματικού Επιτοκίου. Η εν λόγω εφαρμογή (APR simulator) λαμβάνει υπόψη το σύνολο των παραδοχών που θέτει η Οδηγία 2008/48/ΕΚ, όπως αυτές τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν με την Οδηγία 2011/90/ΕΕ για την τροποποίηση του μέρους ΙΙ του παραρτήματος Ι με το οποίο προβλέπονται πρόσθετα κριτήρια για τον υπολογισμό του ΣΕΠΕ.

(γ) Η μελέτη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για την εφαρμογή της Οδηγίας 2008/48/ΕΚ σε 14 κράτη μέλη της ΕΕ

Στο πλαίσιο της μελέτης αυτής (Ιανουάριος 2012) εξετάστηκαν τα ακόλουθα ζητήματα:

- η πρόοδος και οι δυσκολίες που ανέκυψαν κατά τη διαδικασία ενσωμάτωσης της Οδηγίας 2008/48/ΕΚ,
- η συγκριτική αποτύπωση της ενσωμάτωσης επιμέρους διατάξεων της Οδηγίας, και
- η επέκταση του πεδίου εφαρμογής των επιμέρους εθνικών νομοθεσιών που ενσωματώνουν την Οδηγία 2008/48/ΕΚ και επί συμβάσεων οι οποίες βρίσκονται εκτός του πεδίου εφαρμογής της.

(δ) Η Έρευνα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής “Consumer credit sweep”

Στο πλαίσιο της εν λόγω έρευνας δημοσιεύτηκαν τα αποτελέσματα ελέγχων από τις αρμόδιες εποπτικές αρχές κάθε κράτους μέλους στις ιστοσελίδες πιστωτικών ιδρυμάτων στα 27 κράτη μέλη, τη Νορβηγία και την Ισλανδία. Σε σχέση με την Ελλάδα, αντικείμενο ελέγχου αποτέλεσαν οι ιστοσελίδες τεσσάρων (4) πιστωτικών ιδρυμάτων, χωρίς να εντοπιστεί κάποια παρατυπία ή παραβίαση της ευρωπαϊκής νομοθεσίας.

(ε) Το Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 20ής Νοεμβρίου 2012 σχετικά με την εφαρμογή της Οδηγίας 2008/48/ΕΚ

Σύμφωνα με το άρθρο 27, παρ. 2 της Οδηγίας 2008/48/ΕΚ, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κάθε πέντε έτη, και για πρώτη φορά στις 12 Μαΐου 2013, προβαίνει σε επανεξέταση:

- των κατώτατων ορίων που προβλέπονται στην Οδηγία και στα παραρτήματά της, και
- των ποσοστών που ορίζονται για τον υπολογισμό της αποζημίωσης σε περίπτωση πρόωρης εξόφλησης.

Ενόψει της αναθεώρησης αυτής, η Ολομέλεια του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στις 20 Νοεμβρίου 2012 υιοθέτησε ψήφισμα σχετικά με την εφαρμογή εν γένει της εν λόγω Οδηγίας, με το οποίο προβαίνει σε μια σειρά συστάσεων προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Η σημαντικότερη εξ αυτών καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η Οδηγία 2008/48/ΕΚ δεν χρειάζεται περαιτέρω τροποποίηση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή καλείται συναφώς να διασφαλίσει την πλήρη και ορθή εφαρμογή της από τα κράτη μέλη.

2.2 Θέματα πρότασης Οδηγίας για την ενυπόθηκη πίστη

Στο πλαίσιο της συνήθους νομοθετικής διαδικασίας σύμφωνα με το άρθρο 294 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η πρόταση Οδηγίας σχετικά με τις συμβάσεις πίστωσης για ακίνητα κατοικίας υποβλήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. Καθ' όλη τη διάρκεια του 2012, οι εργασίες των Ευρωπαϊκών οργάνων συνεχίστηκαν με τη δημοσίευση μιας σειράς προτεινόμενων τροπολογιών τόσο εκ μέρους των συναρμόδιων επιτροπών του Κοινοβουλίου όσο και του Συμβουλίου. Οι σημαντικότερες τροπολογίες που προτάθηκαν επί των αρχικών διατάξεων της πρότασης Οδηγίας αφορούν τα ακόλουθα θέματα:

- την πρόβλεψη ορισμένων προσθηκών αλλά και εξαιρέσεων από το πεδίο εφαρμογής της πρότασης Οδηγίας,
- την εισαγωγή διατάξεων σχετικά με το περιεχόμενο της επαγγελματικής εκπαίδευσης του προσωπικού που εργάζεται στον τομέα της ενυπόθηκης πίστης,
- την πρόβλεψη περί χορήγησης της πίστωσης μόνο σε περίπτωση που το αποτέλεσμα της αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας δείχνει ότι η εκπλήρωση των συμβατικών υποχρεώσεων του καταναλωτή θα λάβει χώρα σύμφωνα με τις προβλέψεις της σύμβασης,
- την προσθήκη νέων διατάξεων σχετικά με την εκτίμηση της εμπορικής αξίας των ενυπόθηκων ακινήτων και τον δανεισμό σε συνάλλαγμα,
- σε περίπτωση πρόωρης αποπληρωμής της σύμβασης εκ μέρους του καταναλωτή, προβλέπεται δικαίωμα εύλογης αποζημίωσης του πιστωτικού φορέα, το ύψος της οποίας δεν θα υπερβαίνει το κόστος που συνεπάγεται γι' αυτόν η πρόωρη αποπληρωμή του δανείου, και
- νέες διατάξεις σχετικά με την καθυστέρηση πληρωμών, την επιβολή κατάσχεσης στο ενυπόθηκο ακίνητο και τις πρακτικές «εξασφάλισης» (underwriting practices) των ενυπόθηκων δανείων εκ μέρους των πιστωτικών ιδρυμάτων.

2.3 Ευρωπαϊκή Διαδικασία Μικροδιαφορών

Τον Σεπτέμβριο του 2012 το «Δίκτυο Ευρωπαϊκών Κέντρων Καταναλωτών» εξέδωσε μελέτη, στην οποία αποτυπώνει το εύρος της χρήσης της Ευρωπαϊκής Διαδικασίας Μικροδιαφορών και τις δυσκολίες που έχουν προκύψει κατά την εφαρμογή της μέχρι στιγμής. Τα σημαντικότερα πορίσματα της μελέτης συνοψίζονται στις ακόλουθες παρατηρήσεις:

- παρόλο που η ΕΔΜ έχει θεσπιστεί ως μια διαδικασία διασυνοριακής δικαστικής επιδίωξης μικροποσών, με χαμηλό κόστος για τον καταναλωτή, συχνά η μετάφραση των σχετικών εγγράφων στη γλώσσα του δικαστηρίου και η επίδοση των εγγράφων της διαδικασίας συνεπάγεται σημαντικό κόστος, και
- ότι η εκτέλεση των αποφάσεων, σε αρκετές περιπτώσεις, κοστίζει περισσότερο από το ύψος της επιδικασθείσας απαίτησης.

Σε συνέχεια της εν λόγω μελέτης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανακοίνωσε ήδη ότι θα επακολουθήσουν προσεχώς ενέργειες για την περαιτέρω προώθηση της ΕΔΜ.

2.4 Τραπεζικοί λογαριασμοί

Η προσέγγιση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τους τραπεζικούς λογαριασμούς κινείται γύρω από τρεις άξονες: τη διαφάνεια και τη συγκρισιμότητα των χρεώσεων, τη μεταφορά υφιστάμενου τραπεζικού λογαριασμού σε νέο πιστωτικό ίδρυμα και την ενίσχυση της πρόσβασης των καταναλωτών σε βασικούς λογαριασμούς πληρωμών. Κατά το 2012, υπήρξε σημαντική δραστηριότητα στην εν λόγω θεματική, τα σημαντικότερα στοιχεία της οποίας συνοψίζονται στις κατωτέρω δράσεις:

(α) Έρευνα της εταιρείας Van Dijk Management Consultants για τη διαφάνεια και συγκρισιμότητα τραπεζικών χρεώσεων στα κράτη μέλη

Τα αποτελέσματα της έρευνας, η οποία διενεργήθηκε κατ' εντολή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, δημοσιεύτηκαν περί τα τέλη Φεβρουαρίου 2012. Σε ό,τι αφορά την Ελλάδα, καταγράφηκαν συνολικά 22 πρωτοβουλίες με στόχο την προώθηση της διαφάνειας και συγκρισιμότητας των τραπεζικών χρεώσεων, αλλά και της εν γένει χρηματοπιστωτικής εκπαίδευσης και ενημέρωσης των καταναλωτών. Ο αριθμός αυτός τοποθετεί τη χώρα μας πάνω από τον Ευρωπαϊκό μέσο όρο (17,4).

(β) Έρευνα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αναφορικά με την εφαρμογή από τα πιστωτικά ιδρύματα των Κοινών Αρχών για τη μεταφορά τραπεζικών λογαριασμών

Στα τέλη Φεβρουαρίου 2012, αναρτήθηκαν στο διαδίκτυο τα αποτελέσματα της εν λόγω έρευνας. Σε σχέση με την παροχή πληροφόρησης σε καταναλωτές που εκδηλώνουν ενδιαφέρον για τη μεταφορά του τραπεζικού τους λογαριασμού, η έρευνα καταλήγει στο συμπέρασμα ότι το 86% των καταναλωτών έλαβε κάποιου είδους πληροφόρηση είτε από υποκατάστημα, είτε τηλεφωνικώς ή μέσω του διαδικτύου, αλλά μόνο το 13% έλαβε πληροφόρηση και από τις τρεις αυτές πηγές. Περαιτέρω, παρατηρήθηκαν σημαντικές διαφορές μεταξύ των κρατών μελών σχετικά με την επάρκεια και πληρότητα των παρεχόμενων πληροφοριών.

(γ) Διαβούλευση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τους τραπεζικούς λογαριασμούς

Στις 20 Μαρτίου 2012, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ξεκίνησε διαβούλευση για τους τραπεζικούς λογαριασμούς με σκοπό τη συλλογή απόψεων από τους εμπλεκόμενους φορείς προκειμένου να αξιολογηθεί η ανάγκη λήψης μέτρων στο σύνολο των ανωτέρω αναφερόμενων δράσεων.

Σε σχέση με τη διαφάνεια και συγκρισιμότητα των χρεώσεων που επιβάλλονται σε λογαριασμούς πληρωμών, μελετάται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή η λήψη των ακόλουθων μέτρων: η τυποποίηση της ορολογίας σε σχέση με τις τραπεζικές χρεώσεις αλλά και η χρήση εργαλείων, όπως οι συγκριτικές ιστοσελίδες, τα τυποποιημένα αντιπροσωπευτικά παραδείγματα, οι προσομοιώσεις του κόστους και η διεξαγωγή ερευνών από ειδικούς φορείς.

Σε σχέση με τη μεταφορά τραπεζικών λογαριασμών, προτείνεται οι Κοινές Αρχές να καταστούν νομικώς δεσμευτικές σε επίπεδο ΕΕ και να προβλεφθούν μέτρα για την περίπτωση της διασυνοριακής μεταφοράς τραπεζικών λογαριασμών.

Τέλος, σε σχέση με την πρόσβαση σε βασικό λογαριασμό πληρωμών, προτείνεται η υιοθέτηση σχετικής Ευρωπαϊκής νομοθεσίας.

2.5 Εναλλακτική και ηλεκτρονική επίλυση διαφορών

Στα τέλη του 2011, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανακοίνωσε δέσμη νομοθετικών προτάσεων που αποσκοπούν στην ενδυνάμωση και συμπλήρωση του νομοθετικού πλαισίου που διέπει την εναλλακτική και ηλεκτρονική επίλυση καταναλωτικών διαφορών στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Πρόκειται ειδικότερα για μια πρόταση Οδηγίας και μια πρόταση Κανονισμού. Καθ' όλη τη διάρκεια του 2012, οι εργασίες των Ευρωπαϊκών οργάνων συνεχίστηκαν εντατικά με αποτέλεσμα την ολοκλήρωση της συνήθους νομοθετικής διαδικασίας σε πολύ μεγάλο βαθμό.

2.6 Αναθεώρηση της οδηγίας για την ασφαλιστική διαμεσολάβηση

Στις 3 Ιουλίου 2012, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε πρόταση Οδηγίας για την αναθεώρηση της Οδηγίας 2002/92/ΕΚ για την ασφαλιστική διαμεσολάβηση. Στόχος της πρότασης της Επιτροπής είναι η αναβάθμιση της προστασίας των καταναλωτών στον ασφαλιστικό τομέα με τη δημιουργία κοινών προτύπων για τις πωλήσεις ασφαλιστικών προϊόντων και τη διασφάλιση της παροχής κατάλληλων συμβουλών. Οι προτεινόμενες διατάξεις αποσκοπούν κυρίως στη βελτίωση της διαφάνειας και την καθιέρωση ισότιμων όρων ανταγωνισμού για τις ασφαλιστικές πωλήσεις από διαμεσολαβητές και τις πωλήσεις από ασφαλιστικές επιχειρήσεις.

2.7 Δράση της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών στον τομέα της προστασίας καταναλωτή

Σύμφωνα με το άρθρο 9 του Κανονισμού 1093/2010, με τον οποίο συστάθηκε η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (εφεξής Αρχή), στην τελευταία έχουν ανατεθεί καθήκοντα που σχετίζονται, μεταξύ άλλων, με την προστασία του καταναλωτή. Για την άσκηση των εν λόγω αρμοδιοτήτων (άρθρο 9, παρ. 4 του Κανονισμού), η Αρχή συνέστησε την «επιτροπή για τη χρηματοπιστωτική καινοτομία» (εφεξής Επιτροπή) η οποία δομείται περαιτέρω σε δύο υποεπιτροπές: μία για την προστασία του καταναλωτή και μία για τα καινοτόμα χρηματοπιστωτικά προϊόντα.

Από το 2012 και εφεξής, η Επιτροπή θα εκπονεί σε ετήσια βάση μια έκθεση αναφορικά με τα ως άνω ζητήματα, η οποία θα περιλαμβάνει συστάσεις προς το Συμβούλιο Εποπτών της Αρχής, τις εθνικές εποπτικές αρχές των κρατών μελών ή και προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναφορικά με τη λήψη νομοθετικών μέτρων. Η παρούσα έκθεση παρουσιάζει συνοπτικά τους τομείς στους οποίους θα δραστηριοποιηθεί η Επιτροπή προσεχώς και αφορούν:

- ορισμένες πτυχές της προστασίας των οικονομικών συμφερόντων του καταναλωτή, και
- τη λειτουργία των διαπραγματεύσιμων αμοιβαίων κεφαλαίων (Exchange-Traded Funds – ETFs).

3. Εθνικό επίπεδο

3.1 Κοινή Υπουργική Απόφαση Ζ1-111/7.3.2012

Στις 7 Μαρτίου 2012, δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ Β 627/7.3.2012) η Κοινή Υπουργική Απόφαση Ζ1-111/7.3.2012 (εφεξής ΚΥΑ) με την οποία προβλέπεται προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας σε σχέση με τα ακόλουθα θέματα:

- την τροποποίηση του μέρους II του παραρτήματος I της Οδηγίας 2008/48/EK, με το οποίο προβλέπονται πρόσθετα κριτήρια για τον υπολογισμό του συνολικού ετήσιου πραγματικού επιτοκίου (υπό α),
- τις αγωγές παραλείψεως στον τομέα της προστασίας των συμφερόντων των καταναλωτών (υπό β),
- τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές των επιχειρήσεων προς του καταναλωτές στην εσωτερική αγορά, και
- τις αρχές που διέπουν τα αρμόδια όργανα για την εξώδικη επίλυση των διαφορών κατανάλωσης και τα εξωδικαστικά όργανα συναινετικής επίλυσης καταναλωτικών διαφορών (υπό δ).

(α) Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/90/EK της Επιτροπής της 14ης Νοεμβρίου 2011 για την τροποποίηση του μέρους II του παραρτήματος I της Οδηγίας 2008/48/EK

Με το άρθρο 1 της ΚΥΑ Ζ1-111/7.3.2012 τροποποιείται το μέρος II του παραρτήματος I της ΚΥΑ Ζ1-699/23.6.2010 (ΦΕΚ Β' 917/23.6.2010) για την καταναλωτική πίστη και θεσπίζονται νέα πρόσθετα κριτήρια για τον υπολογισμό του Συνολικού Ετήσιου Πραγματικού Ποσοστού Επιβάρυνσης (ΣΕΠΠΕ).

(β) Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2009/22/EK περί των αγωγών παραλείψεως στον τομέα της προστασίας των συμφερόντων των καταναλωτών

Με το άρθρο 2 της ΚΥΑ ενσωματώνεται στην ελληνική έννομη τάξη η Οδηγία 2009/22/EK «περί των αγωγών παραλείψεως στον τομέα της προστασίας των συμφερόντων των καταναλωτών», η οποία αποτελεί κωδικοποίηση της Οδηγίας 98/27/EK και των τροποποιήσεών της. Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 5 της ΚΥΑ, καταργείται το π.δ. 301/2002 (ΦΕΚ Α 267/4.11.2002) με το οποίο ενσωματωνόταν στο ελληνικό δίκαιο η ως άνω Οδηγία 98/22/EK.

(γ) Ενσωμάτωση των σημείων 11 και 26 του Παραρτήματος I της Οδηγίας 2005/29/EK για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές

Σύμφωνα με το άρθρο 3 της ΚΥΑ, τροποποιούνται οι διατάξεις των άρθρων 9α-9β του ν. 2251/1994, με τα οποία ενσωματώθηκε στο ελληνικό δίκαιο η Οδηγία 2005/29/EK.

(δ) Ενσωμάτωση Συστάσεων 98/257/EK και 2001/310/EK για την εξωδικαστική επίλυση διαφορών

Με το άρθρο 4 της ΚΥΑ προστίθεται στον ν. 2251/1994 νέο άρθρο 11α με τίτλο «Αρχές συγκρότησης και λειτουργίας φορέων εξωδικαστικής (εναλλακτικής) επίλυσης διαφορών». Με το ανωτέρω άρθρο ορίζονται οι αρχές σύμφωνα με τις οποίες θα πρέπει να λειτουργεί κάθε φορέας Εναλλακτικής Επίλυσης Διαφορών και οι διατυπώσεις που πρέπει να τηρούνται κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του. Οι διατάξεις που εισάγει το εν λόγω άρθρο λαμβάνουν υπόψη, πλην των ως άνω Συστάσεων της Επιτροπής, και την πρόταση Οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «για την εναλλακτική επίλυση καταναλωτικών διαφορών και την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2006/2004 και της Οδηγίας 2009/22/EK (οδηγία ΕΕΚΔ)».

3.2 ΠΟΛ 1199/22.10.2012 «Κοινοποίηση της αριθ. 126/2012 γνωμοδότησης του ΝΣΚ»

Με την εγκύκλιο ΠΟΛ 1199/22.10.2012 κοινοποιήθηκε προς τις αρμόδιες διευθύνσεις των φορολογικών αρχών η γνωμοδότηση 126/2012 του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους σχετικά με το δικαίωμα του δανειστή να ζητά από τις φορολογικές αρχές τη χορήγηση στοιχείων του οφειλέτη, ο οποίος έχει υποβάλει αίτηση για τη ρύθμιση των χρεών του στο πλαίσιο του ν. 3869/2010.

Σύμφωνα με την εν λόγω γνωμοδότηση, ο οικονομικός έφορος υποχρεούται, δυνάμει του άρθρου 10, παρ. 3 του ν. 3869/2010, να χορηγεί σε πιστωτή του οφειλέτη κάθε πληροφορία και στοιχείο για την περιουσιακή κατάσταση και τα εισοδήματα (όχι όμως και αντίγραφα των φορολογικών του δηλώσεων) του οφειλέτη-φορολογούμενου, ακόμη κι αν αυτά εμπίπτουν στο φορολογικό απόρρητο. Κατά συνέπεια, ο οφειλέτης αν δεν επιθυμεί τη χορήγηση απόρρητων φορολογικών στοιχείων στον πιστωτή του, οφείλει να παραιτηθεί από την αίτησή του για ρύθμιση των χρεών του σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3869/2010.

ΣΤ. Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας – Θέματα φυσικής ασφάλειας

1. Διεθνές επίπεδο

1.1 Έκδοση αναθεωρημένων Συστάσεων της FATF για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας

Την Πέμπτη, 16 Φεβρουαρίου 2012, δημοσιεύτηκαν, μετά από σχεδόν δύο χρόνια διαβουλεύσεων, οι αναθεωρημένες Συστάσεις της FATF, καθώς και τα συνοδευτικά αυτών ερμηνευτικά κείμενα.

Ειδικότερα, οι 40 νέες Συστάσεις της FATF ενσωματώνουν τόσο τις παλαιές 40 Συστάσεις για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες όσο και τις εννέα (9) Ειδικές Συστάσεις για την καταπολέμηση χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

1.2 Εθνικές δικαιοδοσίες υψηλού κινδύνου σε θέματα καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας

Στη σύνοδο του G20 στο Pittsburgh των ΗΠΑ, τον Σεπτέμβριο του 2009, τα κράτη μέλη του δεσμεύτηκαν να διατηρήσουν τη δυναμική για την αντιμετώπιση των φορολογικών παραδείσων, την καταπολέμηση του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος, της διαφθοράς και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, καθώς και για την ανάπτυξη συναφών προληπτικών προτύπων. Στο πλαίσιο αυτό το G20, μεταξύ άλλων, χαιρέτισε την πρόοδο που συντελέστηκε από την FATF για την καταπολέμηση του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και την κάλεσε να δημοσιοποιήσει κατάλογο των δικαιοδοσιών υψηλού κινδύνου μέχρι τον Φεβρουάριο του 2010.

Στις 19 Φεβρουαρίου 2010, δημοσιεύτηκαν, για πρώτη φορά, δύο κείμενα κατάλογοι της FATF με τις εθνικές δικαιοδοσίες υψηλού κινδύνου σε θέματα καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Έκτοτε, οι εν λόγω κατάλογοι επικαιροποιούνται σχεδόν ανά τρίμηνο.

Στις 19 Οκτωβρίου 2012, δημοσιεύτηκαν οι επικαιροποιημένοι κατάλογοι της FATF. Στον πρώτο κατάλογο, με τίτλο **“FATF Public Statement”** εξακολουθούν, σε σχέση με τον Ιούνιο του 2012, να περιλαμβάνονται δύο (2) κράτη εξαιρετικά υψηλού κινδύνου (Ιράν και Βόρεια Κορέα). Στο εν λόγω κείμενο, συμπεριλαμβάνονται δεκαεπτά (17) κράτη με στρατηγικής σημασίας παραλήψεις οι οποίες δεν έχουν παρουσιάσει καμία πρόοδο αντιμετώπισής τους από την προηγούμενη αξιολόγηση της FATF. Ειδικότερα, πρόκειται για τα ακόλουθα κράτη: Αιθιοπία, Βολιβία, Εκουαδόρ, Κένυα, Κούβα, Σρι Λάνκα, Συρία, Τουρκία, Σάο Τομέ και Πρίνσιπε, Νιγηρία, Βιρμανία (Μιανμάρ), Βιετνάμ, Υεμένη, Ινδονησία, Πακιστάν, Ταϊλάνδη και Τανζανία. Να σημειωθεί ότι σε σχέση με τον κατάλογο του Ιουνίου 2012 αφαιρέθηκε η Γκάνα.

Στον δεύτερο κατάλογο, με τίτλο “Improving Global AML/CTF Compliance: On-Going Process” περιλαμβάνονται είκοσι τρία (23) κράτη (Αφγανιστάν, Αλγερία, Αγκόλα, Αντίγκουα, Αλβανία, Αργεντινή, Βενεζουέλα, Γκάνα, Ζιμπάμπουε, Καμπότζη, Κιργιστάν, Μαρόκο, Μογγολία, Μπαγκλαντές, Ναμίμπια, Νεπάλ, Νικαράγουα, Κουβέιτ, Φιλιππίνες, Σουδάν, Σουλτανάτο του Μπρουνέι, Τατζικιστάν, Τρινιντάτ και Τομπάγκο). Τα εν λόγω κράτη έχουν εμφανίσει πρόοδο στη λήψη μέτρων για την προσαρμογή τους στις συστάσεις της FATF σε σχέση με τον Ιούνιο του 2012. Η συγκεκριμένη κατηγοριοποίηση αφορά κράτη στα οποία έχουν διαπιστωθεί αδυναμίες σε ό,τι αφορά την πρόληψη και καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και τα οποία έχουν καταθέσει και υλοποιούν συγκεκριμένο πρόγραμμα δράσης, σε συνεργασία με την FATF, προκειμένου να τις αντιμετωπίσουν στο αμέσως επόμενο χρονικό διάστημα.

2. Ευρωπαϊκό επίπεδο

2.1 Εφαρμογή της Οδηγίας 2005/60/ΕΚ

Στις 11 Απριλίου 2012 δημοσιεύτηκε η έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με την εφαρμογή της Οδηγίας 2005/60/ΕΚ για την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Βασικοί στόχοι της εν λόγω έκθεσης είναι:

- να ενημερώσει όλους τους εμπλεκόμενους φορείς σχετικά με τον τρόπο εφαρμογής των διατάξεων της Οδηγίας από τα κράτη μέλη,
- να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 42 (ειδική εξέταση της αντιμετώπισης των δικηγόρων και άλλων ανεξάρτητων επαγγελματιών νομικών) και στο άρθρο 43 (ποσοστά των ορίων όσον αφορά τον προσδιορισμό των πραγματικών δικαιούχων) της Οδηγίας, και
- να εξετάσει την ανάγκη τροποποιήσεων μέσα από το πρίσμα τόσο των πορισμάτων της ίδιας της έκθεσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής όσο και των διεθνών προτύπων που υιοθετήθηκαν πρόσφατα από την FATF.

3. Εθνικό επίπεδο

3.1 Μη συνεργάσιμα κράτη για το έτος 2012

Τον Ιανουάριο του 2012 εκδόθηκε Απόφαση από το Υπουργείο Οικονομικών σχετικά με τον καθορισμό των 41 μη συνεργάσιμων κρατών, για το έτος 2012, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 51Α του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (παράγραφος 4, άρθρο 51Α).

3.2 Τροποποίηση του νόμου 3691/2008

Στις 29 Φεβρουαρίου 2012 δημοσιεύτηκε ο νόμος 4051/2012 με τον οποίο τροποποιήθηκε το στοιχείο γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 13 του ν. 3691/2008 ως εξής: «γ) Τη συλλογή πληροφοριών για το σκοπό και τη σκοπούμενη φύση της επιχειρηματικής σχέσης ή σημαντικών συναλλαγών ή δραστηριοτήτων του πελάτη ή του πραγματικού δικαιούχου και την επαλήθευση των εισοδημάτων των ανωτέρω από τα πιστωτικά ιδρύματα με βάση προσκομιζόμενο πρόσφατο εκκαθαριστικό σημείωμα φορολογίας εισοδήματος, πλην των περιπτώσεων που ο πελάτης δεν υποχρεούται να υποβάλει δήλωση φόρου εισοδήματος».

3.3 Πράξη Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος αριθμ. 2652/2012

Στις 29 Φεβρουαρίου 2012 και σε συνδυασμό με τη δημοσίευση του ν. 4051/2012 που τροποποίησε το στοιχείο γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 13 του ν. 3691/2008, δημοσιεύτηκε η ΠΔ/ΤΕ αριθμ. 2652/2012. Με την εν λόγω Πράξη τροποποιούνται:

- η απόφαση ΕΤΠΘ 281/5/17.3.2009 με θέμα: «Πρόληψη της χρησιμοποίησης των εποπτευόμενων από την Τράπεζα της Ελλάδος πιστωτικών ιδρυμάτων και χρηματοπιστωτικών οργανισμών για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας», και
- η απόφαση 285/6/9.7.2009 με θέμα: «Ενδεικτική τυπολογία ασυνήθων ή ύποπτων συναλλαγών κατά την έννοια των παραγράφων 13-14 του άρθρου 4, του ν. 3691/2008».

Την 31η Μαΐου 2012, η Διεύθυνση Εποπτείας Πιστωτικού Συστήματος της Τράπεζας της Ελλάδος απέστειλε στα εποπτευόμενα από αυτήν ιδρύματα, διευκρινίσεις σχετικά με την πρακτική εφαρμογή των διατάξεων της Πράξης Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος αριθμ. 2652/2012.

3.4 Διορισμός Προέδρου και μελών του Φορέα διαβούλευσης ιδιωτικού τομέα για την αντιμετώπιση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας

Στις 19 Μαρτίου 2012 δημοσιεύτηκε η Υπουργική Απόφαση αριθμ. 12965/Β.578 σχετικά με τον «Διορισμό Προέδρου και μελών του Φορέα διαβούλευσης ιδιωτικού τομέα για την αντιμετώπιση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας». Το έργο του Φορέα διαβούλευσης, στον οποίο εκπροσωπούνται είκοσι (20) φορείς, μεταξύ των οποίων και η Ελληνική Ένωση Τραπεζών, συνίσταται στη συνεργασία και διαβούλευση με τους εκπροσώπους των φορέων των επιμέρους κατηγοριών «υπόχρεων προσώπων», προκειμένου να επιτευχθεί η πληρέστερη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις τους, όπως αυτές προκύπτουν από τις διατάξεις του ν. 3691/2008.

Ο εν λόγω Φορέας, καθώς και οι φορείς εκπροσώπησης των υπόχρεων προσώπων συνεργάζονται με τις αρμόδιες αρχές για την παροχή διευκρινιστικών οδηγιών και την αντιμετώπιση τυχόν τεχνικών θεμάτων, ενώ παράλληλα προβαίνουν σε τακτική ενημέρωση της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικής Πολιτικής του Υπουργείου Οικονομικών, η οποία ασκεί τις αρμοδιότητες του Κεντρικού Συντονιστικού Φορέα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 8 του ν. 3691/2008, όπως ισχύει.

3.5 Εγκύκλιος υπ' αριθμ. 49 της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς

Στις 28 Νοεμβρίου 2012 εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 49/2012 Εγκύκλιος της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς με θέμα «Εντοπισμός και αναφορά προς την αρμόδια Αρχή του άρθρου 7 του ν. 3691/2008, συναλλαγών που δημιουργούν υπόνοιες διάπραξης φοροδιαφυγής και/ή νομιμοποίησης του εξ αυτής περιουσιακού οφέλους, και τυπολογία ύποπτων και ασυνήθων συναλλαγών που σχετίζονται με το βασικό αδίκημα της φοροδιαφυγής (άρθρο 77 παρ. 1 του νόμου 3842/2010)».

Η Εγκύκλιος 49/28.11.2012 καταργεί την από το 2006 Εγκύκλιο της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς αριθμ. 31 και περιλαμβάνει τυπολογία ύποπτων και ασυνήθιστων συναλλαγών που σχετίζονται με τα βασικά αδικήματα της φοροδιαφυγής.

Ζ. Νομικά - Φορολογικά θέματα

1. Ευρωπαϊκό επίπεδο

1.1 Προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα

Στις 25 Ιανουαρίου 2012, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε δέσμη νομοθετικών προτάσεων που αποσκοπούν στη συνολική μεταρρύθμιση του νομοθετικού πλαισίου που διέπει την προστασία δεδομένων στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Στόχος της Επιτροπής είναι η προσαρμογή του υφιστάμενου νομοθετικού πλαισίου στις ραγδαίες τεχνολογικές εξελίξεις των τελευταίων ετών και η επίτευξη μεγαλύτερης εναρμόνισης των επιμέρους εθνικών νομοθεσιών με την εξάλειψη των αποκλίσεων που έχουν παρατηρηθεί στα κράτη μέλη σε σχέση με την εφαρμογή της Οδηγίας 95/46/ΕΚ. Οι προτάσεις της Επιτροπής περιλαμβάνουν:

- την πρόταση ενός Κανονισμού, στον οποίο καθορίζεται το γενικό πλαίσιο κανόνων της ΕΕ σχετικά με την προστασία δεδομένων, και
- την πρόταση μιας Οδηγίας σχετικά με την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα τα οποία υποβάλλονται σε επεξεργασία με σκοπό την πρόληψη, ανίχνευση, διερεύνηση ή δίωξη αξιόποινων πράξεων και στο πλαίσιο συναφών δραστηριοτήτων των δικαστικών αρχών.

1.2 Επαρκείς, ασφαλείς και βιώσιμες συντάξεις

Στις 16 Φεβρουαρίου 2012 δημοσιεύτηκε η λευκή βίβλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Ατζέντα για επαρκείς, ασφαλείς και βιώσιμες συντάξεις». Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η αύξηση του προσδόκιμου ορίου ζωής, σε συνδυασμό με τη συρρίκνωση του επαγγελματικά ενεργού πληθυσμού της ΕΕ, ασκούν συνεχώς αυξανόμενη πίεση στα συνταξιοδοτικά συστήματα των κρατών μελών, ιδίως στο πλαίσιο της παρούσας οικονομικής κρίσης. Το 2008 αντιστοιχούσαν τέσσερα άτομα σε παραγωγική ηλικία (15-64 ετών) σε κάθε πολίτη της ΕΕ ηλικίας 65 και άνω, ωστόσο, έως το 2060, η αναλογία αυτή θα μειωθεί σε δύο προς έναν. Με την παρούσα Λευκή Βίβλο προτείνεται η ανάληψη μιας σειράς πρωτοβουλιών οι οποίες εξυπηρετούν τους ακόλουθους στόχους:

- την εξασφάλιση εξισορρόπησης μεταξύ των ετών εργασίας και των ετών σύνταξης,
- τη διατήρηση των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων των εργαζομένων σε περίπτωση μετακίνησής τους σε διαφορετικό κράτος μέλος,
- την ανάπτυξη επικουρικής ιδιωτικής συνταξιοδοτικής αποταμίευσης, και
- την ενίσχυση των εργαλείων παρακολούθησης της ΕΕ για τις συντάξεις και την καταβολή των συντάξεων σύμφωνα με τις προσδοκίες των εργαζομένων.

1.3 Ευρωπαϊκή προσέγγιση της συλλογικής προσφυγής

Στις 2 Φεβρουαρίου 2012, η Ολομέλεια του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου υιοθέτησε ψήφισμα σε σχέση με τις συλλογικές προσφυγές, με το οποίο καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να αναλάβει νομοθετική πρωτοβουλία λαμβάνοντας υπόψη τα ακόλουθα, μεταξύ άλλων, σημεία:

- την πρόβλεψη δυνατότητας διεκδίκησης αποζημίωσης υπέρ των θυμάτων αθέμιτων πρακτικών (τόσο φυσικών όσο και νομικών προσώπων),
- την πρόβλεψη διασφαλίσεων για την αποφυγή αβάσιμων αξιώσεων και καταχρηστικής άσκησης συλλογικών προσφυγών, και
- τη διασφάλιση ότι η αποζημίωση θα πρέπει να καλύπτει μόνο την προκληθείσα πραγματική βλάβη, η δε επιδίκαση παραδειγματικής αποζημίωσης πρέπει να απαγορευτεί.

1.4 Ευρωπαϊκό εταιρικό δίκαιο

Στις 20 Φεβρουαρίου 2012, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ξεκίνησε διαβούλευση για το μέλλον του Ευρωπαϊκού εταιρικού δικαίου, με την οποία επιδιώκεται η άντληση απόψεων και συμπερασμάτων σχετικά με την επάρκεια του ισχύοντος ευρωπαϊκού νομικού πλαισίου ή την ενδεχόμενη ανάγκη για λήψη πρόσθετων πρωτοβουλιών σε επίπεδο ΕΕ.

1.5 Αποφυγή φορολόγησης εκ μέρους των επιχειρήσεων

Στις 29 Φεβρουαρίου 2011, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έθεσε σε διαβούλευση έγγραφο εργασίας σχετικά με τη διπλή μη φορολόγηση επιχειρήσεων στην εσωτερική αγορά. Σκοπός της διαβούλευσης είναι η συλλογή πληροφοριών αναφορικά με την έκταση και την περιπτώσιολογία του φαινομένου της διπλής μη φορολόγησης επιχειρήσεων με διασυνοριακή παρουσία ή δραστηριότητα, τόσο στο εσωτερικό της ΕΕ όσο και σε σχέση με τρίτες χώρες.

Στην έννοια της «διπλής μη φορολόγησης» (double non-taxation) υπάγονται σύμφωνα με την Επιτροπή περιπτώσεις όπου μια δραστηριότητα είτε δεν φορολογείται καθόλου είτε υπόκειται σε εξαιρετικά χαμηλή φορολόγηση. Δεν νοούνται ως διπλή μη φορολόγηση περιπτώσεις μη φορολόγησης μιας δραστηριότητας λόγω πραγματικής φορολόγησής της σε άλλο κράτος μέλος.

1.6 Εκσυγχρονισμός των κανόνων της ΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις

Στις 8 Μαΐου 2012, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε Ανακοίνωση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με τον εκσυγχρονισμό της ευρωπαϊκής νομοθεσίας για τις κρατικές ενισχύσεις. Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ο εκσυγχρονισμός του πλαισίου που διέπει τον έλεγχο των κρατικών ενισχύσεων επιδιώκει τρεις (3) στόχους:

- την ενδυνάμωση της ανάπτυξης σε μια ενισχυμένη, δυναμική και ανταγωνιστική αγορά,
- την εφαρμογή του ελέγχου της Επιτροπής εκ των προτέρων στις υποθέσεις με τον μεγαλύτερο αντίκτυπο στην εσωτερική αγορά και την ενίσχυση της συνεργασίας με τα κράτη μέλη σχετικά με την εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας, και
- την απλούστευση των κανόνων και την επιτάχυνση της διαδικασίας λήψης των αποφάσεων.

1.7 Διαβούλευση για το Ευρωπαϊκό πτωχευτικό δίκαιο

Στις 30 Μαρτίου 2012, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ξεκίνησε διαβούλευση σχετικά με τον εκσυγχρονισμό του Ευρωπαϊκού πτωχευτικού δικαίου και συγκεκριμένα του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1436/2000 περί των διαδικασιών αφερεγγυότητας. Ο εν λόγω Κανονισμός περιέχει κανόνες σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση πράξεων της διαδικασίας, το εφαρμοστέο δίκαιο και τον συντονισμό των διαδικασιών αφερεγγυότητας που έχουν κινηθεί σε διάφορα κράτη μέλη, αν ο οφειλέτης έχει περιουσιακά στοιχεία ή πιστωτές σε περισσότερα του ενός κράτη μέλη.

1.8 Διευκόλυνση της πρόσβασης σε χρηματοδότηση των επιχειρήσεων

Στις αρχές του 2012 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπέβαλε δύο προτάσεις Κανονισμών σχετικά με τη δημιουργία:

- Ευρωπαϊκών Ταμείων Επιχειρηματικών Κεφαλαίων (European Venture Capital Funds), και
- Ευρωπαϊκών Ταμείων Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας (European Social Entrepreneurship Funds).

Στόχος των εν λόγω προτάσεων είναι η προώθηση της ευχερέστερης πρόσβασης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και των «κοινωνικών» επιχειρήσεων, αντίστοιχα, σε χρηματοδότηση, ιδίως στο πλαίσιο της υφιστάμενης κρίσης που χαρακτηρίζεται από συρρίκνωση της χορήγησης πιστώσεων στον τομέα της πραγματικής οικονομίας.

1.9 Μηχανισμοί διαγραφής χρεών (bail-in/debt write-down tool) στο πλαίσιο της διευθέτησης προβληματικών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων

Στα τέλη Μαρτίου 2012 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έθεσε σε διαβούλευση έγγραφο εργασίας σχετικά με τη ρύθμιση/διαγραφή χρεών (bail-in/debt write-down) στο πλαίσιο της διευθέτησης (resolution) πιστωτικών ιδρυμάτων. Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η νομοθετική πρόταση σχετικά με τη διαχείριση κρίσεων στον χρηματοπιστωτικό τομέα και τη διευθέτηση πιστωτικών ιδρυμάτων θα προβλέπει δικαίωμα των αρμόδιων αρχών να επιφέρουν, υπό προϋποθέσεις, ρύθμιση ή διαγραφή χρεών (εφεξής bail-in/debt write-down). Προς την κατεύθυνση αυτή προτείνεται οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις του ιδρύματος (π.χ. υποχρεώσεις με ωρίμανση μικρότερη του ενός έτους) να μην υπόκεινται σε bail-in/debt write-down, ενώ όλες οι υπόλοιπες να αντιμετωπίζονται επί ίσοις όροις από το νομοθετικό πλαίσιο (*pari-passu treatment*).

Οι θεματικές ενότητες που θίγονται στο έγγραφο διαβούλευσης είναι οι ακόλουθες:

- οι σκοποί του «εργαλείου» bail-in/debt write-down και το εύρος του πεδίου εφαρμογής του (ποιες απαιτήσεις καταλαμβάνονται),
- η ιεράρχηση των –υπό διευθέτηση– απαιτήσεων και οι ελάχιστες προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται προκειμένου μια απαίτηση να υπόκειται σε bail-in/debt write-down,
- ειδικά ζητήματα όπως η μεταχείριση των μετόχων του πιστωτικού ιδρύματος, η εφαρμογή του bail-in/debt write-down σε παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα και ο υπολογισμός του συντελεστή μετατρεψιμότητας χρέους σε μετοχικό κεφάλαιο (rate of conversion of debt to equity), και
- η λήψη συμπληρωματικών μέτρων εξυγίανσης και ανάκαμψης του πιστωτικού ιδρύματος.

1.10 Βραχυπρόθεσμη ασφάλιση εξαγωγικών πιστώσεων

Στις 3 Αυγούστου 2012, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έθεσε σε διαβούλευση Ανακοίνωση για τη βραχυπρόθεσμη ασφάλιση εξαγωγικών πιστώσεων. Στόχος της Επιτροπής είναι η απλοποίηση και περαιτέρω διευκρίνιση του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου, η διάρκεια εφαρμογής του οποίου αναμένεται να λήξει στις 31 Δεκεμβρίου 2012. Η ισχύουσα Ανακοίνωση καθορίζει τις προϋποθέσεις εκείνες, υπό τις οποίες τα κράτη μέλη μπορούν να υποστηρίξουν τις ασφαλίσεις εξαγωγικών πιστώσεων σε συμφωνία με την ευρωπαϊκή νομοθεσία περί κρατικών ενισχύσεων.

Σύμφωνα με τους ορισμούς της Ανακοίνωσης, ως «ασφάλιση εξαγωγικών πιστώσεων» ορίζεται το ασφαλιστικό προϊόν με το οποίο ο ασφαλιστής αναλαμβάνει τον εμπορικό ή/και πολιτικό κίνδυνο, όπως ορίζονται στη σχετική Ανακοίνωση, της παρατεταμένης αθέτησης υποχρέωσης, της αφερεγγυότητας ή της πτώχευσης του αγοραστή σε μια εμπορική συναλλαγή.

2. Εθνικό επίπεδο

2.1 Παροχή στοιχείων από τα πιστωτικά ιδρύματα στο Υπουργείο Οικονομικών

Στις 10 Απριλίου 2012 δημοσιεύτηκε η απόφαση του αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών (ΠΟΛ 1077) «Υποχρεώσεις υπηρεσιών, νομικών προσώπων και οργανώσεων σύμφωνα με τις παρ. 2 και 8 του άρθρου 82 του Ν. 2238/1994, όπως τροποποιήθηκαν από τις παρ. 2 και 5 του άρθρου 17 του Ν. 3842/2010 (ΦΕΚ 58Α'), την παρ. 9 του άρθρου 21 του Ν. 3943/2011 (ΦΕΚ 66Α') και την παρ. 3 του άρθρου 32 του Ν. 3986/2011(ΦΕΚ 152 Α')». Η εν λόγω Υπουργική Απόφαση, μεταξύ άλλων, προβλέπει τα ακόλουθα:

- (α)** Τα πιστωτικά και χρηματοδοτικά ιδρύματα, καθώς και τα ιδρύματα πληρωμών διαβιβάζουν στη ΓΓΠΣ του Υπουργείου Οικονομικών στοιχεία που αφορούν σε (άρθρο 2):
- δάνεια προς νοικοκυριά και επιχειρήσεις,
 - υπόλοιπο και κινήσεις λογαριασμών, ενεργών ή μη, που άνοιξαν ή έκλεισαν, και
 - κάθε άλλο στοιχείο αναγκαίο στις διαδικασίες βεβαίωσης και είσπραξης του φόρου, καθώς και στις διαδικασίες του ελέγχου και των διασταυρώσεων.
- (β)** Οι φορείς (τράπεζες κ.λπ.) εκκαθάρισης συναλλαγών με χρήση καρτών πληρωμών (πιστωτικών ή χρεωστικών) διαβιβάζουν στη ΓΓΠΣ του Υπουργείου Οικονομικών στοιχεία που αφορούν σε συναλλαγές καρτών πληρωμών που έχουν εκδοθεί στην αλλοδαπή από πιστωτικό ίδρυμα με έδρα εκτός Ελλάδας (άρθρο 10).
- (γ)** Η διαβίβαση στοιχείων θα γίνεται απευθείας στη ΓΓΠΣ μέσω ασφαλούς συστήματος μεταφόρτωσης αρχείου με τη χρήση διαδικτύου. Οι προδιαγραφές του αρχείου, ο τρόπος διαβίβασης και το χρονοδιάγραμμα διαβίβασης αρχείων, θα αναρτηθούν έγκαιρα στην ιστοσελίδα της ΓΓΠΣ (άρθρο 11).
- (δ)** Η διαβίβαση των στοιχείων των περιπτώσεων του άρθρου 2 γίνεται κατόπιν αιτήματος της ΓΓΠΣ του Υπουργείου Οικονομικών σε συνεργασία με τη Γενική Διεύθυνση Φορολογίας και τη Γενική Διεύθυνση Ελέγχων και Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων. Στο αίτημα αυτό θα ορίζεται σαφώς το χρονικό διάστημα στο οποίο θα αφορούν τα ζητούμενα στοιχεία, ο μορφότυπος αυτών όπου δεν προβλέπεται, καθώς και η προθεσμία διαβίβασής τους στη ΓΓΠΣ (άρθρο 12).

- (ε) Τα στοιχεία των περιπτώσεων των άρθρων 2 και 10 της παρούσης, δύναται να αφορούν χρήσεις από το 2010 και εφεξής. Η πρώτη αποστολή αρχείων των στοιχείων των άρθρων 3 έως και 10 θα γίνει έως την 20ή του βου μήνα από την υπογραφή της παρούσης. Ειδικά για τα στοιχεία του άρθρου 10, η αποστολή αυτή θα αφορά τα έτη 2010 έως και 2011, ενώ για τα στοιχεία των άρθρων 3 έως και 9 θα αφορά μόνο το έτος 2011 (άρθρο 15).

2.2 Φορολόγηση της υπεραξίας μετοχών

Στις 31 Δεκεμβρίου 2011 δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ 268 Α'/31.12.2011) η Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου «Ρυθμίσεις κατεπειγόντων θεμάτων εφαρμογής του ν. 4024/2011 «Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις, ενιαίο μισθολόγιο-βαθμολόγιο, εργασιακή εφεδρεία και άλλες διατάξεις εφαρμογής του μεσοπρόθεσμου πλαισίου δημοσιονομικής στρατηγικής 2012-2015» και των Υπουργείων Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Εσωτερικών, Οικονομικών, Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων που αφορούν την εφαρμογή του μεσοπρόθεσμου πλαισίου δημοσιονομικής στρατηγικής 2012-2015» στο άρθρο 3 της οποίας περιέχονται νέες ρυθμίσεις αναφορικά με τη φορολόγηση της υπεραξίας. Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 3 «Ρυθμίσεις θεμάτων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, της Γενικής Γραμματείας Φορολογικών και Τελωνειακών Θεμάτων και του Ταμείου Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου», η εφαρμογή του φόρου επί των κερδών τα οποία αποκτούν φυσικά πρόσωπα ή επιχειρήσεις από την πώληση μετοχών εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αθηνών σε τιμή ανώτερη της τιμής απόκτησής τους αναβάλλεται για περίοδο τριών μηνών. Ως νέα ημερομηνία έναρξης του νέου καθεστώτος φορολόγησης των χρηματιστηριακών συναλλαγών ορίστηκε η 1η Απριλίου 2012.

2.3 Αναστολή πλειστηριασμών

Καθ' όλη τη διάρκεια του 2012, η αναστολή της διενέργειας πλειστηριασμών παρατάθηκε, σύμφωνα με το άρθρο 1 «Αναστολή πλειστηριασμών» της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου «Κατεπείγοντα μέτρα εφαρμογής του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012-2015 και του Κρατικού Προϋπολογισμού έτους 2011». Σύμφωνα με το εν λόγω άρθρο, αναστάθηκαν έως την 31η Δεκεμβρίου 2012 οι πλειστηριασμοί, οι οποίοι επισπεύδονται για την ικανοποίηση απαιτήσεων που δεν υπερβαίνουν το ποσό των διακοσίων χιλιάδων (200.000) ευρώ, από πιστωτικά ιδρύματα και εταιρείες παροχής πιστώσεων, καθώς και από τους εκδοχείς των απαιτήσεων αυτών.

2.4 Νόμος 4038/2012 «Επείγουσες ρυθμίσεις που αφορούν την εφαρμογή του μεσοπρόθεσμου πλαισίου δημοσιονομικής στρατηγικής 2012-2015»

Στις 2 Φεβρουαρίου 2012 δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ο ν. 4038/2012 «Επείγουσες ρυθμίσεις που αφορούν την εφαρμογή του μεσοπρόθεσμου πλαισίου δημοσιονομικής στρατηγικής 2012-2015» (ΦΕΚ Α 14/2.2.2012). Ο εν λόγω νόμος προβλέπει, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

- (α) την επιβολή φόρου με συντελεστή δύο τοις χιλίοις (2%) στον δανεισμό μετοχών εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αθηνών που πραγματοποιείται εξωχρηματιστηριακά, μη υπαγόμενης της σχετικής σύμβασης και κάθε συναφούς πράξης σε τέλος χαρτοσήμου. Ο φόρος αυτός υπολογίζεται επί της αξίας των μετοχών που δανείζονται και βαρύνει τον δανειστή, φυσικό ή νομικό

πρόσωπο, ενώσεις προσώπων ή ομάδες περιουσίας, χωρίς να εξετάζεται η ιθαγένεια και ο τόπος που διαμένουν ή κατοικούν ή έχουν την έδρα τους και ανεξάρτητα αν έχουν απαλλαγή από οποιονδήποτε φόρο ή τέλος από διατάξεις άλλων νόμων, και

(β) την τροποποίηση του ν. 3758/2009 για τις Εταιρείες Ενημέρωσης οφειλετών για ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις.

Οι σημαντικότερες τροποποιήσεις του ν. 3758/2009 αφορούν, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα θέματα:

- η τηλεφωνική επικοινωνία από τις εταιρείες για την ενημέρωση του οφειλέτη επιτρέπεται να πραγματοποιείται μετά την πάροδο δέκα ημερών από την ημέρα που η απαίτηση κατέστη ληξιπρόθεσμη, από τις 9:00 έως τις 20:00 και μόνο τις εργάσιμες μέρες,
- απαγορεύεται στις εταιρείες η διαβίβαση των στοιχείων του οφειλέτη σε τρίτους, με ή χωρίς αντάλλαγμα, καθώς και η χρήση τους για άλλους σκοπούς (εκτός αν αιτηθεί τη διατήρησή τους ο οφειλέτης ή η Γενική Γραμματεία Καταναλωτή),
- οι εταιρείες καταγράφουν υποχρεωτικώς και διατηρούν για τουλάχιστον ένα έτος το περιεχόμενο κάθε τηλεφωνικής επικοινωνίας με τον οφειλέτη, το οποίο δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιηθεί σε βάρος του οφειλέτη, δικαστικώς ή εξωδίκως, και
- ορίζεται, μεταξύ άλλων, ότι «οι διατάξεις των άρθρων 4, 5 και 8 εφαρμόζονται και για τους δανειστές όταν προβαίνουν σε επαναλαμβανόμενη ενημέρωση των οφειλετών για τις ληξιπρόθεσμες οφειλές τους».

2.5 Νόμος 4052/2012 αρμοδιότητας Υπουργείων Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης

Την 1η Μαρτίου 2012 δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ο ν. 4052/2012 (ΦΕΚ Α 41/1.3.2012), με τον οποίο ρυθμίζονται θέματα αρμοδιότητας των Υπουργείων Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης. Μεταξύ άλλων, με τον ν. 4052/2012:

- (α)** Συστήνεται νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου με την επωνυμία Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης (ΕΤΕΑ), το οποίο έχει ως σκοπό την παροχή μηνιαίας επικουρικής σύνταξης λόγω γήρατος, αναπηρίας και θανάτου στους εργαζομένους στον ιδιωτικό, δημόσιο και ευρύτερο δημόσιο τομέα, στις τράπεζες και τις επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας, καθώς και στα μέλη των οικογενειών τους.
- (β)** Ενσωματώνεται επίσης στην ελληνική έννομη τάξη η Οδηγία 2009/38/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 6ης Μαΐου 2009 «για τη θέσπιση ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων ή διαδικασίας σε επιχειρήσεις και ομίλους επιχειρήσεων κοινοτικής κλίμακας με σκοπό να ενημερώνονται οι εργαζόμενοι και να ζητείται η γνώμη τους».

2.6 Δήλωση και έλεγχος περιουσιακής κατάστασης βουλευτών, δημόσιων λειτουργών και υπαλλήλων, ιδιοκτητών μέσων μαζικής ενημέρωσης και άλλων κατηγοριών προσώπων

Με τον ν. 4065/2012 (ΦΕΚ Α 77/9.04.2012) τροποποιήθηκε, μεταξύ άλλων, ο ν. 3213/2003 «Δήλωση και έλεγχος περιουσιακής κατάστασης βουλευτών, δημόσιων λειτουργών και υπαλλήλων, ιδιοκτητών μέσων μαζικής ενημέρωσης και άλλων κατηγοριών προσώπων». Σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 3213/2003, δήλωση της περιουσιακής τους κατάστασης, των συζύγων τους και των ανήλικων τέκνων τους υποχρεούνται να υποβάλλουν, μεταξύ άλλων, και «οι πρόεδροι, οι διοικητές, οι υποδιοικητές και οι γενικοί διευθυντές πιστωτικών ιδρυμάτων».

Με τον ν. 4065/2012 προστέθηκε νέα παρ. 5 στο άρθρο 2 με την οποία προβλέπεται ότι σε περίπτωση που παραλειφθεί για οποιονδήποτε λόγο η δήλωση κάποιου περιουσιακού στοιχείου, τα υπόχρεα πρόσωπα:

- (α) είτε θα συνυποβάλουν ειδική δήλωση παραίτησης ρητώς και ανεκκλήτως υπέρ του ελληνικού Δημοσίου από τα εν λόγω περιουσιακά τους στοιχεία, είτε αυτά βρίσκονται στην Ελλάδα είτε στην αλλοδαπή,
- (β) είτε, σε περίπτωση που δεν συνυποβάλλουν την ανωτέρω ειδική δήλωση, θα υποχρεούνται να παρέχουν ειδική και ανέκκλητη εξουσιοδότηση και πληρεξουσιότητα, με συμβολαιογραφικό έγγραφο, με την οποία θα εξουσιοδοτούν τον Πρόεδρο της Επιτροπής Ελέγχου των Οικονομικών Πολιτικών Κομμάτων και Υποψήφιων Βουλευτών και τον Υπουργό Οικονομικών της Ελληνικής Δημοκρατίας, ως ειδικοί τους πληρεξούσιοι, αμφότεροι από κοινού ή χωριστά, να ζητούν και να λαμβάνουν πληροφορίες εξ ονόματός τους και για λογαριασμό τους για κάθε περιουσιακό στοιχείο, το οποίο τους ανήκει κατά κυριότητα ή κατά χρήση είτε αυτό βρίσκεται στην Ελλάδα είτε στην αλλοδαπή.

2.7 Νόμος 4072/2012 «Βελτίωση επιχειρηματικού περιβάλλοντος – Νέα εταιρική μορφή – Σήματα – Μεσίτες ακινήτων – Ρύθμιση θεμάτων ναυτιλίας, λιμένων και αλιείας και άλλες διατάξεις»

Στις 11 Απριλίου 2012 δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ο ν. 4072/2012 (ΦΕΚ Α 86/11.4.2012) με τον οποίο τίθενται σε ισχύ διατάξεις για τη ρύθμιση πολλών διαφορετικών θεμάτων, τα σημαντικότερα εκ των οποίων αφορούν τα ακόλουθα θέματα:

- τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος,
- την καθιέρωση της «Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρείας» ως νέας εταιρικής μορφής,
- διατάξεις για την αναμόρφωση του δικαίου των σημάτων,
- διατάξεις για την αναμόρφωση του δικαίου των προσωπικών εμπορικών εταιρειών,
- τον περιορισμό των υποχρεώσεων ΑΕ και ΕΠΕ για δημοσίευση πράξεων και στοιχείων,
- τροποποιήσεις των άρθρων 99επ. του Πτωχευτικού Κώδικα, και
- τη μεταφορά της Γενικής Γραμματείας Καταναλωτή στο Υπουργείο Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας από την 1.6.2012.

2.8 Νόμος 4055/2012 «Δίκαιη δίκη και εύλογη διάρκεια αυτής»

Στις 12 Μαρτίου 2012 δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ο ν. 4055/2012 για τη «Δίκαιη δίκη και την εύλογη διάρκεια αυτής» (ΦΕΚ Α 51/12.3.2012), με τον οποίο επέρχονται σημαντικές αλλαγές σε όλους τους βασικούς Κώδικες της ελληνικής νομοθεσίας. Μεταξύ άλλων, με τον ν. 4055/2012 προβλέπονται τροποποιήσεις σε σχέση με τα ακόλουθα νομοθετήματα:

(α) Τροποποιήσεις Αστικού Κώδικα

Σύμφωνα με τα άρθρα 1-5 του ν. 4055/2012, τροποποιούνται άρθρα του Αστικού Κώδικα τα οποία προβλέπουν ρυθμίσεις για τα νομικά πρόσωπα (άρθρα 69, 73, 81, 82, 83 ΑΚ), τον τόκο επιδικίας (άρθρο 346 ΑΚ), την έκδοση διαζυγίου, τη δημοσίευση διαθήκης και την έκδοση κληρονομητηρίου.

(β) Τροποποιήσεις Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και Εισαγωγικού Νόμου αυτής

Στα άρθρα 6-21 του ν. 4055/2012, προβλέπονται τροποποιήσεις των άρθρων που, μεταξύ άλλων, αφορούν:

- την καθ' ύλην αρμοδιότητα των Μονομελών Πρωτοδικείων, την εξαίρεση δικαστών και το ευεργέτημα της πενίας,
- τη δικαστική μεσολάβηση, την ηλεκτρονική κατάθεση προτάσεων και σχετικών, την αναβολή της συζήτησης λόγω απεργίας ή αποχής,
- τη διαδικασία στα Πολυμελή Πρωτοδικεία,
- τη χρήση πρακτικού δικαστικού συμβιβασμού ως τίτλου προς εγγραφή ή εξάλειψη υποθήκης,
- την ηλεκτρονική έκδοση αποφάσεων, τη διαδικασία μικροδιαφορών και το παράβολο για την άσκηση ενδίκων μέσων,
- τις προϋποθέσεις για την έκδοση διαταγής πληρωμής και την άσκηση ανακοπής κατά αυτής,
- τα ασφαλιστικά μέτρα και τη συζήτηση της αιτήσεως προσωρινής διαταγής,
- τις υποθέσεις εκουσίας δικαιοδοσίας, και
- την κήρυξη της εκτελεστότητας αλλοδαπού τίτλου και την αναγκαστική εκτέλεση.

(γ) Τροποποιήσεις Πτωχευτικού Κώδικα

Σύμφωνα με το άρθρο 22 του ν. 4055/2012, αντικαθίστανται τα ακόλουθα άρθρα του Πτωχευτικού Κώδικα:

- το άρθρο 11 σχετικά με τη διενέργεια της σφράγισης της πτωχευτικής περιουσίας από τον σύνδικο της πτωχεύσεως,
- το άρθρο 68, που προβλέπει την αποσφράγιση και την απογραφή της πτωχευτικής περιουσίας, και
- το άρθρο 164 σχετικά με τις απαιτήσεις αποζημίωσης λόγω θανάτου του υποχρέου προς διατροφή ή λόγω αναπηρίας ή οποιαδήποτε επήλθε πριν την κήρυξη της πτωχεύσεως.

(δ) Τροποποιήσεις Ποινικού Κώδικα και Κώδικα Ποινικής Δικονομίας

(ε) Διατάξεις για τη διοικητική δίκη και τον Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας

(στ) Διατάξεις για τη δίκαιη ικανοποίηση των διαδικών λόγω υπέρβασης της εύλογης διάρκειας της διοικητικής δίκης και την αίτηση επιτάχυνσης

2.9 Νόμος 4093/2012 «Έγκριση Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016 – Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής του ν. 4046/2012 και του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016»

Στις 12 Νοεμβρίου 2012, δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ο ν. 4093/2012 σχετικά με την έγκριση του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής και άλλες διατάξεις. Ο εν λόγω νόμος περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, διατάξεις για τη ρύθμιση θεμάτων που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα διαφορετικών Υπουργείων:

- Προβλέπονται συνταξιοδοτικές και μισθολογικές ρυθμίσεις για τους εργαζομένους στον δημόσιο τομέα, καθώς και διατάξεις για την αποπληρωμή δαπανών παρελθόντων οικονομικών ετών και την εκκαθάριση ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων του Δημοσίου.
- **τροποποίηση του ν. 3601/2007 και του ν. 3864/2010**
- ρυθμίσεις για τα δημόσια έσοδα, τη φορολογική απεικόνιση των συναλλαγών, την κατάργηση του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων (ΠΔ 186/1992) και την αντικατάστασή του από τον Κώδικα Φορολογικής Απεικόνισης Συναλλαγών με έναρξη εφαρμογής των διατάξεών του από την 1η Ιανουαρίου 2013,
- διατάξεις αναφορικά με τις παροχές του ΟΑΕΔ και τη μείωση συντάξεων και εφάπαξ βοηθημάτων, για το ανώτατο όριο ασφαλιστέων αποδοχών, τον ανασχεδιασμό της συνταξιοδότησης ανασφάλιστων και το ενιαίο σύστημα ελέγχου και πληρωμών συντάξεων, και
- διατάξεις για την αποζημίωση απόλυσης υπαλλήλων με σχέση εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου.

2.10 Σχέδιο νόμου για τους οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες, την προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στις διατάξεις των Οδηγιών 2010/78/ΕΕ, 2010/73/ΕΕ, 2011/96/ΕΕ, 2009/133/ΕΚ, 2004/113/ΕΚ και άλλες διατάξεις

Στις 26 Νοεμβρίου 2012, κατατέθηκε στο Ελληνικό Κοινοβούλιο σχέδιο νόμου, οι ρυθμίσεις του οποίου εντάσσονται στις ακόλουθες θεματικές ενότητες:

- Μέρος Α – Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2009/65/ΕΚ σχετικά με ορισμένους οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες (ΟΣΕΚΑ),
- Μέρος Β – Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2010/78/ΕΕ όσον αφορά τις εξουσίες της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών, της Ευρωπαϊκής Εποπτικής Αρχής Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων και της Ευρωπαϊκής Αρχής Κινητών Αξιών και Αγορών,
- Μέρος Γ – Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2010/73/ΕΕ σχετικά με το ενημερωτικό δελτίο που πρέπει να δημοσιεύεται κατά τη δημόσια προσφορά κινητών αξιών ή την εισαγωγή τους προς διαπραγμάτευση,
- Μέρος Δ – Ευρωπαϊκή Συνεταιριστική Εταιρεία,
- Μέρος Ε – Μέτρα εφαρμογής των Κανονισμών (ΕΚ) 1338/2001 και (ΕΕ) 1210/2010 περί προστασίας του ευρώ, και
- Μέρος ΣΤ – Εναρμόνιση διατάξεων με τροποποιήσεις του δικαίου της Ένωσης και άλλες διατάξεις.

Ενότητα Δεύτερη
Οι δραστηριότητες της ΕΕΤ

A. Λειτουργία και εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων

1. Διεθνές και Ευρωπαϊκό επίπεδο

Η ΕΕΤ παρακολούθησε ανελλιπώς τις ρυθμιστικές εξελίξεις που επήλθαν σύμφωνα με τα προαναφερθέντα στην πρώτη ενότητα του παρόντος τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε εθνικό επίπεδο, ενημερώνοντας τα μέλη της και συμμετέχοντας στις διαβουλεύσεις που πραγματοποιήθηκαν μέσω, ιδίως, της εκπροσώπησής της στην Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ομοσπονδία και στην Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Ενυπόθηκης Πίστης. Στο πλαίσιο της δραστηριότητάς της αυτής η ΕΕΤ:

- ενημέρωσε λεπτομερώς τις τράπεζες-μέλη της αναφορικά με όλες τις ανωτέρω αναφερόμενες ρυθμιστικές εξελίξεις,
- παρείχε τα απαιτούμενα στοιχεία αναφορικά με το ελληνικό τραπεζικό σύστημα σε όλες τις σχετικές μελέτες και έρευνες της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,
- έλαβε μέριμνα για την αξιολόγηση των επιπτώσεων τόσο των εξελίξεων που έλαβαν χώρα όσο και των εξελίξεων που δρομολογούνται σε ό,τι αφορά τη λειτουργία των ελληνικών πιστωτικών ιδρυμάτων, και
- υπέβαλε παρατηρήσεις σε διαβουλεύσεις που έλαβαν χώρα σε ευρωπαϊκό και σε εθνικό επίπεδο.

Σε εθνικό επίπεδο, οι παρεμβάσεις της ΕΕΤ, πολλές από τις οποίες έγιναν δεκτές, εστίασαν ιδίως στα ακόλουθα:

- τις τροποποιήσεις του ν. 3864/2010 για το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας,
- τις τροποποιήσεις του βασικού τραπεζικού νόμου 3601/2007,
- την Πράξη Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος αναφορικά με τις πολιτικές αποδοχών, και
- τις τροποποιήσεις της νομοθεσίας για τους αδρανείς καταθετικούς λογαριασμούς,
- τις τροποποιήσεις.

Η ΕΕΤ παρακολούθησε, επίσης, στενά όλες τις εξελίξεις σχετικά με την πρόοδο της ανακεφαλαιοποίησης των ελληνικών πιστωτικών ιδρυμάτων και ενήργησε ως φορέας συντονισμού των σχετικών συζητήσεων, όταν της ζητήθηκε. Στο πλαίσιο της δραστηριοποίησής της αυτής και προς υποστήριξη της διαδικασίας, η ΕΕΤ συγκέντρωσε και μελέτησε τη σχετική ευρωπαϊκή νομοθεσία, καθώς και ανάλογες ή παρόμοιες ρυθμίσεις που προωθούνται σε λοιπά κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

B. Λειτουργία και εποπτεία κεφαλαιαγορών

1. Ευρωπαϊκό επίπεδο

1.1 Συμμετοχή σε διαβουλεύσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και ενημέρωση μελών

Η EET ενημέρωσε διεξοδικά τα μέλη της, τόσο *ad hoc* όσο και μέσω της *Μηνιαίας έκθεσης ρυθμιστικών εξελίξεων στο χρηματοπιστωτικό σύστημα (Financial Regulatory Report)*, αναφορικά με όλες τις ρυθμιστικές εξελίξεις που έλαβαν χώρα κατά τη διάρκεια του έτους 2012 στο πλαίσιο των εργασιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και της ESMA σε σχέση με:

- την πρόταση αναθεώρησης της Οδηγίας 2004/39/EK για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (MiFID),
- την πρόταση αναθεώρησης της Οδηγίας 2003/6/EK για την κατάχρηση αγοράς (MAD),
- την αναθεώρηση της Οδηγίας 2003/71/EK για το ενημερωτικό δελτίο,
- τον Κανονισμό για τις ανοικτές πωλήσεις και τις συμβάσεις αντιστάθμισης πιστωτικού κινδύνου,
- τον Κανονισμό για τα εξωχρηματιστηριακά παράγωγα, τους κεντρικούς αντισυμβαλλομένους και τα αρχεία καταγραφής συναλλαγών,
- τις εξελίξεις γύρω από την επιβολή φορολόγησης στις χρηματοπιστωτικές συναλλαγές,
- την πρόταση κανονισμού για τις δέσμες επενδυτικών προϊόντων (PRIIPs),
- τους Οργανισμούς Αξιολόγησης Πιστοληπτικής Ικανότητας, και
- τις λοιπές εξελίξεις που δρομολογούνται σε ευρωπαϊκό επίπεδο στον τομέα των κεφαλαιαγορών,

σύμφωνα με τα προαναφερθέντα στην πρώτη ενότητα του παρόντος.

Επίσης, η EET συμμετείχε στις διαβουλεύσεις για την αναθεώρηση της Οδηγίας 2003/71/EK για το ενημερωτικό δελτίο και του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 809/2004 αναφορικά με τη μορφή και το περιεχόμενο του ενημερωτικού δελτίου, του βασικού ενημερωτικού δελτίου και του περιληπτικού σημειώματος, μέσω ιδίως της εκπροσώπησης της στην Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ομοσπονδία.

1.2 Εναρμόνιση των διαδικασιών για τις εταιρικές πράξεις και τις γενικές συνελεύσεις

Σε ό,τι αφορά την εναρμόνιση των διαδικασιών για τις εταιρικές πράξεις στο πλαίσιο των εργασιών αυτορρύθμισης που λαμβάνουν χώρα για την άρση των εμποδίων *Giovannini* και την ολοκλήρωση των αγορών εκκαθάρισης και διακανονισμού (*Giovannini Barrier 3*), η EET συμμετείχε κατά τη διάρκεια του 2012 στις εργασίες:

- για την παρακολούθηση της εφαρμογής των προτύπων της αγοράς (Market Standards) για τις διαδικασίες των εταιρικών πράξεων (*Market Standards for Corporate Actions Processing*), και
- για τη χαρτογράφηση των διαδικασιών σε ευρωπαϊκό επίπεδο που σχετίζονται με τις Γενικές Συνελεύσεις (*Market Standards for General Meetings*)

ως συντονιστής της ελληνικής ομάδας φορέων της αγοράς (*MIG – Market Infrastructure Group*) (EET, Ελληνικά Χρηματιστήρια ΑΕ και Ένωση Εισηγμένων Εταιρειών). Από το 2013 στο εθνικό MIG συμμετέχει και η Τράπεζα της Ελλάδος.

1.3 TARGET2-Securities

Η ΕΕΤ συμμετείχε στις εργασίες που διεξήχθησαν σε εθνικό επίπεδο στο πλαίσιο της Εθνικής Ομάδας Χρηστών (National User Group – GR) του Target2-Securities (T2S) στο πλαίσιο της μετάβασης του Συστήματος Παρακολούθησης Συναλλαγών επί Τίτλων με Λογιστική Μορφή (BOGS) της Τράπεζας της Ελλάδος στην ευρωπαϊκή πλατφόρμα διακανονισμού συναλλαγών επί κινητών αξιών το 2015.

2. Εθνικό επίπεδο

2.1 Δημόσια διαβούλευση επί του σχεδίου νόμου για την ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας 2010/73/ΕΕ σχετικά με το ενημερωτικό δελτίο

Στις 3 Ιουλίου 2012, τέθηκε σε διαβούλευση από το Υπουργείο Οικονομικών σχέδιο νόμου σχετικά με την ενσωμάτωση στην ελληνική έννομη τάξη της Οδηγίας 2010/73/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Νοεμβρίου 2010 «για τροποποίηση των Οδηγιών 2003/71/ΕΚ σχετικά με το ενημερωτικό δελτίο που πρέπει να δημοσιεύεται κατά τη δημόσια προσφορά κινητών αξιών ή την εισαγωγή τους προς διαπραγμάτευση και 2004/109/ΕΚ για την εναρμόνιση των προϋποθέσεων διαφάνειας αναφορικά με την πληροφόρηση σχετικά με εκδότες των οποίων οι κινητές αξίες έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά».

Η ΕΕΤ συμμετείχε ενεργά:

- στις εργασίες της νομοπαρασκευαστικής επιτροπής που συνέστησε το Υπουργείο Οικονομικών εντός του 2011 με σκοπό την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2010/73/ΕΕ,
- στη δημόσια διαβούλευση επί του σχεδίου νόμου που τέθηκε προς ψήφιση, και
- στη διαβούλευση της ESMA για την έκδοση του Κανονισμού κατ' εξουσιοδότηση που συμπληρώνει επιμέρους διατάξεις του ισχύοντος Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 809/2004.

2.2 Φορολογία υπεραξίας από τη μεταβίβαση εισηγμένων μετοχών

Η ΕΕΤ συμμετείχε στη διαβούλευση με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς για την αναβολή της εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 16 του ν. 3943/2011 για τη φορολογία της υπεραξίας από τη μεταβίβαση εισηγμένων μετοχών. Με το άρθρο 322 του ν. 4072/2012 προβλέφθηκε εν τέλει η εφαρμογή των ως άνω διατάξεων από την 1η Ιανουαρίου 2013 αντί της 2ας Απριλίου 2012, όπως προέβλεπε η Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου (ΦΕΚ 268 Α'), που είχε δημοσιευτεί στις 31 Δεκεμβρίου 2012.

Ο εν λόγω φόρος υπεραξίας εισήχθη για πρώτη φορά το 2007, δεν εφαρμόστηκε ωστόσο μέχρι στιγμής – μέσω διαρκών παρατάσεων της ημερομηνίας έναρξης ισχύος του – λόγω σημαντικών τεχνικών προβλημάτων κυρίως σε ό,τι αφορά τη διαδικασία εφαρμογής του.

2.3 Αναθεώρηση του Ελληνικού Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης

Η ΕΕΤ με την ιδιότητά της ως μέλος του Ελληνικού Συμβουλίου Εταιρικής Διακυβέρνησης (ΕΣΕΔ) συμμετέχει στις εργασίες της αρμόδιας ομάδας εργασίας για την πρώτη αναθεώρηση του Ελληνικού Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης, οι οποίες ξεκίνησαν στα τέλη του 2012 και θα ολοκληρωθούν

εντός του 2013. Οι βασικότερες τροποποιήσεις που προτείνονται στο πλαίσιο της αναθεώρησης του Κώδικα αφορούν τα εξής:

- την εισαγωγή της αρχής της ποικιλομορφίας στα μέλη του ΔΣ και ειδικών πρακτικών για την εφαρμογή της,
- την υιοθέτηση νέου διευρυμένου ορισμού για τα συνδεδεμένα μέρη με βάση την εγκύκλιο 45 της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, καθώς και την εισαγωγή ειδικής πρακτικής για τις συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη,
- την ενίσχυση των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής Ελέγχου,
- την ενίσχυση των αρμοδιοτήτων του εταιρικού Γραμματέα,
- την επιδίωξη έμφασης στην ποιότητα των εξηγήσεων σχετικά με τη μη συμμόρφωση της επιχείρησης με συγκεκριμένες διατάξεις του Κώδικα, και
- την αναβολή της εφαρμογής των ειδικών πρακτικών που αναφέρονται στη δημοσιοποίηση των αμοιβών των μελών του ΔΣ έως τις 31.12.2013.

Ενόψει της συμμετοχής της στις εργασίες του ΕΣΕΔ, η ΕΕΤ διενέργησε συγκριτική μελέτη των Κωδίκων Εταιρικής Διακυβέρνησης των μελών της, με σκοπό τον εντοπισμό και την αποτύπωση των ιδιαιτεροτήτων της εταιρικής διακυβέρνησης στα ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα. Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΕΤ εστίασε κυρίως:

- στη σύνθεση και τις αρμοδιότητες των μελών του ΔΣ,
- τις επιτροπές του ΔΣ και τις αρμοδιότητες αυτών,
- τη διενέργεια του εσωτερικού ελέγχου,
- τις αμοιβές των μελών του ΔΣ, και
- τις σχέσεις με τους μετόχους.

2.4 Παροχή πληροφοριακής συνδρομής προς το Υπουργείο Οικονομικών στο πλαίσιο προετοιμασίας για το EcoFin

Στο πλαίσιο της συμμετοχής του Υπουργού Οικονομικών στις εργασίες του Συμβουλίου EcoFin, η ΕΕΤ παρείχε πληροφοριακή και συμβουλευτική συνδρομή επί διαφόρων θεμάτων που περιλαμβάνονται στην εκάστοτε ημερήσια διάταξη του EcoFin και αφορούν κυρίως την επεξεργασία των ευρωπαϊκών νομοθετικών πρωτοβουλιών για τη ρυθμιστική παρέμβαση στον χρηματοπιστωτικό τομέα. Ειδικότερα, η ΕΕΤ παρείχε τις απόψεις της αναφορικά με τα εξής:

- την πρόταση οδηγίας και την πρόταση κανονισμού για την αναθεώρηση της οδηγίας 2004/39/EK για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (MiFID2/MiFIR),
- την πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου για ένα κοινό σύστημα φορολόγησης των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών (FTT),
- την πρόταση οδηγίας και την πρόταση κανονισμού για την αναθεώρηση της οδηγίας 2006/48/EK για τους κανόνες κεφαλαιακής επάρκειας (CRDIV/CRR), και
- τις προτάσεις κανονισμών για τη διαμόρφωση ενός ενιαίου εποπτικού μηχανισμού (Banking Supervision Mechanism).

Γ. Συστήματα και μέσα πληρωμών

1. Ευρωπαϊκό επίπεδο

1.1 Ενιαίος Χώρος Πληρωμών σε ευρώ (SEPA)

Κατά τη διάρκεια του 2012 συνεχίστηκαν οι προσπάθειες ενδυνάμωσης του στόχου δημιουργίας μιας ενιαίας ευρωπαϊκής αγοράς πληρωμών. Οι βασικότερες εξελίξεις, τις οποίες παρακολούθησε ενεργά η ΕΕΤ, αφορούσαν τα ακόλουθα:

- τη δημοσίευση του Κανονισμού (ΕΕ) 260/2012 σχετικά με την καθιέρωση τεχνικών απαιτήσεων για τις μεταφορές πίστωσης και τις άμεσες χρεώσεις σε ευρώ και την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 924/2009,
- τη διαβούλευση με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα σχετικά με τη μελλοντική δομή διακυβέρνησης του SEPA και τον ρόλο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πληρωμών σε αυτήν,
- την ολοκλήρωση της διαδικασίας διαβούλευσης για την έναρξη εφαρμογής, από τη 17η Νοεμβρίου 2012, των επικαιροποιημένων εκδόσεων των συστημάτων SEPA μεταφορών πίστωσης και άμεσης χρέωσης με ταυτόχρονη κατάργηση των προγενέστερων εκδόσεων,
- τη διαβούλευση κειμένου κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με την πρακτική εφαρμογή των διατάξεων του Κανονισμού 9 (ΕΕ) 260/2012, το οποίο συνοπογράφουν η Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ομοσπονδία, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Πληρωμών, η Ευρωπαϊκή Ένωση Συνεταιριστικών Τραπεζών, καθώς και η VISA EUROPE, και
- τη διαβούλευση με την IOSCO και τη CPSS, αποτέλεσμα της οποίας ήταν το τελικό κείμενο με τίτλο “New standards for Financial Market Infrastructures”, τα οποία θα αντικαταστήσουν τις υφιστάμενες βασικές αρχές και συστάσεις για τα συστημικά σημαντικά συστήματα πληρωμών, για τα συστήματα διακανονισμού αξιών και για τους Κεντρικούς Αντισυμβαλλομένους.

1.2 Έκδοση τραπεζογραμμίων ευρώ δεύτερης γενιάς (ES2)

Τον Νοέμβριο του 2012, ο πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας ανακοίνωσε την έκδοση και κυκλοφορία της δεύτερης σειράς τραπεζογραμμίων ευρώ, γνωστή και ως σειρά «Ευρώπη». Το πρώτο τραπεζογραμμάτιο της νέας σειράς θα είναι το τραπεζογραμμάτιο ονομαστικής αξίας 5€, το οποίο θα κυκλοφορήσει στα κράτη μέλη της ευρωζώνης στις 2 Μαΐου 2013.

Τα υπόλοιπα τραπεζογραμμάτια ευρώ δεύτερης γενιάς θα τεθούν σε κυκλοφορία σταδιακά, στη διάρκεια αρκετών ετών και κατά αύξουσα σειρά ονομαστικής αξίας, ήτοι 10€, 20€, 50€, 100€, 200€ και 500€.

1.3 Έκτη έκδοση του συστήματος πληρωμών TARGET2

Σε συνέχεια σχετικής διαβούλευσης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και των χρηστών του συστήματος πληρωμών TARGET2 αποφασίστηκε η αναβολή της προγραμματισμένης, για τις 19 Νοεμβρίου του 2012, έναρξης εφαρμογής της έκτης (6.0) έκδοσης του συστήματος TARGET2.

1.4 Διακοπή του έργου υλοποίησης ενός πανευρωπαϊκού πλαισίου ηλεκτρονικών πληρωμών (SEPA e-Payment Framework)

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Πληρωμών δημοσίευσε, στις 5 Ιουλίου 2012, ανακοίνωση σχετικά με την απόσυρσή του από την πρωτοβουλία διαμόρφωσης και οριστικοποίησης ενός πανευρωπαϊκού πλαισίου ηλεκτρονικών πληρωμών (SEPA e-Payments Framework), μετά την έναρξη έρευνας περί τυχόν αντιμονοπωλιακής πρακτικής που κινήθηκε σε βάρος του, τον Σεπτέμβριο 2011, εκ μέρους της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

1.5 Πλαίσιο Ενιαίας Ευρωπαϊκής Αγοράς Μετρητών (SECA – Single European Cash Area)

Η αρμόδια για θέματα μετρητών Ομάδα Εργασίας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πληρωμών αποφάσισε την επανεξέταση και αναθεώρηση του Πλαισίου της Ενιαίας Ευρωπαϊκής Αγοράς Μετρητών (SECA framework), η πρώτη έκδοση του οποίου δημοσιεύτηκε το 2006.

Η αναθεώρηση του Πλαισίου κρίθηκε απαραίτητη προκειμένου να ληφθούν υπόψη και να ενσωματωθούν σε μια νεότερη έκδοση όλες οι πρόσφατες ρυθμιστικές εξελίξεις, όπως ενδεικτικά:

- ο Κανονισμός (ΕΕ) 1210/2010 για τη γνησιότητα των κερμάτων,
- η Απόφαση ΕΚΤ/2010/14 σχετικά με τους ελέγχους γνησιότητας και καταλληλότητας τραπεζογραμματίων ευρώ και την εκ νέου θέση αυτών σε κυκλοφορία,
- ο Κανονισμός (ΕΕ) 1214/2011 για την επαγγελματική διασυνοριακή οδική μεταφορά μετρητών ευρώ μεταξύ κρατών μελών της ζώνης του ευρώ, και
- η Σύσταση 2010/191/ΕΕ της Επιτροπής σχετικά με το πεδίο εφαρμογής και τις έννομες συνέπειες του καθεστώτος νόμιμου χρήματος των τραπεζογραμματίων και των κερμάτων ευρώ.

2. Εθνικό επίπεδο

2.1 Ειδική Αργία Διατραπεζικών Συναλλαγών

Το διευρωπαϊκό αυτοματοποιημένο σύστημα ταχείας μεταφοράς κεφαλαίων σε συνεχή χρόνο (σύστημα TARGET2) παρέμεινε κλειστό την 6η και 9η Απριλίου 2012, δηλαδή τη Μεγάλη Παρασκευή και τη δεύτερη ημέρα του Πάσχα των Καθολικών/Διαμαρτυρομένων, αντίστοιχα. Οι ημέρες αυτές δεν συνέπιπταν με αργίες εντός της ελληνικής επικράτειας και συνεπώς κατά τις εν λόγω ημερομηνίες τα καταστήματα των εγκατεστημένων στη χώρα μας τραπεζών παρέμειναν ανοικτά, καθόσον οι ημέρες αυτές ήταν εργάσιμες για το προσωπικό.

Η ΕΕΤ, λαμβάνοντας υπόψη το άρθρο 11 του νόμου 3336/2005 για τον ορισμό ειδικής αργίας των διατραπεζικών συναλλαγών και την Κατευθυντήρια Γραμμή της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, ΕΚΤ/2005/16, της 30ής Δεκεμβρίου 2005, για το Διευρωπαϊκό Αυτοματοποιημένο Σύστημα Ταχείας Μεταφοράς Κεφαλαίων σε Συνεχή Χρόνο (TARGET), ενημέρωσε έγκαιρα, από τα τέλη Φεβρουαρίου 2012, το Υπουργείο Οικονομικών, την Τράπεζα της Ελλάδος, τη ΔΙΑΣ ΑΕ, τις τράπεζες-μέλη της και το συναλλακτικό κοινό με τη δημοσίευση δελτίου τύπου.

2.2 Συστήματα και Μέσα Πληρωμών πλην Μετρητών

2.2.1 Διατραπεζικό σύστημα ηλεκτρονικής τιμολόγησης

Σε υλοποίηση σχετικών αποφάσεων των τραπεζών μελών της, η Γενική Γραμματεία της ΕΕΤ, σε συνεργασία με τη ΔΙΑΣ, ολοκλήρωσε στο τέλος του πρώτου εξαμήνου 2012, τις λειτουργικές προδιαγραφές του διατραπεζικού συστήματος ηλεκτρονικής τιμολόγησης.

Στη συνέχεια ακολούθησε, έως τον Οκτώβριο του 2012, διαβούλευση με τους εμπλεκόμενους φορείς της αγοράς και πραγματοποιήθηκαν και σχετικές παρουσιάσεις προς τράπεζες, συναρμόδια Υπουργεία και λοιπούς θεσμικούς φορείς εκπροσώπησης χρηστών υπηρεσιών ηλεκτρονικής τιμολόγησης.

Η έναρξη λειτουργίας του συστήματος αναμένεται εντός του 2013.

2.2.2 Δημόσια διαβούλευση για τη δομή (μορφότυπο) των ηλεκτρονικών παραστατικών και την υλοποίηση υπηρεσίας άυλης φορολογικής σήμανσης παραστατικών

Τον Μάρτιο του 2012 τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση από τα συναρμόδια Υπουργεία κείμενο διαβούλευσης σχετικά με τη δομή (μορφότυπο) των ηλεκτρονικών παραστατικών (τιμολόγια, δελτία αποστολής, κ.λπ.).

Η ΕΕΤ συμμετείχε ενεργά στην εν λόγω διαβούλευση και απέστειλε την πρότασή της στις 10 Απριλίου 2012.

Επίσης, στο πλαίσιο προώθησης της ηλεκτρονικής τιμολόγησης και κυρίως της αναγκαιότητας διεύρυνσης της στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, η ΕΕΤ απέστειλε στο Υπουργείο Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης την πρότασή της σχετικά με την ανάπτυξη υπηρεσίας άυλης φορολογικής σήμανσης τιμολογίων.

2.2.3 Προτάσεις της ΕΕΤ σχετικά με την αξιοποίηση ορισμένων μεταβατικών διατάξεων του Κανονισμού (ΕΕ) 260/2012 σχετικά με την καθιέρωση τεχνικών απαιτήσεων και επιχειρηματικών κανόνων για τις μεταφορές πίστωσης και τις άμεσες χρεώσεις σε ευρώ και με την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 924/2009

Η Γενική Γραμματεία της ΕΕΤ προετοίμασε και απέστειλε στο Υπουργείο Οικονομικών τις προτάσεις της σχετικά με την αξιοποίηση από το τραπεζικό σύστημα της χώρας μας ορισμένων μεταβατικών διατάξεων του Κανονισμού (ΕΕ) 260/2012, σύμφωνα με το άρθρο 16 αυτού, σχετικά με την καθιέρωση τεχνικών απαιτήσεων και επιχειρηματικών κανόνων για τις μεταφορές πίστωσης και τις άμεσες χρεώσεις σε ευρώ και με την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 924/2009.

Οι προτάσεις της ΕΕΤ έγιναν αποδεκτές και συμπεριλήφθηκαν στην Πράξη της Εκτελεστικής Επιτροπής της Τράπεζας της Ελλάδος αριθμ. 14/2013, κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 30 του νόμου 4141/2013.

2.2.4 Έναρξη της διαδικασίας έκδοσης και εξαργύρωσης «Εργοσήμου»

Στις αρχές Σεπτεμβρίου 2011 ξεκίνησε η έκδοση και εξαργύρωση εργοσήμου από το τραπεζικό σύστημα της χώρας μας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον νόμο 3863/2011 και τη σχετική Υπουργική Απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης.

2.2.5 Είσπραξη οφειλών ή πληρωμή επιδομάτων του Δημοσίου μέσω του τραπεζικού συστήματος

Από τη 16η Νοεμβρίου έως και τη 17η Δεκεμβρίου 2012 εντάχθηκαν στο τραπεζικό σύστημα της χώρας μας οι ακόλουθες τέσσερις (4) κατηγορίες εισπράξεων και πληρωμών του Δημοσίου:

1. Είσπραξη τελών κυκλοφορίας αυτοκινήτων για όλες τις κατηγορίες οχημάτων (περίπου 6.000.000 συναλλαγές ετησίως)

Η είσπραξη τελών κυκλοφορίας πραγματοποιήθηκε από 1.11.2012 έως και την 8.01.2013, μέσω των πιστωτικών ιδρυμάτων. Η καταβολή των τελών κυκλοφορίας πραγματοποιήθηκε με ταυτόχρονη κατάργηση του αυτοκόλλητου σήματος. Το μεγαλύτερο ποσοστό των υπόχρεων κατέβαλαν τα τέλη κυκλοφορίας μέσω καταστημάτων (χρέωση λογαριασμού ή μετρητά) και ένα 7% μέσω εναλλακτικών δικτύων (ATM, e-banking κ.λπ.).

2. Είσπραξη του Φόρου Ακίνητης Περιουσίας για τα έτη 2010, 2011 και 2012 (περίπου 3.000.000 συναλλαγές για το 2013 και 150.000 έως το τέλος του 2012).

3. Είσπραξη των βεβαιωμένων οφειλών ΔΟΥ (τουλάχιστον 10.000.000 συναλλαγές ετησίως).

Από τα μέσα Δεκεμβρίου 2012 ξεκίνησε η είσπραξη των βεβαιωμένων οφειλών ΔΟΥ μέσω του τραπεζικού συστήματος.

Κάθε φορολογικά υπόχρεος έχει τη δυνατότητα να εκδώσει μέσω του TaxisNet «Ταυτότητα Βεβαιωμένης Οφειλής» και να καταβάλει, μέσω της τράπεζας συνεργασίας του, οποιοδήποτε ποσό επιθυμεί.

4. Πληρωμή του επιδόματος πετρελαίου θέρμανσης (περίπου 300.000 συναλλαγές ετησίως).

2.2.6 Καταγραφή της φυσικής παρουσίας των συνταξιούχων του Δημοσίου

Κατόπιν σχετικού αιτήματος του Υπουργείου Οικονομικών (Γενικό Λογιστήριο του Κράτους) διαμορφώθηκε, εντός του 2011, η διατραπεζική πρόταση της ΕΕΤ για την καταγραφή της φυσικής παρουσίας των συνταξιούχων του Δημοσίου. Η σχετική διαδικασία ξεκίνησε στις 15 Μαρτίου 2012 και ολοκληρώθηκε τρεις μήνες αργότερα με περισσότερους από 400.000 συνταξιούχους του Δημοσίου να καταγράφονται από το δίκτυο καταστημάτων των τραπεζών της χώρας μας.

Επίσης, στις 2 Ιουλίου 2012 ξεκίνησε, για δεύτερη χρονιά, η ετήσια καταγραφή της φυσικής παρουσίας των δικαιούχων σύνταξης ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, στα καταστήματα των τραπεζών και των ΕΛΤΑ η οποία ολοκληρώθηκε την Τρίτη, 9 Οκτωβρίου. Η καταγραφή έτους 2012 περιελάμβανε εκτός των συνταξιούχων του ΙΚΑ, και τους συνταξιούχους των ταμείων ΤΑΠ-ΟΤΕ και ΤΑΠΙΛΤ τα οποία έχουν ήδη ενταχθεί στο διατραπεζικό σύστημα καταβολής συντάξεων.

Τέλος, για πρώτη φορά πραγματοποιήθηκε καταγραφή της φυσικής παρουσίας των συνταξιούχων του Οργανισμού Ασφάλισης Ελεύθερων Επαγγελματιών (ΟΑΕΕ) με ταυτοπρόσωπη φυσική παρουσία τους στα καταστήματα των πιστωτικών ιδρυμάτων. Η σχετική διαδικασία ξεκίνησε στις 12 Νοεμβρίου 2012 και ολοκληρώθηκε τη Δευτέρα, 31 Δεκεμβρίου 2012.

2.2.7 Διατραπεζικό έργο πιστοποίησης της συμμόρφωσης επιλεγμένων επιχειρήσεων που αποδέχονται συναλλαγές με κάρτες με διεθνές πρότυπο ασφαλείας “Payment Card Industry Data Security Standard, PCI DSS”

Το διατραπεζικό έργο, το οποίο ξεκίνησε τον Μάιο του 2009, ολοκληρώθηκε στις 20 Δεκεμβρίου 2012, μετά από εξαμηνιαία παράταση της αρχικής του διάρκειας. Με την ολοκλήρωση του διατραπεζικού έργου πιστοποιήθηκαν συνολικά 24 επιχειρήσεις επί συνόλου 131.

2.2.8 Πρόοδος υιοθέτησης του EMV chip από τις ελληνικές τράπεζες

Έως την 31η Δεκεμβρίου 2012, οι εγκατεστημένες στη χώρα μας τράπεζες, βάσει στοιχείων που γνωστοποίησαν στην ΕΕΤ, παρουσίασαν βελτίωση, σε ετήσια βάση, των ποσοστών υιοθέτησης του προτύπου EMV chip, τόσο στις κάρτες πληρωμών όσο και στα τερματικά αποδοχής τους (ATM και POS), όπως καταδεικνύεται κατωτέρω.

Ημερομηνία	Ποσοστό χρεωστικών καρτών με τεχνολογία EMV	Ποσοστό πιστωτικών καρτών με τεχνολογία EMV	Ποσοστό POS με τεχνολογία EMV	Ποσοστό ATM με τεχνολογία EMV
31.12.2012	92,25%		86,08%	100%
	91,66%	94,06%		
31.12.2011	83,5%		80,43%	100%

Εντός του 2013 αναμένεται να έχει ολοκληρωθεί η μετάβαση όλου του χαρτοφυλακίου καρτών πληρωμής και των τερματικών αποδοχής τους για αγορές (EFT/POS) στο πρότυπο EMV chip.

2.2.9 Υποχρεωτική χρήση του PIN στις συναλλαγές με πιστωτικές και χρεωστικές κάρτες

Έως την 31η Δεκεμβρίου 2012, οι εγκατεστημένες στη χώρα μας τράπεζες, βάσει στοιχείων που γνωστοποίησαν στην ΕΕΤ, παρουσίασαν σημαντική βελτίωση, σε ετήσια βάση, των ποσοστών μετάβασης του χαρτοφυλακίου καρτών πληρωμών τους στο PIN, όπως καταδεικνύεται κατωτέρω.

Ημερομηνία	Συνολικός αριθμός χρεωστικών καρτών που έχουν ενταχθεί στο έργο του PIN migration έως 31.12.2012	Συνολικός αριθμός πιστωτικών καρτών που έχουν ενταχθεί στο έργο του PIN migration έως 31.12.2012	Συνολικός αριθμός EFT/POS με online encipher PIN υποστήριξη την 1η Ιανουαρίου 2013	Συνολικός αριθμός EFT/POS με offline encipher/plaintext PIN υποστήριξη την 1η Ιανουαρίου 2013
31.12.2012	78%	20%	77,5%	86,5%
31.12.2011	70%	6%	69%	80,7%

Σύμφωνα με απόφαση, τον Ιούλιο του 2010, των τραπεζών-μελών της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών που εκδίδουν ή/και αποδέχονται συναλλαγές καρτών πληρωμών (χρεωστικών και πιστωτικών), από την 1η Μαΐου 2014 όλες οι συναλλαγές με πιστωτικές και χρεωστικές κάρτες έκδοσης πιστωτικών

ιδρυμάτων που λειτουργούν στην Ελλάδα σε EFT/POS της χώρας μας θα πρέπει να πραγματοποιούνται με τη χρήση EMV chip και PIN. Από την ίδια ημερομηνία, συναλλαγές με τη χρήση EMV chip και υπογραφής θα απορρίπτονται, τουλάχιστον από τις εκδότριες τράπεζες που έχουν προχωρήσει στο έργο.

Προς διευκόλυνση των χρηστών καρτών πληρωμών, κατά τη διάρκεια του 2012 ολοκληρώθηκε μια νέα διατραπεζική υπηρεσία μέσω του συστήματος DIAS ATM SWITCHING προκειμένου να είναι εφικτή η αλλαγή και η απεμπλοκή του PIN σε περισσότερα από 6.000 ATM της χώρας μας.

2.2.10 Νέο διατραπεζικό έργο πιστοποίησης επιχειρήσεων με το διεθνές πρότυπο ασφαλείας PCI DSS

Ενόψει της επικείμενης ολοκλήρωσης, τον Δεκέμβριο του 2012, του διατραπεζικού έργου πιστοποίησης 131 επιχειρήσεων με το διεθνές πρότυπο ασφαλείας PCI DSS και με σκοπό

- την ενίσχυση της αποτελεσματικής λειτουργίας του συνόλου της αγοράς πληρωμών με κάρτες,
- τη διευκόλυνση εξυπηρέτησης των επιχειρήσεων που αποδέχονται συναλλαγές καρτών για αγορές προϊόντων και υπηρεσιών,
- την επίτευξη οικονομικών κλίμακας για τα μέλη της ΕΕΤ, και
- την περαιτέρω ενίσχυση της ασφάλειας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των χρηστών καρτών πληρωμών,

η ΕΕΤ αποφάσισε να προχωρήσει στην προκήρυξη διαγωνισμού για την ανεύρεση μίας ή περισσότερων εταιρειών οι οποίες θα έχουν την απαιτούμενη τεχνογνωσία, ώστε να συνδράμουν τα μέλη της στο έργο της πιστοποίησης μεγάλου αριθμού συνεργαζόμενων με αυτές επιχειρήσεων με το διεθνές πρότυπο ασφαλείας PCI DSS που επιβάλλεται να έχει ολοκληρωθεί μέχρι την 31η Δεκεμβρίου του 2013, όπως προβλέπουν οι δεσμεύσεις των πιστωτικών ιδρυμάτων της χώρας μας έναντι της VISA Europe.

Η σχετική πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για το νέο έργο ολοκληρώθηκε στις αρχές Ιανουαρίου 2013 και απεστάλη στις υποψήφιες αναδόχους του έργου εταιρείες προκειμένου να αποστείλουν τις προσφορές τους.

2.3 Μετρητά

2.3.1 Τυποποίηση της διακίνησης μετρητών μεταξύ υποκαταστημάτων τραπεζών

Η Γενική Γραμματεία της ΕΕΤ επεξεργάστηκε κατά τη διάρκεια του πρώτου εξαμήνου 2011, το περιεχόμενο του Κώδικα Καλής Πρακτικής των τραπεζών μελών της ΕΕΤ για την τυποποίηση της διαδικασίας διακίνησης μετρητών μεταξύ υποκαταστημάτων τραπεζών. Ο Κώδικας, μετά την έγκρισή του από τα καταστατικά όργανα της ΕΕΤ, γνωστοποιήθηκε στην Τράπεζα της Ελλάδος και στα μέλη της ΕΕΤ προκειμένου να εφαρμοστεί από τις τυχόν ενδιαφερόμενες τράπεζες.

Τον Νοέμβριο 2012, σε συνέχεια διαβούλευσης με την αρμόδια διεύθυνση της Τράπεζας της Ελλάδος, επικαιροποιήθηκε ο Κώδικας Καλής Πρακτικής και δημοσιεύτηκε η δεύτερη έκδοση αυτού.

Σκοπός του Κώδικα είναι η τυποποίηση και βελτίωση του τρόπου διακίνησης μετρητών μεταξύ τραπεζών και η αντιμετώπιση των προβλημάτων που ανακύπτουν καθημερινά λόγω του υψηλού κόστους των χρηματοπιστωτικών και του υψηλού κινδύνου ληστειών τόσο σε τραπεζικά καταστήματα όσο και σε οχήματα χρηματοπιστωτικών.

Ο Κώδικας εφαρμόζεται ιδίως σε ό,τι αφορά την τυχόν ανάγκη άμεσης κάλυψης ενός τραπεζικού καταστήματος σε μετρητά και μόνο για τη διακίνηση μετρητών σε ευρώ και όχι σε ξένο νόμισμα. Εφαρμόζεται αποκλειστικά μεταξύ τραπεζικών καταστημάτων εγκατεστημένων στην ελληνική επικράτεια, με εξαίρεση τα τραπεζικά καταστήματα στις περιφέρειες Αττικής και Θεσσαλονίκης.

2.3.2 Διατραπεζική πλατφόρμα επικοινωνίας των πιστωτικών ιδρυμάτων για τη διευκόλυνση της διαδικασίας πραγματοποίησης συνδυαστικών χρηματοποστολών σε συγκεκριμένες γεωγραφικές περιοχές της νησιωτικής Ελλάδας

Από το καλοκαίρι του 2011 ξεκίνησαν οι συνδυαστικές χρηματοποστολές σε συγκεκριμένες περιοχές της νησιωτικής Ελλάδας με αντικειμενικό σκοπό τη μείωση του υφιστάμενου κόστους χρηματοποστολών.

Ως συνδυαστικές χρηματοποστολές νοούνται αυτές που διενεργούνται την ίδια ημερομηνία, από και προς συγκεκριμένα κάθε φορά καταμετρητικά κέντρα και αφορούν εξυπηρέτηση καταστημάτων δύο (2) ή και περισσότερων διαφορετικών πιστωτικών ιδρυμάτων.

Η Γραμματεία της ΕΕΤ σε συνεργασία με τη ΔΙΑΣ, ολοκλήρωσε και έθεσε σε λειτουργία, τον Ιούνιο 2012, τη διατραπεζική πλατφόρμα επικοινωνίας των πιστωτικών ιδρυμάτων. Σήμερα, η διατραπεζική πλατφόρμα περιλαμβάνει 51 σημεία εξυπηρέτησης συνδυαστικών χρηματοποστολών και παρέχεται δωρεάν από τη ΔΙΑΣ προς τις συμμετέχουσες τράπεζες.

Σε ένα επόμενο στάδιο θα διερευνηθεί και η ένταξη των εταιρειών χρηματοποστολών στη διατραπεζική πλατφόρμα.

2.3.3 Αναδιάρθρωση δικτύου και σημείων ανεφοδιασμού μετρητών της Τράπεζας της Ελλάδος

Κατά τη διάρκεια του 2012, η Τράπεζα της Ελλάδος προχώρησε σε περαιτέρω μείωση του αριθμού των υποκαταστημάτων και των Ταμειακών Αποθεμάτων της (ΤΑΤΕ). Ειδικότερα:

- Στις 15 Μαρτίου 2012, διακόπηκε η λειτουργία του Ταμειακού Αποθέματος της Τράπεζας της Ελλάδος, στην Κέρκυρα.
- Την 1η Οκτωβρίου 2012, έπαυσε, επίσης, η διενέργεια εργασιών χρηματοεφοδιασμού και αποσυμφόρησης χρηματικού των πιστωτικών ιδρυμάτων από τα υποκαταστήματα της Τράπεζας της Ελλάδος στην Αλεξανδρούπολη, Βόλο και Τρίπολη.
- Την 18η Δεκεμβρίου 2012, διακόπηκε η λειτουργία των τριών (3) Ταμειακών Αποθεμάτων της Τράπεζας της Ελλάδος σε Αγρίνιο, Σπάρτη και Φλώρινα.

Η Γενική Γραμματεία της ΕΕΤ, σε συνεργασία με τα μέλη της, επεξεργάστηκε μια σειρά εναλλακτικών τρόπων του ανεφοδιασμού και της αποσυμφόρησης χρηματικού στα σημεία που διακόπηκε η λειτουργία υποκαταστημάτων ή ταμειακών αποθεμάτων της Τράπεζας της Ελλάδος, όπως, ενδεικτικά:

- ενίσχυση των συνδυαστικών χρηματοποστολών,
- ανεφοδιασμός-αποσυμφόρηση χρηματικού από και προς υποκαταστήματα της ΤτΕ σε όμορους νομούς,
- περαιτέρω αξιοποίηση του Κώδικα Καλής Πρακτικής των τραπεζών-μελών της Ελληνικής Ένωσης για την τυποποίηση της διακίνησης μετρητών μεταξύ υποκαταστημάτων τραπεζών, και

- αύξηση του ορίου των τοπικών καταστημάτων των πιστωτικών ιδρυμάτων, τουλάχιστον του κεντρικού αν υπάρχουν περισσότερα του ενός.

2.3.4 Πρακτική εφαρμογή της Απόφασης για την ανακύκλωση τραπεζογραμματίων ευρώ

Η Απόφαση 14/2010 της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, της 16ης Σεπτεμβρίου 2010, σχετικά με τους ελέγχους γνησιότητας και καταλληλότητας των τραπεζογραμματίων ευρώ και την εκ νέου θέση αυτών σε κυκλοφορία, εφαρμόζεται από την 1η Ιανουαρίου 2011.

Η Τράπεζα της Ελλάδος, μετά από σχετικό αίτημα της ΕΕΤ, πραγματοποίησε τον Ιανουάριο 2012 σεμινάρια για τους εκπαιδευτές των πιστωτικών ιδρυμάτων σχετικά με την αναγνώριση γνησιότητας και ποιοτικής διαλογής τραπεζογραμματίων ευρώ.

2.3.5 Διερεύνηση της σκοπιμότητας αξιοποίησης του συστήματος CashSSP για την ηλεκτρονική διασύνδεση πιστωτικών ιδρυμάτων και Τράπεζας της Ελλάδος σχετικά με την ανταλλαγή δεδομένων για υπηρεσίες χρηματικού

Δεδομένης της έναρξης λειτουργίας, από 1η Οκτωβρίου 2012, της κοινής διεπαφής DECS, στην οποία δεν συμμετέχει η Τράπεζα της Ελλάδος, καθώς και της δημοσίευσης της κατευθυντήριας γραμμής της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας της 20ής Ιουλίου 2012 (EKT/2012/16) σχετικά με την ανταλλαγή δεδομένων για υπηρεσίες χρηματικού, η Γενική Γραμματεία της ΕΕΤ ξεκίνησε τη διαδικασία διερεύνησης πιθανών πλεονεκτημάτων αξιοποίησης του συστήματος CashSSP σε σχέση με τη σημερινή χρήση μηνυμάτων SWIFT μεταξύ πιστωτικών ιδρυμάτων και Τράπεζας της Ελλάδος για την ανταλλαγή δεδομένων για υπηρεσίες χρηματικού.

2.4 Πρόληψη και αντιμετώπιση της απάτης στα μέσα και συστήματα πληρωμών

2.4.1 Έκθεση της Τράπεζας της Ελλάδος σχετικά με την απάτη στις συναλλαγές με κάρτες πληρωμών

Η Τράπεζα της Ελλάδος βάσει της αρμοδιότητάς της για την επίβλεψη των μέσων πληρωμής, όπως ορίζεται στην Πράξη Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής 50/31.7.2002, παρακολουθεί την απάτη στις συναλλαγές με κάρτες πληρωμών. Στο πλαίσιο αυτό, οι φορείς παροχής υπηρεσιών πληρωμών υποβάλλουν αναλυτικά στοιχεία που αφορούν την κίνηση και απάτη στις συναλλαγές με κάρτες πληρωμών ανά εξάμηνο και εντός ενός μηνός μετά τη λήξη της περιόδου αναφοράς.

Τον Μάρτιο του 2012 παρουσιάστηκαν στους εκπροσώπους των τραπεζών, από το Τμήμα Επίβλεψης Συστημάτων Πληρωμών της Τράπεζας της Ελλάδος, τα αποτελέσματα της πρώτης έκθεσης για την απάτη στις συναλλαγές με κάρτες πληρωμών.

2.4.2 Συνεργασία ΕΕΤ και εταιρειών που κατασκευάζουν και προμηθεύουν ATM και μηχανισμούς anti-skimming

Στο πλαίσιο της συνεργασίας της Γενικής Γραμματείας και των εταιρειών που κατασκευάζουν και προμηθεύουν ATM τις τράπεζες, η ΕΕΤ διοργάνωσε κατά τη διάρκεια του 2012 τρεις (3) ημερίδες για θέματα ασφάλειας στα ATM.

2.4.3 Συνεργασία ΕΕΤ - Ελληνικής Αστυνομίας

Στο πλαίσιο της διαρκούς συνεργασίας της Γενικής Γραμματείας της ΕΕΤ και της Ελληνικής Αστυνομίας για θέματα πρόληψης και αντιμετώπισης της απάτης στα μέσα και συστήματα πληρωμών έχει αναπτυχθεί ένας ιδιαίτερα χρήσιμος δίαυλος επικοινωνίας, ο οποίος αξιοποιήθηκε οκτώ (8) φορές κατά τη διάρκεια του 2012. Ειδικότερα, όταν συλλαμβάνονται εγκληματικές ομάδες που αντιγράφουν κάρτες, η Αστυνομία κοινοποιεί άμεσα στη Γενική Γραμματεία κατάσταση με τα νούμερα των καρτών που κατάσχονται και η Γενική Γραμματεία, με τη σειρά της, ενημερώνει τα μέλη της με σκοπό την ανάληψη άμεσων δράσεων προστασίας της πελατείας τους.

2.4.4 Ενημέρωση των τραπεζών σχετικά με τις εξελίξεις για την αντιμετώπιση του οικονομικού εγκλήματος και συλλογή στατιστικών στοιχείων

Η ΕΕΤ ενημερώνει συστηματικά τα μέλη της με το σύνολο του υλικού που έρχεται σε γνώση της από διεθνείς, ευρωπαϊκούς και εθνικούς φορείς και έχει σχέση με την αντιμετώπιση του οικονομικού εγκλήματος στα μέσα και τα συστήματα πληρωμών. Επίσης, σε συνεργασία με τις τράπεζες μέλη της, συνέλεξε, επεξεργάστηκε και απέστειλε:

- αναλυτικές πληροφορίες για το κάθε περιστατικό αντιγραφής καρτών (skimming) που συνέβη στην Ελλάδα κατά τη διάρκεια του 2012 (μια διαδικασία που έχει ξεκινήσει από το 2003),
- συγκεντρωτικά στατιστικά στοιχεία για τα περιστατικά skimming και cash trapping που έλαβαν χώρα στην Ελλάδα το 2012,
- συγκεντρωτικά στατιστικά στοιχεία από περιστατικά skimming και cash trapping που κοινοποιούνται στην ΕΕΤ και αφορούν λοιπές ευρωπαϊκές χώρες, και
- χρηματικές απώλειες που είχαν οι τράπεζες από αντιγραφές καρτών στο εξωτερικό και στην Ελλάδα.

Δ. Θέματα προστασίας καταναλωτή

1. Ευρωπαϊκό επίπεδο

1.1 Υπολογιστική εφαρμογή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τον υπολογισμό του ΣΕΠΕ σύμφωνα με την Οδηγία 2008/48/EK

Τον Νοέμβριο του 2012, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ξεκίνησε άτυπη διαβούλευση με διάφορους ενδιαφερόμενους φορείς στα κράτη μέλη της ΕΕ, σχετικά με το σχέδιο υπολογιστικής εφαρμογής (excel) για τον υπολογισμό του Συνολικού Ετήσιου Πραγματικού Επιτοκίου (εφεξής ΣΕΠΕ) σύμφωνα με την Οδηγία 2008/48/EK, όπως ισχύει. Η ανάθεση της σχετικής εφαρμογής έγινε σε εταιρεία-εξωτερικό συνεργάτη της Επιτροπής λόγω των εξειδικευμένων γνώσεων που απαιτούνται σχετικά. Η εφαρμογή (APR simulator) λαμβάνει υπόψη το σύνολο των παραδοχών που θέτει η Οδηγία 2008/48/EK, όπως αυτές τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν με την Οδηγία 2011/90/ΕΕ για την τροποποίηση του μέρους II του παραρτήματος I με το οποίο προβλέπονται πρόσθετα κριτήρια για τον υπολογισμό του ΣΕΠΕ. Σύμφωνα με την Επιτροπή, με τη χρήση της σχετικής εφαρμογής διασφαλίζεται η συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 2008/48/EK, όπως ισχύει. Η χρήση της σχετικής εφαρμογής δεν θα είναι υποχρεωτική για τα πιστωτικά ιδρύματα.

Η ΕΕΤ συμμετείχε ενεργά στη διαβούλευση αποστέλλοντας σχόλια και προτάσεις για τη βελτίωση της εφαρμογής του.

1.2 Μελέτες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την εφαρμογή της Οδηγίας 2008/48/EK για τις συμβάσεις καταναλωτικής πίστης

(α) Τον Ιανουάριο του 2012, διεξήχθη έρευνα σε σχέση με τη λειτουργία της αγοράς προϊόντων καταναλωτικής πίστης και την εφαρμογή των διατάξεων της Οδηγίας 2008/48/EK. Η έρευνα ανατέθηκε στη βελγική εταιρεία IPSOS Belgium SA, η οποία προσέγγισε απευθείας την ΕΕΤ για τη συλλογή των σχετικών στοιχείων. Επιπλέον, στο πλαίσιο της ίδιας έρευνας, η Γενική Γραμματεία Καταναλωτή του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης ζήτησε τη συνδρομή της ΕΕΤ για την παροχή πληροφοριών σε σχέση με τη διαδικασία που ακολουθείται κατά την υποβολή αιτήματος χορήγησης δανείου από τον καταναλωτή.

Η ΕΕΤ ανταποκρινόμενη στα ως άνω αιτήματα και κατόπιν επικοινωνίας με τα μέλη της, συνέλεξε και προώθησε στοιχεία σχετικά με:

- την πολιτική που ακολουθείται από τα πιστωτικά ιδρύματα προκειμένου να συγκεντρώσουν τα προσωπικά στοιχεία του καταναλωτή και να διενεργήσουν έλεγχο της πιστοληπτικής του ικανότητας, και
- τη χρονική διάσταση του εν λόγω ελέγχου σε διάφορες περιπτώσεις.

(β) Τον Ιούνιο του 2012 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανέθεσε στην εταιρεία “London Economics” τη διενέργεια της έρευνας για την εφαρμογή της Οδηγίας 2008/48/EK. Στόχος της συγκεκριμένης έρευνας ήταν η συλλογή στοιχείων, αφενός, σε σχέση με ποσοτικά και ποιοτικά χαρακτηριστικά της παροχής καταναλωτικών δανείων, ιδίως σε διασυστοριακό επίπεδο, και, αφετέρου αναφορικά με το επίπεδο της παρεχόμενης προστασίας στους καταναλωτές.

Οι εταιρείες London Economics και IPSOS, σε κατ' ιδίαν επικοινωνία με την ΕΕΤ, εξέφρασαν το αίτημα να προωθήσουμε στις τράπεζες-μέλη μας το σχετικό ερωτηματολόγιο, αλλά και να συμβάλουμε στην συγκέντρωση και επεξεργασία των στοιχείων εκ μέρους των ελληνικών πιστωτικών ιδρυμάτων. Η ΕΕΤ ενημέρωσε σχετικά τις τράπεζες-μέλη της και προέβη στη συλλογή των ζητούμενων στοιχείων. Λαμβάνοντας πρόνοια για την προστασία των δεδομένων των μελών της, όλα τα ερωτηματολόγια που συμπληρώθηκαν παρέμειναν εμπιστευτικά και η απάντηση της ΕΕΤ δόθηκε εκ μέρους όλων των τραπεζών-μελών συνολικά, χωρίς να κατονομάζεται το κάθε επιμέρους πιστωτικό ίδρυμα.

1.3 Αποστολή αιτήματος προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή προς παροχή ερμηνευτικών διευκρινίσεων για τον υπολογισμό του ΣΕΠΕ στις συμβάσεις καταναλωτικής πίστης

Σε συνέχεια της έκδοσης κατευθυντήριων γραμμών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αναφορικά με τον υπολογισμό του ΣΕΠΕ στις συμβάσεις καταναλωτικής πίστης, η ΕΕΤ απύθυνε ερώτημα προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά με την ερμηνεία ορισμένων τμημάτων των ως άνω κατευθυντήριων γραμμών. Ειδικότερα, το ερώτημα που ανέκυψε αφορούσε τη διαδικασία υπολογισμού του ΣΕΠΕ στις συμβάσεις χορήγησης πιστωτικών καρτών και τη συνακόλουθη αποστολή του statement.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έδωσε τις ζητούμενες διευκρινίσεις, διασαφηνίζοντας ωστόσο ότι οι κατευθύνσεις που θεωρεί ότι πρέπει να τηρούνται δεν είναι νομικά δεσμευτικές.

1.4 Διαβούλευση επί της πρότασης Οδηγίας σχετικά με τις συμβάσεις πίστωσης για ακίνητα κατοικίας (ενυπόθηκη πίστη)

Η ΕΕΤ παρακολούθησε στενά την εξέλιξη των εργασιών αναφορικά με την πρόταση Οδηγίας για τις συμβάσεις πίστωσης για ακίνητα κατοικίας καθ' όλη τη διάρκεια του 2012. Εντός του πλαισίου αυτού, προώθησε τις θέσεις των ελληνικών πιστωτικών ιδρυμάτων ως ακολούθως:

- μέσω της συμμετοχής της στις σχετικές εργασίες της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας,
- με την προώθηση σχολίων και αξιολογήσεων προς το Υπουργείο Οικονομικών σχετικά με τις προτεινόμενες διατάξεις και τις τροποποιήσεις αυτών, και
- με την αποστολή σχολίων απευθείας προς την ελληνική αντιπροσωπεία στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο.

Μεταξύ άλλων, η ΕΕΤ απεύθυνε σχόλια προς το Υπουργείο Οικονομικών σε σχέση με τις προτεινόμενες τροπολογίες εκ μέρους του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για τα ακόλουθα θέματα:

- το άρθρο 5 «Υποχρεώσεις επαγγελματικής δεοντολογίας κατά την παροχή πιστώσεων σε καταναλωτές»,
- το άρθρο 7 «Ελάχιστες απαιτήσεις γνώσεων και επαγγελματικής επάρκειας για το προσωπικό» σε συνδυασμό με το παράρτημα III «Ελάχιστες απαιτήσεις επαγγελματικής επάρκειας και γνώσεων»,
- το άρθρο 9 «Τυποποιημένες πληροφορίες που πρέπει να περιλαμβάνονται στη διαφήμιση»,
- τα άρθρα 13 «Επαρκείς εξηγήσεις» και 18 «Πρότυπα παροχής συμβουλών»,
- το άρθρο 14 «Υποχρέωση αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας του καταναλωτή», και
- το άρθρο 19, παρ. 2, εδ. τρίτο «Πρώωρη εξόφληση».

1.5 Έρευνες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την υπερχρέωση των καταναλωτών

(α) Τον Σεπτέμβριο του 2012, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανέθεσε στην εταιρεία CIVIC Consulting τη διενέργεια έρευνας σχετικά με τα ποιοτικά και ποσοτικά χαρακτηριστικά της υπερχρέωσης καταναλωτών στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η εν λόγω έρευνα αποσκοπούσε κυρίως στην απεικόνιση της έκτασης και της μορφής που λαμβάνει το φαινόμενο της υπερχρέωσης κατά τα τελευταία πέντε (5) έτη. Οι θεματικές ενότητες που εξετάστηκαν στο πλαίσιο της έρευνας αφορούσαν τα ακόλουθα ζητήματα:

- τον τυχόν νομοθετικό ορισμό της υπερχρέωσης,
- τον ποσοτικό προσδιορισμό της υπερχρέωσης σε κάθε κράτος μέλος ξεχωριστά και τον εντοπισμό των αιτιών του φαινομένου,
- τις επιπτώσεις της υπερχρέωσης στην καθημερινότητα των καταναλωτών και στο κοινωνικό σύνολο, και
- τα μέτρα που έχουν ληφθεί σε κάθε κράτος μέλος για την αντιμετώπιση της υπερχρέωσης και την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητάς τους.

Η ΕΕΤ συνέλεξε στοιχεία σε καθεμία από τις ανωτέρω θεματικές ενότητες και τα ενίσχυσε με νομική τεκμηρίωση ενόψει της συμμετοχής της στην έρευνα. Εκτός από τη συμμετοχή κατά τη διαδικασία συλλογής των στοιχείων και με επίγνωση των μεθοδολογικών δυσκολιών του εγχειρήματος, η ΕΕΤ συνεχίζει να παρακολουθεί και να αξιολογεί την εξέλιξη της πρωτοβουλίας αυτής, αποσκοπώντας στην ακριβή απεικόνιση του εν λόγω προβλήματος στη χώρα μας.

(β) Περί τα τέλη του 2012, η εταιρεία London Economics διεξήγαγε έρευνα κατ' εντολήν του Financial Services User Group της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σε σχέση με τη νομική αντιμετώπιση της υπερχρέωσης στα κράτη μέλη της ΕΕ. Σκοπός της έρευνας ήταν η ενδεδειγμένη συγκριτική απεικόνιση των σχετικών νομοθετικών ρυθμίσεων στα διάφορα κράτη μέλη. Περαιτέρω, ζητήθηκε από τους συμμετέχοντες στην έρευνα να παρουσιάσουν το σύνολο των ρυθμίσεων που αποσκοπούν στην ανακούφιση των υπερχρεωμένων οφειλετών και έχουν τεθεί σε εφαρμογή στο πλαίσιο της τρέχουσας οικονομικής κρίσης.

Η ΕΕΤ παρέιχε ολοκληρωμένη πληροφόρηση σχετικά με τις ανωτέρω θεματικές ενότητες, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στην ακριβή απεικόνιση των σχετικών διατάξεων των ακόλουθων νομοθετημάτων:

- του ν. 3869/2010 για τη ρύθμιση οφειλών υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων,
- των διατάξεων για την αναστολή πλειστηριασμών,
- των γενικών διατάξεων του ν. 2251/1994 περί προστασίας των Καταναλωτών, καθώς και
- του Αστικού Κώδικα και του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

1.6 Τραπεζικοί λογαριασμοί

Στο τέλος του πρώτου εξαμήνου του 2012, τόσο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή όσο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ξεκίνησαν διαβουλεύσεις για τους τραπεζικούς λογαριασμούς με έμφαση στα ακόλουθα θέματα:

- τη διαφάνεια και συγκρισιμότητα τραπεζικών χρεώσεων,
- τη μεταφορά τραπεζικών λογαριασμών, και
- τον βασικό λογαριασμό πληρωμών.

Ενόψει των εξελίξεων αυτών, η συμβολή της ΕΕΤ ήταν ιδίως η ακόλουθη:

- η αποστολή στοιχείων για τις σχετικές πρωτοβουλίες που προωθούνται στα μέλη της ΕΕΤ,
- η παροχή ενημέρωσης για τις ισχύουσες ρυθμίσεις στη χώρα μας, ιδίως σε σχέση με την εφαρμογή της Σύστασης της Επιτροπής 2011/442/ΕΕ της 18ης Ιουλίου 2011 για την πρόσβαση σε βασικό λογαριασμό πληρωμών στα αρμόδια ευρωπαϊκά όργανα και φορείς, και
- η προώθηση των θέσεών της στους, κατά περίπτωση, αρμόδιους φορείς.

1.7 Λοιπά θέματα

Επιδιώκοντας πάντοτε την αποτελεσματική συνεργασία με τις ομόλογες τραπεζικές ενώσεις των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η ΕΕΤ ανταποκρίθηκε και κατά τη διάρκεια του έτους 2012 σε αιτήματα παροχής πληροφόρησης σχετικά με την ελληνική νομοθεσία και το ελληνικό τραπεζικό σύστημα. Ενδεικτικώς, οι πληροφορίες που απέστειλε η ΕΕΤ εντάσσονται στις ακόλουθες θεματικές ενότητες:

- τη σύναψη ασφαλιστικών συμβάσεων στο πλαίσιο της ενυπόθηκης πίστης,
- τη νομοθεσία σχετικά με την παροχή προσυμβατικής ενημέρωσης για τη χορήγηση καταναλωτικών δανείων,
- την παροχή βασικών λογαριασμών πληρωμών, και
- τη νομοθεσία σχετικά με την απαγόρευση συμβατικών όρων οι οποίοι έχουν κριθεί καταχρηστικοί με αμετάκλητες δικαστικές αποφάσεις.

2. Εθνικό επίπεδο

2.1 Ν. 3869/2010 «Ρύθμιση οφειλών υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων»

Η ΕΕΤ παρακολούθησε στενά όλες τις σχετικές πρωτοβουλίες που αναλήφθηκαν για την τροποποίηση του ν. 3869/2010 και συμμετείχε σε όλα τα στάδια των διαβουλεύσεων. Οι παρατηρήσεις της ΕΕΤ, πολλές από τις οποίες έγιναν δεκτές, εστίασαν τόσο στη νομική αξιολόγηση των εκάστοτε προτεινόμενων διατάξεων, όσο και στη διερεύνηση των επιπτώσεων των προτάσεων αυτών.

2.2 Πρόγραμμα διευκόλυνσης δανειοληπτών

Η ΕΕΤ συμμετείχε στις διαβουλεύσεις που έγιναν αναφορικά με τη θέσπιση νόμου για τη διευκόλυνση δανειοληπτών ενυπόθηκων δανείων. Οι παρατηρήσεις της ΕΕΤ εστίασαν τόσο στη νομική αξιολόγηση των εκάστοτε προτεινόμενων διατάξεων, όσο και στη διερεύνηση των επιπτώσεων των προτάσεων αυτών.

Ε. Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας – Θέματα φυσικής ασφάλειας

1. Διεθνές και Ευρωπαϊκό επίπεδο

Κατά τη διάρκεια του 2012 έλαβαν χώρα αρκετές διεθνείς και ευρωπαϊκές εξελίξεις στη θεματική της πρόληψης της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Η Γενική Γραμματεία της ΕΕΤ παρακολούθησε στενά τις εν λόγω εξελίξεις ενημερώνοντας τα μέλη της και συμμετέχοντας στις σχετικές διαβουλεύσεις ιδίως μέσω της συμμετοχής της στην Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ομοσπονδία. Τα βασικότερα διεθνή και ευρωπαϊκά θέματα που απασχόλησαν το ελληνικό τραπεζικό σύστημα ήταν τα ακόλουθα:

- (α) Η ολοκλήρωση της διαδικασίας διαβούλευσης και η δημοσίευση από την Ομάδα Χρηματοοικονομικής Δράσης (FATF), τον Φεβρουάριο του 2012, των αναθεωρημένων 40 Συστάσεων σχετικά με την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.
- (β) Η επανεξέταση, από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, της Οδηγίας 2005/60/ΕΚ για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.
- (γ) Η αξιολόγηση της Ελλάδας από την Επιτροπή κατά της Διαφθοράς του Συμβουλίου της Ευρώπης (GRECO) σχετικά με την πρόοδο στη λήψη μέτρων για την προσαρμογή της χώρας μας στις 27 συστάσεις της GRECO.

2. Εθνικό επίπεδο

2.1 Επικαιροποιημένο διατραπεζικό ενημερωτικό έντυπο της πελατείας των πιστωτικών ιδρυμάτων με τίτλο «Συστηθήκατε; Αν όχι ... κάντε το τώρα ...»

Σε συνέχεια της τροποποίησης του άρθρου 13 του ν. 3691/2008 και της δημοσίευσης της ΠΔ/ΤΕ αριθμ. 2652/2012, η Ελληνική Ένωση Τραπεζών προχώρησε στην επικαιροποίηση του διατραπεζικού ενημερωτικού εντύπου της πελατείας των πιστωτικών ιδρυμάτων με τίτλο «Συστηθήκατε; Αν όχι ... κάντε το τώρα ...».

Ειδικότερα, στο επικαιροποιημένο διατραπεζικό έντυπο επισημαίνονταν πως σύμφωνα με το ισχύον, από 29 Φεβρουαρίου 2012, κανονιστικό πλαίσιο:

- τα εισοδήματα πελάτη-φυσικού προσώπου επαληθεύονται από την τράπεζα βάσει του **εκκαθαριστικού σημειώματος φορολογίας εισοδήματος**, και
- του πελάτη-νομικού προσώπου/επιτηδευματία επαληθεύονται από την τράπεζα βάσει της υποβληθείσας **δήλωσης φορολογίας εισοδήματος** (συμπεριλαμβανομένης της επιβεβαίωσης υποβολής της και του σημειώματος πληρωμής φόρου).

Παράλληλα, προς διευκόλυνση των μελών της αλλά και του συναλλακτικού τους κοινού, η Γενική Γραμματεία της ΕΕΤ δημοσίευσε, τον Ιούνιο και τον Νοέμβριο του 2012, δελτίο τύπου με τίτλο: «Ενημέρωση της πελατείας των τραπεζών μελών της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών σχετικά με την επαλήθευση των εισοδημάτων τους».

2.2 Στατιστικά στοιχεία ληστειών τραπεζικών καταστημάτων και ATM για το έτος 2012

Όπως κάθε χρόνο, έτσι και το 2012 η Γενική Γραμματεία της ΕΕΤ συγκέντρωσε και επεξεργάστηκε στατιστικά στοιχεία που της γνωστοποίησαν οι τράπεζες μέλη της και η αρμόδια διεύθυνση της Ελληνικής Αστυνομίας σχετικά με τις ληστείες και άλλου τύπου παραβιάσεις των τραπεζών που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους. Τα εν λόγω στοιχεία χρησιμοποιήθηκαν για την ενημέρωση των διοικήσεων των τραπεζών μελών της ΕΕΤ, των καταστατικών οργάνων της Γενικής Γραμματείας και των αρμόδιων διατραπεζικών επιτροπών της.

Επίσης, η Γενική Γραμματεία της ΕΕΤ απέστειλε στατιστικά στοιχεία που αφορούν τη χώρα μας στο πλαίσιο διαμόρφωσης της 20ής ετήσιας έκθεσης της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας με τίτλο “Bank robberies and other raid types”, η οποία δημοσιεύτηκε τον Δεκέμβριο του 2012 και περιλαμβάνει στατιστικά στοιχεία των ληστειών σε τραπεζικά καταστήματα, ATM και χρηματοπιστολές από 33 κράτη και για το χρονικό διάστημα από 1η Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου 2011.

2.3 Αντιμετώπιση του φαινομένου εκρήξεων ATM

Το φαινόμενο εκρήξεων ATM στη χώρα μας εμφανίστηκε για πρώτη φορά κατά τη διάρκεια του 2012. Η Γενική Γραμματεία της ΕΕΤ, λαμβάνοντας υπόψη την εμπειρία λοιπών ευρωπαϊκών κρατών που αντιμετώπισαν κατά το παρελθόν αντίστοιχα φαινόμενα παραβίασης, προχώρησε σε μια σειρά πρωτοβουλιών για την έγκαιρη αντιμετώπιση του συγκεκριμένου φαινομένου.

2.4 Τοποθέτηση θυρών ασφαλείας στα καταστήματα πιστωτικών ιδρυμάτων που λειτουργούν στα νησιά

Η Ελληνική Αστυνομία ενημέρωσε τη Γενική Γραμματεία της ΕΕΤ πως σκοπεύει να επεκτείνει την υποχρέωση τοποθέτησης θυρών ασφαλείας και στα καταστήματα των πιστωτικών ιδρυμάτων που λειτουργούν στα νησιά της χώρας μας (για τη νήσο Κρήτη και την Εύβοια η συγκεκριμένη υποχρέωση ισχύει ήδη).

Ειδικότερα, σύμφωνα με τον αρχικό χρονοπρογραμματισμό της Ελληνικής Αστυνομίας θα πρέπει, **έως την 30ή Μαΐου 2013**, να τοποθετηθούν θύρες ασφαλείας στα καταστήματα πιστωτικών ιδρυμάτων που λειτουργούν σε 29 νησιά της χώρας μας.

Επίσης, **έως την 30ή Μαΐου 2014**, θα πρέπει να τοποθετηθούν θύρες αποτροπής στα καταστήματα πιστωτικών ιδρυμάτων που λειτουργούν στα υπόλοιπα νησιά της χώρας μας.

Η σχετική Υπουργική Απόφαση δημοσιεύτηκε τον Φεβρουάριο του 2013.

ΣΤ. Νομικά -Φορολογικά θέματα

1. Ευρωπαϊκό επίπεδο

1.1 Πρόταση Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση Ευρωπαϊκής Διαταγής Διατήρησης Λογαριασμού

Με τον προτεινόμενο Κανονισμό θα θεσπισθεί μία νέα και αυτοτελής, σε σχέση με το εθνικό δίκαιο κάθε κράτους μέλους, ευρωπαϊκή διαδικασία για την κατάσχεση των τραπεζικών λογαριασμών εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στο πλαίσιο επεξεργασίας της πρότασης Κανονισμού από την Ευρωπαϊκή Ένωση, ζητήθηκαν από το Υπουργείο Δικαιοσύνης οι απόψεις της ΕΕΤ επί του θέματος. Η ΕΕΤ ανταποκρίθηκε στο αίτημα του Υπουργείου και αφενός απέστειλε τις παρατηρήσεις και θέσεις της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας (ΕΤΟ), αφετέρου δε υπέβαλε σειρά παρατηρήσεων, οι βασικότερες εκ των οποίων είναι οι ακόλουθες:

Εκφράστηκε η άποψη ότι τα χρηματοπιστωτικά μέσα δεν θα πρέπει να περιληφθούν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού.

Ζητήσαμε να καθιερωθεί η προβλεπόμενη στο εθνικό μας δίκαιο προθεσμία των 8 ημερών για τη δήλωση της τράπεζας, αντί της προτεινόμενης προθεσμίας των 3 μόλις ημερών.

Στο πλαίσιο της ορθής ταυτοποίησης φυσικών και νομικών προσώπων και της έρευνας για τη δέσμευση των λογαριασμών τους, ζητήσαμε να καταστεί απαραίτητο να παρέχεται ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου (ΑΦΜ) ή ο Αριθμός Μητρώου ΦΠΑ (VAT identification number).

1.2 Έρευνα της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σε βάρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πληρωμών

Κατόπιν καταγγελίας της Payment Network AG, στις 24 Ιανουαρίου 2011, κατά του ΕΡΚ στη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για διενέργεια πράξεων οι οποίες είναι αντίθετες στο άρθρο 101 (αντιμονοπωλιακή πρακτική) της Συνθήκης Λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού άρχισε να ερευνά την υπόθεση και ζήτησε από το ΕΡΚ την παροχή στοιχείων σχετικά με τις προδιαγραφές σχεδιασμού της νέας πλατφόρμας στον χώρο των online πληρωμών.

Στο πλαίσιο της ως άνω έρευνας, η Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού με επιστολή της ζήτησε από την ΕΕΤ την παροχή πληροφόρησης επί του θέματος, δοθέντος ότι η ΕΕΤ είναι ένα από τα 74 μέλη του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πληρωμών και μοναδικός εκπρόσωπος του τραπεζικού συστήματος της χώρας μας σε αυτό.

Η ΕΕΤ απάντησε στη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού σχετικά με τη μη εμπλοκή της στο υπό κρίση ζήτημα.

1.3 Λοιπά νομικά θέματα

Τα κυριότερα θέματα που απασχόλησαν τη Νομική Επιτροπή της ΕΤΟ κατά τις συνεδριάσεις της (EBF - Legal Committee) ήταν τα ακόλουθα:

- Ζητήματα εταιρικής διακυβέρνησης.
- Ζητήματα διαχείρισης κρίσεων.
- Η πορεία προς τη δημιουργία μιας Τραπεζικής Ένωσης.
- Η έκθεση της Ομάδας Liikanen σχετικά με την ανάγκη διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων στον τραπεζικό τομέα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Ζητήματα κατάσχεσης των τραπεζικών καταθέσεων ενόψει της Πρότασης Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση ευρωπαϊκής διαταγής διατήρησης τραπεζικών λογαριασμών με σκοπό τη διευκόλυνση της διασυννοριακής ανάκτησης οφειλών σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις.
- Η Πρόταση Οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την πρόσβαση στη δραστηριότητα πιστωτικών ιδρυμάτων και την προληπτική εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων και για την τροποποίηση της Οδηγίας 2002/87/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, σχετικά με τη συμπληρωματική εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων, ασφαλιστικών επιχειρήσεων και επιχειρήσεων επενδύσεων χρηματοπιστωτικού ομίλου ετερογενών δραστηριοτήτων.
- Ζητήματα που αφορούν στο νομοθετικό πλαίσιο που διέπει τον συμψηφισμό.
- Ζητήματα προστασίας προσωπικών δεδομένων.

Επίσης η ΕΕΤ εκπόνησε απάντηση σε ερωτηματολόγιο της ΕΤΟ, το οποίο αφορά στη νομική μεταχείριση των αδρανών λογαριασμών στο πλαίσιο του ελληνικού δικαίου, απεστάλη δε επιστολή προς την ΕΤΟ σχετικά με την επικαιροποίηση των στοιχείων ως προς την ισχύουσα περί τραπεζικού απορρήτου νομοθεσία στη χώρα μας, στο πλαίσιο της επικαιροποίησης της από το 2004 μελέτης της ΕΤΟ επί του θέματος.

2. Εθνικό επίπεδο

2.1 Ζητήματα του ν. 3758/2009 για τις εταιρείες ενημέρωσης οφειλετών

Τον Απρίλιο του 2012 ο Ελληνικός Σύνδεσμος Εταιρειών Ενημέρωσης και Διαπραγμάτευσης (ΕΣΕΔΑ) υπέβαλε Υπόμνημα προς τη Γενική Γραμματεία Καταναλωτή αναφορικά με τα ζητήματα της έννοιας της επικοινωνίας, κατά την παράγραφο 4 του άρθρου 4 του ν. 3758/2009 και του Σαββάτου ως εργάσιμης ημέρας κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 36 του ν. 4038/2012.

Το ως άνω ζήτημα συζητήθηκε στη Νομική Επιτροπή της ΕΕΤ και στη συνέχεια εστάλη επιστολή προς τη Γενική Γραμματεία Καταναλωτή στην οποία εκφραζόταν η σύμφωνη γνώμη της ΕΕΤ σχετικά με τις διατυπωθείσες από τον ΕΣΕΔΑ θέσεις.

2.2 Ειδική εισφορά 1% υπέρ ΟΑΕΔ

Με το υπ' αριθ. 7377/604/11.4.2012 έγγραφο της Γενικής Γραμματέως του Υπουργείου Εργασίας εσφαλμένα έγινε δεκτό ότι με τη διάταξη της παραγράφου 2β του άρθρου 38 του ν. 3986/2011, επιβλήθηκε στις τράπεζες ειδική εισφορά 1% υπέρ του ΟΑΕΔ.

Το ανωτέρω ζήτημα συζητήθηκε στη Νομική Επιτροπή της ΕΕΤ.

Τον Ιούλιο του 2012, η ΕΕΤ απέστειλε στη Γενική Γραμματέα του Υπουργείου Εργασίας επιστολή συνοδευόμενη από εμπειριστατωμένη ανάλυση από την οποία προέκυπε ότι η ερμηνεία σύμφωνα με την οποία η εν λόγω υποχρέωση καταλαμβάνει και τις τράπεζες είναι εσφαλμένη, δεν ανταποκρίνεται στη βούληση του νομοθέτη και ζητήθηκε η ανάκληση του σχετικού εγγράφου του Υπουργείου Εργασίας.

Μέχρι σήμερα η ΕΕΤ δεν έχει λάβει απάντηση επί του θέματος.

2.3 Συγκρότηση Ομάδας Εργασίας σχετικά με τα ποσοστά ανάκτησης των απαιτήσεων στο πλαίσιο της αναγκαστικής εκτέλεσης (recovery rates)

Στο πλαίσιο των διατάξεων του ν. 4046/2012 και συγκεκριμένα στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης του δικαστικού συστήματος, υφίστατο η υποχρέωση εκπόνησης ποιοτικής μελέτης σχετικά με τα ποσοστά ανάκτησης των απαιτήσεων (recovery rates) εντός της διαδικασίας αναγκαστικής εκτέλεσης, με αξιολόγηση των ποσοστών επιτυχίας και της αποτελεσματικότητας των διαφόρων τρόπων εκτέλεσης.

Η ως άνω ποιοτική μελέτη εκπονήθηκε από Ομάδα Εργασίας του Υπουργείου Δικαιοσύνης στην οποία συμμετείχε η ΕΕΤ.

2.4 Καθιέρωση ηλεκτρονικής διαδικασίας για τις κατασχέσεις εις χείρας τραπεζών ως τρίτων δυνάμει του Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων (ΚΕΔΕ)

Από τις αρχές του έτους ύστερα από σχετική συζήτηση στη Νομική Επιτροπή της ΕΕΤ, η ΕΕΤ ήρθε σε επαφές και συναντήσεις με συναρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών για τον εκσυγχρονισμό της διαδικασίας κατάσχεσης εις χείρας των τραπεζών από τις ΔΟΥ.

Στη συνέχεια, συγκροτήθηκε Ομάδα Εργασίας στο πλαίσιο της ΕΕΤ, έργο της οποίας ήταν η καθιέρωση ηλεκτρονικής διαδικασίας για τις κατασχέσεις εις χείρας τραπεζών βάσει του ΚΕΔΕ.

Η ανωτέρω Ομάδα Εργασίας συγκροτήθηκε από δικηγόρους των τραπεζών μελών της ΕΕΤ και από στελέχη πληροφορικής αυτών. Αποτέλεσμα των συναντήσεων των δικηγόρων της Ομάδας Εργασίας ήταν η εκπόνηση υποδειγμάτων δηλώσεων τρίτου, τα οποία θα υποβάλλονται από τις τράπεζες.

Ακολούθως, πραγματοποιήθηκαν νέες συναντήσεις της ΕΕΤ με εκπροσώπους του Υπουργείου Οικονομικών για την εκπόνηση του νέου νομικού πλαισίου. Επιπροσθέτως, έχει συγκροτηθεί ομάδα εργασίας στην οποία συμμετέχουν στελέχη της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων, της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ, της ΕΕΤ και των τραπεζών-μελών της ΕΕΤ προκειμένου να προσδιορισθούν οι λεπτομερείς διαδικασίες για την υλοποίηση του έργου, το οποίο αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2013.

2.5 Συλλογή Νομοθεσίας

Το Νομικό Γραφείο της ΕΕΤ εκπόνησε μία συλλογή νομοθεσίας, η οποία περιλαμβάνει στο πρώτο μέρος, ανεπίσημη κωδικοποίηση του ν. 3691/2008, τις διατάξεις των εγκληματικών δραστηριοτήτων – βασικών αδικημάτων που προβλέπονται στις περιπτώσεις α' έως ιθ' του άρθρου 3 του ν. 3691/2008, διατάξεις εγκληματικών δραστηριοτήτων που πληρούν το κριτήριο της ελάχιστης προβλεπόμενης ποινής (ποινή στερητική της ελευθερίας, της οποίας το ελάχιστο όριο είναι άνω των έξι μηνών) που προβλέπονται στην περίπτωση ιθ' του άρθρου 3 του ν. 3691/2008 και πλήττουν τα έννομα αγαθά της περιουσίας και της ιδιοκτησίας, αλλά και διατάξεις εγκλημάτων που πληρούν το κριτήριο της ελάχιστης προβλεπόμενης ποινής και από τα οποία ενδεχομένως να προκύψει περιουσιακό προϊόν, χωρίς να πλήττονται άμεσα τα έννομα αγαθά της περιουσίας και της ιδιοκτησίας. Στο δεύτερο μέρος της ανωτέρω συλλογής περιλαμβάνονται διατάξεις που θεμελιώνουν το τραπεζικό απόρρητο, καθώς και διατάξεις που προβλέπουν την άρση του.

Η αναγκαιότητα της εκπόνησης της ως άνω συλλογής υπήρξε αποτέλεσμα συζητήσεων στην Ομάδα Εργασίας της Νομικής Επιτροπής «για τα ζητήματα που προκύπτουν από την εφαρμογή του νομοθετικού πλαισίου για την πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες».

Η προαναφερθείσα συλλογή νομοθεσίας, έχουσα βοηθητικό και ενημερωτικό χαρακτήρα, απεστάλη στους συμμετέχοντες στη Νομική Επιτροπή της ΕΕΤ και στα μέλη της Επιτροπής Κανονιστικής Συμμόρφωσης της ΕΕΤ.

2.6 Ομάδα Εργασίας με αντικείμενο την αναζήτηση εγγράφων και πιστοποιητικών από τις νομικές υπηρεσίες των τραπεζών στο Γ.Ε.ΜΗ.

Με επιστολή του Γενικού Γραμματέα Εμπορίου προωθήθηκε η απευθείας εύρεση των δικαιολογητικών και πιστοποιητικών, τα οποία ζητούνται από τις τράπεζες κατά τις συναλλαγές τους με τις επιχειρήσεις, σε ηλεκτρονική μορφή στη βάση του Γ.Ε.ΜΗ., σε αντικατάσταση της προσκόμισής τους ως φυσικών αρχείων.

Στο πλαίσιο αυτό συγκροτήθηκε Ομάδα Εργασίας με αντικείμενο την καταγραφή των απαιτούμενων δικαιολογητικών για τη νομιμοποίηση εκπροσώπων ανά εταιρικό τύπο. Η ως άνω Ομάδα Εργασίας εκπόνησε κείμενο με τα απαιτούμενα ανά εταιρικό τύπο δικαιολογητικά, το οποίο θα προωθηθεί στη Γενική Γραμματεία Εμπορίου.

2.7 Αξιολόγηση της Ελλάδας ως προς την εφαρμογή των προτύπων για τη διαφάνεια και την ανταλλαγή πληροφοριών για φορολογικούς σκοπούς

Η ΕΕΤ συμμετείχε ενεργά στην ως άνω αξιολόγηση της Ελλάδας παρέχοντας στο Υπουργείο Οικονομικών σχετική τεκμηρίωση και συμμετέχοντας στις συνεντεύξεις των κλιμακίων του ΟΟΣΑ για το ζήτημα. Η αξιολόγηση της Ελλάδας υπήρξε θετική.

2.8 Λοιπά νομικά θέματα

1. Ζητήματα Κτηματολογίου.
2. Ζητήματα δικαστικής συμπαράστασης.
3. Ζητήματα αντιμετώπισης απαιτήσεων εξ επιταγών πιστωτικών ιδρυμάτων που τίθενται σε ειδική εκκαθάριση.
4. Ζητήματα Αναγκαστικής Εκτέλεσης – Προνόμια ΙΚΑ – Δημοσίου.
5. Κοινοποίηση κατασχετηρίων εις χείρας του Δημοσίου ως τρίτου και εγγράφων αναγγελίας εκχώρησης απαίτησης.
6. Ζητήματα του ν. 3869/2010.
7. Δάνεια σε συνάλλαγμα και αγωγές κατά των τραπεζών.

2.9 Κοινοβουλευτικός Έλεγχος

Το Υπουργείο Οικονομικών κατά πάγια τακτική του αποστέλλει στην ΕΕΤ τις ερωτήσεις των βουλευτών που αφορούν θέματα του τραπεζικού τομέα και ζητά τις απόψεις της ΕΕΤ. Η ΕΕΤ απαντά στις ερωτήσεις. Τα θέματα που τέθηκαν, μεταξύ άλλων, το τελευταίο διάστημα αφορούσαν τη χορήγηση στεγαστικών δανείων σε ελβετικό φράγκο, την αύξηση του ποσοστού των μη εξυπηρετούμενων δανείων, τις ρυθμίσεις δανείων και τα προγράμματα αναδιάρθρωσής τους, την παρακράτηση οφειλόμενων ποσών πελατών τραπεζών από λογαριασμούς καταθέσεων, τα παράπονα αναφορικά με τις πρακτικές εισπρακτικών εταιρειών, καθώς και τα επιτόκια των πιστωτικών καρτών.

2.10 Φορολογική και εποπτική μεταχείριση της ανταλλαγής Ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου (ΟΕΔ) στο πλαίσιο της εθελοντικής συμμετοχής του ιδιωτικού τομέα στην αναδιάρθρωση του ελληνικού χρέους

Η ΕΕΤ εργάστηκε συστηματικά για τη βέλτιστη αντιμετώπιση των φορολογικών επιπτώσεων για τις τράπεζες από την ανταλλαγή Ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου (ΟΕΔ) στο πλαίσιο της εθελοντικής συμμετοχής του ιδιωτικού τομέα στο πρόγραμμα αναδιάρθρωσης του ελληνικού χρέους (PSI), καθώς και από το Πρόγραμμα Επαναγοράς Ομολόγων της 3.12.2012 (Buy Back).

Ειδικότερα, η Φορολογική Επιτροπή της ΕΕΤ επεξεργάστηκε και απέστειλε στην πολιτική ηγεσία και στα αρμόδια στελέχη του Υπουργείου Οικονομικών αναλυτικό σχέδιο προτάσεων για την αντιμετώπιση των ζητημάτων εφαρμογής των φορολογικών διατάξεων των εφαρμοστικών νόμων του PSI (Ν. 4046, 4050, 4051/2012).

Αποτέλεσμα των παρεμβάσεων της ΕΕΤ ήταν, με το φορολογικό νομοσχέδιο που κατατέθηκε στη Βουλή τον Δεκέμβριο του 2012 και ψηφίστηκε την 11.1.2013 (Ν. 4110/2013):

- α) να υιοθετηθεί ικανοποιητικός ορισμός της χρεωστικής διαφοράς (ζημίας) από την ανταλλαγή ΟΕΔ, ο οποίος λαμβάνει υπόψη τις αποτιμήσεις του άρθρου 28 παρ. 5 του ΚΒΣ, μόνο εφόσον οι λογιστικές αυτές αποτιμήσεις έχουν χρησιμοποιηθεί φορολογικά από τις τράπεζες με τον συμψηφισμό τους με κέρδη του αποθεματικού του άρθρου 38 ΚΦΕ,

β) να αποσυνδεθεί η έκπτωση της χρεωστικής διαφοράς από τη διάρκεια ζωής των νέων ομολόγων, η οποία θα απαιτούσε τον ποσοτικό καταμερισμό της χρεωστικής διαφοράς ανάλογα με τα νέα ΟΕΔ και ομόλογα ΕΤΧΣ που έλαβαν οι τράπεζες σε ανταλλαγή των παλαιών ΟΕΔ και να προβλεφθεί η έκπτωση της ζημίας σε 30 ισόποσες ετήσιες δόσεις.

Περαιτέρω, η Φορολογική Επιτροπή της ΕΕΤ εργάσθηκε εντατικά για την εκπόνηση σχεδίου διατάξεων για τη βέλτιστη φορολογική αξιοποίηση των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων (ΑΦΑ), που θα προέκυπταν από τις ζημίες του PSI και του Buy Back, με σκοπό τη μείωση του κόστους ανακεφαλαιοποίησης των τραπεζών. Μετά την κοινοποίηση των επικαιροποιημένων προτάσεων της ΕΕΤ στην πολιτική και υπηρεσιακή ηγεσία του Υπουργείου Οικονομικών, η Φορολογική Επιτροπή της ΕΕΤ υποστήριξε προφορικά τις προτάσεις αυτές στα αρμόδια στελέχη του Υπουργείου Οικονομικών, παρέχοντας αναλυτικά παραδείγματα εφαρμογής τους. Οι προτάσεις αυτές περιλήφθηκαν στο άρθρο 11 του φορολογικού νομοσχεδίου του Δεκεμβρίου 2012, αλλά τελικώς απεσύρθησαν από το νομοσχέδιο αυτό.

2.11 Εξορθολογισμός της φορολογίας των τραπεζικών εσόδων

Κατά το 2012, η ΕΕΤ εξακολούθησε να υποστηρίζει το σχέδιο νομοθετικής ρύθμισης που είχε υποβάλει στην πολιτική και υπηρεσιακή ηγεσία του Υπουργείου Οικονομικών για τον εξορθολογισμό της φορολογίας των τραπεζικών εσόδων, αποσκοπώντας στην άρση των στρεβλώσεων από την υποβολή δύο φορολογικών δηλώσεων για τα τραπεζικά έσοδα εντός του ίδιου έτους και τη μη επιστροφή στις τράπεζες των πιστωτικών υπολοίπων από παρακρατήσεις φόρου σε τόκους ομολόγων κάθε είδους.

Μετά από αρκετά έτη προσπαθειών, οι προτάσεις της ΕΕΤ έγιναν αποδεκτές και περιλήφθηκαν στον ν. 4110/2013, επιλύοντας έτσι ένα από τα σημαντικότερα φορολογικά ζητήματα των τραπεζών των τελευταίων χρόνων.

2.12 Φορολογία εξωχρηματιστηριακών παραγώγων

Με τις διατάξεις του 13 παρ. 3 του ν. 4051/2012 ορίσθηκε ότι από 29.2.2012 θεωρείται ως εισόδημα από κινητές αξίες και το εισόδημα από μη εισηγμένα παράγωγα Χ/Π που αποκτάται από κατοίκους αλλοδαπής, φυσικά ή νομικά πρόσωπα. Η ρύθμιση αυτή θα είχε ως αποτέλεσμα για τα εν λόγω εισοδήματα να επιβάλλεται στα αλλοδαπά νομικά πρόσωπα και ιδίως στις αλλοδαπές τράπεζες παρακράτηση φόρου με συντελεστή 15%, η οποία θα καθιστούσε απαγορευτικές για τις τράπεζες αυτές τις συναλλαγές σε παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα με ελληνικές τράπεζες.

Η ΕΕΤ επισήμανε στην πολιτική και υπηρεσιακή ηγεσία του Υπουργείου Οικονομικών τα πολύ σημαντικά προβλήματα που θα δημιουργούσε η διάταξη αυτή στην πρόσβαση των ημεδαπών τραπεζών στην αγορά των εξωχρηματιστηριακών παραγώγων, με σκοπό την αντιστάθμιση των κινδύνων από την άσκηση της δραστηριότητάς τους.

Εν τέλει, το Υπουργείο Οικονομικών έκανε δεκτές, κατά το σημαντικότερο μέρος τους, τις προτάσεις της ΕΕΤ και με τον ν. 4110/2013 τροποποίησε τις σχετικές διατάξεις, εξαιρώντας από την παρακράτηση φόρου τις ημεδαπές και αλλοδαπές τράπεζες.

2.13 Φορολογία υπεραξίας ομολόγων

Η ΕΕΤ κατέβαλε έντονες προσπάθειες για την τροποποίηση των διατάξεων του άρθρου 13 παρ. 4 του ν. 4051/2012, οι οποίες επέβαλαν από 29.2.2012 φόρο εισοδήματος στα κεφαλαιακά κέρδη φυσικών και νομικών προσώπων κατοίκων Ελλάδας από τη μεταβίβαση ομολόγων, με παρακράτηση φόρου με συντελεστή 20% χωρίς εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης, καθώς η επιβολή της υποχρέωσης παρακράτησης γεννά πολύ σημαντικά τεχνικά προβλήματα, ιδίως στις περιπτώσεις συναλλαγών μέσω αλλοδαπών θεματοφυλάκων. Επίσης, επισήμανε στην πολιτική και υπηρεσιακή ηγεσία του Υπουργείου Οικονομικών ότι η μη λήψη υπόψη των ζημιών από την ίδια αιτία δημιουργεί σοβαρά ζητήματα συνταγματικότητας της ρύθμισης.

2.14 FATCA

Η ΕΕΤ συμμετείχε στη συνάντηση αντιπροσώπων των κρατών μελών της ΕΕ και του Υπουργείου Οικονομικών των ΗΠΑ (US Treasury) που οργανώθηκε με τη φροντίδα της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής, την Τρίτη 18 Σεπτεμβρίου 2012 στις Βρυξέλλες σχετικά με την Πρότυπη Διακυβερνητική Συμφωνία (Model Intergovernmental Agreement, "IGA") για την εφαρμογή της FATCA. Κατά την ανωτέρω συνάντηση, οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών των ΗΠΑ ανέπτυξαν τη στοχοθεσία της FATCA και τα χαρακτηριστικά της προτεινόμενης Πρότυπης Διακυβερνητικής Συμφωνίας και συζήτησαν με τους εκπροσώπους των κρατών μελών της ΕΕ διάφορα ζητήματα σχετικά με τη διαδικασία σύναψης και την εφαρμογή των διακυβερνητικών συμφωνιών για τη FATCA.

2.15 Λοιπά φορολογικά θέματα

Η ΕΕΤ έθεσε στην πολιτική και υπηρεσιακή ηγεσία του Υπουργείου Οικονομικών ιδίως τα εξής θέματα:

Την αδικαιολόγητη δυσμενή φορολόγηση των εξαγόμενων κερδών των υποκαταστημάτων αλλοδαπών τραπεζών και επιχειρήσεων, τα οποία υπόκεινται σε παρακράτηση φόρου κατά την εξαγωγή, ενώ τέτοιος φόρος δεν επιβάλλεται στα κέρδη που διανέμουν οι ελληνικές θυγατρικές προς τις μητρικές τους εταιρείες που εδρεύουν σε άλλο κράτος μέλος της ΕΕ.

Την ανάγκη επαναφοράς της δυνατότητας μεταφοράς της φορολογικής ζημίας τόσο των απορροφωσών όσο και των απορροφώμενων εταιρειών για συμψηφισμό με κέρδη επόμενων χρήσεων σε περίπτωση μετασχηματισμού επιχειρήσεων (και όχι μόνο της απορροφώσας, όπως **προβλέπει** ο ν. 4072/2012).

Ζ. Θέματα Διεθνούς Εμπορικού Επιμελητηρίου (ΔΕΕ)

Η ΕΕΤ συνέχισε την επεξεργασία θεμάτων που εξετάζει η Τραπεζική Επιτροπή του ΔΕΕ, συμβάλλοντας ουσιαστικά με σχόλια και παρατηρήσεις που απέστειλε διά της Εθνικής Επιτροπής του ΔΕΕ για τα ακόλουθα ζητήματα:

1. Την αναθεώρηση της έκδοσης Νο 681 του ΔΕΕ «Διεθνής τυποποιημένη τραπεζική πρακτική για τον έλεγχο των εγγράφων βάσει Εγγυών Πιστώσεων» (ISBP).
2. Ζητήματα που αφορούν στις γνωμοδοτήσεις της Τραπεζικής Επιτροπής του Διεθνούς Εμπορικού Επιμελητηρίου.
3. Τους Ομοιόμορφους Κανόνες για το Forfaiting.
4. Ζητήματα σχετικά με τους Ομοιόμορφους Κανόνες για τους Bank Payment Obligations (Uniform Rules for Bank Payment Obligations – URBPO).

Η. Αναπτυξιακή δραστηριότητα

1. Συνεργασία ΕΕΤ – Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων (ΥΠΑΝ)

1.1 Κείμενο διαβούλευσης της ΕΕΤ για θέματα ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας

Η ΕΕΤ υπέβαλε κείμενο προτάσεων στο Υπουργείο Ανάπτυξης με στόχο την επανεκκίνηση της οικονομίας μέσω της πραγματικής ώθησης του οικονομικού συναλλακτικού κυκλώματος. Οι προτάσεις της ΕΕΤ αφορούσαν σε προγράμματα ενίσχυσης ρευστότητας της αγοράς και του τραπεζικού συστήματος, προγράμματα ενίσχυσης μακροπρόθεσμης εξεύρεσης κεφαλαίων, την επανεκκίνηση των κατασκευαστικών εργασιών των ελληνικών αυτοκινητόδρομων κ.λπ. Υπό το πρίσμα αυτό οι προτάσεις της ΕΕΤ αναφέρονταν τόσο σε θέματα τεχνικού περιεχομένου (σχεδιασμού) όσο και θεσμικού (ενιαίο πλαίσιο κινήτρων, ενιαία αρχή διαχείρισης/υλοποίησης και ενιαίο πλαίσιο κανονισμών, αιτήσεων και δικαιολογητικών για προγράμματα ΕΣΠΑ), με σκοπό την ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας.

1.2 Επενδυτικός (Αναπτυξιακός) Νόμος

Η ΕΕΤ, κατά το στάδιο της διαβούλευσης του νέου επενδυτικού νόμου, ανταποκρίθηκε στο αίτημα του Υπουργείου και υπέβαλε τις προτάσεις-παρατηρήσεις της προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος προσέλκυσης επενδυτικών κεφαλαίων που θα οδηγήσουν στην ενίσχυση και ανάπτυξη της οικονομίας της χώρας μας. Στο πλαίσιο αυτό η ΕΕΤ επισήμανε κυρίως την ανάγκη απλούστευσης και επιτάχυνσης των σχετικών διαδικασιών και προς τον σκοπό αυτό πρότεινε να συζητηθεί η δυνατότητα συνολικότερης εμπλοκής των τραπεζών, σε όλα τα στάδια υλοποίησης του Αναπτυξιακού Νόμου (από την αξιολόγηση μέχρι την παρακολούθηση των επενδύσεων και την καταβολή των ενισχύσεων).

1.3 Συνεργασία ΕΕΤ – Υπ. Ανάπτυξης και Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΤΕπ)

Η ΕΕΤ συνεργάστηκε με το ΥΠΑΝ και την ΕΤΕπ προκειμένου να ολοκληρωθεί η διαδικασία παροχής της εγγύησης του ελληνικού Δημοσίου προς την ΕΤΕπ για τη χορήγηση δανείων –μέσω των πιστωτικών ιδρυμάτων– σε ΜμΕ της χώρας μας. Οι σχετικές συμφωνίες συνεργασίας μεταξύ ΕΤΕπ και των προκριθεισών τραπεζών υπεγράφησαν τον Δεκέμβριο του 2012 και αφορούν τη διάθεση κεφαλαίων, με μόχλευση 1/1 μέσω 2 προγραμμάτων συνολικού προϋπολογισμού 1 δισ. € έκαστο. Η εγγύηση του ΕΛΔΗ παρέχεται από κρατικούς πόρους και πόρους του ΕΣΠΑ.

1.4 Πρόγραμμα Δημόσιων Επενδύσεων

Η ΕΕΤ, ανταποκρινόμενη στη βούληση του Υπουργείου για την υιοθέτηση διαδικασίας παροχής δεδομένων τραπεζικών λογαριασμών για πληρωμές συγχρηματοδοτούμενων πράξεων, συνεργάστηκε με το ΥΠΑΝ προκειμένου να οριστικοποιηθεί η ανάπτυξη και τυποποίηση της διαδικασίας ηλεκτρονικής επικοινωνίας για τη μεταφορά στοιχείων στο ΟΠΣ-ΠΔΕ, από τραπεζικούς λογαριασμούς –έργων του ΠΔΕ– που τηρούνται στις εμπορικές τράπεζες.

1.5 Εθνικό Συμβούλιο Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (ΕΣΜΕ)

Η ΕΕΤ συμμετείχε στις εργασίες του Εθνικού Συμβουλίου Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (ΕΣΜΕ), με σκοπό να συνδράμει την προσπάθεια του Υπουργείου Ανάπτυξης για τη στήριξη των ΜΜΕ και την επίλυση προβλημάτων που αντιμετωπίζουν στη συνεργασία τους με τα πιστωτικά ιδρύματα.

2. Συνεργασία ΕΕΤ με το Υπουργείο Οικονομικών

2.1 Ρυθμίσεις στεγαστικών δανείων

Η ΕΕΤ, ανταποκρινόμενη σε αίτημα του Υπ. Οικονομικών, παρέιχε ποιοτικά και ποσοτικά στοιχεία αναφορικά με χορηγηθέντα δάνεια στεγαστικής πίστης σε δημόσιους και ιδιωτικούς υπαλλήλους, για όλο το τραπεζικό σύστημα. Επίσης παρέιχε ανάλογη πληροφόρηση σχετική με το καθεστώς που διέπει και το πλαίσιο ρυθμίσεων των οφειλετών στεγαστικών δανείων.

2.2 Παροχή της εγγύησης του ελληνικού Δημοσίου σε δάνεια που χορηγήθηκαν για την ενίσχυση φυσικών αλλά και νομικών προσώπων από φυσικές καταστροφές αλλά και επιχειρήσεων όλων των κλάδων της οικονομίας

Η ΕΕΤ συνεργάστηκε με τη Διεύθυνση Πιστωτικών και Δημοσιονομικών Υποθέσεων του Υπουργείου Οικονομικών, καθώς και την 25η Διεύθυνση του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, με σκοπό την εφαρμογή των σχετικών Υπουργικών Αποφάσεων για την ενίσχυση φυσικών προσώπων αλλά και επιχειρήσεων που λειτουργούν στη χώρα σε όλους τους κλάδους της οικονομίας, με τη χορήγηση κεφαλαίων εγγυημένων από το ελληνικό Δημόσιο. Στο πλαίσιο αυτό εξετάστηκε και επιλύθηκε ικανός αριθμός σχετικών θεμάτων.

2.3 Τροποποίηση της διαδικασίας βεβαίωσης ληξιπρόθεσμων δανείων εγγυημένων από το ελληνικό Δημόσιο

Στο πλαίσιο της βούλησης του Υπουργείου αλλά και των τραπεζών για την απλοποίηση της διαδικασίας βεβαίωσης ληξιπρόθεσμων οφειλών εγγυημένων, από το ΕΛΔΗ, δανείων, ήδη βρίσκεται σε εξέλιξη η ανάπτυξη και εφαρμογή από το Υπουργείο, ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος που θα επιτρέψει τη διακίνηση, καταγραφή και την ολοκλήρωση των απαιτούμενων ενεργειών ηλεκτρονικά (σε ψηφιοποιημένη μορφή).

3. Συνεργασία ΕΕΤ – Υπ. Οικονομικών και Τράπεζας της Ελλάδος (ΤτΕ)

Η ΕΕΤ συνεργάστηκε με την ΤτΕ και τη Γενική Διεύθυνση Οικονομικής Πολιτικής του Υπ. Οικονομικών προκειμένου να εφαρμοσθεί η από 19.10.2011 απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τα καθεστώτα κρατικών ενισχύσεων υπό μορφή επιδοτήσεων για τη ρύθμιση οφειλών δανείων φυσικών και νομικών προσώπων σε συγκεκριμένους Νομούς της χώρας.

Στο πλαίσιο αυτό πραγματοποιήθηκαν συναντήσεις με στελέχη τραπεζών καθώς και σχετική αλληλογραφία με τις αρμόδιες Διευθύνσεις τόσο του Υπ. Οικονομικών όσο και της ΤτΕ προκειμένου να ανακτηθούν από το Υπ. Οικ. οι ενισχύσεις και να ενημερωθεί σχετικά η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

4. Συνεργασία ΕΕΤ με το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας και Αιγαίου

Η ΕΕΤ, ανταποκρινόμενη σε πρόσκληση του Υπουργείου, συνεργάστηκε με την πολιτική ηγεσία του, προκειμένου να επιλυθούν θέματα που αφορούσαν τον Σύνδεσμο Επιχειρήσεων Επιβατηγού Ναυτιλίας όπως: α) μέτρα εξεύρεσης ρευστότητας, β) βιωσιμότητα χρέους των εν λόγω εταιρειών, γ) ανάθεση μελέτης βιωσιμότητας του κλάδου από ακτοπλόους - τράπεζες κ.λπ.

5. Συνεργασία ΕΕΤ – ΕΤΕΑΝ ΑΕ

Η ΕΕΤ συνεργάστηκε με το Υπουργείο Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ανάπτυξης και το Εθνικό Ταμείο Επιχειρηματικότητας και Ανάπτυξης ΑΕ (ΕΤΕΑΝ ΑΕ), με στόχο την προώθηση της επιχειρηματικότητας, τη διευκόλυνση της πρόσβασης των επιχειρήσεων στη χρηματοδότηση, την ενίσχυση των επενδύσεων και τη γενικότερη ανάπτυξη του επιχειρηματικού περιβάλλοντος.

Στο πλαίσιο αυτό η ΕΕΤ σε συνεργασία με το ΕΤΕΑΝ συνέβαλε στον σχεδιασμό για το:

- Ταμείο Εγγυοδοσίας

Παροχή εγγύησης της ΕΤΕΑΝ ΑΕ σε δάνεια τραπεζών προς ΜμΕ με τη μορφή «επιστρεπτέων» εγγυήσεων και με επιμερισμό των κινδύνων μεταξύ της ΕΤΕΑΝ, των τραπεζών και των επιχειρήσεων. Το Πρόγραμμα είναι συνολικού προϋπολογισμού 50 εκ. €.

- Ταμείο Ενάλιο

Παροχή δανείων για την ενίσχυση επιχειρήσεων του κλάδου της αλιείας αλλά και τουριστικών επιχειρήσεων σε νησιωτικές κυρίως περιοχές της χώρας.

Πέραν αυτών η ΕΕΤ συνέχισε τη συνεργασία της με το Ταμείο Επιχειρηματικότητας (ΤΕΠΙΧ), με σκοπό:

- 1) την παροχή δανείων με ευνοϊκούς όρους σε επιλέξιμες επιχειρήσεις από κοινά κεφάλαια τραπεζών και του Ταμείου Επιχειρηματικότητας στις δράσεις:

Α: Γενική επιχειρηματικότητα (επενδύσεις νόμου 3908/2011)

Β: Τεχνολογική ανάπτυξη, περιφερειακή συνοχή, ολοκληρωμένα πολυετή επιχειρηματικά σχέδια και συνέργεια - δικτύωση (επενδύσεις νόμου 3908/2011 ΦΕΚΑ 8/01.02.2011)

Γ: Επιχειρηματικότητα των νέων

Δ: Εξωστρέφεια

Ε: Θεματικός τουρισμός, αφαλάτωση, διαχείριση απορριμμάτων, πράσινες υποδομές, πράσινες εφαρμογές, ΑΠΕ

ΣΤ: Καινοτόμα επιχειρηματικότητα, εφοδιαστική αλυσίδα, τρόφιμα, ποτά, και

- 2) να επιλυθούν θέματα αναφορικά με την εφαρμογή των προγραμμάτων Κ/Κ του Ταμείου σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 12991/2342/13.11.12 τροποποιητική ΚΥΑ.

6. Συνεργασία ΕΕΤ με το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής

Η ΕΕΤ συνεργάστηκε με το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής με σκοπό την εφαρμογή του Προγράμματος: «Εξοικονόμηση κατ' οίκον». Στο πλαίσιο αυτό η ΕΕΤ υπέβαλε προτάσεις για την τροποποίηση όρων του προγράμματος με σκοπό να καταστεί εφικτή η δυνατότητα συμμετοχής περισσότερων ιδιωτών, να αυξηθεί η ζήτηση και να απορροφηθούν ταχύτερα τα κονδύλια του διαθέσιμου προϋπολογισμού.

7. Συνεργασία ΕΕΤ με Υπ. Ανάπτυξης & Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων

Η ΕΕΤ ανταποκρίθηκε στο αίτημα του ΥΠΟΙΑΝ για την εξεύρεση διαδικασίας ελέγχου της γνησιότητας των εγγυητικών επιστολών τραπεζών από τις υπηρεσίες του Υπουργείου. Στο πλαίσιο αυτό συζητήθηκε η ανάπτυξη πληροφοριακού συστήματος για θέματα παρακολούθησης και ελέγχου της γνησιότητας των εγγυητικών επιστολών με προοπτική επέκτασής του σε όλο τον δημόσιο τομέα.

8. Συνεργασία ΕΕΤ με ΟΕΚ/ΟΑΕΔ

Η ΕΕΤ, στο πλαίσιο συνεργασίας της με στελέχη του Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας και του ΟΑΕΔ, εξέτασε τρόπους επίλυσης των θεμάτων που ανέκυψαν (θεσμικά και διαδικαστικά) σχετικά με την παροχή δυνατότητας –κατόπιν νομοθετικής ρύθμισης– σε δικαιούχους του ΟΕΚ τροποποίησης της αρχικής χρονικής διάρκειας των δανείου τους. Σημειώνεται ότι τα υπό επεξεργασία ζητήματα εξετάστηκαν στο πλαίσιο της απορρόφησης του ΟΕΚ από τον ΟΑΕΔ.

9. Συνεργασία ΕΕΤ με Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων

Χρηματοδοτικός μηχανισμός Jessica (Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas)

Η ΕΕΤ, σε συνεργασία με την ΕΤΕπ και τις τράπεζες που αναδείχθηκαν προσωρινοί ανάδοχοι για τη διαχείριση των υπό σύσταση Ταμείων Αστικής Ανάπτυξης (ΤΑΑ) για την υλοποίηση του προγράμματος JESSICA, εξέτασαν και συνέβαλαν στην επίλυση ζητημάτων που αναφέρονται στη Σύμβαση Διαχείρισης των ΤΑΑ. Ακολούθως η ΕΕΤ σε συνεργασία με τις τράπεζες αναδόχους του εν λόγω Προγράμματος εξέτασαν τρόπους άμεσης εφαρμογής και υλοποίησης έργων βιώσιμης αστικής ανάπλασης και τρόπους υπερκερασμού των προβλημάτων που αναφύονται στη συνεργασία των τραπεζών με την Τοπική Αυτοδιοίκηση.

10. Συνεργασία ΕΕΤ με Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων

Ταμείο Κεφαλαίου Jeremie (Joint European Resources for Micro to medium enterprises)

Η ΕΕΤ συνεργάστηκε με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων (φορέας υλοποίησης του Jeremie) και το Υπ. Ανάπτυξης (συντονιστική αρχή) με σκοπό τον σχεδιασμό και την εφαρμογή προγραμμάτων ενίσχυσης των ΜμΕ της χώρας μας με την παροχή δανειοδοτικών κεφαλαίων (επενδυτικά και κεφάλαια

κίνησης) για την ανάπτυξη και επέκταση των δραστηριοτήτων των επιχειρήσεων. Τα κεφάλαια **Jeremie** του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων είναι μειωμένου επιτοκίου.

11. Προώθηση σχέσεων της ΕΕΤ με παραγωγικές τάξεις

Η ΕΕΤ, στα πλαίσια της προώθησης του διαλόγου που έχει καθιερώσει με φορείς των παραγωγικών τάξεων:

1. έχει συγκροτήσει *ad hoc* (Τεχνική) Επιτροπή, στην οποία συμμετέχουν εκπρόσωποι τραπεζών και φορέων παραγωγικών τάξεων (ΕΒΕΑ, ΓΣΕΒΕΕ, ΕΣΕΕ και Κεντρική Ένωση Επιμελητηρίων), με κύριο στόχο την ενίσχυση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων δεδομένης και της δυσμενούς οικονομικής συγκυρίας. Τα θέματα που συζήτησε η Επιτροπή ήταν, μεταξύ άλλων:
 - η αντιμετώπιση των προβλημάτων ρευστότητας των ΜμΕ,
 - η ενίσχυση των εξαγωγικών επιχειρήσεων,
 - η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας,
 - η δυνατότητα παροχής εγγύησης για έκδοση εγγυητικών επιστολών υπέρ ΜμΕ,
 - η αντιμετώπιση του θέματος των ακάλυπτων επιταγών κ.ά.
2. Στο πεδίο συνεργασίας της με τις παραγωγικές τάξεις, η ΕΕΤ συμμετείχε σε ικανό αριθμό συναντήσεων των φορέων αυτών και έδωσε τις απαραίτητες διευκρινίσεις και απαντήσεις σε ερωτήματα και προβλήματα που απασχολούν τα μέλη των φορέων στις σχέσεις τους με το τραπεζικό σύστημα και ειδικότερα σε θέματα που αφορούν: χρηματοδότηση ΜμΕ, επιδοτήσεις μέσω κοινοτικών προγραμμάτων, κ.λπ.

12. Συμμετοχή της ΕΕΤ σε Επιτροπές και Ομάδες Εργασίας του δημόσιου και ευρύτερου δημόσιου τομέα

- Επιτροπή ΕΣΠΑ
- Επιτροπή Παρακολούθησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος Ανταγωνιστικότητα
- Κεντρική Γνωμοδοτική Επιτροπή του άρθρου 7 παρ. α του ν. 3299/04 (ΥΠΑΝ)
- Κεντρική Γνωμοδοτική Επιτροπή του άρθρου 7 παρ. β του ν. 3299/04 (ΥΠΑΝ)
- Εθνικό Συμβούλιο Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων
- Εθνικό Συμβούλιο Εξαγωγών
- Τριτοβάθμιο Διατραπεζικό Πειθαρχικό Συμβούλιο, Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας
- Διοικητικό Συμβούλιο Ενιαίου Ταμείου Ασφάλισης Τραπεζοϋπαλλήλων (ΕΤΑΤ), Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας
- Διοικητικό Συμβούλιο (ΤΑΥΤΕΚΩ) Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας
- Επενδυτικό Συμβούλιο JEREMIE
- Επενδυτικό Συμβούλιο ΤΕΠΙΧ
- Διοικητικό Συμβούλιο ΕΤΕΑΝ
- Διοικητικό Συμβούλιο ΕΛΑΝΕΤ

Επίσης η ΕΕΤ, πέραν των ανωτέρω, συμμετείχε σε πλειάδα εκδηλώσεων και ημερίδων που διοργάνωσαν διάφοροι επαγγελματικοί φορείς (Επιμελητήρια, Περιφέρειες, Πρεσβείες κ.ά.).

Θ. Επικοινωνιακή δραστηριότητα

Η επικοινωνιακή δραστηριότητα της ΕΕΤ κατά το έτος 2012 συνοψίζεται στις ακόλουθες ενέργειες:

1. Συνεντεύξεις – Παρουσιάσεις – Ενημερώσεις

Συνολικά για θέματα επικαιρότητας (διεθνής χρηματοπιστωτική κρίση και επιπτώσεις της στην Ελλάδα, μέτρα ενίσχυσης ρευστότητας της οικονομίας, εγγύησης καταθέσεων και λειτουργίας του Ταμείου Εγγύησης Καταθέσεων και Επενδύσεων, χρηματοδότηση μικρομεσαίων επιχειρήσεων, καταναλωτική πίστη, πλειστηριασμοί, προστασία καταναλωτή, χρηματοπιστωτική εκπαίδευση, πτωχεύσεις ιδιωτών, φυσική ασφάλεια τραπεζών και ασφάλεια συναλλαγών, εγγυήσεις, αναχρηματοδοτήσεις και ρυθμίσεις οφειλών νοικοκυριών και μικρομεσαίων επιχειρήσεων, ηλεκτρονικές συναλλαγές) έγιναν:

- παρουσίες στη Βουλή,
- εμφανίσεις, συνεντεύξεις και παρεμβάσεις σε ΜΜΕ,
- ενυπόγραφα άρθρα στον ημερήσιο και περιοδικό ελληνικό τύπο.

2. Εκδόσεις

Κατά τη διάρκεια του έτους 2012 εκδόθηκε το βιβλίο του Ν. Μυλωνά «Χρηματοοικονομικά υποδείγματα για επιχειρηματικές αποφάσεις», Ιούνιος 2012 (συνέκδοση ΕΕΤ και Τυπωθήτω – Γιώργος Δαρδανός).

3. Οργάνωση και συμμετοχή σε συνέδρια/ημερίδες/εκδηλώσεις κατά το έτος 2012

Φεβρουάριος 2012

- Αθήνα 03/02, Εκδήλωση της Ένωσης Διεθνούς Δικαίου με θέμα «Η καταπολέμηση της διαφθοράς στο διεθνές δίκαιο» (Με τη συνεργασία της ΕΕΤ)
- Αθήνα 09/02, Διεθνές συνέδριο και δείπνο της Ένωσης Διεθνούς Δικαίου με θέμα «Η διεθνής ευθύνη των κρατών: σύγχρονες και μελλοντικές προκλήσεις» (Με τη συνεργασία της ΕΕΤ)
- Αθήνα 23/02, Εκδήλωση της Εταιρείας Δικαστικών Μελετών με θέμα «Η τρέχουσα δημοσιονομική κρίση στην ευρωζώνη ως καταλύτης για την τροποποίηση του δικαίου της ΟΝΕ» (Με τη συνεργασία της ΕΕΤ)

Μάρτιος 2012

- Αθήνα 05/03, Εκδήλωση του Ομίλου Εconoπία με θέμα «Από τη διεθνή χρηματοπιστωτική κρίση στη δημοσιονομική κρίση της Ευρωζώνης» (Με τη συνεργασία της ΕΕΤ)
- Αθήνα 27-28/03, Συνέδριο με θέμα «Η Καινοτομία ως παράγοντας μετασχηματισμού του επιχειρηματικού μοντέλου των τραπεζών σε συνθήκες οικονομικής κρίσης - Διαπιστώσεις, Κατευθύνσεις, Προοπτικές» (**Συνδιοργάνωση ΕΕΤ και Ελληνικό Ινστιτούτο Πληροφορικής & Επικοινωνιών της ΕΕΔΕ**)

Απρίλιος 2012

- Αθήνα 04/04, Εκδήλωση των: Νομική Βιβλιοθήκη/Invest in Greece/ΕΒΕΑ με θέμα «Η Ελλάδα στο επίκεντρο του διεθνούς επενδυτικού ενδιαφέροντος» (Με τη συνεργασία της ΕΕΤ)
- Αθήνα 04/04, Εκδήλωση-Σεμινάριο του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών με θέμα «Νομισματική Ένωση, Οικονομική Κρίση και Προβλεπόμενες Πολιτικές -II» (Με τη συνεργασία της ΕΕΤ)
- Αθήνα 05/04, Νομικό Συμπόσιο του Συνδέσμου Ελλήνων Εμπορικόλογων με θέμα «Το Εμπορικό Δίκαιο ως εργαλείο ανάπτυξης» (Με τη συνεργασία της ΕΕΤ)
- Αθήνα 18/04, Παρουσίαση του συστήματος Notes Held To Order (NHTO) Κύπρου (**Διοργάνωση ΕΕΤ**)

Μάιος 2012

- Αθήνα 24/05, Ετήσιο συνέδριο ECEFIL με θέμα «Το μεταβαλλόμενο δίκαιο της ΟΝΕ» (Με τη συνεργασία της ΕΕΤ)

Ιούνιος 2012

- Αθήνα 14/06, Ετήσια Γενική Συνέλευση ΕΕΤ
- Αθήνα 19/06, 4ο Risk Management & Compliance Forum (**Συνδιοργάνωση ΕΕΤ, ΕΕΔΕ, PRMIA και Τειρεσίας**)

Νοέμβριος 2012

- Αθήνα 09/11, Συνέδριο Economist με θέμα “Credit Risk Management for Banking and Business: Finding Liquidity” (Με τη συνεργασία της ΕΕΤ)
- Αθήνα 14/11, Ομιλία του Managing Director του Institute of International Finance (IIF) κ. Charles Dallara με θέμα “Adjusting Course: a Strategy for Europe and Greece to Emerge from the Crisis” (Διοργάνωση ΕΕΤ)

Δεκέμβριος 2012

- Αθήνα 05/12, Συνέδριο των Financial Times με θέμα “The Future of Banking in Greece 2012: Redefining the shape of the Greek financial sector” (Με τη συνεργασία της ΕΕΤ)
- Αθήνα 11/12, Εσπερίδα και Executive Dinner με τον πρώην Πρωθυπουργό της Ιρλανδίας John Bruton (Με τη συνεργασία της ΕΕΤ)

4. Λοιπές δράσεις επικοινωνίας

- Παρουσιάσεις/Ομιλίες Γενικού Γραμματέα και συμμετοχή εκπροσώπων ΕΕΤ σε εκδηλώσεις τρίτων φορέων, όπως παραγωγικών τάξεων, φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα, Επιμελητηρίων κ.λπ.
- Χορηγίες επιλεγμένων εκδηλώσεων και επιστημονικών συνεδρίων.
- Η ΕΕΤ, και για το έτος 2012, υποστήριξε εκδηλώσεις για βράβευση φοιτητών και απονομές υποτροφιών:
 - Ήταν ο Μέγας Χορηγός στον 18ο Πανελλήνιο Φοιτητικό Διαγωνισμό του Ομίλου Εconomia με θέμα «Τεχνολογία, Καινοτομία και Κοινωνική Αλλαγή» όπου συμμετείχε και απένειμε βραβεία στους φοιτητές που διακρίθηκαν.
 - Χορήγησε 3 υποτροφίες σε προπτυχιακούς φοιτητές του Τμήματος Χρηματοοικονομικής και Τραπεζικής Διοικητικής του Πανεπιστημίου Πειραιώς.

5. Διεθνείς Δραστηριότητες

Από 24 έως 26 Απριλίου 2012 φιλοξενήθηκε στην Αθήνα η ετήσια τακτική συνεδρίαση του Securities Market Practice Group (SMPG) με τη συμμετοχή των μελών του SMPG.

Επίσης, η ΕΕΤ εκπροσωπήθηκε στις συνεδριάσεις του Executive Committee της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας (ΕΤΟ) στις Βρυξέλλες, που πραγματοποιήθηκαν το έτος 2012.

Ενότητα Τρίτη
Εκπροσώπηση της ΕΕΤ

A. Στην Ελλάδα

Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων (Διοικητικό Συμβούλιο)

Εθνικό Συμβούλιο Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων

Εθνικό Συμβούλιο Εξαγωγών

Μεσολαβητής Τραπεζικών Επενδυτικών Υπηρεσιών (Διοικητικό Συμβούλιο)

Διατραπεζικά Συστήματα ΑΕ (Διοικητικό Συμβούλιο)

Επιτροπή ΕΣΠΑ

Επιτροπή Παρακολούθησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος Ανταγωνιστικότητα

Κεντρική Γνωμοδοτική Επιτροπή του άρθρου 7, παρ. α του ν. 3299/2004 (Υπουργείο Οικονομικών)

Κεντρική Γνωμοδοτική Επιτροπή του άρθρου 7, παρ. β του ν. 3299/2004
(Υπουργείο Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας)

Τριτοβάθμιο Διατραπεζικό Συμβούλιο (Πειθαρχικό)
(Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας)

Επιτροπή παρακολούθησης των επιτοκίων (Δράση 2.10.2 ΤΕΜΠΜΕ (Υπουργείο Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας)

Μόνιμη Επιτροπή για τη διευκόλυνση και την απλούστευση των διαδικασιών του διεθνούς εμπορίου

Επιτροπή Παρακολούθησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ψηφιακή Σύγκλιση»
(Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών)

Τοπική Διοικητική Επιτροπή του ΙΚΑ για θέματα εντασσόμενων ταμείων στο Ενιαίο Ταμείο Ασφάλισης Τραπεζών (ΕΤΑΤ)

Διοικητικό Συμβούλιο Ενιαίου Ταμείου Ασφάλισης Τραπεζοϋπαλλήλων (ΕΤΑΤ), Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης

Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας - Διοικητικό Συμβούλιο (ΤΑΥΤΕΚΩ), Ομάδα Εργασίας για την ανάπτυξη της Ελλάδας ως διεθνούς χρηματοπιστωτικού κέντρου στην ευρύτερη περιοχή της Ν.Α. Ευρώπης και Ανατολικής Μεσογείου

Επενδυτικό Συμβούλιο ΤΕΠΙΧ

Επενδυτικό Συμβούλιο JEREMIE

Διοικητικό Συμβούλιο ΕΤΕΑΝ

Νομοπαρασκευαστική επιτροπή για την ενσωμάτωση στο ελληνικό δίκαιο της Οδηγίας 2010/76/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «για τροποποίηση των οδηγιών 2006/48/ΕΚ και 2006/49/ΕΚ όσον αφορά τις κεφαλαιακές απαιτήσεις για το χαρτοφυλάκιο συναλλαγών και για τις πράξεις επανατιτλοποίησης, καθώς και τον εποπτικό έλεγχο των πολιτικών αποδοχών»

Νομοπαρασκευαστική επιτροπή για την ενσωμάτωση στο ελληνικό δίκαιο της Οδηγίας 2010/73/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «για τροποποίηση των οδηγιών 2003/71/ΕΚ σχετικά με το ενημερωτικό δελτίο που πρέπει να δημοσιεύεται κατά τη δημόσια προσφορά κινητών αξιών

ή την εισαγωγή τους προς διαπραγμάτευση και 2004/109/EK για την εναρμόνιση των προϋποθέσεων διαφάνειας αναφορικά με την πληροφόρηση σχετικά με εκδότες των οποίων οι κινητές αξίες έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά»

Ομάδα εργασίας για την τροποποίηση του Κανονισμού του Χρηματιστηρίου Αθηνών ΑΕ.

Επιτροπή εποπτείας και ελέγχου βασικών διαπραγματευτών αγοράς (Υπουργείο Οικονομικών)

Ελληνικό Συμβούλιο Εταιρικής Διακυβέρνησης (ΕΧΑΕ)

B. Στο εξωτερικό

Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ομοσπονδία (European Banking Federation)

Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Ενυπόθηκης Πίστης (European Mortgage Federation)

Ευρωπαϊκή Επιτροπή Τραπεζικού Τομέα (European Banking Industry Committee)

Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Πληρωμών (European Payments Council)

Ευρωπαϊκή Ένωση Επαγγελματικής Εκπαίδευσης για τον Χρηματοπιστωτικό Τομέα (European Banking & Financial Services Training Association - EBTN)

ΟΟΣΑ - Διεθνές Δίκτυο για τη Χρηματοοικονομική Εκπαίδευση (OECD - International Network on Financial Education)

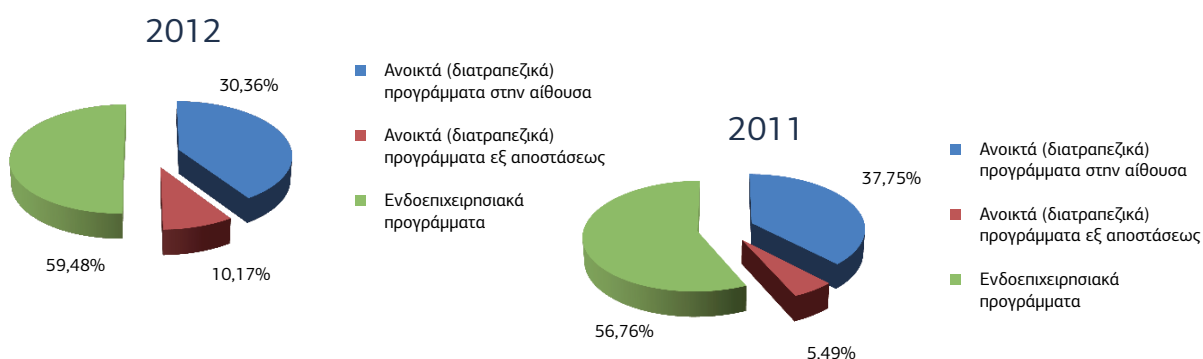
Ενότητα Τέταρτη
Ελληνικό Τραπεζικό Ινστιτούτο

Το 2012 και παρά τη συνεχιζόμενη αρνητική οικονομική συγκυρία, η δραστηριότητα του ΕΤΙ συνεχίστηκε πολύ ικανοποιητικά στα ίδια σχεδόν επίπεδα με την προηγούμενη χρονιά. Η προσφερόμενη εκπαίδευση, σε διατραπεζικό και ενδοεπιχειρησιακό επίπεδο, εμπλουτίστηκε με νέα αντικείμενα για να ανταποκριθεί στις εκπαιδευτικές ανάγκες που προέβλεπαν οι εγχώριες και ευρωπαϊκές εξελίξεις. Η διοργάνωση εξετάσεων για λογαριασμό των εποπτικών αρχών, για την κάλυψη ειδικών αναγκών αξιολόγησης σε ενδοεπιχειρησιακό επίπεδο, αλλά και για τα ανοικτά προγράμματα του ίδιου του ΕΤΙ, συνεχίστηκε αμείωτη. Οι εκπαιδευτικές εκδόσεις του Ινστιτούτου σημείωσαν σταθερή ζήτηση, πάντα με κύριο άξονα τα εγχειρίδια που στηρίζουν την προετοιμασία υποψηφίων για τις εξετάσεις πιστοποίησης επαγγελματικής επάρκειας για την παροχή επενδυτικών υπηρεσιών και υπηρεσιών ασφαλιστικής διαμεσολάβησης. Τέλος, οι δραστηριότητες του ΕΤΙ στο πλαίσιο του θεσμικού ρόλου του ενισχύθηκαν επίσης, τόσο σε εθνικό επίπεδο όσο και σε ευρωπαϊκό. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε σε δράσεις χρηματοοικονομικής εκπαίδευσης για την ενίσχυση του επιπέδου χρηματοοικονομικού εγγραμματισμού των μαθητών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

A. Εκπαιδευτικές υπηρεσίες

Συγκριτικά στοιχεία

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ			
	2012		2011	
Ανοικτά (διατραπεζικά) προγράμματα στην αίθουσα	1.030	30,36%	1.341	37,75%
Ανοικτά (διατραπεζικά) προγράμματα εξ αποστάσεως	345	10,17%	195	5,49%
Ενδοεπιχειρησιακά προγράμματα	2.018	59,48%	2.016	56,76%
ΣΥΝΟΛΟ	3.393	100,00%	3.552	100,00%

1. Ανοικτή (διατραπεζική) εκπαίδευση

Όσον αφορά τα εξειδικευμένα σεμινάρια αίθουσας, 10 νέα αντικείμενα προστέθηκαν στο πρόγραμμα του ΕΤΙ το 2012. Ενδεικτικά αναφέρονται οι τίτλοι: Προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και τραπεζικό απόρρητο, Ανεξάρτητες υποχρεώσεις και πιστώσεις σε ετοιμότητα, Κατανοώντας τους Incoterms 2010, Τα έγγραφα στο εξωτερικό εμπόριο – Η σύγχρονη αντίληψη στη διεθνή τραπεζική πρακτική, Τραπεζική ορολογία στα αγγλικά (μέθοδος “blended learning”), Διαχείριση Χρόνου, Ομαδικότητα, Σχεδιασμός διαδικασιών.

Επίσης, συνεχίστηκε η διοργάνωση Σεμιναρίων Πιστοποίησης για την ειδικότητα της «λήψης και διαβίβασης εντολών σε κινητές αξίες», τα οποία προσφέρει το ΕΤΙ ανελλιπώς από το 2007, σύμφωνα με την Κοινή Απόφαση 3130/2006 της Τράπεζας της Ελλάδος και της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς. Με εκπαιδευτικό πρόγραμμα και εκπαιδευτές πιστοποιημένους από τις εν λόγω εποπτικές αρχές, το ΕΤΙ πραγματοποίησε τη χρονιά αυτή 13 ανοικτές και ενδοεπιχειρησιακές διοργανώσεις, με 250 συμμετέχοντες.

Στο πλαίσιο της προετοιμασίας υποψηφίων για εξετάσεις πιστοποίησης επαγγελματικής επάρκειας, αξίζει να σημειωθεί ότι το 2012 προσφέρθηκαν για πρώτη φορά από το ΕΤΙ:

- σεμινάριο προετοιμασίας για το πιστοποιητικό παροχής επενδυτικών υπηρεσιών «γ» (Διαχείριση χαρτοφυλακίου πελατών), και
- σεμινάριο προετοιμασίας για το νέο (μετά την έκδοση της ΠΔ/ΤΕ 2647/2011) πιστοποιητικό παροχής υπηρεσιών ασφαλιστικής διαμεσολάβησης «Α» (Βασικές γνώσεις ασφαλιστικής διαμεσολάβησης).

2. Ενδοεπιχειρησιακά προγράμματα

Όπως φαίνεται στον ενδεικτικό πίνακα που ακολουθεί, περίπου τα μισά από τα ενδοεπιχειρησιακά προγράμματα που προσφέρθηκαν το 2012 αφορούσαν την προετοιμασία υποψηφίων για τις εξετάσεις πιστοποίησης για την παροχή επενδυτικών υπηρεσιών.

Ιδιαίτερα σημαντικό στοιχείο που τεκμηριώνει την αποτελεσματικότητα της εκπαίδευσης που παρέχει το ΕΤΙ, αλλά και την καθιέρωσή του ως εταίρου των Διευθύνσεων Εκπαίδευσης & Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού των τραπεζών, αποτελούν τόσο τα νέα ενδοεπιχειρησιακά προγράμματα που σχεδιάστηκαν για να καλύψουν τις ανάγκες συγκεκριμένων ομάδων, όπως τα προγράμματα Χρηματοπιστωτικό σύστημα και προϊόντα – βασικές γνώσεις για υπαλλήλους του Ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου και Καταπολέμηση του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος & της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (ΕΒΧ/ΧΤ) για την Attica Bank, όσο και οι επαναληπτικές διοργανώσεις εκπαιδευτικών προγραμμάτων του ΕΤΙ, όπως το European Foundation Certificate in Banking που προσφέρεται σταθερά στην Alpha Bank από το 2007, η Χρηματοδότηση μικρομεσαίων επιχειρήσεων που υλοποιείται στην Eurobank από το 2010 και οι Τραπεζικές και χρηματοοικονομικές έννοιες που διοργανώθηκε για δεύτερη χρονιά στην Τράπεζα Πειραιώς. Πιο συγκεκριμένα:

- Το πρόγραμμα Χρηματοπιστωτικό σύστημα και προϊόντα – βασικές γνώσεις σχεδιάστηκε με σκοπό την απόκτηση από τους εκπαιδευομένους βασικών γνώσεων σχετικά με τη δομή και τη λειτουργία του χρηματοπιστωτικού συστήματος και των προϊόντων που προωθούνται μέσα από αυτό. Την εκπαίδευση

(διάρκειας 40 ωρών) παρακολούθησαν περισσότεροι από 300 υπάλληλοι του Ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου, οι οποίοι, στο τέλος, συμμετείχαν σε γραπτή εξέταση αξιολόγησης γνώσεων.

- Το πρόγραμμα *Καταπολέμηση του ξηπλύματος βρώμικου χρήματος & της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (ΞΒΧ/ΧΤ)* σχεδιάστηκε με στενή συνεργασία του ΕΤΙ και της Διεύθυνσης Εκπαίδευσης της Attica Bank. Συμμετείχαν περίπου 200 στελέχη και υπάλληλοι της τράπεζας, δίνοντας στο πρόγραμμα άριστη αξιολόγηση.
- Το πρόγραμμα *European Foundation Certificate in Banking* (διάρκειας 136 ωρών) υλοποιήθηκε για 5η συνεχή χρονιά στην Alpha Bank, για περίπου 50 στελέχη. Επιπρόσθετα, αξίζει να σημειωθεί ότι, από το 2012, η συμμετοχή στα εξ αποστάσεως προγράμματα του ΕΤΙ *Γενική Λογιστική & Αρχές Ανάλυσης Οικονομικών Καταστάσεων, Τραπεζικό Απόρρητο, Αξιόγραφα: η νομική προσέγγιση της καθημερινής τραπεζικής πρακτικής και Ο ενιαίος χώρος πληρωμών σε ευρώ (SEPA) & η ελληνική νομοθεσία για τις πληρωμές* αποτελεί πλέον μέρος της εκπαίδευσης που οδηγεί σε εσωτερική πιστοποίηση των στελεχών της τράπεζας.
- Το πρόγραμμα ενδοεπιχειρησιακής πιστοποίησης γνώσεων με τίτλο *Χρηματοδότηση μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων: μεθοδολογία & πρακτική (επίπεδο Ι)* συνεχίστηκε για 3η χρονιά στην τράπεζα Eurobank. Το πρόγραμμα ολοκλήρωσαν επιτυχώς 133 στελέχη, ανεβάζοντας τον συνολικό αριθμό των επιτυχόντων σε 833. Επίσης, το 2012 πραγματοποιήθηκαν 2 πιλοτικές διοργανώσεις του προχωρημένου επιπέδου (II). Υπενθυμίζεται ότι πρόκειται για σύστημα εκπαίδευσης και αξιολόγησης γνώσεων δύο επιπέδων, το οποίο έχει βασιστεί τόσο στα αποτελέσματα ειδικής αξιολόγησης εκπαιδευτικών αναγκών που διενεργήθηκε σε όλον τον προς εκπαίδευση πληθυσμό όσο και στην ενεργή συμβολή των στελεχών της Διεύθυνσης Εκπαίδευσης και Διοίκησης της Απόδοσης και των αρμόδιων για τις χρηματοδοτήσεις Διευθύνσεων της τράπεζας, καθώς και των έμπειρων εκπαιδευτών του ΕΤΙ. Με τον τρόπο αυτό διασφαλίστηκε ο ακριβής προσδιορισμός των προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων, καθώς και η απόλυτη εναρμόνιση αυτών με τους στρατηγικούς στόχους της τράπεζας.
- Το πρόγραμμα *Τραπεζικές και χρηματοοικονομικές έννοιες για την Τράπεζα Πειραιώς* συνεχίστηκε για δεύτερη χρονιά, με την εκπαίδευση μιας ομάδας ανώτερων στελεχών. Στόχος του προγράμματος, το οποίο υλοποιείται στο πλαίσιο εσωτερικής ακαδημίας της τράπεζας, είναι να αποκτήσουν οι εκπαιδευόμενοι σφαιρική γνώση της τραπεζικής ως απαραίτητο συμπλήρωμα των πρακτικών και εξειδικευμένων γνώσεων που ήδη διαθέτουν στα αντικείμενά τους.
- Ιδιαίτερη αναφορά θα πρέπει να γίνει επίσης στο πρόγραμμα *εξειδικευμένων γνώσεων Χρηματοοικονομική αξιολόγηση και έλεγχος βιωσιμότητας επενδυτικών σχεδίων*, διάρκειας 40 ωρών, το οποίο σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε για τα στελέχη του φορέα «Επενδύστε στην Ελλάδα ΑΕ» (Invest in Greece). Στόχος της εκπαίδευσης ήταν η επιμόρφωση έμπειρων στελεχών του φορέα στις βασικές αρχές, μεθόδους και τεχνικές που θα πρέπει να διέπουν τη χρηματοοικονομική αξιολόγηση και τον έλεγχο βιωσιμότητας ενός επενδυτικού σχεδίου. Διαμορφώθηκε δε σε στενή συνεργασία με τον φορέα, λαμβάνοντας υπόψη τη διαφορετικότητα-ευρύτητα του γνωστικού υποβάθρου των εκπαιδευομένων. Το πρόγραμμα έλαβε άριστες αξιολογήσεις.

Ενδεικτικός πίνακας ενδοεπιχειρησιακών εκπαιδεύσεων του ΕΤΙ για το 2012

ALPHA BANK <ul style="list-style-type: none">• European Foundation Certificate in Banking• Ομοιόμορφοι Κανόνες για τις Αξίες
EUROBANK <ul style="list-style-type: none">• Χρηματοδότηση μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων – Επίπεδο I: μεθοδολογία και πρακτική• Χρηματοδότηση μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων – Επίπεδο II: ειδικά θέματα
TACHYΔΡΟΜΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ <ul style="list-style-type: none">• Χρηματοπιστωτικό σύστημα και προϊόντα: βασικές γνώσεις• Σεμινάρια Πιστοποίησης α1 (λήψη και διαβίβαση εντολών σε κινητές αξίες)• Προετοιμασία για εξετάσεις πιστοποίησης α1• Προετοιμασία για εξετάσεις πιστοποίησης β1 (παροχή επενδυτικών συμβουλών σε κινητές αξίες)
ΕΜΠΟΡΙΚΗ BANK <ul style="list-style-type: none">• Σεμινάρια Πιστοποίησης α1 (λήψη και διαβίβαση εντολών σε κινητές αξίες)• Προετοιμασία για εξετάσεις πιστοποίησης β1• Προετοιμασία για εξετάσεις πιστοποίησης Α (ασφαλιστική διαμεσολάβηση)
ΑΤΤΙΚΑ BANK <ul style="list-style-type: none">• Καταπολέμηση του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας• Προετοιμασία για εξετάσεις πιστοποίησης α1• Προετοιμασία για εξετάσεις πιστοποίησης α2 (λήψη και διαβίβαση εντολών σε παράγωγα προϊόντα)• Προετοιμασία για εξετάσεις πιστοποίησης β1• Αποτελεσματική διαχείριση καθυστερήσεων επιχειρηματικής και λιανικής τραπεζικής
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ <ul style="list-style-type: none">• Τραπεζικές και χρηματοοικονομικές έννοιες• Τρέχουσες τάσεις στο χρηματοπιστωτικό σύστημα• Σεμινάρια Πιστοποίησης α1
ΓΕΝΙΚΗ BANK Προετοιμασία για εξετάσεις πιστοποίησης α2
ΤΑΜΕΙΟ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΩΝ ΚΑΙ ΔΑΝΕΙΩΝ <ul style="list-style-type: none">• Η αποτροπή του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος στην πράξη• Διάγνωση αυθεντικότητας εγγράφων• Το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος στις τραπεζικές εργασίες

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Αναγνώριση παραχαραγμένων και κριτήρια καταλληλότητας χαρτονομισμάτων

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

Ασφάλεια πληροφοριακών συστημάτων για μη τεχνικούς

INVEST IN GREECE

Χρηματοοικονομική αξιολόγηση και έλεγχος βιωσιμότητας επενδυτικών σχεδίων

3. Προγράμματα πιστοποίησης γνώσεων

3.1 Η κανονιστική συμμόρφωση στις τράπεζες

Τη χρονιά αυτή το ETI συνέχισε να προσφέρει το συγκεκριμένο πρόγραμμα διατραπεζικά. Οι νέοι κάτοχοι του σχετικού τίτλου ανήλθαν σε 21, ανεβάζοντας τον συνολικό αριθμό των κατόχων σε 175.

Ειδικά για τα στελέχη που δεν είχαν την ευκαιρία να συμμετάσχουν στο ολοκληρωμένο πρόγραμμα, το ETI συνέχισε να προσφέρει διατραπεζικό εισαγωγικό σεμινάριο διάρκειας 28 ωρών, με τίτλο *Βασικές γνώσεις κανονιστικής συμμόρφωσης*. Στόχος του σεμιναρίου είναι η παροχή βασικών γνώσεων για την οργάνωση και διαχείριση της Μονάδας Κανονιστικής Συμμόρφωσης, καθώς και την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

3.2 European Foundation Certificate in Banking

Σε συνέχεια των εξετάσεων που πραγματοποιήθηκαν το 2012 για την απόκτηση του ως άνω ευρωπαϊκού πιστοποιητικού (EFCB), το οποίο συνυπογράφουν το ETI και το EBTN (European Banking & Financial Services Training Association), ο τίτλος απονεμήθηκε σε 51 επιτυχόντες, ανεβάζοντας τον συνολικό αριθμό των κατόχων, στην Ελλάδα, σε 797.

4. Προγράμματα προετοιμασίας για τις εξετάσεις CFA (Chartered Financial Analyst)

Για πέμπτη συνεχή χρονιά το ETI προσέφερε, σε συνεργασία με την Hellenic CFA Society, εκπαιδευτικό πρόγραμμα προετοιμασίας υποψηφίων για τις εξετάσεις πιστοποίησης CFA – Level I και, για τρίτη χρονιά, το αντίστοιχο πρόγραμμα προετοιμασίας για τις εξετάσεις CFA – Level II.

Με εισηγητές κατόχους του πιστοποιητικού CFA και ενεργά στελέχη της αγοράς, θεματολογία και μέθοδο ειδικά σχεδιασμένες για διάρκεια 100 περίπου ωρών και επιλεγμένο εκπαιδευτικό υλικό που διανέμεται δωρεάν στους υποψηφίους, ο αριθμός των συμμετεχόντων στα εν λόγω προγράμματα παρουσιάζει σταθερά αυξητική τάση.

5. Εκπαιδευτικές εκδόσεις

Το 2012 κυκλοφόρησαν τα εγχειρίδια του ETI:

- Βασικές γνώσεις ιδιωτικής ασφάλισης (Β' έκδοση πλήρως αναθεωρημένη),
- Βασικές γνώσεις επενδυτικής τραπεζικής (Ε' έκδοση αναθεωρημένη), και
- Λειτουργία και υπηρεσίες των Τραπεζικών Συστημάτων Πληροφοριών - ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΑΕ (Δ' έκδοση αναθεωρημένη).

B. Εξεταστικό κέντρο

1. Πιστοποίηση επαγγελματικής επάρκειας για την παροχή επενδυτικών υπηρεσιών

Σύμφωνα με την Κοινή Απόφαση 3130/2006 του ΔΣ της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος για την πιστοποίηση της επαγγελματικής επάρκειας των απασχολουμένων στα πιστωτικά ιδρύματα που παρέχουν επενδυτικές υπηρεσίες, η οποία ορίζει το ETI ως φορέα διοργάνωσης εξετάσεων πιστοποίησης για όλα τα πιστοποιητικά, αλλά και Σεμιναρίων Πιστοποίησης για την ειδικότητα α1 (λήψη και διαβίβαση εντολών σε κινητές αξίες), το ETI συνεργάστηκε με τις εποπτικές αρχές και την αρμόδια Επιτροπή Εξετάσεων για την πραγματοποίηση:

- 2 διοργανώσεων εξετάσεων για όλα τα πιστοποιητικά, στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη, τον Μάιο και τον Νοέμβριο 2012, όπου έλαβαν μέρος 3.862 υποψήφιοι, και
- 3 διοργανώσεων εξετάσεων για τους συμμετέχοντες σε Σεμινάρια Πιστοποίησης του ETI, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν στην Αθήνα, με τη συμμετοχή 250 υποψηφίων.

2. Αξιολόγηση γνώσεων σε ενδοεπιχειρησιακό επίπεδο

2.1 Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο

Το ETI σχεδίασε και πραγματοποίησε, στην Αθήνα, εξετάσεις αξιολόγησης γνώσεων για την ολοκλήρωση του ενδοεπιχειρησιακού προγράμματος *Χρηματοπιστωτικό σύστημα και προϊόντα – βασικές γνώσεις*. Στις εξετάσεις συμμετείχαν 308 υπάλληλοι του Ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου, οι οποίοι είχαν παρακολουθήσει την εν λόγω εκπαίδευση.

2.2 Eurobank

Στο πλαίσιο του προγράμματος ενδοεπιχειρησιακής πιστοποίησης γνώσεων *Χρηματοδότηση μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων: μεθοδολογία & πρακτική (επίπεδο I)*, πραγματοποιήθηκαν εξετάσεις αξιολόγησης γνώσεων για 139 στελέχη της Eurobank, στην Αθήνα, τη Θεσσαλονίκη και το Ηράκλειο.

Γ. Θεσμικές υπηρεσίες

1. Εθνικό επίπεδο

1.1 Πιστοποίηση για την παροχή υπηρεσιών ασφαλιστικής διαμεσολάβησης

Με τον Ν. 3867/2010, η εποπτεία της ιδιωτικής ασφάλισης πέρασε στην Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ). Στις αρμοδιότητές της εντάχθηκαν όλα τα θέματα που άπτονται της εκπαίδευσης, του γνωστικού αντικειμένου και της πιστοποίησης κατοχής αυτού από τους (αντ)ασφαλιστικούς διαμεσολαβητές. Στο πλαίσιο αυτό, η ΠΔ/ΤΕ 2647/2011 «για την εκπαίδευση και πιστοποίηση γνώσεων των ασφαλιστικών και αντασφαλιστικών διαμεσολαβητών» εισήγαγε, μεταξύ άλλων, δύο πιστοποιητικά που αφορούν το προσωπικό των πιστωτικών ιδρυμάτων:

- Α: παροχή υπηρεσιών ασφαλιστικού συμβούλου, συντονιστή ασφαλιστικού συμβούλου ή υπαλλήλου επιχείρησης (αντ)ασφαλιστικής διαμεσολάβησης, των αγροτικών συνεταιρισμών και των πιστωτικών ιδρυμάτων περιλαμβανομένων, και
- Δ: πώληση ασφαλιστικών προϊόντων συνδεδεμένων με επενδύσεις.

Το νέο σύστημα πιστοποίησης προβλέπει τη δημιουργία τραπεζών ερωτήσεων πολλαπλών επιλογών για κάθε πιστοποιητικό, οι οποίες αναρτώνται στην ιστοσελίδα της ΤτΕ και από τις οποίες επιλέγονται οι ερωτήσεις που χρησιμοποιούνται σε κάθε εξέταση. Η πρώτη τράπεζα ερωτήσεων (για το πιστοποιητικό Α) δημιουργήθηκε, με την ενεργό συμβολή του ΕΤΙ, στα τέλη του 2011 και συνέχισε να επικαιροποιείται το 2012, με τη στενή συνεργασία ΕΤΙ-ΤτΕ. Αξίζει δε να σημειωθεί ότι, στις αρχές του 2012, το ΕΤΙ εξέδωσε ειδικό εγχειρίδιο για την προετοιμασία των υποψηφίων σύμφωνα με το νέο σύστημα (*Βασικές γνώσεις ιδιωτικής ασφάλισης, Β' έκδοση πλήρως αναθεωρημένη*), προσφέροντας παράλληλα και ειδικό σεμινάριο προετοιμασίας για τις εξετάσεις.

Στα μέσα του 2012 και κατόπιν σχετικής πρόσκλησης της ΤτΕ, το ΕΤΙ συνέστησε Ομάδα Εργασίας, με τη συμμετοχή εκπροσώπων των τραπεζών, για την εκπόνηση ερωτήσεων πολλαπλών επιλογών για τις εξετάσεις πιστοποίησης επιπέδου Δ. Τον Ιούλιο υπεβλήθησαν στην ΤτΕ 380 ερωτήσεις. Αναμένεται η διαμόρφωση του τελικού αρχείου ερωτήσεων, αφού προηγηθεί υποβολή παρατηρήσεων στην ΤτΕ επί του συνόλου των ερωτήσεων που θα υποβληθούν από όλους τους φορείς του ασφαλιστικού κλάδου.

1.2 Εγκύκλιος ΛΑΕΚ 2012

Από τα μέσα του 2010 και κατόπιν σχετικής προεργασίας στο πλαίσιο του Εκπαιδευτικού Συμβουλίου της ΕΕΤ, το ΕΤΙ συνεργάζεται με τον ΣΕΒ (ο οποίος εκπροσωπείται στην Επιτροπή Διαχείρισης του ΛΑΕΚ), υποβάλλοντας προτάσεις για την αποτελεσματικότερη διαχείριση του προγράμματος επαγγελματικής κατάρτισης εργαζομένων (ΛΑΕΚ 0,45%) και την καλύτερη απορρόφηση των δικαιουμένων από τα πιστωτικά ιδρύματα κονδυλίων.

Η συνεργασία των δύο φορέων για την εγκύκλιο του 2012 εστίαστηκε κυρίως στην προσπάθεια αντιμετώπισης της απόφασης για μείωση του συνολικού δικαιούμενου ποσού προγραμμάτων κατάρτισης κατά 20% το 2012 και 30% από το 2013 και εξής για την ενίσχυση του κλάδου σύνταξης του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ. Η εν λόγω απόφαση εντάχθηκε στο τελικό κείμενο της εγκυκλίου.

1.3 Πιστοποίηση εκπαιδευτών ενηλίκων

Με την υπουργική απόφαση ΓΠ/20082 που εκδόθηκε τον Οκτώβριο 2012 για το «Σύστημα Πιστοποίησης Εκπαιδευτικής Επάρκειας Εκπαιδευτών Ενηλίκων της Μη Τυπικής Εκπαίδευσης», θεσμοθετήθηκε εκ νέου η διαδικασία πιστοποίησης των εκπαιδευτών ενηλίκων. Οι κυριότερες μεταβολές που επήλθαν αφορούν τη συγκρότηση ενιαίου πλέον Μητρώου Εκπαιδευτών που τηρείται από τον Εθνικό Οργανισμό Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (ΕΟΠΠΕΠ) και την καθιέρωση νέας διαδικασίας και τυπικών προσόντων για την ένταξη των εκπαιδευτών στο εν λόγω Μητρώο. Παράλληλα, σύμφωνα με το άρθρο 19 του ν. 3879/2010 για τη Διά Βίου Μάθηση, από 1.1.2013 η εκπαιδευτική επάρκεια αποτελούσε προϋπόθεση προκειμένου ένας εκπαιδευτής να μετέχει σε χρηματοδοτούμενο από δημόσιους πόρους πρόγραμμα μη τυπικής εκπαίδευσης.

Ενόψει των παραπάνω και δεδομένου του εξαιρετικά μικρού χρονικού διαστήματος που μεσολαβούσε από την έκδοση της υπουργικής απόφασης μέχρι την έναρξη ισχύος της ως άνω διάταξης του ν. 3879, η ΕΕΤ υπέβαλε στο Υπουργείο Παιδείας αίτημα παράτασης της έναρξης εφαρμογής κατά ένα έτος.

2. Διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο

2.1 European Banking & Financial Services Training Association (EBTN)

Έχοντας προχωρήσει σε μείζονες οργανωτικές αλλαγές που στόχο είχαν αφενός την πιο ευέλικτη, ταχεία και διαφανή διοίκηση της Ένωσης, και αφετέρου την ενίσχυση των δεσμών με την Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ομοσπονδία, το ΔΣ του EBTN (όπου συμμετέχει το ETI), κατά το έτος 2012:

- Επέλεξε ως στρατηγική προτεραιότητα την ανάληψη δράσεων με στόχο την καθιέρωση του EBTN ως φορέα ποιοτικής διαπίστευσης πιστοποιητικών επαγγελματικής εκπαίδευσης για τον χρηματοπιστωτικό κλάδο.
- Καθιέρωσε τη διοργάνωση ημερίδων για τα μέλη του, με θέματα που άπτονται άμεσα των προκλήσεων που αντιμετωπίζουν τα ινστιτούτα τραπεζικής εκπαίδευσης. Τα θέματα που παρουσιάστηκαν το 2012 αφορούσαν: τρόπους αντιμετώπισης της κρίσης, τη χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης και το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων (European Qualifications Framework – EQF) και τη διασύνδεσή του με την επαγγελματική εκπαίδευση του κλάδου.
- Ανέθεσε σε τριμελή επιτροπή (αποτελούμενη από τους εκπροσώπους της Frankfurt School, του Warsaw Institute of Banking και του ETI) την εκπόνηση εισήγησης προς το ΔΣ του EBTN για τον σχεδιασμό και τη διοργάνωση ευρωπαϊκού συνεδρίου με θέμα τις επαγγελματικές πιστοποιήσεις νέου τύπου για τον χρηματοπιστωτικό τομέα.
- Ενέκρινε την ολοκλήρωση του κοινοτικού έργου “EFEP” (European Financial Education Partnership) για τη χρηματοοικονομική εκπαίδευση των μαθητών.

Αξίζει να σημειωθεί ότι, τον Οκτώβριο 2012, το ETI φιλοξένησε στην Αθήνα τη συνεδρίαση του ΔΣ του EBTN και την ενημερωτική ημερίδα για τα μέλη με θέμα το EQF (βλ. παραπάνω), λαμβάνοντας άριστη αξιολόγηση τόσο για το επαγγελματικό όσο και για το κοινωνικό σκέλος της διοργάνωσης.

2.2 Διακρατικές συνεργασίες

Δίκτυο meTRA (Mediterranean Training Alliance)

Το ETI συμμετέχει σε πρωτοβουλία τραπεζικών ινστιτούτων των μεσογειακών ευρωπαϊκών χωρών (Γαλλία, Πορτογαλία, Ισπανία, Ιταλία και Ελλάδα) για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε χώρες της Νότιας Μεσογείου.

Στο περιθώριο των ως άνω συνεδριάσεων του EBTN στην Αθήνα, οι εταίροι του meTRA συναντήθηκαν με την εκπρόσωπο του Αιγυπτιακού Τραπεζικού Ινστιτούτου (Egyptian Banking Institute – EBI) και αντάλλαξαν απόψεις για πιθανά πεδία εκπαιδευτικής συνεργασίας. Το ETI ορίστηκε από την πλευρά του meTRA ως συντονιστής των δράσεων για την εν λόγω χώρα. Με την ιδιότητα αυτή, παρευρέθηκε ένα μήνα αργότερα στο 1ο Φόρουμ των Αραβικών Τραπεζικών Ινστιτούτων, στο Κάιρο, και παρουσίασε προτάσεις συνεργασίας στη διοικητική ομάδα του EBI.

3. Χρηματοοικονομικός Εγγραμματισμός (Financial Literacy)

3.1 Οργανισμός για την Οικονομική Συνεργασία και Ανάπτυξη (ΟΟΣΑ)

Με την ιδιότητα του «παρατηρητή» το ETI εκπροσωπεί την EET στο Διεθνές Δίκτυο για τη Χρηματοοικονομική Εκπαίδευση του ΟΟΣΑ (OECD International Network on Financial Education – INFE). Στο πλαίσιο αυτό, συμμετείχε σε διεθνές συνέδριο που πραγματοποιήθηκε τον Ιούνιο 2012, στη Μαδρίτη, με θέμα τη μετατροπή των πολιτικών κατευθύνσεων σε αποτελεσματικές πρακτικές. Κύριο συμπέρασμα του συνεδρίου ήταν ότι, για να υπάρξει επιτυχημένη χρηματοοικονομική εκπαίδευση (ΧΕ) που συμβάλλει στην ενίσχυση του επιπέδου χρηματοοικονομικού εγγραμματισμού μιας χώρας, χρειάζονται, κατά κύριο λόγο: αφενός μακροπρόθεσμη, βιώσιμη και συνεχής δέσμευση στο εν λόγω έργο, καθώς οι σχετικές γνώσεις και δεξιότητες εντάσσονται πλέον στα βασικά εφόδια κάθε πολίτη μιας χώρας, αφετέρου συνεργασία όλων των φορέων που μπορούν να προσφέρουν ΧΕ και κοινός συντονισμός, προκειμένου να μη γίνεται σπατάλη πόρων από αλληλεπικαλυπτόμενες δράσεις.

Το INFE διαθέτει διαδικτυακή πύλη, με την ονομασία International Gateway for Financial Education (IGFE), όπου, μεταξύ άλλων, παρουσιάζονται οι δράσεις ΧΕ ανά χώρα, για περισσότερες από 100 χώρες. Η σελίδα της Ελλάδας δημιουργήθηκε και τροφοδοτείται μέχρι σήμερα από το ETI, με πληροφορίες για το πρόγραμμα *Τράπεζες σε Δράση*, που υλοποιείται μέσω του Σωματείου «Επιχειρηματικότητα Νέων».

3.2 Σωματείο «Επιχειρηματικότητα Νέων»/Junior Achievement Greece (ΣΕΝ/JA Greece)

Το ΣΕΝ/JA Greece υλοποιεί προγράμματα του διεθνούς οργανισμού Junior Achievement Worldwide, με στόχο την ευαισθητοποίηση των μαθητών σε οικονομικά και επιχειρηματικά θέματα. Η EET, μέλος του ΣΕΝ από το 2007, υποστηρίζει το εκπαιδευτικό πρόγραμμα *Τράπεζες σε Δράση* (JA Banks in Action), που απευθύνεται σε μαθητές Λυκείου. Σκοπός του προγράμματος είναι να δώσει στους μαθητές την ευκαιρία να αποκτήσουν βασικές χρηματοοικονομικές γνώσεις και κατάλληλες δεξιότητες, ώστε να διαχειρίζονται τα οικονομικά τους ως ενημερωμένοι καταναλωτές και να διευρύνουν τους ορίζοντές τους ως μελλοντικοί επαγγελματίες.

Το 2012, με τη στενή συνεργασία του ΣΕΝ/JA Greece και έμπειρων εθελοντών, το ΕΤΙ υλοποίησε τις παρακάτω δράσεις (ενδεικτικά):

- Επιμέλεια/προσαρμογή/καλλιτεχνική επεξεργασία του εκπαιδευτικού υλικού του προγράμματος.
- Αναπαραγωγή και προσφορά του εκπαιδευτικού υλικού για τα σχολεία που δεν έχουν τη δυνατότητα να αναλάβουν το κόστος.
- Δημιουργία υποδομής για την ποιοτική αξιολόγηση του προγράμματος (εκπόνηση φύλλων αξιολόγησης και σύντομου τεστ γνώσεων πριν και μετά την εκπαίδευση).
- Δημιουργία προωθητικού φυλλαδίου του προγράμματος (έντυπου και ηλεκτρονικού) για την ενημέρωση των σχολείων.
- Εύρεση εθελοντών, τόσο από τα μέλη της ΕΕΤ όσο και από την ομάδα εισηγητών του Ινστιτούτου, και σχεδιασμός της εκπαίδευσής τους.

Η υλοποίηση του προγράμματος κατά το σχολικό έτος 2012-2013 σημείωσε εντυπωσιακή αύξηση: 13 σχολεία και 603 μαθητές συμμετείχαν στο *Τράπεζες σε Δράση* έναντι 3 σχολείων και 75 μαθητών κατά το 2011-2012.

Ενόψει των παραπάνω το ΣΕΝ/JA Greece ενέταξε την Ελληνική Ένωση Τραπεζών στην ομάδα των Χρυσών Υποστηρικτών του.

